

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyvkiadó Oradea—Nagyvárad, hová az előfizetések, hivatalos hirdetések és azok díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társzerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szatmár ref. lelkészi hivatal, hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

„Ha megizetlenedik“...

Máté 5. r. 13. r.

Valósággal megelevenedik ez a messiási mondás ma előttünk. Rendkívül találóan fejezi ki ugyanis azt a veszedelmet, ami az egyházat fenyegeti manapság. És ez a veszedelem nem az elpusztulás, nem a megsemmisülés. Mert az anyaszentegyház sohasem pusztul el. Hanem az a nagy veszedelem leselkedik reá allandóan, hogy megizetlenedik. Azaz *semmi különösebb jelentősége nem lesz az emberi életben.*

Maga Jézus rámutatott már erre az eshetőségre. Attól félt, hogy az általa meglátott örökérvényű életigazságok olyan emberek kezébe kerülnek, ahol azok mennyei jóizüket el fogják veszíteni. Nem fogják azoknak felkinálásában megérezni az emberek, hogy azok az igazságok döntő fontosságúak reájuk nézve. Mert Jézus úgy tudta azokat előadni, hogy az emberi lelkek habozás nélkül elfogadták őket. Ezt az „iz“-t féltette tőlük Jézus. Azt, ami megvan minden intenzív reálitással ható képben, irodalmi műben, érzésben stb. Ami megvan a hívős hajnali szellőben, meg a hideg vízbe való alámerülésben, meg a jonathán-alma pompás zamatjában.

Ilyen iz-zel rendelkező embereket keresett Jézus. Olyanokat, akiknek beszédében, tetteiben, egész magukviselésében volt valami sajátos, intenzív zamat. Jézus életmódja két alkotóból volt ugyanis összetéve: a körötte lévő élet komoly kritikájából és az annak felemelését célzó megváltói szeretetből. Ha mi is nem ezt cselekedszük, ha megizetlenedünk, vajjon mi hasznót hajtunk akkor Jézus megváltói terveit illetőleg?

És milyen könnyen elveszithetjük a metsző élünket. Egyháziakat, világiakat ugyanaz a ve-

szedelem fenyegeti e tekintetben. Mint prédikátor nagy ékesszólással fejteget üres általánosságokat, amik régen elveszítették eleven erejüket arra nézve, hogy megragadják az emberi lelkeket. Elkerüli azokat a súlyos kérdéseket, amik az emberi lelkeket izgatják. Ha mégis vitát mer kezdeni, hamarosan bemenekül elkoptatott sűrke érvek heves ismétléseinek biztos erősségeibe. Vagy még ennyit sem csinál. Csak beáll az egyház taposó malmába s lélek nélkül, gépiesen végzi az elébeirt kötelességeket. A prófétai vezetés, a lelki irányítás felelősségteljes utjától irtózva, visszalép. De hogyha így megizetlenedik — kérdezte Jézus egykoron — mi haszna van akkor?

Micsoda nagy felelősség hárul ezért az anyaszentegyházra e tekintetben! Hogy el ne veszítse az izét. Lelkesedni tudjon Isten országáért.

Igazságainak finoman metsző élével indult meg Krisztus egyháza a világtörténelemben. Olyan egészen más életfelfogás üzenetével lépett be a római életbe, hogy valósággal felforgatta az akkori világot. De amint növekedett, egyre higgadtabb, egyre számítóbb, egyre politikussabb, egyszóval egyre... izetlenebb lett. Ezzel a dicsősége, a ragyogása is elhomályosult. Ma is, hogyha az egyház semmi egyebet nem képes adni a világnak üres áldószónál, hogyha nem tudja megadni a riasztás forradalmi kiáltását mindazok ellen az erők ellen, amik ma az emberi életre leselkednek, akkor nem egyéb az merő kudarcnál. Ha nincsen semmi élesen keresztyén mondanivalója a mai kor kínos nagy problémáit illetőleg, ha csupán csak üres általánosságokat bir visszhangozni ájtatos hangokon, olyasmiket, amiket minden munkás szakegyletben, minden kereskedelmi kamarában, minden politikai pártklubban meghallhat... hát akkor micsoda haszna van!?

Bokor Sándor.

Belmisszió

Ifjusági konferencia Réven.

Még nem mosódtak el lelkünkben a husvét után április 21—24. napjain Nagyváradon megtartott ifjusági konferenciának áldásos emlékei, már is az itt, mintegy félben hagyott munka, folytatást nyert június 14—22. napjain a kies fekvésű Réven. Ebben az évben tehát másodizben érte középiskolai és iparos ifjainkat a szerencse, hogy az erdélyi és királyhágómelléki magyar református tanulók képviselőivel találkozhassanak, baráti és lelki közösségüket erősítsék és Krisztus ügyének szolgálatára magukat készítgessék. Csernák Béla egyházkerületünk főjegyzője és dr Imre Lajos kolozsvári theol. professzor — az ifjusági konferenciák mesteri vezére — éles látással választották meg e helyet. Mint ismeretes, Rév és kies vidéke, a természeti szépségek gyönyörű és gazdag tárháza. Erdők koszoruzta hegyek, pázsitos dombok, alattuk a községet kettévágó, hangosan siető S. bes Körös, partján a kigyózó va utvonat, odább óriási sziklák, visszhangos bércek, fejtőkön évszázados bükkök, tölgyek, belsejükben világhírű cseppkőbarlangok, alázuhanó vizesek, lábuknál alagutak, őrházak, Zichy gróf készített kedves nyaralók. A hitetlen szive is megdobban itt, a hívő lélek pedig megteljesedik alázattal s Dávid dicséretét zengi: „mely nagyok Uram cselekedeteid!” Nemcsoda, ha a konferencia nagyrészben itt folyt le a szabadban, Istennek e felséges templomában, hol minden az ő dicsőségét tükrözi!

Hatósági engedély alapján a község vezetősége és az áll. isk. igazgatósága készséggel bocsátották az elszállásolás és ellátás céljaira át az emeletes áll. iskola épületét, helyiségeit s itt táborozott nyolc napig Krisztusnak ez a lelkes, kicsiny serege, mely előtt ott lebeg a legfőbb cél: Krisztus életideáljának megközelítése és Isten dicsőségének munkálása!

Jelen voltak: dr Imre Lajos vezetésével dr Tavaszy Sándor, dr Gönczy Lajos, dr Maksay Albert, dr Nagy Géza theol. professzorok. Csernák Béla, Kulcsár Endre, Olajos Lajos, Vaday Béla, Varga Gedeon lelkészek. M. Nagy Ottó ifj. titkár, dr Lévy Lajos koll. tanár, Borbáth Dániel, Horváth Jenő, Kiss István s. lelkészek, dr Szeghalmy Sándor nagyváradi presbyter, báró Kemény János, Kovács Géza, Nagy Béla theologusok és Chisholm skót lelkész. Brassó, Nagyenyed, Nagyvárad, Sepsiszentgyörgy, Szatmár Székelykeresztúr, Zilah kollégiumaiból 72 középiskolai tanuló és néhány iparostanonc. Előttünk, magyar református egyházunk jövőjére nézve végtelen nagy fontosságúnak tetszik az, hogy ezeken a bibliai konferenciákon együtt vannak a középiskolai és iparos tanulók, sőt egyetemi hallgatók is.

A lelki munka napi programja a következő volt: A) Déllelőtt 1/2 9—1/2 10-ig **Bibliaórák**: középisk. tan. részére Máté VI. 9—13. v. alapján. 1. Isten a mi

Atyánk! 2. Isten neve. 3. Isten országa. 4. Isten akarat. 5. Isten és az élet. 6. Bűnbocsánat. 7. Megváltás. 8. Megszentelődés.

Főiskolai hallgatók részére: 1. Uj életben való járás. Efez. IV. 17—32. 2. Az uj élet rendje. Efez. V. 1—21. 3. Az uj élet fegyverei. Efez. VI. 11—18.

B) **Konferenciák**: d. e. 10—1/2 12-ig középiskolai tanulók részére: 1. Közösség a munkában. 2. Baráti közösség. 3. A hit közössége. 4. A reménység közössége. 5. Az engedelmesség. 6. Szolgálat és áldozat. 7. Önátadás. 8. Szüleim és testvéreim. 9. Tanáraink és tanulóársaim. 10. Népem és rétegei. 11. Egyházam és én. 12. Tekintélyek. 13. Legsúlyosabb kételyeim és kérdéseim. (Miért van bűn? Van-e szabad akarat? A ker. ifju és a modern világ.)

Főiskolai hallgatók részére: 1. Istenországa, mint lelki ország. 2. Istenországa, mint hatalom. 3. Istenországa, mint igazság és szabadság. 4. Istenországa, mint ítélet a világra nézve. 5. Istenországa, mint ítélet a társadalomra nézve. 6. Istenországa, mint ítélet az egyházra nézve.

C) **Előadások** délelőtt 12—1-ig. 1. Salamon király (M. Nagy Ottó). 2. Id. Wesselényi Miklós (dr Gönczy Lajos). 3. Keresztelő János (dr Imre Lajos). 4. Geleji Katona István (dr Tavaszy Sándor). 5. Gusztáv Adolf (dr Maksay Albert). 6. Béza Tódor (dr Nagy Géza). 7. Livingstone Dávid (dr Imre Lajos).

D) **Esteli áhítatok** délután 8-tól fél 9-ig. Tartották: dr Imre Lajos, Varga Gedeon, Kulcsár Endre, dr Gönczy Lajos, dr Tavaszy Sándor, dr Nagy Géza, Olajos Lajos. Kedvező időben a szabadban tábor tűz mellett folytak le. Az alkony csendje, az esthajnal bibora, a tábor tűz szelid fénye és a kigyuló csillagok ragyogása segítették az áhítattal telt szivek tiszta érzéseit Ég-felé emelkedésében!

E) A napi munka befejeződi a csendes, a kedves **imaórák** voltak, külön-külön csoportban. A lélek hálájának, a szív mély köszönetének kibuzogásai voltak ezek Isten jószágáért, mely után olyaná lesz a szív valóban, mint a harmatcsepp től ujjáéledő plánta.

* * *

A lelket komoly munkájában, napközi szünetekben játékok, szórakozások tüdítették: szabadban fürdés, cserkészgyakorlatok, a barlanghoz kirándulás stb. Említést és dicséretet érdemel a pontos tábori postai szolgálat, melynek kezelője váradi diák volt s takarodóul pedig minden este felhangzott a szatmári diák édesen bús tárogatója, bűvös álomba ringatva a lepihenő kis tábor.

A közbeeső vasárnap sokszoros ünnepnap volt úgy a konferencia tagjaira, mint a falu lakosságára nézve. Dr Gönczy Lajos és dr Imre Lajos professzorok templomi beszédei, mint Pétery L., Rozsnyai S., Szigethy L., Csákány B. szavatai felejthetetlen emlékek maradnak a kicsiny templom — még a szomszédokból is — odasereglett gyülekezetének lelkében!

Bizonysága ennek Kulcsár Endre helybeli lelkész levele, melyben ezt írja szerkesztőnkhez: „Kibeszéltetetlen és felmérhetetlen értékű volt a konferencia szereplőinek munkája úgy a gyülekezetre, mint általában a községe, faji és valláskülönbség nélkül! Vallásunk tekintélye a más vallásuak előtt óriásit emelt, valláserkölcsei nevelésünk faji, nemzeti, vallási korlátokon felül emelkedő tiszta emberi, krisztusi szelleme, melyet a vezetőség az ifjúság lelke előtt megragyogtatott, megbűvölt mindenkit, akinek csak az örök szép és jó után való vágy él lelkében. Hogy velem milyen hatást gyakorolt az az együtt töltött 8 nap, arról beszélni nem tudok, csak érezni. Sajnálom, hogy lelkészi karunk elszállásolás s más okok miatt nem vehetett részt az ilyen lelki örömeiben!”

Megigérték látogatásukat úgy dr. Makkai Sándor erdélyi, mint Sulyok István királyhágómelléki püspökök is, de az országos gyász más helyre hívta el őket.

Egy napon az ifjakat a falu népe, a vezetőket Kulcsár Endre lelkész vendégelte meg.

Isten gazdag kegyelme nyugodjék meg a konferencia vezetőin s tagjain, rendezőin s elősegítőin, valamint azokon a jó szülőken, kik ilyen áldott helyre küldik fiaikat s adjon a szorgalmas, nemes magvetésnek bő gyümölcsözést, gazdag aratást!!

Varga Gedeon.

Külföld.

Az 5. európai keresztyén szövetségi konferencia.

Az európai keresztyén szövetség ez évi 5-ik konferenciáját Budapesten tartja, melyre régóta nagyban folynak az előkészületek és a résztvevők jelentkezései. Minthogy a jelentkezésnek csak a rendezőbizottság által szétküldött űrlapokon lehet megtörténnie, mindenki, aki résztvenni óhajt, forduljon legsürgősebben a bizottsághoz (Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9.), mely a szükséges tájékoztatást és a jelentkezésre szolgáló űrlapot mindenkinek postafordultával megküldi.

A konferencia prospektusa egyébként 35.000 példányban jelent meg 20 nagy negyedrélt oldal terjedelemben. Az összes prospektusok súlya 10 mm. Az előállítás a portóköltségekkel együtt közel 4000 P. (50 millió K) tesz ki. Az angol és német példányok műnyomó papíron sokszorosított gyönyörű, új budapesti felvételekkel vannak illusztrálva. A konferencia rendezősége megküldte a prospektust több elterjedt egyházi laphoz, megküldte azonkívül az összes ref. és ev. lelkészi hivataloknak, kész azonban megküldeni mindenkinek, aki a konferencia iránt komoly érdeklődést mutat.

A konferencia augusztus 8-tól 14-ig tart. 13-án egy egész napos hajókirándulás tölti ki; a konferencia résztvevői Esztergomot fogják megtekinteni; e nap

délutánján egy nagy, szabad ég alatti gyűlés lesz, melyen dr. Hegedüs Lóránt volt pénzügyminiszter tart előadást e tárgyról: A biblia a nemzetek életében. Az előadást megafon erősíti.

A konferencia után a külföldiek és a csatlakozó magyarok részére a rendezőség három kirándulást tervez, melyek mindegyike két-két napig tart (aug. 15—16.). Az egyik a budapesti hegyekre s másnap a Dobogókőre irányul, a másik Diósgyőrrre és Aggtelekre, a harmadik Debrecenbe és a Hortobágyra. A részvételi költségek az elsónél 1—2 pengőt tesznek ki és a másik kettőnél is a biztosított kedvezményeknél fogva aránylag csekélyek (20—25 pengő). A kirándulásokon csak a konferencia tagjai (tehát akik a részvételi díjat lefizették) vehetnek részt.

Akik a konferenciára külföldről jönnek, azok a magyar vizumot Budapesten is megszerezhetik, mert akiknek utlevelük egyébként rendben van, azokat a magyar határrendőrség a konferencia tagsági igazolványának felmutatása mellett akadálytalanul átengedi.

A konferencia féláru vasúti igazolványa augusztus 1-től 21-ig érvényes és a Máv.-on kívül a Szegedcsanádi, a Győr-Sopron-éberfurti vasutakra, a Magyar-Folyam és Tengerhajózási Társaság hajóira is érvényes. Igazolványhoz azonban csak olyanok juthatnak, akik a konferencia jelentkezési díjat lefizetik.

A legszélesebb körök várják nagy érdeklődéssel a konferencia főelőadóját, Modersohn Ernő lelkészt, kinek komoly keresztyén iratai már Magyarországon is széles körben elterjedtek. A magyar konferencián az áhítatosokat egy másik nagyon kiváló keresztyén író, Krocker Jakab lelkész tartja. Több ízben beszél a glasgowi Kelly Jakab is, ki a C. E. mozgalomnak és a vasárnapi iskolai ügynek egyformán kiváló vezető embere. A konferencia előadói közé tartoznak még Monsky Miksa bécsi lelkész, Pollock János belfasti (Írország) lelkész, Schürmann Gusztáv, a német mozgalom igazgató lelkésze, azonkívül a magyar evangéliumi mozgalom legkiválóbbjai és 15 különböző európai nemzet vezető emberei.

A konferencia rendezősége a mindenfelől érkező óhajnak megfelelően a konferencia jelentkezési díjat 2 pengővel 12, illetve 6 pengőre leszállította azáltal, hogy a három nyelvű énekeskönyv és a budapesti kaulauz átvételét nem tette kötelezővé. Akik a 12 P. jelentkezési díjat fizetik, szállást, reggelit, konferenciai kézikönyvet és az összes gyűlésekre és ünnepélyekre, valamint a kiállításra belépő jegyül szolgáló jelvényt megkapják. A 6 pengő jelentkezési díj befizetői a konferenciai kézikönyvre és a jelvényre tarthatnak számat.

Templomi szolgálásban jártas, orgonázni tudó nyugdíjas ref. tanító hitoktató kántornak, lévitának ajánkozik. Bószó István Dobrács Apáti-Apateu, Szatmármegye.

Akiket hazahivott az Ur.

Öfelsége I. Ferdinánd

Sok szenvedéséből meggyógyult. „Nagy fáradsága” után megpihent Földi hazánk fejedelemé hazatért az örök hazába, hol az Élet Fejedelme fogadja a megváltottakat.

Győtreimeik között imádkozó szívvel gondoltunk reá. Halálában kegyelettel gyászoltuk. Holta után áldva emlékezünk róla.

Nem volt mienk hitünk szerint, úgy, ahogy a mieink azok, kiknek emlékét e helyen is megszoktuk örökíteni, de mienk volt a tisztelet és hódolat szerint, melylyel iránta viseltettünk és a megbecsülés szerint, mely királyi szívében irántunk lakozott és melynek életében többször, sőt utolsó rendelkezésében is bizonyosságát adta.

Hálával dobban meg iránta a szívünk; lelünk bús gondolatok közt száll nyugvóhelye felé és könyörgésünket küldjük a mindnyájunk Felséges Urához: Ha a dicsőség koronájának fénylő ragyogását elhomályosította a szenvedés töviskoronája és végkép leesett fejről a királyi korona, a Királyok Királya tegye helyébe az örökélet koronáját.

Dr Gróf Dégenfeld-Schomberg József

A magyar református egyházat nagy veszteséggel és súlyos gyásszal illette az Ur. Elszólította az egyetemes konvent és zsinat világi elnökét, a tiszántúli egyházkerület főgondnokát: Gróf Dégenfeld Józsefet.

1847 december 15-én született Kolozsvárott. Egyházi közéleti pályáját 1872-ben kezdte a dunamelléki kerületben, hol Török Pál püspök idejében világi aljegyzővé választották. 1876-ban a tiszántúli kerület tanácsbírája lett, majd az alsószabolcs-hajduvidéki egyházmegye gondnoka, 1896-ban pedig az egyházkerület főgondnoka. 1911-ben, Bánffy Dezső báró után az egyetemes konventnek, 1917-ben pedig a zsinatnak világi elnökévé választották és ezzel megnyerte a református egyház fiai által elérhető legnagyobb megtiszteltetést.

Ezeket a tisztségeket nem nevével, címével nyerte el, hanem nagyértékű munkásságával érdemelte ki. Egyházunk minden kisebb-nagyobb ügye egyaránt érdekelte. Teljes odaadással fáradozott egyházunk igazgatásában, vagy kulturális ügyeinek intézésében, őszinte szívvel állott oda a lelkész kar mellé és szeretettel istápolta a lelkészárva szomorú sorsát. 55 évig buzgólkodott ma-

gyar református anyaszentegyházunk szolgálatában azzal a lelkében és külsejében közismert puritán egyszerűséggel, mely őt legjobban jellemezte.

Julius 12-én hunyt el. Temetése 16-án volt a debreceni nagytemplomból, hol Soltész Elemér tábori püspök imádkozott, Ravasz László dunamelléki püspök mondott beszédet, a temetőben pedig Révész Imre bucsuzott tőle.

Néma Gusztáv, a nagykarolyi egyházmegye világi főjegyzője és tanácsbírája életének 56. ik évében, július 18-án hirtelen elhunyt. Elköltözött atyámfia egész életét a köznek áldozta, előbb mint Nagykaroly városának főjegyzője és helyettes polgármestere, most pedig, mint a városi tanácsnak és az állandó választmánynak tagja. Legnagyobb őszinteséggel azonban egyházát szolgálta, mint gyülekezetének presbytere, hosszabb időn át főgondnoka és egyházmegyéjének régi idő óta világi főjegyzője. Minden szépért és nemesért hevülő szíve és lángoló lelke e tisztségeiben igazi önfeláldozással szolgálta az ő Urát, a Krisztust.

Az igazak emléke legyen áldott, szeretteiket pedig vigasztalja meg az isteni kegyelem.

Magoss Endre II. gimn. oszt. tanuló, Magoss Ferenc mikolai lelkész társunk fia július 22-én, rövid, súlyos szenvedés után, tetanus-mérgezés következtében elhunyt. A szépreményre jogosító kedves fiú elvesztése által sújtott szülőknél és testvérek gyászában őszinte részvétellel osztozunk és kérjük: adjon az Ur erőt e megrendítő csapás elviselésére.

Kérjük úgy az elmaradt, mint a második felévi előfizetési díjak szíves beküldését, mert a lap előállítási költségeit tovább hitelezni nem tudjuk.

HIREK.

Angol nyelvű könyv a magyar protestantizmusról. Szeptember elején a magyar protestantizmusról egy angol nyelvű könyv fog megjelenni Budapesten, melyet dr. Ravasz László, dr. Kovács István, és dr. Révész Imre szerkesztenek. E könyv célja megismertetni a magyar nemzet kebelében kifejlődött protestantizmust az angol nyelvet beszélő és így angliai és amerikai hitsorosainkkal. Az értékes munkát képekkel fogják illusztrálni és e képek között közölni fogják a szatmári, máramarosszigeti és nagyváradi középiskolák képeit is.

A lázári egyház aug. 7-én új harangjának felavatása és temploma külsejének kijavítása alkalmából örömmünnepet tart, melyen a harangot Sulyok István püspökünk avatja fel.

A nagybányai egyh. m. közgyűlése aug. 11-én lesz Szatmáron.

A Magyarországi Református Lelkészei Egyesület szokásos évi konferenciája és közgyűlése, valamint a második Országos Presbyteri Értekezlet együttesen fogja tartani ülésezéseit Budapesten a Presbiteri Világszövetség világi gyűléseivel. Az Orle konferencia szept. 2. és 3-án lesz a Kálvin-téri templomban; ugyanakkor lesz külön program szerint az Orle Jóléti Társulatának, az Országos Református Vallásitanító Lelkészek testületének és a Református Papnék szervezetének a gyűlése is. A második országos presbiteri értekezlet szept. 4-én, vasárnap lesz az Orle közgyűlés pedig szept. 5-én, hétfőn, az ünnepeket befejezi az Orle hajókirándulása Szentendre, Tahitótfalu és Visegrád megtekintésével. Féljegyről, lakásutalványról, részvételi igazolványról az Orle Főtitkársága gondoskodik.

A szerkesztésért felelős: Dr. GYENGE JÁNOS.

Pályázati hirdetés.

A nagyváradai Protestáns Jótékony Egyesület pályázatot hirdet az általa fenntartott fiu-árvaházban megüresedett helyekre. Pályázhatnak 7-ik életévüket betöltött református vagy ág. ev. vallású apátlan, anyátlan, vagy félárva. Pályázati kérvényhez mellékelendők: születési bizonyítvány, keresztlevele, iskolai bizonyítvány, orvosi bizonyítvány (hogy a folyamodó egészséges), az illetékes lelkész ajánlólevele (mely a pályázó életviszonyait, családi és anyagi körülményeit igazolja). Pályázhatnak vidékiek is.

Az így felszerelt kérvények Csernák Béla ref. lelkész hivatalába (Oradea—Nagyvárad, Eminescu-park 32. sz.) küldendők be 1927 augusztus 20-ig.

Nagyvárad, 1927 július 15.

Az Elnökség.

Nagybetűs

ÉNEKESKÖNYV

Ára kilencvennyolc Lel

Béres Károlynál, Oradea-Nagyváradon

Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. szám.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

2503—1927. szám.

Nagytiszteletű Esperes Ur!

Hogy a lelkési államsegély 1928. évre szóló költségelőirányzatába a püspöki joghatóság alá tartozó lelkész urakat jogosan megillető korpótlékok, valamint a családokban időközben történt változások következtében emelkedő családi pótlékok a tényleges állapotnak megfelelően legyenek beilleszthetők, fölkérem nagytiszteletű Esperes urat, sziveskedjék sürgősen utasítani egyházmegyéje valamennyi lelkészét és segédlelkészét, hogy e korpótlék- és családi pótlékigényeknek a Vallás és Szépművészeti Miniszter urhoz az előirt határidőben leendő bejelentése végett hivatalomhoz közvetlenül és sürgősen jelentésként be:

1. Melyik évben és hónapban kezdték meg segédlelkészi és mikor [év és hónap] rendes lelkészi szolgálatukat, hogy szolgálati éveik számából korpótlékok száma meg legyen állapítható [1 korpótlékhoz 5 szolgálati év szükséges és 4 korpótléknál több nem folyósíthatik];

2. Az eddig élvezett családi pótlék megállapítása óta családjukban előfordult változásokat [születéseket] s azokat megfelelő polgári anyakönyvi kivonat csatolásával igazolják [családi pótlék legfeljebb 3 gyermek után jár].

Fentebbi jelentések folyó évi augusztus hó 15-ig minden érdekelt részéről föltétlenül beküldendők s e határidő pontos megtartására, mely elsősorban a lelkész uraknak áll érdekében, nyomtatékosan figyelmeztetem az illetőket annyival is inkább, mert később beérkezett jelentések figyelembe nem fognak vétetni.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 27.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

2505—1927. szám.

Nagytiszteletű Esperes Ur!

Van szerencsém nt. Esperes ur figyelmét felhívni a következőkre: A folyó évi június 30-án megtartott kerületi közgyűlés 21-ik sz. [az egyházközség 1927. évi költségvetését megállapító] határozata értelmében az egyházközségek által eddig fizetett 60 banis közigazgatási járulék helyett 150 Lei járulék fizetését rendelte el és vette fel a költségvetésbe. Ennek következtében a minden egyes lélekszám utáni 90 bani többletet az 1927. január hó 1-től a kerületi pénztár az egyházközségek részére már elő is irta az eddigi lélekszámok alapján és egyidejűleg ezen körrendeletre való hivatkozással azokat részletes kivonatban [mult évi hátralék, f. évi előírás és eddigi levonások] már értesítette is azzal a figyelmeztetéssel

hogy ezen közigazgatási járulékokat lehetőleg sürgősen küldjék be, hogy kénytelen ne legyek az egyházkerületi közgyűlés 24 ik sz. határozata értelmében a hátralékos összeget a késedelmes lelkészek államsegélyéből levonni.

Egyben kérem a lelkész urak figyelmét felhívni arra, hogy ezen közigazgatási járuléktöbblet az egyházközségek ez évi költségvetésébe a presbitériumok által pótlólag vétessék föl, hogy fedezet hiányában befizetetlen ne maradjon.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 21.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

2504—1927. szám.

Nagytiszteletű Esperes Ur!

Csatoltan küldöm a globálisadó kifizetését igazoló nyomtatványokat. Sziveskedjék azokból nt. Esperes ur egyházmegyéje minden érdekelt lelkésze részére 1 darabot kikézbcsiteni, felszólítva őket, hogy e nyugta-blankettákat az illetékes „perceptiák”-nál minél előbb irassák alá és bélyegeztessék le és nt. Esperes urhoz küldjék vissza. Minek megtörténte után kérem ez igazolványokat egy tömegben tegkésőbb 1927 szeptember hó 1-ig hivatalomhoz visszaküldeni s egyben figyelmébe ajánlani a lelkész uraknak e határidő pontos megtartását, annyival is inkább, mert jól tudják, hogy e globálisadó nyugták pontatlan kezelése és késedelmes beküldése az államsegélyek kifizetésénél és elszámolásánál igen kellemetlen, sulyos zavarokat okoz.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 21.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

2500—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkészi Hivatalnak.

A Fankhauser-féle „Vasárnapi iskolai tanítások” című munka 4, 5. és 6. füzetét dr. Imre Lajos kolozsvári theologiai professzor ur sajtó alá rendezte és mint az említett műnek második kötetét egyházkerületünknek is két évi parochiális könyvtárilletmény fejében 160 leiért bocsátja rendelkezésére épen úgy, mint az erdélyi egyházkerület egyházközségeinek.

Gondoskodás történt róla, hogy az említett munka a kellő számú példányban egyházkerületünk parochiális könyvtárai részére is megrendeltessek, még pedig minden gyülekezet részére annyi példányban, a hány rendes lelkészi állást tart fenn. Felhívom ennek kapcsán a nt. esperesi és lelkészi hivatalokat, hogy egyházközségeik pénztárából minden oda megrendelt példány után (darabonként) 160 leit fizessenek be a folyó évi szeptember hó 1-ig az egyházkerület pénztárába. Ezeket az összegeket sziveskedjenek a Lelkész Urak az esperesi hivatalhoz beszoigáltatni, az

Esperes Urak pedig küldjék be egy összegben a megrendelő és megrendelt példányok kimutatásával az egyházkerület pénztárába. Amennyiben a rendelt példányokból néhány még fennmaradna, azokat az Egyházkerületi Iratterjesztés 200 leies árban árusítja az érdeklődő magánosoknak.

Fölkérem Lelkésztársaimat, hogy e rendeletet sziveskedjenek azonnal végrehajtani, illetve a könyvek árát a kitűzött határidőben pontosan beszoigáltatni, annyival is inkább, mert a lelkészi könyvtárak igen értékes és a mai kor kívánta intenzivebb lelképásztori munkálkodásban szinte nélkülözhetetlen könyvvvel gyarapodnak, melynek ott már meglevő első köteteik a második nélkül különben is csonkák és befejezetlenek maradnának.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 27.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi: 2507. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. Iskolaszéki Elnökségnek.

Tájékozódás és alkalmazkodás végett közlöm a Közoktatásügyi Miniszter ur 60,551—1927. sz. körendeletét a következőkben:

„1. A nemzeti tárgyak [történelem, földrajz és alkotmánytan] csak szabályszerű képesítéssel [tanítói oklevéllel] bíró tanítók taníthatják és ezek is csak úgy, ha jól tudnak románul.

A nemzeti tárgyak tanítására vonatkozó bármely eddig érvényben volt különleges engedély a jelen tanév végével lejár és azokat meg kell újítani kizárólag a miniszterhez [Direcțiunea invs-particular] kellő időben beadott új kérvénnyel, hogy az engedélyek még az 1927—28. tanév megkezdése előtt megkaphatók legyenek. A kérvényhez mellékelni kell a végzett tanulmányokat, a képesítést, az állampolgárságot és a román nyelv ismeretét igazoló bizonyítványokat. [L. a. M. O. T. végreh. ut. nak 23. § át].

2. A térképeknek és szemléltető képeknek miniszterileg jóváhagyottaknak kell lenniök. Idegen nyelvű szemléltető képeket nem szabad használni. Azon térképeken és szemléltető képeken, amelyek az anyanyelv tanítása körében használtak, a román nyelv mellett párhuzamosan használható az iskola tanyelve is.

3. Ellenőrizni kell az iskolai hatóságoknak, hogy az iskolai könyvtárak ne tartalmazzanak az állam érdekeire és a tanítás céljára káros és felforgató célzatu röpiratokat.

4. Nagyobb gond fordítandó a közügyességekre, amelyek a magániskolákban eléggé elvannak hanyagolva.

5. A magániskolák igazgatói kötelesek az állam nyelvét szóban és írásban annyira jól tudni, hogy a hivatalos levelezést végezhessék.

Az állami iskolai ellenőrző közegek ellenőrizni fogják e rendelkezések végrehajtását. A sürgős rendelkezések azonnal végrehajtandók, hogy az esetleges zavarok kikerülhetők legyenek.

Fenti miniszteri rendeletre vonatkozólag kiegészítésként megemlítem, hogy az 1. pont alatti

autorizációk megszerzése külön új kérvénnyel mindazon tanítókra kötelező, akik az iskolai igazoló iratok felterjesztése után tették le az u. n. nostrifikáló vizsgálatot, vagy akik 1926 július 1. után állottak felekezeti iskoláink szolgálatába. Akiknek az okmányai az iskolai igazoló iratokkal már felterjesztettek és a nostrifikáló vizsgálatot azóta tették le, ezek erre a körülményre hivatkozva és jelezve azt, hogy okmányaik már felterjesztettek, csak a román vizsgáról szóló bizonyítvány közjegyzőileg hitelesített másolatát terjesztik fel azonnal az illetékes revizorátus utján. Akik azonban 1926 július 1. után állottak felekezeti iskoláink szolgálatába, azok a M. O. T. végr. hajt. utasításának 23. §. után előírt összes okmányokkal felszerelt kérvényeiket terjesszék fel azonnal az illetékes revizorátusok utján a fenti körrendelet 1. pontjában megjelölt és a működési engedélyek megadására egyedül illetékes helyre, mert a múlt tanévben nyert autorizációik csak egy évre szólottak.

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 26.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

2443—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. esperesi és lelkészi hivatalnak.

Közzéteszem a nagyenyedi ref. Bethlen-kollégium főgimnáziuma igazgatóságától hivatalomhoz folyó hó 16-án érkezett alábbi értesítést:

Tájékoztató a nagyenyedi ref. Bethlen-kollégium főgimnáziumába az 1927—28 iskolai évre vonatkozó felvételre.

1. Fölvétel és beiratások. A törvény értelmében fölvehető, felekezetre való különbség nélkül, mindazok a tanulók, akik magyar nemzetiségűek, illetve magyar anyanyelvűek. Zsidó vallásuk azonban csak a közoktatásügyi Miniszter ur engedélyével. A kedvezményért is folyamodók felvételi kérései augusztus 1-ig, a kedvezményt nem kérők szeptember 1-ig nyújthatók be az igazgatóságához. A kéréshez a következő okmányok mellékelendők: 1. Minden ref. vallásu tanulótól, akár ujanjövő, akár nem, az illetékes lelkészi hivataltól bizonyítvány arról, hogy szülője pontosan fizeti mindentféle egyházi tartozását. 2. Minden tanulótól, akár ujanjövő, akár nem, felekezeti különbség nélkül, igazolvány arról, hogy román állampolgár. 3. Az ujanjövő tanulóktól, akármilyen vallásuk legyenek, születési anyakönyvi kivonat az illetékes anyakönyvi hivataltól, újraoltási bizonyítvány s ezek mellé az I. osztályba lépőktől, ha a tanuló felekezeti elemi iskolába járt, a revizor által láttamozott, ha állami iskolába járt, revizori láttamozás nélküli elemi iskolai bizonyítvány (nem Értesítő), vagy iskolai anyakönyvi lapmásolat. (Ha a tanuló eddig is felekezeti középiskolába járt, e bizonyítványok csak az illetékes tankerületi főigazgatóság láttamozásával érvényesek; állami középiskolából jövőktől ez a láttamozás nem szükséges.) 4. Az eddig is intézetünkbe járt tanulók részéről a jelentkezéskor elég beküldeni az állampolgársági igazolvány mellett az iskolai év végén kapott Értesítőt, melyet azonban

előzőleg kötelesek szülőjükkal aláírni. 5. A VI. osztályba lépő ref. vallásu tanulók, akár ujanjövők, akár régiek, a fenti okmányokhoz még kötelesek beadni, mint konfirmálandók, egyházi keresztelési bizonyítványukat is. 6. Azok az V. osztályba jelentkezők, akik a felvételi vizsgálatot más intézetben tették le, e vizsgálat letételét is kötelesek okmányszerűen igazolni.

A jelzett okmányokat a tanügyi hatóságok szigorúan ellenőrzik s ennek következtében azok nélkül a tanuló nem irható be az intézetbe.

A beírásokat a szabályzatban meghatározott időben, szept. 1—14 napjain fogjuk megtartani. Hangsúlyozzuk ezen az uton is, hogy e határidő letelével, a tankerületi főigazgatóság szigorú rendelkezése értelmében, semmi körülmények között sem szabad senkit is beírunk, még abban az esetben sem, ha a tanítás megkezdése későbbi időre tételnék. Ezt nagyon erősen ajánljuk a szülők figyelmébe.

10 évesnél fiatalabb és 13 évesnél idősebb tanulók (határnapul szeptember 15-ikét véve) az I. osztályba csak a tankerületi főigazgatóság engedélyével vehetők fel. Az erre vonatkozó előterjesztést az igazgatóság teszi meg a főigazgatóságához.

2. Kedvezmények. Az igazgatóság, egyéb kedvezmények mellett, pályázatot hirdet öt teljeseen ingyenes helyre az I. és ugyanannyira az V. osztályban. Ez ingyenes helyek versenyvizsgálattal nyerhetők el, amely szeptember 8-án reggel 8 órakor fog megtartatni a magyar és román nyelvnek és a mennyiségűtannak azon anyagából, melyet ismernie kell egy I., illetve V. osztályba lépő tanulóknak. A vizsgálat azonban nem annyira az ismereti anyag mennyiségére, mint inkább a tanuló értelmi képességének kikutatására fogja fektetni a súlyt. Az így nyert ingyenességet a tanuló mindaddig megtartja, amíg évvégi tanjegyei minden rendes tárgyból legalább a 700 osztályzatot elérik.

Azok, akik bármiféle kedvezményért folyamodnak, a fent felsorolt okmányokon kívül csatoljanak kérésükhöz hatósági igazolványt szüleik vagyoni és családi állapotáról. Ez igazolványban a vagyoni és családi állapot számszerű adatokkal tüntetendő ki s nemcsak általánosságban. Annak, akinek helyzetét a beküldött okmányokból megállapítani nem lehet, a tanári kar nem adhat semmiféle kedvezményt. Akik kedvezményért folyamodnak, ezirányu kérésüket augusztus 1-ig okvetlenül adják be, nehogy késedelmeskedésük miatt elessenek a kedvezménytől. A folyamodvány felzetére felirandó a szülők pontos címe (község, utolsó posta, vármegye románul is) s választás céljából csatolandó egy pontosan megcímezett és kellően felbélyegzett boríték is.

3. Egész évi teljes díjak: A tandíjat és fenntartói járulékot később fogja megállapítani az egyházi főhatóság. [A múlt évben az I—IV. osztályban 2600, az V—VIII. osztályban 3600 lei volt. Ezek az összegek valamivel valószínűleg emelkedni fognak.] Internátusi díj 2400 lei; konviktsi díj 6600 lei, konviktsi felszerelési díj 100 lei; I. és II. osztályos bennlakó tanulók felügyelői díja 150 lei; VII—VIII. osztályos tanulók önképzőköri díja 50 lei. A díjak három egyenlő

részletben fizetendők: az első részlet szeptember 15-ig, a második január 15-ig, a harmadik április 15-ig. Indokolt esetben azonban a díjak havi részletekben is fizethetők. Bárhogy történjék is azonban a fizetés, a főkövetelmény, hogy a részletek pontosan fizetessenek, mert különben az igazgatóság kénytelen a tanulót az intézetből hazaküldeni. Az évközben kilépő tanulók kötelesek a kilépésükig esedékessé vált díjrészleteket teljes összegükben kifizetni.

4. Internátus. Az internátus tagjai kötelesek magukat megfelelő ruhával és minden szükséges felszereléssel ellátni. Az összes ruhaneműek, fehérneműek és ágyneműek megjelölendők azzal a számmal, melyet a tanuló karján visel. Ez a szám az intézet régi növendékeire nézve marad a régi, az ujan jövőké beírásuk alkalmával állapítatik meg. Az internátus tagjai kötelesek ezen kívül három darab 60—60 cm. széles és 80—80 cm. hosszú matracot vagy levarrott szalmazsákot hozni, mert az ágyak nappalra összetoltnak s ennek következtében az ágyneműt is kisebb csomóba kell összerakni, mint ahogy az éjjel van.

A konviktus élvezete a szabályszerű szünidőkre nem terjed ki s az internátusban lakó tanulók kötelesek a szünidőkre mindnyájan hazamenni.

5. Vizsgálatok és az iskolai év kezdete. Szept. 6-án reggel 8 órakor kezdődnek a javító és pótló vizsgálatok. A javító vizsgálat díja 150 lei. 8-án reggel 8 órakor tartatnak meg az I. és V. osztályos ingyenes helyek elnyeréséért a versenyvizsgálatok. Szept. 10-én 8 órakor kezdődnek az V. osztályos felvételi vizsgálatok, amelyekre jelentkezni szabályszerű írásbeli kéréssel szept. 8-ig lehet, de csak azoknak, akik a IV. osztályt intézetünkben végezték el. Az V. osztályba azonban olyanok is felvehetők, akik máshol tettek felvételi vizsgálatot sikerrel. Az év ünnepélyes megnyitása szept. 16-án reggel 8 órakor lesz, amely után azonnal kezdődik a tanítás.

Megjegyzés. Minden tanuló köteles egyenlapkát viselni, amely megrendelhető az intézeti szövetkezetben. Köteles ezenkívül minden tanuló az iskolai év elején az igazgatósági titkárnak egy 8 cm. hosszú és 6 cm. széles méretű fényképet beadni a személyazonosságáért, illetve utazási igazolvány céljára, amely nélkül senki sem lehet az intézet tagja. Figyelmeztetjük továbbá a szülőket, hogy szept. től kezdve kötelező lesz az egyenruha is. Ennek minél olcsóbb beszerzésére az egyházi főhatóság intézkedései most folynak. Amint az intézkedések megtörténtek, a jelentkező tanulókat tájékoztatni fogjuk. *Igazgatóság.*

A közoktatásügyi miniszter ur legújabb rendelete értelmében a jövő iskolai évben a gimn. I. osztályába lépő tanulók valamennyien kötelesek felvételi vizsgálatot tenni. Intézetünkben ez a vizsgálat szept. 8-án reggel 8 órakor kezdődik. Tárgyai a román és magyar nyelv, továbbá a szám tan. A nyelvekből a vizsgálat anyaga: a) írás diktálás után IV. elemi osztály olvasókönyvéből, melynél elbírálandó az írás, helyesírás és központosítás; b) a IV. elemi osztály olvasókönyvéből olvasás, az olvasmány rövid tartalma kérdésekre és kapcsolatos egyszerűbb nyelvtani kérdésekre.

A számtanból: egy feladat megoldása a IV. elemi osztály anyagából. *Igazgatóság.*

Oradea—Nagyvárad, 1927 július 29.
Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

2560—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. esperesi hivatalnak.

Hogy egyházkerületünk Nyugdíj- és Gyámintézetének végrehajtó bizottsága az intézet működését az egész vonalon megindíthassa, bevérandónak tartotta, a jogosított tagok jelentkezését az intézetbe való belépésre.

Az erre vonatkozólag 2346—1927. sz. alatt kibocsátott fölhívásom azonban nem hozta meg a kellő eredményt s így az ügy eme részének érdemleges elintézésétől, az egyházkerületi közgyűlés június 30-án hozott 42. sz. határozata értelmében, egyelőre el kell tekintenünk, illetőleg azt függőben kell tartanunk.

Annál szükségesebb azonban és immár idősebb is a kötelezett tagok nyugdíjügyének rendezése s ezért intézkedtem is, hogy a Nyugdíj- és Gyámintézet pénztára írja elő minden egyes egyházközség részére az alapszabályok 11-ik §-ának c. pontja szerint őket terhelő fenntartói járulékokat és pedig minden lelkész, segédlelkész és vallástani lelkész után személyenként 500 leit. A pénztári hivatal az egyházközségekhez kiküldötte egyidejűleg ezeket az előírásokat illetőleg értesítéseket, azzal a felhívással, hogy az említett fenntartói járulékokat mindegyik egyházközség az alapszabályok fenn hivatott pontja értelmében legkésőbb a f. évi november hó 1-ig okkellen küldje az egyházkerületi pénztárba.

Midőn erről Nagytiszteletű Esperes Urat tudomásvétele végelt értesítem, egyben felkérem, sziveskedjék a saját hatáskörében is minden módon oda-hatni, hogy a járulékok a kitűzött időre pontosan befizetessenek.

Oradea—Nagyvárad, 1927. július 29.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István
püspök.

Pályázati hirdetés tanári állásokra.

A satu-marei [szatmárnémeti] református főgimnázium igazgató-tanácsa pályázatot hirdet egy román nyelvi és egy francia nyelvi helyettes tanári állásra. Javadalmazás: a királyhágómelléki ref. egyházkerülettől megállapított helyettes tanári fizetés. Pályázni óhajtok kellően felszerelt kérvényüket (honpolgársági bizonyítvány, anyakönyvi kivonat, képesítésről szóló okmány stb.) f. évi augusztus 12-ig adják be a főgimnázium igazgatóságához Satu-Mare [Szatmár-Németi], 1927 július 28-án. *Az igazgató tanács.*

Pályázat

a vadászai ref. elemi népiskola orgonista kántortanítói állására.

Javadalom: 1. Kézpénz 1500 lei. 2. 15 kat. hold szántóföld. 3. 2 drb. kis kenderföld. 4. 14 drb. legelőilletőség [darabja 50 lei, összesen: 700 lei.] 5. Szabad lakás kerttel. 6. öt köböl buza. 7. öt köböl tengeri. 8. Beírási díj 40—50 gyermek után, személyenként 10 lei. 9. Tiszteségek stóla.

Pályázat.

a vadászi ref. elemi népiskola tanítói állására.

Javadalom: ugyanannyi, mint a kántortanító a stóla kivételével. A földek adóját az egyház fizeti.

Kötelességek: Az I—VII. oszt. iskola vezetése az állami és egyházi törvények szerint, kántori teendők ellátása, az egyházépítő munkában való segédkezés, kánonikus napokon és akadályoztatása esetén a lelkész helyettesítése.

Pályázhatnak az egyházi és állami törvényeinknek megfelelő képesítéssel bíró férfi tanítók.

Pályázati határidő 1927. aug. 15.

A kérvények aug. 15-ig Református lelkészi hivatal Vánatori—Vadász (Jud. Arad megye) címére adandók be.

Az állás 1927. szept. 1-én elfoglalandó.

Pályázati hirdetés.

A hegyközujlaki [Uileacul de Munte] Ref. Egyház pályázatot hirdet második tanítói állásra. Fizetés: évi 24.000 Lei, lakás kerttel. Kötelesség: I—II—III—IV—V—VI. oszt. leányiskola vezetése.

Pályázhatnak okleveles férfi- és nőtanítók, kik nosztrifikáló vizsgát tettek, vagy román nyelvű oklevéllel rendelkeznek. Pályázati határidő a pályázati hirdetés megjelenésétől számított 3 hét. Pályázatok a Hegyközujlaki [Uileacul de Munte] Ref. Lelkészi Hivatalhoz küldendők.

Presbyterium.**Pályázat**

az aradi orgonista kántori állásra.

Javadalom: Fizetés és lakbér 24.000 lei, hitoktatási díj 6.000 lei, stóla circa 18—20.000 lei, 8 hold föld bére, holdanként 2 m. 30 kl. buza vagy ennek piaci értéke. [A föld használatáért nem felelős az egyház.] Esetleg ipar- vagy más iskolától állami díjazás.

Kötelesség: Templomi és temetési szolgálat, hitoktatás 16—18 órán. Gondnoki iroda vezetésében segédkezés. Énekhar szervezése és vezetése, általában a belmissziói munkában önkéntes szives részvétel, vasárnapi énekóra. Kérvények [ker. levéllel, tanítói és kántori oklevéllel, szolgálati és katonai bizonyítvánnyal, honpolgári igazolvánnyal stb.] f. évi aug. 15-ig küldendők az aradi ref. lelkészi hivatalhoz. Próba augusztus 21-én d. u. 3 órakor. Utiköltség nem adatik. Arad, 1927. júl. 24. Ref. lelkészi hivatal.

Pályázat

a ciavoși—csávosi ref. egyház kántortanítói állására.

Javadalom: 15 kat. hold 1343 □-öl szántó-föld hasznélvezete, melynek hasznértéke 15.500 Lei. Az egyházkerülettől 19.690 Lei törvényes kiegészítés, az egyházmegyei közgyűlés által kérelmezett Stóla a kerületi szabályrendelet szerint. Elkerített külön belső telken bérelt lakás, melynek karbantartása az egyház kötelessége. A földek adóját az egyház fizeti.

Kötelesség: A vegyes, osztatlan hét [7] osztályú iskola tanterv szerinti vezetése, a törvé-

nyes rendeletek teljesítése, kántori teendők és egyházi jegyzőség. Lelkész akadályoztatása esetén annak helyettesítése. Vasárnapi iskolai és egyháztársadalmi munkában lelkésszel együttműködés. Ifjusági ének- és népkönyvtár-egylet vezetése.

Pályázhatnak férfi- és nőtanítók tanítói oklevéllel, a román nyelven tanítandó tantárgyak tanítási képességét és a katonai szolgálat alóli szabadságoltatást igazoló okmányokkal a ref. lelkészi hivatalhoz [Oficiul parochial reformat] Ciavoși—Csávós. Jud. Torontál-megye. Pályázati határidő augusztus 22. Az állás augusztus végére elfoglalandó.

Presbyterium.**Pályázat**

a petini—pettyéni ref. orgonista-kántortanítói állásra.

Javadalom: 1. Készpénz az egyház pénztárából 1760 L. 2. Államsegély folyósításáig ugyancsak az egyház pénztárából 2700 L. 3. 9 kat. hold szántóföld hasznélvezete. 4. 10 q. buza. 5. 10 q. szemes tengeri. 6. 4 méter tűzifa beszálítva. 7. Lakás és kert. 8. Stóla.

Kötelesség: I—VII. osztályu mindennapi, ismétlő iskola s lelkész irányítása mellett vasárnapi iskola vezetése. Kántori teendők végzése. Egyházi jegyzőség, lelkész helyettesítése akadályoztatása esetén s kánoni alkalmakkor. Énekhar vezetése.

Pályázhatnak az egyházi és állami törvényeknek megfelelő képesítéssel bíró férfi és nőtanítók. Pályázati határidő f. évi augusztus hó 20. A pályázatok a ref. lelkészi hivatalhoz Petin—Pettyén [jud. Sätmar] küldendők.

Az állást szept. hó első felében el kell foglalni.

Presbitérium.**Pályázat.**

a kisnyégerfalvi ref. tanítói állásra.

Javadalom: 1. Természetbeni jó lakás, mely áll két szoba, konyha, kamara és mellék-helyiségekből. Az épület jókarban tartásáról az egyházköztség gondoskodik. 2. Kert. 3. 16 köbméter tűzifa házhoz szállítva. 4. 40 [negyven] métermázsza termény, fele buza, fele szemestengeri. 5. Egyház pénztárából évi 300 [háromszáz] lei készpénz. 6. Egyházkerületileg megállapított stóla.

Kötelesség: 1. Az egytanerős iskolában az iskolai törvények szerinti tanítás. 2. Ismétlő tankötelesek tanítása. 3. Belmissziói munkák végzése. 4. Vasárnapi iskola vezetése. 5. Vasárnap és ünnepnapokon templomi istentisztelet végzése, ugy délelőtt, mint délután prédikációval. 6. Iskolai és lelkészi hivatalos adminisztráció végzése. **Megjegyzés:** levitai képesítésű tanítók előnyben részesülnek; férfi tanító hiányában nőtanító is megválasztatik megegyezés szerinti javadalom mellett. Az állam által előírt vizsgákról bizonyítvány mngkivántatik. Az állás aug. 15 re elfoglalandó. Pályázati kérvények ezen hirdetemény megjelenése után két hét alatt a köröstárkányi [Tärcaia, u. p. Beiuș] ref. lelkészi hivatalhoz küldendők.

Presbyterium.

Pályázat

az anti ref. egyház orgonista kántor tanítói állására.

Járadalom: 1. Építés előtt álló új 3 szobás tanítói lakás. 2. Kézpénz fizetés 263 Lei 3. 17⁰⁰⁰/₁₀₀₀ kat. hold föld egytagban, 1/2 hold legelő illetőség. Adóját az egyház fizeti. 4. 19 hl. és 20 l. buza, 12 hl és 80 l. zab. 5. Tandij minden gyermek után 1 véka buza, egy ölös csirke és 40 bani. 6. Agrár föld 6⁰⁰⁰/₁₀₀₀ kat. hold föld. Ezért az egyház nem szavatol, adóját a tanító fizeti. 7. 5-ös tűzifa beszállítva. 8. Egyházkerület által megállapított stóla. 9. Esetleges államsegély.

Kötelesség: Az állami és egyházi törvények szerint megállapított mindennapi és ismétlődő osztályok vezetése. Kántori teendők ellátása. Egyházi jegyzőség s minden ehez tartozó teendők végzése. Az állami leányiskolában a vallás és ének tanítása. Kanonikus órákon és lelkész akadályoztatása esetében a lelkészi szolgálatok végzése. Konfirmandusok tanítása.

Pályázhatnak állami és egyházi oklevéllel bíró nostrifikált vizsgát tett férfi tanítók.

Pályázati határidő augusztus 11. Választás aug. 14. Allás elfoglalása szept. 1-én.

Pályázati kérvények a szükséges mellékletekkel felszerelve az anti ref. lelkészi hivatalba adandók be. Vasutállomás Târnava, posta Ant. Biharmegye. Személyes megjelenés előnyös.

Ant, 1927 jul. 19-én.

Bagdi János.
ref. lelkész.

A „Reformátusok Lapja“

a Tanítói Kar t. tagjainak
fél évre --- 100 Lei, egész évre --- 200 Lei.

„TAKARÉKOSSÁG“

Segély- és Takarékszövetkezet
ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Dimitrie Cantemir [Beöthy Ö.-u.] 2.

Alakult: 1899. évben. Telefon: 4-54

Befizetett üzletrésztőke Lei 7.100,000

Lelkész urak részére előnyösen teljesít
átutalásokat.

Folyósít rövid lejáratu váltó
és jelzálogkölcönöket.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

3

Van szerencsem hittevéreim szives figyelmét ezuton is felhívni dúsan felszerelt raktárunkra, női- és férfi szövetek, palást, lüszterek és kelmék hozzá moaré selymek, damasztok, vásznak, asztalneműek, harisnyák, paplanok, madracok, internátus felszerelések, menyasszonyi kelengyék stb

Pén-
ken
egész
nap
nyitva

Hétfőn egész nap nyitva

Hittelt nyújtunk, nem részlet árakban, hanem napi árak mellett 30, 60, és 90 napra kellő fedezettel.

Szives pártfogásukat kéri kiváló tisztelettel

Hajnal & Rózsa

1-10 Oradea, Iosif Vulcan (Nagy Sándor) utca.

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják
háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készültnek
Wegenstein S. Fiai orgona- és harmonium-
gyárában, Timisoara.

Kitűnő hangu harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk. 12

Harang és fémöntőde

12

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben
szállít templomi harangokat garantált békeötözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat.
Sata-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyv-
kiadó Oradea—Nagyvárad, hová az elő-
fizetések, hivatalos hirdetések és azok
díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szatmár ref.
lelkészi hivatal, hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

Örök értékek.

I. Péter 1., 24—25.

A természeti világban napok, évszakok űzik, kergetik egymást s azután eltűnnek, elmerülnek a feledés homályába. A zsendülő tavasz bársony zöld takarójával a kalászkokat érlelő meleg nyár a hosszú nappalokkal és rövid éjjelekkel olyan, mint egy szép álom. Irrealitás Isten láthatatlan, csakis csodás hatásait érezhető, megragadóan reális világában. És mégis azt látjuk, hogy a látható természeti világ eme gazdag életműködésére szükség van, hogy kettős tanulságot nyerjünk belőle. Az egyik tanulság az, hogy Isten az ő gyermekeit nem hagyja éhezni. A másik pedig az, hogy a természet összes áldásait — mintegy bőségszarut — azért ontja reánk a kegyelmes és áldásokban gazdag Isten, hogy eszméltesen minket s fölköltse bennünk mindent oly könnyen s oly nyugodt szívvel felejtő gyermekeiben a hála tartós érzetét. Bepillantást enged ama titokzatos lelki világba, amely a hálátlan, éppen mert büszkén élő, lelkek előtt homályba van elrejtve, amely tehát csak az újjászületett életű lelkek számára ragyog fel teljes pompájában és dicsőségében. Ha ilyen szép s ilyen imádatra hangoló Istenünk iránt a nagy univerzum összes életnyilvánulása, óh, akkor minő áhítatot kell kelteni bennünk a láthatatlan szellemi világ összes jelenségeinek!

És itt a mindennapi tapasztalat ismét kettős tanulságot vonat le ebből velünk. Az egyik az, hogy a világban, a bűnben élő lelkek előtt a testi javakat nyújtó s a testi élet bűnös örömeit bőségben ontó látható világ a minden, az igazán reális valami, míg a szellemi világ összes kincsei számára bolondságok és irreális

utópiák „Az érzéki ember nem foghatja fel, meg sem érti az Isten dolgait.“ A másik tanulság az, hogy a szellemi életet élő ember a látható világ irreálitását lépten-nyomon érezvén s tapasztalván ennek lelkére ólomsúllyal nehezítő hatását, elfordul lélekben ettől a világtól egyrészt azért, hogy felmegy a megdicsőülés hegyére, hogy kimondhatatlan, csodálatos dolgokat lásson ott fenn, másrészt visszamegy újból a világba, hogy a siketeknek, a vakoknak és a némáknak jelentse meg, hogy az az igazi, az a reális, amit ebben a láthatatlan világban megtapasztalt és nívó szemekkel kifürkészet. „Lélek az, ami megelevenít, a test (a testi világban, testi életben gyönyörködő élet) nem használ semmit.“ Isten gyermekeinek ma egyre jobban és erőteljesebben kell hirdetniük azt az isteni igazságot, hogy az árnyék, a homály, a sötétség, miképp a természeti életben is jelzi a napfelkeltét és tündöklő világosságot árasztó ragyogását, a röghöz kötött élet is éppen ilyen árnyékban, bűnben, romlásban élő élet sivar meddőség, amely elégedetlenné tesz minket le nem tagadható szegénységünkkel szemben s koldusrongyainkat és lelki sötétségünket tárja fel, azért, hogy óhajtjuk, szomjuhozzuk a hajnalt, Krisztus üdítő, éltető, ragyogó napjának egész sugárözönét s e sugárözönben lelkünk hófehér ruhájának a tündöklését.

Lelkipásztor testvérem, szeretettel kérdem tőled: mibe helyezed reménységedet bizodalmodat? Még mindig nem láttad elérkezettnek az időt, hogy az ige megújító hatalma alá helyezd egyéni, családi életedet, községed, egyházközséged lelki életét? Miért keresed a népszerűséget, a társadalmi keretek között a minél simább, minél biztosabb és szent harcotat nem igénylő, csak folytonos megalkuvásra készítő elhelyezkedést? Lavirozol-e, ingadozol-e továbbra is a horáciusi arany közép-

szer, az aurea mediocritas halálos veszedelmel fenyegető ingoványos utvesztőjében? Óva intelk: vigyázz, hogy mit cselekszel. A keresztény élet szent ellentmondáson épül fel! Száradt füvet, préselt virágot rejtegetsz-e emlékeid között? Vigyázz! Mindezek egy elmuló világot jelképeznek, amelyiknek visszatérését nem óhajthatjuk. A mult század intézményekben, kongruában, gyűjtővekben, adócsökkenési segélyben, papi tekintélyben bizakodó szelleme helyét szivedben az Ur beszédében, az ige dinamikus erejében való bizakodásnak kell felváltania. „Az Ur beszéde, amely nektek predikáltatott, megmarad örökké.“ Minő szorongás fogta el a lelkeket s mennyire vártuk a felvilágosító magyarázatokat, hogy a 200 család helyett talán 200 lélek lesz alapja a kongrua kiutalásának. Most, hogy újból folyósítatják az államsegély s hogy fájdalmas lélekkel kapom rajta magam is az emberi segítségben való hitetlen és rövidlátó bizakodáson, csak most esik fájdalmasan látnom és tapasztalnom, hogy lekipásztor testvéreim jórésze még mindig az irrealitások álmvilágában él, még mindig nem vette el az oltárról az eleven szenet, hogy az keblébe rejtett és csontjaiba rekesztett égő tűz legyen sokak lelki áldására.

Lekipásztor testvéreim, hozzatok fordulok még egyszer a corok által. Ne gondoljátok, hogy az új zsinati törvények beteg egyházunk testébe felfrissítő vért visznek. Tudjátok meg, hogy egyházunk nem a törvények, hanem a Lélek, az isteni kegyelem egyháza, a Szent Lélek egyességében a szentek testvéri közössége! Oh lépjetek hát rá erre a sziklaszilárd fundamentumra, az Ur beszédére. Gondoljátok meg, hogy enélkül inog lábatok alatt a talaj s az örvény elmerüléssel fenyeget. Lépjetek rá s ezen a sziklaszilárd fundamentumon öltsetek karjaitokat Jézus erős karjaiba, hogy tirajtatok és tibennetek mutassa meg örök dicsőségét. Ámen.

Pálffy István.

FELHIVÁS!

Tisztelettel kérjük ugy az elmaradt első félévi, mint a már esedékes második félévi előfizetési díjak szives megküldését a „Takarékosság“ Segély- és Takarékszövetkezet vagy lapunk Kiadóhivatala címére, mivel a lap nyomtatási költségeit rendeznünk kell.

A KIADÓHIVATAL.

Iskola.

Egy indítóány.

Ünnepély után bankett. Ragyogón fehér asztalok. Vidám, megeledett arcok. Tósz: „Egyházunk veteményes kertjei virulnak, mert kertészeik, a tanítók sulyos megpróbáltatásuk dacára is hivatásuk magaslatán állanak!“ Tus. Pohárcsengés. Vivát!

Megszokott kép ez, de hamis. Mert bár a kertészek erejük végső megfeszítésével még valóban a helyükön állanak, de kezük már reszket s így a nemesítő munka nem biztat a kivánt eredménnyel. Sőt egyébtől is tartani lehet és kell is. Mert hiszen a megzavart kedélyű tisztviselő egyszerűen vastagabb vonalakkal rója a rubrikákat, az elkeseredett földmives mélyebben vágja a kapát a talajba, a felingerelt kovács nagyobb ütőerővel a vasra — és ez mind nem baj, — de a lelkében megrendült „kertész“ olyan sebet harsíthat a legérzékenyebb alanyon, a zsenge gyermeki lelken, amelyet hosszú évek sem hegesztenek be.

Ennek a meggondolása sürgősen követeli, hogy a magyar társadalom, különösen annak vezetői végre tisztán lássanak már. Lássák be, hogy ha a tanítószázad idegzete nem roppant is teljesen össze az elmúlt nyolc év sulya alatt, azért még nem kimeríthetetlen. A türelem szálai itt-ott már foszladoznak, mivel a most elmúlt, csalódásokban, kiábrándulásokban oly gazdag esztendő nagyobb rombolást végzett a tanítók lelkében, mint az előző hét év összesen. Innen ered az a hallgatótlanság, az a dacos némaság, is, hogy a tanítóegyesületeknek sem az egyházmegyei, sem a kerületi gyűléseken nincs már kérelmük.

„Elvben kiutalt államsegély“-lyel aligha lehet többé lelket önteni az apathiába süllyedt tanítószázadba. Pedig lelkes emberekre sohasem volt nagyobb szüksége a magyarságnak, mint most. Robotmunka mellett nyelvünk ápolása, nemzeti jellegünk megőrzése, népünk értékes vonásainak ébrentartása és fejlesztése csak tengődik és az enyészethez közeleg. Ezt tudni és megelőzni minden becsületes embernek kötelessége. És habár sulyos feladat is azt a jégpáncélt felolvasztani, amely a lelkeket lenyűgözi, habár nehéz vállalkozás is azt a közönyréteget szétrombolni, amely a nép kötelességérzetét fogva tartja, mégis csak meg kell próbálkozni minden lehető eszközzel.

Akinek a lelkiismerete nem reagál a buzdító szóra, annak a hiúsága, vagy a büszkesége bizonyosan nem érzékellen az ezeket legyezőtetőkkel szemben. Ez a tapasztalat képezi alapját a lentebb ajánlott eljárásnak, amely a nép közönyének a megtörését célozza az egyházi intézmények

iránti érdeklődés, lelkesedés és áldozatkészség gerjesztésével, valamint az adójárlékok pontos befizetésére bírásával, vagy — ha úgy tetszik — kényszerítésével.

Közismert tény, hogy az iskolák nyomoruságos helyzetének az oka sok helyen az, hogy az adóhátralékok a kivetett összegnek igen tekintélyes bányadát teszik ki. Az volna hát a kérdés, hogy miként lehetne a hátralékokat a végrehajtás kellemetlen és tagadhatatlanul káros hatása nélkül beszélni? Erre egy újabb kérdés adja meg a feleletet:

Milyen eredménnyel járna az, ha a kerület minden esztendőben, egyházmegyénként egy-egy évkönyvet adna ki, amely egyházi életünk legfontosabb mozzanatain és teendőin kívül pontos, névszerinti kimutatást foglalna magában — egyházközségenként — a hivek adóalap szerinti egyházi adójáról, önként vállalt járulékaikról és az évvégi hátralékaikról?

Merem állítani, hogy ha a lelkészek az őszi hónapokban szószékből figyelmeztetnék a hiveket ennek az évkönyvnek a megjelenésére, amely névszerint fog beszámolni róla, hogy az egyes egyháztagek miképpen teljesítették kötelességüket egyházukkal és nemzetükkel szemben; viszont nyomtatásban, megcáfolhatatlanul fogja dokumentálni, hogy egyesek milyen mértékben hanyagolták azt el, segédkezést nyújtván ezzel fajunk gyengüléséhez, romlásához s ezért a jövő nemzedék előtt számolniuk kell; akkor a minimumra redukálódna a hátralékosok száma. Nagyon természetes, hogy a könyvet mennél nagyobb példányszámban kellene a hivek között terjeszteni, ami nem is lenne nehéz, mivel a kötelességteljesítés állandó jellegű bizonyítékát mindenki szívesen őrzi.

„Ugy sem tud róla senki!“ De sokakat visszatartott már ez a jótékonykodástól és talán még többeket indított a kötelességmulasztásra.

A járulékok lerovásának ilyen módon való elismerését a hiuság legyezgetésének is lehet minősíteni, ami pedig az egyháznak nem képezheti a feladatát. Szerintem azonban — hiszem, hogy sokak szerint is, — ez csak jóhatást keltő nyilvános nyugtázás, amit emberi gyengeségből X. Y. napszamos ép úgy igényelhet, mint a mulatságokon résztvevő tanácsos ur a felülfizetéséért.

Ha valaki tudja, hogy a szomszédja által az egyházi adón felül felajánlott néhány lei az unokák által is forgatható könyvben lesz fixirozva, bizonyosan ő is igyekszik „megörökíteni“ az áldozatkészségét ugyanannyival, egyszersmind igyekezni is fog, hogy hátralékban maradással meg ne bélyegeztessék.

A hátralékok névszerinti nyilvános kimuta-

tásánál nem kell mindjárt a pellengérré gondolni, miután az csöppet sem kompromittálóbb, vagy dehonesztálóbb a zálogolási jegyzőkönyvnél, nem is szólva az árverési hirdetményről, De különben is a kötelességmulasztók milyen címen igényelhetik a tulhajtott kiméletet? Az érdemnek elismerés, a hanyagságnak, mulasztásnak, vagy rossz akaratnak a megbélyegzés a természetes díja.

Nem hihető, hogy nyilvános kimutatás mellett a presbíterek tovább is *vezethetnének* a hátralékokban, mert a hivek közül bárki szemükre lobbanthatná azt a fonákságot, hogy a hátralékos egyháztagnak nincs szavazati joga, ugyanakkor a hátralékos presbíter az iskolák élete vagy halála felett jogosult határozni.

Jó hatást tenne az évkönyv a legprecízebb tájékoztatás mellett azzal is, hogy példát mutatna arra a sajnos, kevés helyen divó szokásra, hogy a vagyonosabb emberek végrendeletükben kulturális intézményekről is megemlékeznek. A mi népünknek halvány fogalmi sincs az „Astra“ról. Bevallhatjuk, hogy ebben nem ő a hibás.

Az évenként megjelenő könyv terjedelme — lévén a kerületben kb. 60 ezer adófizető, — egyházmegyénként átlag 200 oldalt tenne ki, 50 nevet számítva egy lapra. Így az előfizetés díja sem lehetne túl magas, tehát sokan megrendelvé, egyházmegyéjüket a hivek minden oldalról megismernék. Emellett az árakból bizonyos % központi kulturális célra is jutna.

Az egyházi adók pontos fizetése, az önkéntes adományok és alapítványok lehetővé tudnák tenni, hogy nemzetünk és egyházunk mentsvárai, az iskolák talpraálljanak. És azokban nem kimerült idegzetű, kenyérgonddal tépelődő árnyalakok, hanem teljes lélekkel dolgozó emberek munkálkodván, valóban virágozzanak. Ennyi eredmény pedig bőséges ellenértéke annak az enyhe, de nagyon szükséges pressiónak, amely miatt talán ezidőszerint még többen aggodalmaskodnak.

Császár Gyula.

Két példa a szatmári főgimnázium segélyezésére. Az egyházkerület határozatára, püspökünk és egy lelkészből és világiakból álló bizottság felhívására egymásután érkeznek a lelkes felajánlások a szatmári főgimnázium segélyezésére. Ezek közül különösen két követésre érdemes példát emelünk ki kisebb gyülekezeteink közül. Egyik a pettyéni, melynek presbiteriuma elhatározta, hogy az egyház 500 leiel belép a fenntartók közé, továbbá minden évben aug. hóban nagyobb arányú gyűjtést rendez és végül minden egyházi ünnepség 5 percentjét erre a célra adja. — A másik a gyantai példa, ahol beléptek 500 leiel a lelkész, 500-al az egyház, 500-al a presbiterium és 1000 leiel a gyülekezet. Ilyenformán 6 évre évi 2500 leiel járul hozzá a fenntartáshoz. Ilyenformán akármelyik kis gyülekezetben is lehet sikert elérni.

Baby-hét.

Julius hó legelső hete a csecsemőknek volt szentelve egész Angliában. Minden eszközt felhasználta az egyház meg az állam ezen a héten, hogy reáirányítsa a köztudatot arra a sarkalatos igazságra, hogy a csecsemők szakszerű gondozása elsősorú nemzeti érdek.

1917. év óta minden évben megtartják ezt a „Csecsemő-hetet“, hogy figyelmeztessék a nemzet minden egyes tagját arra, hogy vigyázzanak a csecsemőkre, mint a nemzet legértékesebb kincsére. Mert a gondatlan bánásmód miatt nagyon sok olyan csecsemő pusztul el, aki egy kevés utánajárással föltétlenül életben maradt volna.

Csudálatos eredménye van ennek a felelősségmérésnek. Husz évvel ezelőtt ugyanis még minden 1000 csecsemőből 150 elpusztult. Vagyis minden hatodik a husz hónaposokon aluliak közül. A legtöbben olyan betegségben haltak el, amit igen könnyen meglehetősen volna gyógyítani. Ma már ez a halandóság felére csökkent le. Csak 75 pusztul el minden 1000-ból. Ezért valóságos *nemzeti ünnep*é vált a csecsemő-hét most már. Julius 4-től 11-ig az összes újságok, az összes platformok [emelvények], az összes szószékek mind a csecsemők iránti szeretettől voltak hangosak. Julius 10-én a csecsemő-vasárnapon a leghiresebb egyházi szónokok valamennyien a csecsemőkről prédikáltak. A worcesti esperes például a következőket mondotta:

— Amikor Jézus a csecsemőt karjaira vette, azt mondotta: „Aki az ilyen gyermekek közül egyet befogad az én nevemben, engem fogad be; és aki engem befogad, nem engem fogad be, hanem azt, aki engem elbocsátott.“ [Márk 9, 37]

A zsidóknak mondotta ezt Jézus, akik akkor is, meg ma is éberben őrködtek gyermekeik testi, lelki egészségére. Meg is látszik az eredménye. Életük tartalma, átlagos szellemi képességeik jóval felülmúlják a más népeket. Bár a nagy világvárosok legszegényebb részében a ghetókban laknak, mégis a gyermek halandósága a legkisebb náluk. Mert szerintök a gyermekek lelkiismeretes gondozása vallásos szent kötelezettség, Isten parancsolata. És ezt a parancsolatot nem eltörölni, hanem betölteni jött Jézus.

— Az egészséges csecsemők serege a nemzet legföltettebb kincse. De ennél sokkalta több. Krisztus jelenlétének szentséges tanubizonysága egy nemzet körében. „Engemet fogad be“ — mondja a Megváltó, — aki a kisgyermekeket befogadja. És ebben kimondhatatlanul nagy élet, — nemzetmentő erő rejlik. Nagyon indokolt tehát az édesanya ama véleménye, hogy az ő csecsemője a legfontosabb személy az egész otthonban. Ő az

uralkodó. Nem a jelent nézve, hanem a jövődőt. A csecsemőtlen nemzet haldokló nemzet. Azért megvetni a csecsemőket, irtózni az anyaságtól vétek a nemzet, az egyház, az Isten ellen. Egyenesen „*morat insanity*“ [erkölcsi elmezavar]. Azért minden egészséges, élni vágyó nemzet legfőbb gondja a csecsemő. Az a vágya, hogy csecsemői egészségesek, szépek legyenek. Fejlődjenek testben, lélekben. Végtelenül fontosabb dolog ez, mint a vagyon, a politika, a diplomácia, a hadsereg, ami pedig ma leköti a nemzetek összes gondját. Minden jövőjét féltő nemzetnek az a szent jelszava, ami a hajósoké: *a nőké és a gyermekeké az elsőség!*

— Öngyilkos politika az, amely a gyöngébbet a falhoz szoritja, főleg ha az a gyöngébb csecsemő. Annak az értékét nem lehet számokban soha kifejezni. Legjobban tudta ezt Jézus, aki azért jött, hogy a gyengébbet megmentse a falhoz szoritáshoz.

Bokor Sándor.

Akiket hazahivott az Ur.

Dr Váradai Miklós

E gyászkeretbe írott drága név a legőszintébb fájdalmat, a legmélyebb gyászt és a legnagyobb veszteséget jelenti. Nemcsak az érmelléki egyházmegye veszítette el gondnokát, hanem egyházkerületük is egyik legértékesebb tagját.

Két évtizeden át munkálkodott előbb kisebb, majd szélesebb körben, anyaszentegyházunk kebelében Isten országáért. Munkásságát a teljes odaadás, önzetlenség, önfeláldozás és lángoló lelkesedés jellemezte. Végighaladt mindazokon a tisztségeken, melyekkel egyházunk világi tagjait kitüntethetjük. Kerületünk megalakulásakor aljegyzője lett, két évvel ezelőtt pedig az érmelléki egyházmegye gondnoka.

Csudálatos tiszta, ideális, meleg, szárnyaló lélek, mélyen hívő keresztyén és emberszerető jó ember volt. Azok közé a kevés világi vezető embereink közé tartozott, akik tisztségeiket nemcsak tudással és munkakészséggel, hanem elsősorban lélekkel tölték be.

Szívében mélységes szeretet lakolt anyaszentegyházunk és munkásai, a lelkipásztorok iránt, valamint fajunk nemzetünk iránt. Érettük semmi munka nem volt nehéz és érettük szívesen végezte a legkisebb feladatot is. A községi választások alkalmával elvállalta a bírói tisztet is, csak hogy lakóhelyének és lakótársainak boldogságát munkálhassa. Sajnos és szomorúan jellemző, hogy az életével fizetett érte. Előbb már sok szenvedéssel próbálta meg az Ur. Egymásután vesztette el legkedvesebbjait: feleségét, kívül a legboldogabb harmoniában élt, gyermekeit, testvérét és maga is súlyos beteg lett. Alighogy kissé lábadozott, börtönbe zárták hadbíróság elé került. Betegsége ismét rosszabbra fordult. Kiszabadult ugyan, de már késő volt. Állapota egyre aggasztóbbá lett, míg végül megváltotta, hazahívta az Ur. Halála szenvedéssel teljes, önfeláldozásból fakadó mátyrhalál volt.

Temetését püspök urunk maga végezte. Egyházunk vezetői és lelkipásztorai őszinte testvéri gyászszal kísérték koporsóját és sokáig mély fájdalommal fogja gyászolni egész kerületünk.

Gyászoljuk, mi is, kik nemcsak becsülő barátok, hanem értékes munkatársat veszítettünk benne. Emlékét nemcsak e néhány sorral, hanem szívünkben őrizzük.

Életét — tragikus halálával — úgy tekintjük, mint egy élő predikációt arról az ígéről: „Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja az ő barátaiért“.

Irodalom.

Márk evangéliumának verses magyar fordítása.

Egyházi irodalmunk korszakos eseménynek néz elébe. Arról van szó, hogy bibliafordításaink egy új, abszolút becsü művel gazdagodnak, vagy talán — mire e sorok napvilágot látnak — már gazdagodtak is. Dr Kecskeméthy István avatott és már annyi áldást hintett — s hisszük: ezután is hintő — tolla ülteti át ékes, zengzetes magyar nyelvre Márk evangéliumát az eredeti szövegből verses mértékben és formában.

E sorok egyszerű, igénytelen felhívással *szolgálatnak szolgálni azok számára, akiknek a lelke már régóta összeforrott a Krisztusáért lángható és olvatag szeretettel több mint négy évtizede égő és munkálkodó Kecskeméthy professzor-testvérünk nemesveretű, klasszikus magyar evangéliumi keresztyén egyéniségével s általa összekapcsolódott a Lelke által gazdagon munkálkodó jó Isten szívével. Majd, ha kezünkbe vehetjük az élő Ígéről szóló bizonyosságtevés remekbe készült tükördarabját az Ur öre, sokat szenvedett és annyi áldással most is áldásosan munkálkodó alázatos szolgájától, majd akkor fogjuk megtapasztalni, hogy az élet alkonyán miként aranyozza meg életünket az az ember, aki a Szentföldön utaztában Jézus lába nyomdokait igyekezett felkutatni.*

Lelkipásztor-, lévita-, tanár-, tanító-testvéreink és evangéliumi munkásaink, szövetségesek és bibliaköri tagok megértő és pártoló figyelmébe szeretettel ajánlom e valóban eseményszámbe-menő s amellet olcsó [csak 30 lej], de — hiszem — annál nagyobb értékű s az Ur örök dicsőségét szolgáló és visszhangzó drága munkát.

Pálffy István.

Megjelent „Sirjatok a sírókkal“. Temetési imádságok és beszédek. Irtá *Debreczeni István*. Nyomatott Béres Károly könyvnyomdájában. Ára 100 lej.

HIREK.

Új esperes. A bihari egyházmegye esperesévé pótválasztás útján Vaday Béla élesdi lelkészt választották meg az egyh.-megye presbyteriumai. Isten áldása legyen munkásságán.

Egyházmegyei lelkészértekezlet. A nagybányai református egyházmegye lelkészei múlt hó 26-án tartották szokásos évi értekezletüket a szatmári egyház tanácstermében. Mivel a király halálával kapcsolatban megjelent korlátozó rendelkezések miatt sokan bizonytalanságban voltak, a felől, hogy a gyűlést meglehetősen tartani, így a lelkészek közül többen elmaradtak az értekezletről. Az értekezleten megjelentek Magoss Ferenc elnök üdvözölte és miután bejelentette, hogy a gyűlés tartására a hatósági engedélyt megkapta, fölkererte Visky Ferenc értekezleti jegyzőt az egyes körökből beérkezett javaslatok előterjesztésére és ismertetésére. A tárgysorozat megkezdése előtt, Visky Ferenc az értekezlet őszinte részvétel tolmácsolta Magoss Ferenc elnök iránt, aki a közeli napokban vesztette el egyik szép reményekre jogosító fiát, amelyhez a jelenlevők meleg együttérzéssel csatlakoztak. Majd felolvasta a nagybányai lelkészi körnek azon indítványát, mely szerint a köri értekezleten meg nem jelent lelkészeket 500 Lei büntetéssel sújtsák. Lelkészertekezlet azonban csak az erkölcsi megróvás behozatalát javasolja az egyházmegyei közgyűlésnek. Az egyházkerületi közgyűlés által megállapított új stóladíjak szedését kötelezően kimondotta az értekezlet, ott azonban, ahol ez kivihető, a stóla megváltásához kész örömmel hozzájárul. A lelkészi köröknek a vasútvonalak szerinti új beosztását elfogadásra ajánlja az értekezlet az egyházmegyei közgyűlésnek, valamint pártolólag terjeszti fel a krassói és nagybányai köröknek a presbyteri konferenciák rendezésére vonatkozó indítványát is. A lelkészözvegyek és árvák segélyezése tárgyában terjesztett bizottsági jelentést és javaslatot az egyházmegye minden egyes lelkészének megküldi tanulmányozás végett az értekezlet és annak elfogadása felől az egyházmegyei közgyűlés előtt tartandó értekezleten dönt véglegesen. A lelkész elhalálozása alkalmával adandó özvegyárva gyorssegélyt 10,000 Leiben állapította meg, melyhez a lelkészek minden haláleset alkalmával 200, a segédlelkészek 100 Leivel járulnak hozzá. A mikolavidéki kör indítványára fölkeri azokat a lelkészeket, akik még nem tagjai a fenntartótestületnek, hogy államsegélyök 1 százalékával járuljanak hozzá a szatmári gimnázium fenntartásához és hasonló határozat hozatala végett megkeresi az egyházkerület összes egyházmegyei lelkészértekezleteit. Ugyancsak elhatározta azt is, hogy a szatmári gimnázium céljaira gyűjtést (kápsálást) eszközöl az egyes gyülekezetekben a cséplési munkálatok bevégeztése után. A lelkészek államsegélyének a kezeléséért a kerületi pénztár másfél százalékot levont, amit az értekezlet tagjai nagyon soknak tartanak, miért is az egyházmegyei közgyűlés útján kérni fogják a kerülettől a kezelési költség mérséklését. — Több fontos tárgy megbeszélését az idő előhaladása miatt el kellett halasztani.

Lelkészeiktatás Fugyivásárhelyen. Folyó hó 7-én iktatta be Vaday Béla, a bihari egyházmegye ujonnan megválasztott esperese Fodor József volt póslakai lelkészt a fugyivásárhelyi ref. egyház lelkészi hivatalába. Vaday Béla esperes könnyekig megható be-

szédel intézett a gyülekezethez és az új lelkipásztorhoz, melyben az egyetértésre és a szeretetben való együttműködésre hívta fel a gyülekezetet és lelkészit. Majd Fodor József az új lelkész tartotta meg szépen felépített beköszöntő beszédét Luk. VII. r. 11—16. alapján. Istenlisztele után diszpresbiteri gyűlés volt, melyen Vadai Béla tartott külön a presbyteriumhoz buzdító beszédet. A megválasztott új lelkész és kedves neje ebédre vendégül látta a presbyterium tagjait, amelyen részt vettek Vadai Béla esperes, Dankó József fugyi-i lelkész, Kádár Miklós pusztajlaki lelkész nejével és Nyeste Istvánné, mezőtelki-i lelkész neje is. Délután Kádár Miklós pusztajlaki lelkész tartott bibliamagyarázatot Luk. XIX. 1—10. alapján, melyben a megtérés és újjászületés szükséges voltát hirdette. A presbiterium és a résztvevő lelkészek azzal a jóleső érzéssel távoztak el, hogy Fugyivásárhelyen a zavarások és egyenlenségek megszűnnek s az új lelkész buzgó igyekezete új eget, új életet fog teremteni a már-már szétzúllott egyházi életben.

Beiratkozások a nagyváradi református leány-közép (polgári) iskolában szeptember 1—8. napjain délelőtt 9—12 óráig tartanak. I. osztályos vagy idegen iskolából jövő tanulóknak iskolai; születési és újraoltási bizonyítványt kell benyújtani Beiratáskor 250 Lei beiratási díj fizetendő. Tandíj egész évre 1500 Lei, mely indokolt esetben havonként is fizethető. Felhívjuk az érdekelt szülők figyelmét, hogy szeptember 8 ig gyermekét mindenki irassa be, mert szeptember 8-ika után csak inspectorátusi engedéllyel lehet.

Ez intézettel kapcsolatos és vele egy épületben levő **Református Leányinternátusba** felvétetnek bármely középiskolát látogató növendékek felekezetre való tekintet nélkül. Ellátási díj havonként: készpénz 1100 Lei; természetben: 10 kgr. kenyérliszt, 5 kgr. 0 ás liszt, 1 kgr. zsír, 5 kgr. burgonya és 12 tojás. A természetbeni járandóságok piaci árszerint készpénzzel megválthatók. Felvételért a nagyváradi református internátus igazgatóságához kell folyamodni szept. 8-ig. A kérvényhez csatolandó keresztlevél és a szülők vagyoni állapotát igazoló lelkészi ajánló levél.

A szerkesztésért felelős: Dr. GYENGE JÁNOS.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

2688—1927. szám.

Nagytiszteletű Esperes Ur!

Midőn az új tanesztendő beállása küszöbön van, szükségesnek tartom, hogy nb. figyelmét a múlt évi egyházkerületi közgyűlésünk 123. sz. határozatára különösebben felhívjam. Évről-évre mindegyre nagyobb számban jelentkeznek a teológiai és tanítóképzőintézetli hallgatók segélyezést igénylő kérésükkel. S ez természetesen is, mert míg a lelkészi és tanítói pályára csekély kivétellel csak a legsúlyosabb anyagi körülmények között élő szülők gyermekei lépnek, addig másfelől az is kétségbe vonhatatlan, hogy a tanulási és az iskolákban való önfenntartás mindegyre elviselhetetlenebb áldozatot követel.

E tapasztalt tényekre tekintettel egyházkerületi közgyűlésünk kötelességszerűleg gondot akart fordítani arra, hogy ezeknek az ifjaknak lehetőleg minél intenzívebb támogatást nyújthasson, s ezért fentebb felhívott határozatában más megfelelőbb módot nem látván, gyülekezeteinkhez azzal a kéréssel fordult, hogy lélekszámok alapján erre a célra 1—1 leies személyi adót iktassanak be már a f. évi költségvetésükben. Ugy látom azonban és pedig nagy sajnálattal, hogy ez legtöbb helyen aligha történt meg, mert idáig hivatalomhoz ezen a címen csak egyetlenegy egyházközség küldötte be köteles tartozását. Igaz, hogy a felhívott határozat szerint az esperesi hivatalok utján október hó 31-ik napjáig kell ezeket a járulékokat befizetni és a pénztárba eljuttatni, azt hiszem azonban alig tévedek, ha azt állítom, hogy legtöbb helyen ez a feleltes egyházközségi fontos rendelkezés kellő figyelembe, aligha részesült. Már pedig nyilvánvaló és minden vitán is felül áll, hogy tanintézeink fenntartásáért hiába hozzuk meg a legmesszebbmenő áldozatokat, hogyha a hivatalnokok utánpótlásából a legnagyobb komolysággal nem gondolkozunk. Ugyanazért már most kérnem kell Nt. Esperes Urat, hogy határozatunknak végrehajtása tekintetében a legmesszebbmenő gondossággal és ráhatással eljárni méltóztassék, hogy a naponként segélyért jelentkező ifjakat intézményeink nagy romlására kellemetlen csalódás ne érje.

Oradea—Nagyvárad, 1927. augusztus 10.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István
püspök.

Pályázati hirdetés

a bánati ref. egyházmegyébe kebeleztet szigetfalui (sculiai) ref. egyház [Temesvármegye] rendes lelkészi állására.

- Javadalom: 1. Lakás és kert természetben.
2. 17 kat hold régi lelkészi föld egy tagban. Értékelve 428735 Lei-re.
3. Papi párbér pénzben 30 60 Lei
4. Papi párbér páronként 32 liter tiszta buza és 32 liter szemes tengeri vagy árpa. Félpárról ennek felét fizetik. 12,164 68 Lei re.
5. Stóla a kerület előírása szerint. Értéke 1600 Lei.
6. 4 m³ kemény tűzifa beszállítva. Értéke 600 Lei.
7. A lelkész által vásárolt és saját használatára szükséges tűzifa beszállításához elegendő fuvar a legközelebbi vasútállomástól. Értéke 180 L.
8. Államsegély és lelkészi földkiegészítés, melyekért egyház nem szavatol.

Kötelesség: A szigetfalui anyaegyházban az összes lelkészi teendők ellátása. Ezenkívül a gátaljai fiókegyház megszervezése és az ottani ref. gyermekek vallásos oktatása.

Az állás 1927 november 1 én, a kegyeleti félév lejártával okvetlenül elfoglalandó.

Pályázati kérvények e hirdetmény megjelenésétől számított 3 héten belül, lelkészi oklevéllel és szolgálati bizonyítvánnyal a bánati ref. esperesi hivatalhoz Tormac [Végvár], jud. Timiş küldendők.

Oradea—Nagyvárad, 1927 augusztus 10

Sulyok István,
püspök.

Pályázat.

A domahidai református Egyháztanács pályázatot hirdet a megüresedett orgonista-kántortanítói állásra

Javadalom: 1. Természetbeni lakás 100 □-öl konyhakerttel.

2. Minden tanköteles után 5 lei beirási díj: 250 lei.

3. 9 mázsa tisztabuza: 6300 lei.

4. 9 mázsa szemestengeri: 4500 lei.

5. Minden tanköteles után egy ölcscirke: 1000 lei.

6. 24 hold [1200 □ öles] szántó föld és kaszáló: 18,000 lei.

7. Hat drb. legelőilletőség: 900 lei.

8. Kézpénzfizetés negyedévi részletekben: 2400 lei.

9. Temetési stóla az egyházkerület által megállapítva.

10. Esetleges államsegély.

Kötelesség: 1. I—VII. vegyes osztályok állami és egyházi törvények szerinti tanítása

2. Összes kántori teendők végzése 3. Egyházi énekkar vezetése 4. Lelkész akadályoztatása esetén és kanonikus órákon szószéki szolgálat.

5. Egyházi jegyzőség. 6. Vasárnapi iskola vezetése.

Földek adóját egyház fizeti. A fenti terményekből 3 és fél mázsa buza és 2 mázsa tengeri csak az államsegély kiutalásáig.

Pályázhatnak az egyházi és állami törvényeknek megfelelő képesítéssel bíró férfi- és nőtanítók. Pályázati határidő augusztus 26. Próbaéneklés, harmoniumozás és választás is augusztus 26. Megválasztott utóköltését egyház megtéríti. Állás szeptember elsején elfoglalandó.

Teljesen fölszentelt pályázati kérvények ref. lelkészi hivatal címére: Domänești—Domahida, p. u. Moftinul-mic, jud. Sălaj — küldendők.

Szabó Lajos,

ref. lelkész.

Pályázat.

A beiușuilaci [belényesujlaki] ref. egyház pályázatot hirdet kántortanítói állásra. Javadalom:

1. Lakás konyhával, kamarával és melléképületekkel. 2. Iskolakert fele. 3. Kézpénz Tizenkettőezer lei. 4. Tizenkettő méter fa. 5. Hat vékás szántó föld. 6. Tizenkettő köből buza s ugyanannyi tengeri. 7. Stóla az egyházkerületi díjszabás szerint. Kötelesség: III—VI. osztály tanítása az áll.

tanterv szerint. Kántori teendők végzése úgy ünnepeken, mint hétköznapokon. Egyházi énekkar vezetése. A lelkésznek szükség esetén leendő helyettesítése s a vasárnapi iskolai tanításban és az összejövetelek, ünnepélyek rendezésében segédkezés. Pályázhatnak vallásos lelkületű és életű tanítók, akik a tanítói oklevelen kívül a románnyelvű tanítás készségével is bírnak. A katonai állapotról vonatkozó és az eddigi működésről szóló bizonyítványok a kérvényhez mellékelendők. Cim: Uileac de Beiuș [jud. Bihor]. Pályázati határidő és választás augusztus 28. Beiușuilac, 1927 augusztus 1.

Nagy Zoltán,

ref. lelkész.

Pályázat

a hosszumezei ref. egyház kántortanítói állására.

Javadalom: 1. Évi 18,000 Lei havi előleges részletben. 2. 16 kthold szántó és kaszáló föld haszonélvezete. 3. A hivek által az udvarra leszállított 56—60 szekér fa. 4. 1 1/2. Kulcs után járulék, melyet a tanító szállítat a maga költségén. 5. Stóla egyházkerületi határozat szerint. 6. Modern lakás, 2 szoba, konyha, kamara s tornáccal. 7. Melléképület s kert.

Kötelessége: III—VII. osztályu növendékek tanterv szerinti tanítása, kántori teendők, lelkész akadályoztatása esetén helyettesítése, vasárnapi ismétlő iskola tanítása énekkar vezetése, vallásos s missziói munkákban részvétel.

Pályázhatnak az egyházi s állami törvényeknek megfelelő képesítéssel bíró férfitanítók. Pályázati határidő szeptember 4. A kívánatoknak megfelelő képesítéssel bíró tanítók felszerelt kérvényeiket jelzett nap délelőtti 10 órájára küldjék Nagy Endre ref. lelkészhez (câmpulung la Tisa).

Hosszumező (Máramaros m.) 1927. augusztus 10.

Presbyterium.

Pályázat.

A berendi ref. leányegyház pályázatot hirdet előkönyörgő kántortanítói állásra. Javadalom:

1. Lakás: 2 szoba, konyha, kamara, istálló, faszín, szép házikert, 250 □-öl kenderföld, 6 marhára legeltetési jog, temetőhasználat. 2. 15,000 □-öl lankaföld [adóját a tanító fizeti], 8 q buza, 8 q tengeri, 10 m³ tűzifa. 3. 150 Lei kézpénz [egy évre]. 4. Stóladíj. Kötelesség: I—VII.

osztályu vegyes iskola növendékeinek állami tanterv szerint való tanítása, vasárnapi és hétköznap

napi isentiszteletek végzése, az egyházi énekkar szakszerű vezetése, vasárnapi iskola vezetése, vallásos esték rendezése s a hivekkel való bel-

missziói foglalkozás; egyházi jegyzői teendők. — Pályázhatnak férfitanítók. A pályázatok tanítói oklevellel, a román nyelven tanítandó tárgyak

tanítására való képességet és a katonai szolgálat alól való szabadságolást és az esetleges eddigi működést igazoló okmányokkal felszerelve a

szatmárudvari ref. lelkészi hivatalhoz [Oficiul Parochial Reformat Odorău—Udvari, Jud. Sătmar] küldendők. Pályázati határidő augusztus 20.

Próbaszolgálat és választás augusztus 21. — Az állást 1927 szeptember 1-én kell elfoglalni.

A Presbyterium.

Pályázati hirdetés

nyugalmazott tanítók figyelmébe.

Az elhalálozás folytán megüresedett szapárfalvai [Szörény m.] orgonista-kántor állásra egyháztanács pályázatot hirdet.

Fizetés: megállapodás szerint.

Kötelesség: kántori teendők végzése, énekkaroktatás, vasárnapi iskolában s belmissziói munkában segédkezés, lelkész helyettesítése akadályoztatása esetén és esetleg dalárda szervezése s vezetése.

Vasutállomás helyben, a község Lugostól 10 km.

Ajánlatok az igények megjelölésével lelkészi hivatalhoz küldendők, Tipari—Szapárfalvára.

2639—1927. szám.

A kebelbeli Református Egyházközségek igen tisztelt Presbyteriumának.

Egyházkerületi közgyűlésünk, anélkül, hogy az egyházközségek autonómikus jogát a legtávolabbról érinteni akarná, ellenkezőleg épen az egyházközségek jól felfogott érdekében az új harangok beszerzésére tekintettel Klein K. Oszkár Cugiri (Kudsi, Hunyadmegye) harang és műöntőde cégtulajdonossal szerződésre lépett a következő feltételek mellett:

1. Klein K. Oszkár kötelezi magát, hogy a nála megrendelt harangokat a legjobb harangérből, a harangnyelveket és a koronákat pedig a legfinomabb öntött vagy kovácsolt vasból állítja elő.

2. Abban az esetben, ha nevezett cég harangöntésre a saját anyagját használja fel, a szerződés aláírásakor érvénybe levő következő árak állapítatnak meg:

- a) harangérc kgr.-ként 190 lei
- b) kisebb csapágyak páronként 500 lei
- c) közép nagyságu csapágyak páronként 600 lei
- d) nagy csapágyak páronként 750 lei
- e) vasszerelvények, melyek a harangsulynak k. b.

$\frac{1}{3}$ -át teszik ki kgr.-ként 52 lei

f) feliratokért; betű és számonként 4 lei

Amennyiben időközben a harangérc árában változás állana be, a cégtulajdonos arról az egyházkerület Elnökségét haladéktalanul értesíteni köteles.

3. A fenti árak csomagolás nélkül és helyben értendő, de a cég köteles a harangot csomagolva a megjelölt állomásra elszállítani, mely esetben a csomagolás és fuvardíj a rendelő terhére számítandó föl.

4. Szerződő cég köteles a harangok felszereléséhez szükséges szerelőket az egyházközségnek rendelkezésére bocsátani, akiknek ellátása és díjazása az egyházközséget terheli.

5. A régi harangok átöntése esetén szerződő cég a régi harangot minőség és napi anyagár szerint veszi át és az átöntött új harangot a fentiekben jelzett ár szerint szállítja.

6. Szerződő cég az általa szállított minden harangért, azoknak tartóssága és hangjáért 30 éves jótállást vállal. Önként értvén, hogy az erőszak, vagy vismajorból származó sérülésekért a garanciát nem vállalja. Kötelezi magát arra is, hogy ha a harang akár kiállítás, akár hang tekintetében kifogás alá esik, azt a saját költségén újra önti a megrendelések költött szerződés feltételei szerint oly módon, hogy abból az egyházközségnek anyagi kára nem lesz.

7. Fizetési feltételek: a harang árának fele a megrendelésekor a másik fele a harang átvételekor Kudsiön fizetendő.

8. Szerződő cég arra is kötelezi magát, hogy a megrendelt harangokat 4—6 héten belül, ha vismajor nem forog fenn, szállítani fogja.

9. A szerződés bélyegilletékei szerződő céget terhelik.

10. Per esetében a Nagyvárad városi járásbíróóság illetékessége köttetik ki

Ennélfogva felkérem a harangkészítő egyházközségek presbyteriumait, hogy a szerződésben lefektetett és biztosított kedvező feltételekre tekintettel, szükségletüket nevezett cégnél szerezék be. S amennyiben az egyházkerület erkölcsi sulya és tekintélye az egyházközségek legmesszebbmenő jogos igényeit biztosítja, kérem, hogy megrendeléseiket az aján-

lott cégnél eszközöljék és mihelyt valamely egyházközség a megrendelést szerződés megkötésével fogantatosította, arról hivatalomat haladéktalanul értesíteni sziveskedjék.

Oradea—Nagyvárad, 1927. augusztus 9.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 2621—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. Iskolaszéki Elnökségnek és Tanítónak.

Közlöm, hogy Jorga Miklós Valeni de Munteben levő intézetében [Așezământul cultural Ferdinand I] az egész 1927—28. tanévre kettő helyet tartott fenn és bocsátott tanítónőink rendelkezésére. Felhívom a résztvenni akarókat, hogy kérvényeiket hivatalomhoz legkésőbb *folyó hó 31-ig küldjék be*. A kiküldendő 2 tanítónő helyettesítéséről az illető egyház gondoskodik, az utiköltség azonban a kiküldöttek saját terhe. A kérvényben határozottan fel kell tüntetni, hogy a helyettesítés ügye rendben van. Az egész tanévre alkalmazandó helyettesek okmányai a működési engedély elnyerése végett a minisztériumhoz felterjesztendő.

Oradea—Nagyvárad, 1927 augusztus 10.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Pályázat

a köröstárkányi ref. tanítónői állásra.

Javadam: 1. Természetbeni kényelmes szép lakás $\frac{1}{2}$ hold kerttel. 2. 18 köböl termény, fele buza, fele tengeri. 3. 8 köbmeter tuzifa hazhoz szállítva. 4. Évi 6000 [hatezer] lei készpénz havi előleges részletekben.

Kötelességek: a III—VII vegyes osztályok tanítása. Lelkészek belmissziói munkákban segédkezés. Vasárnapi iskola vezetése. Állam által megkivánt vizsgákról bizonyítvány szükséges. Pályázati határidő e hirdetés megjelenésétől számított 15 nap. Pályázatok a köröstárkányi [Tárcaia, u. p. Beiuș] ref. lelkészi hivatalhoz küldendők.

Megjegyzés: A község a Fekete-Körös partján, Belényes várostól 3 km. távolságra fekszik.

Presbitérium

Pályázat

a ghenci—gencsi református elemi népiskola II ik tanítói állására.

Javadam: 1 Lakás, mely áll kettő szobából, konyhából, kamarából és kert.

2. 30,000, azaz Harmincezer lei készpénzfizetés.

3. 4, azaz négy m³ tuzifa.

Kötelesség: Az iskolaszék által megjelölt, ezidő szerint I—III. osztályok vezetése, kézimunka-tanítás és belmissziói munkában segédkezés.

Pályázhatnak az egyházi és állami törvényeinknek megfelelő képesítéssel bíró férfi és nőtanítók. Pályázati határidő augusztus 25. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Kellőleg felszerelt kérvények alulírt címre küldendők. Református Lelkészi Hivatal Ghenci—Gencs. U. p. Carei. Jud. Sălaj. 1927 augusztus 2 án.

Papp József,
ref. lelkész.

Uj! Megjelentek a Uj!

legújabb tanterv szerint készült

KANDRAY—TITZ-FÉLE

Számtan és Mértankönyvek

I—VII. osztályok számára.

Miniszterileg jóváhagyva és ajánlva.

Rengeteg szebbnél-szebb rajz és ábrával!

Kandray—Titz: Számtan	I. osztály számára	22
" " "	II. " "	28
" " "	III. " "	30
" " "	Mértan IV. " "	32
" " "	V. " "	34
" " "	VI. " "	36
" " "	VII. " "	38
Feladatok a számtanban és mértanban használt kifejezéseknek szabatos románnyelvű elsajátítására és begyakorlására (segédkönyv)		30

Ha egyszer látta, feltétlen bevezeti!

Főraktár: **BÉRES KÁROLY**
könyvkereskedésében

Oradea, str. Iosif Vulcan (Nagy S.-u.) 14.

„TAKARÉKOSSÁG”

Segély- és Takarékszövetkezeti
ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Dimitrie Cantemir [Beöthy Ö.-u.] 2

Alakult: 1899. évben. Telefon: 454

Befizetett üzletrésztőke **Lei 7.100.000**

Lelkész urak részére előnyösen teljesít átutalásokat.

Folyósít rövid lejáratú váltó és jelzálogkölcsönöket.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

4

Nagybetűs

Ára
kilencvennyolc
Lei

ÉNEKESKÖNYV

Béres Károlynál, Oradea-Nagyváradon
Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. szám.

Van szerencsém hitte-ívéréim szives figyelmét ezuton is felhívni dúsan felszerelt raktárunkra, női- és férfi szövetek, pilás, lüszterek és kelmék hozzá moaré selymek, damasztok, vásznak, asztalneműek, harisnyák, paplók, madracok, internus felszerelések, menyasszonyi kelengyék stb

Pén-
ken
egész
nap
nyitva

Hétfőn
egész
nap
nyitva

Hírelt nyújtunk, nem részlet árakban, hanem napi árak mellett 30, 60, és 90 napra kellő fedezettel.

Szives pártfogásukat kéri kiváló tisztelettel

Hajnal & Rózsa

Oradea, Iosif Vulcan (Nagy Sándor) utca.

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják
h: boru előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnék

Wegenstein S. Fiai orgona- és harmoniumgyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangú harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavitások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

13

Harang és fémöntőde

13

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu-Nagyszeben szállít templomi harangokat garantált békeötözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselő: Kérjen külön ajánlatokat.
Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22 szám

BÉRES KÁROLY

KÖNYVNYOMDA, KÖNYV-, PAPIRKERESKEDÉS, KÖNYVKIADÓVÁLLALAT
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Vallástani kézikönyveinek, iskolai
nyomtatványainak és a Királyhágómelléki Énekeskönyvek kiadója és főbizománya

ORADEA — NAGYVÁRAD

Str. Iosif Vulcan [Nagy Sándor-utca] 14. — Ref. Tanítónőképző-intézet épület.

Az új iskolai törvény rendelkezéseinek megfelelő román-magyar szövegű

iskolai nyomtatványok,

melyek 6077—1926. sz. alatt államilag approbálva vannak, a Főtiszt. és Mélt. Egyházker. Bizottság idevonatkozó rendelete szerint — mivel ezek approbáltak és a törvény utasításainak teljesen megfelelnek — *kizárólag cégmentől szerezhetők be.* Ezek más mintákkal nem helyettesíthetők, utánnyomása tilos és mint az Egyházker. kiadványai *a Kerület pecsétjével felül vannak bélyegezve.*

Registru școlar de primire — Felvételi napló, küliv 12 tanuló részére	Lei	8.—
Ugyanaz — beliv 24 tanuló részére		8.—
Declarația—Adeverința — Nyilatkozat—Igazolvány		1.50
Matricola — Anyakönyv, 4 tanuló részére		0
Condica de chemare, absențe și progres — Mulasztási és haladási napló 8 tanuló részére		9.—
Fedél az anyakönyvhöz és mulasztási naplóhoz, erős karton papirból		10.—
Tananyag-kimutatás (haladási napló)		3.—
Certificat de clasa — Osztálybizonyítvány 20 lapos tömbökben		40.—
Aviz de școlar — Értesítő könyvecske		8.—
Aviz — Értesítő-lap		1.—
Buget — (Költségvetés román szöveggel)		7.—
Költségvetés magyar szöveggel		7.—
Registru jurnal partidă de cassa — Pénztár-napló		340.—
Registru de bonuri — Utalvány-könyv		40.—
Registru chitanțier — Nyugtakönyv		40.—
Személyi törzslap		8.—
Fizetési-lap		5.—
Iktató-könyv		95.—
Postakönyv		80.—
Kimutatás a 3 napnál többet mulasztókról		1.50
Haladást mutató íráslapok, magyar, német vagy dictandó vonalzással		1.—

Iskolai nyomtatványokból az előirt mennyiséget kívánatra be is köttetem a legjutányosabb napi áron. — **Az iskolai nyomtatványokból 10% engedményt adok.**

Csomagolásért az egyházkerület által megállapított 2 százalékot és a szállítás díját felszámítom. — Rendeléseket — utánvét mellett — a beérkezés napján expedialok.

A hivatalos tankönyv- és árjegyzéket lapunk idejében közölni fogja.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyvkiadó Oradea—Nagyvárad, hová az előfizetések, hivatalos hirdetések és azok díjai s eselleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szatmár ref.
lelkészi hivatal, hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

A cséplés.

Ézsaiás 28. r., 27—29.

Az Isten-áldott gazdag szérükön boldog egyhangusággal duruzsoltak és duruzsolnak a cséplőgépek. De olykor-olykor mélyebben és hangosabban búg fel a dob, mint egy-egy elfojtott és mégis feltörő jajgató kiáltás. Mintha ezer meg ezer széttépett, összetört buzaszem zokogna fel: miért?

Allandóan, pillanatnyi szünet nélkül sikolt a kérdés azon a szérűn is, melynek neve: élet.

A gépből feltörő miért-re megfelel a gazda, ki belé markol a buzagarmadába és örömmel szól: azért, hogy *megtisztulj* és végre az *enyém légy* egészen. Ezt teledi a mennyei gazda is az életszérűn jajduló kérdésre.

Mi a szenvedés? Csépltetés: megtisztítás.

Miért kell szenvednünk? Hogy megtisztuljunk a büntől.

Miért kell annyit szenvednünk? Mert nehezen válunk meg tőle.

Miért kell még mindig szenvednem? Mert még nem vagy eléggé tiszta. Óh, milyen sokan ellentmondanak ennek a beszédnek. Szinte hallom: én már megtisztultam, megtértem és mégis, mégis csépltettem. Nézd el csak azokat a lengő, rengő, szellő szárnyán ringatózó hullámzó aranykalászokat. Mikor rájuk ragyog harmatos hajnalon a kelő napsugár, olyan az egész tábla, mint egy aranytenger, melynek színén ragyogó gyöngyszemek uszkálnak. Óh, milyen szép, milyen gyönyörűséges! És munkánk ugy-e mégsem ért rajtuk véget. Még ezután akarjuk szebbekké, tisztábbakká, tökéletesebbekké tenni. Lehet a te lelked is szerinted tiszta, sőt életed szerintünk is szép, de az Ur előtt még nem vagy eléggé az, Ő még tisztábbá, tökéletesebbé akar tenni, azért csépltetned: szenvedned kell.

A mag csépléssel tisztul meg, hogy egy

másik, egy új életre elvettessék. Csépltetés, sok szenvedéssel csépltetés által jutunk mi is oda, hogy elvettessünk egy új, szebb, örök életre. De vigyazzunk: ezek által meg kell tisztulnunk!

Az a szép, piros buzaszem ugy-e milyen drága, milyen értékes előttünk És mégis milyen nagy erővel, milyen kegyetlenül bánunk vele, míg végre a mienk lesz.

Mint a buza nekünk a növényvilágban, ugy mi is Isten előtt a legdrágábbak vagyunk az egész teremtett világban. Csudálkozunk-é hát, ha velünk is így cselekszik az Ur? Az a sok kísértés, próba, szenvedés, könny, vér, elszakztatás, halál mind-mind azt a célt szolgálja, hogy minél jobban, egészen az Istenéi, a mi Atyánkéi legyünk. Így értjük meg, mit jelent: „megdorgálja az Ur, akit szeret és megostoroz mindenkit, akit fiává fogad.”

Előbb egyben csépltetünk mindnyájan, míg egyik voltunk, ott az óriási nagy véresszérűn, a halál szérűjén. Ott hajtotta rajtunk csépltető Gazdánk és Urunk a nagy cséplőszekér: a háboru kerekeit és lovait, míg alatta sokan széttörtetek és még sem tisztultunk meg. A cséplés tehát nem szünhetett meg, hanem folytatódik tovább. De viszont már nem egyben, hanem szétszedve, mint ahogy a buza-keresztek kévéit is szétszedik és egyenként bocsátják bele a cséplőgépbe. Ugy szedték szét nemzetünk szép, gazdag egész keresztjét is és négy nagy kévében csépltetik tovább.

Zúg, egyre zúg a világ nagy cséplőgépe, az Isten cséplőgépe, nyeli magába a nagy nemzetkévéket és tépi, szaggatja, szórja rostálja, míg a tiszta buza kikerül belőle. Igen, az Ur csépltet bennünket. Akik által végrehajtatja a cséplés munkáját, azok csak eszközök, munkások, gépészek csupán.

De a kicséplelt buza egyedül az Uré!

Debreczeni István.

Hol van a baj?

I.

Fájdalmas lélekkel tapasztaljuk már esztendőök óta, hogy csaknem valamennyi társaságban lekicsinylőleg beszélnek az egyházzal. Olyan közbeszéd tárgya lett az ma már, akár csak az időjárás. És mindig csak kiméltelen szavak hangzanak el róla.

Igaz, hogy nagyon sok ezekből az éles kritikákból nem vehető komolyan, mert felületes, alaptalan. Hiszen csak a minapában történt meg velem a következő eset: Vonaton utaztam, velem egyszakaszban ült egy nagyszáju ember, aki szünet nélkül az egyházat becsmérelte. Ezerféle kifogása volt ellene. A legnagyobb azonban a szószék ellen volt. Azt hozta fel ellene, hogy ósdi, rég idejüket mult, középkorból itt fejlődött modern ésszel el nem hihető elveket, tanokat, hit-tételeket hirdetnek azokból a papok, úgyhogy ő egy cseppet sem csudálja, — mondá, — hogy az emberek nem járnak templomba. Ellenkezőleg, azon csodálkozik, hogy akad értelmes ember, aki belép oda. Hosszadalmasan magyarázta ezeket a dolgokat. Talán éppen azért, mert észrevette, hogy én is pap vagyok. Nekem azonban valami gyanum támadt és megkérdeztem tőle, mikor hallott utóljára prédikációt. Az én emberem azonnal észrevette a kérdés élet és hallatlanná akarta tenni; én azonban másodszer is feltettem a kérdést és feleletre kényszerítettem. Mikor nem tudott szépszerével kibujni a felelet alól, kellestlenül kibökte, hogy 25 esztendő óta nem volt templomban. Nem is hallhatott tehát azóta prédikációt. És mégis kiméltelenül ledorongolta azt.

Mindenki kikacagta erre. Ő pedig szégyenkezve elhallgatott és adott alkalommal észrevétlenül eloldalgott.

Amde nem minden kritika olyan felületes. Vannak olyanok, amiket komolyan nem venni lehetetlenség. Azokat nevezetesen, amik nem keserü ellenszenvből erednek, hanem amik őszinte jóakarattal származnak. Amikor nem azoknak a szájából jó az, akik gőgösen távortartják magukat az egyház berkeitől, hanem azokéból, akik benne vannak abban, akik hisznek benne, akik szeretik azt. Éppen azért a jövőjét fájdalmasan a szívökön viselik. Ezeknek az embereknek az fáj, hogy az egyház ma olyan hatástalan, holott a leghatalmasabb vonzó erőnek kellene annak lennie ezen a világon. Rámutatnak a munkás szakszervezetekre. Milyen elemi erővel képes az megragadni az egész világ munkásainak a lelkét! Pedig milyen fiatal az egész intézmény! Micsoda mély összetartozandósági érzést volt képes kifejleszteni a lelkekben! Egyetlenegy

szakszervezetet ért sérelem sztrájkba léptetné az összes szakszervezeteket, még külföldön is. Avagy felemlítik a bolsevizmust, annak bámulatosan gyors elterjedését. Alig néhány éves az egész mozgalom és mégis úgy elterjedt az egész világon, mint a futó tűz. Ezekkel szemben az egyház terjedése milyen csigalassuságu! Lelket megragadó ereje milyen lankadt, milyen gyenge!

Készségesen elismerik ezek az emberek, hogy az egyházaknak is vannak eredményei, az emberiség részére teljesített felbecsülhetetlen értékű szolgálatai. Őszintén bevallják, hogy mindazon szemrehányás dacára is, amit ellene felhoznak, fontos szerepet játszik még ma is a társadalomban. Mindeneket elárasztó, csendes befolyása nélkül rohamosan szertevesné az. De mindez nem elégíti ki őket. Féltő szeretetökben, lelkes ragaszkodásukban azt szeretnék, hogy egyenesen *döntő szerepet játszon az egyház a társadalomban*. Azt szeretnék, hogy az dominálja a nagy világmozgalmakat. Mert szentséges a meggyőződésük, hogy egyenesen erre van az teremtvénem. Nem elég ha *csak* megőrzi a társadalmat a romlástól, mint annak a sója, — ez feladatának csak a negatív oldala, — hanem vezetnie, irányítania is kell azt, mint annak az élő lelkiismerete; ez a pozitív teendője. *Ebben az utóbbiban erőltlen ma az egyház; a tömegek irányításában*. Itt van a baj. Ez a fájdalmas diagnózis.

Hát az orvosság vajjon mi lesz ellene?!

Ez a kínos kérdés zaklatja a lekiismeretét mindazoknak, akiket az egyház sorsa érdekel. Ez a probléma rejlik a dogmák modernizálásának,¹ a felekezetek egyesülésének,² meg a rítusok megváltoztatásának³ törekvése mögött. Ezekkel szeretnék az egyház eleven erejét fokozni.

Egy bizonyos fokig ezek a tervek fognak is segíteni a dolgon. A felekezetek egyesülése erőt kölcsönöz majd az egyházaknak, a dogmák modernizálása, a szertartások pompásabbá tétele galvanizálni fogja a haldokló egyházi életet. Az egyháznak azonban sokkalta gyökeresebb kurára van szüksége ezeknél. A történelem is, meg a tapasztalat is azt bizonyítja, hogy az egyház a maihoz hasonló nagy betegségéből sohasem gyógyult ki másképen, mint hogyha *tökéletesen Istenre támaszkodott*. Isten jelenlétének öntudatos erős megérzése tette az egyházat mindig erőssé, hatalmassá. Semmiféle más terv, szándék, újítás, varázslat nem képes ennek pótolni a helyét.

Ezerszer is hallott, elkoptatott, ósdi tanács ez, elismerem. Ismételték már az unalomig. —

¹ Az idei oxfordi konferencia.

² Évek óta arra törekszenek Angliában.

³ Stockholmi, lausennei konferenciák.

Mindegy! — A probléma kulcsa mégis csak az marad. Valamiféle uton nekünk vissza kell kerülününk Istenhez. Teljes világossággal meg kell látnunk, hogy mi Ő nélkül semmit sem tehetünk. Hiszen a gyülekezeteknek ma éppen az a bajuk, hogy Isten nélkül akarnak boldogulni. Egyszerűen nincsen szükségük rá. És boldogulnak is. *Mert annyira hitvány, gyarló célokért küzdenek, hogy azokat Isten nélkül is könnyen elérhessék.*

Amig ugyanis az egyház megelégszik azzal, hogy minden hivatását a körülte élő tömeg észjárása szerint fogja fel és semmi nagyszabású, semmi heroikus tette nem szánja rá magát, hanem megelégszik azzal, hogy a szent szolgálatok pontosan megtartassanak, a bibliakörök, vasárnapi iskolák összejövetelei, a presbiteri ülések rendszeresen megtartassanak, a számadások elkészüljenek a lelkészi iroda rendben legyen, amig ezek tartatnak az egyház végcéljainak, ezekben merül ki annak összes hivatása, amig ezek nem csupán eszközökül szolgálnak dicsőségesebb célok elérésére, addig igazán nem tudom, mi szüksége is volna Isten különösebb segítségére! Ezeket könnyedén elvégezheti a maga erejéből is. Nem kell hozzá egyéb, csak egy közepes tehetségű lelkész, mérsékeltlen érdeklődő presbitérium. Ilyen mentalitás mellett minden heroikus lelki nekilendülés olyan formák, bele nem illő valami volna, *mint egy polgári község vezetésében, vagy egy hitelszövetkezet igazgatásában.* Semivel sem áll ugyan feljebb ezeknél a gyarló célokért létező egyház. — *Sőt!* — Amazoknak legalább gyakorlati hasznuk van, emeznek még az sincs. Azért nem törődnek vele. Marad törvényes alapokon álló, de semmi észrevehetőbb haszonnal nem járó rideg szeretet. De semmiesetre sem az élet sója, vagy a világ világossága, amire rendeltetve van. Istennek szükségét nem érzi. Nem is indul el megkeresni Őt.

(Folyt köv.)

Bokor Sándor.

Irodalom.

„Sirjatok a sirókkal“.

Temetési imádságok és beszédek.

Irtá: Debreczeni István.

Lelkipásztori hivatottságunk legnehezebb próbája: milyen lélekkel, vigasszal, aldással tudunk megállani halálos ágyak és koporsók mellett. Mikor az utolsó harcot vivó testvérünk görcsösen megragadja a kezünket, hogy átsegítsük a titokzatos és félelmetes nagy közbevetésen, — a mulandó láthatáron — mikor az elmaradtak könnyes tekintete úgy fogódzik belénk „miért?” „mi lesz?” kérdéseivel, mintha mennyei titkok boldog sáfarát, megnyugtató válaszok egyedüli letéteményesét

látna bennünk, ilyenkor nem lehet a hidegülő kezet eltasztva s a könnyes szemektől elfordulva, — a lélektelenül recitált dogmák s a megszokott frázisok bántó kitérőin a halál nagy kérdése s a vigasztalás nagy kötelessége elől — hivatásunk elárulása nélkül — megfutamodni. Ilyenkor ismerjük meg, ki a pap és ki a lelkipásztor, — kinek van csak diplomája és paróchiája s kinek hivatottsága, — szive, lelke, hite, reménye, szeretete. A halál nagy kérdőjelenél az ész megáll, a studium nem segít, itt csak a testvéri szívnek, a pásztori léleknek, a koporsón is diadalmas hitnek és reménynek van balzsamhintő mondanivalója. Boldog, aki ilyenkor nemcsak szavakat, de sziveket is talál, akiből forrón árad az imádság s akitől olyan természetesen jön a vigasztalás, mint a bajokban a jóbarát kézszeritása.

Debreczeni István ezek közé a boldog lelkipásztorok közé tartozik. Ő kezében tartja és öntudatosan használja a vigasztalás kulcsát: tud őszintén együtt sirni a sirókkal. Tudja, hogy az igaz részvét a sikeres vigasztalás szükségképeni, természetes előfeltétele. Tudja, hogy annak, aki valakit fel akar emelni, le kell hajolni, sokszor le kell szállani nagy mélységek fenekéig. Néha talán, — mintha csak vigasztalásához nagy részvételből akarna erőt meríteni — hosszasan elmerül a fájdalomban, de ilyenkor sem rikat, csak tartósabban együtt sir, hogy lesújtott testvérét annál biztosabban átölelhessen s a vigasztalás sziklájához — Krisztushoz emelhesse. Részvételén éppen olyan testvériesen őszinte, mint vigasztalása Minden szaván megérik az övét ismerő, szerető és féltő pásztori hang melegsége. Eppen ez a szeretetteljes melegség irásainak főerőssége. Ez segíti közel a szivekhez s ez teszi vigasztalását hatékonyá. De viszont innen ered gyengesége, helyenkénti terjedőssége is; pásztori gondja és szeretete csábítja arra, hogy néha a kelleténél többet is beszéljen. Imádságai a maguk közvetlenségében különösen szépek. Egy meleg, lírai lélek természetes, könnyed kiömlései. Orációiban s prédikációiban is sok a lírai elem, — megkapó képek, költői hasonlatok, idézetek teszik hangulatossá és fordulatosá a jól épített, tartalmas beszédek. Általában az egész kötetben meglátszik, hogy a szív embere írta. Az egyes darabok között — több mint évtizedes fejlődés különböző fokait jelezvén — lehetnek és vannak is homilétikai érték tekintetében különbségek, de célszerűség szempontjából nincsenek; mindeniken érzik, hogy a jó pásztor — hosszabb vagy rövidebb út után — a gyász szakadékába zuhant bárányát megtalálta, felemelte és megvigasztalta.

A kötet — mely 21 imádságot és 24 beszédet tartalmaz — fájdalmas, de szép emlék a szalontai megvigasztaltaknak s nagy nyeresége gyakorlati irodalmunknak. 100 Lei-ért rendelhető a szerzőnél, kit a főszerkesztésében megjelenő lapunk hasábjain ez alkalommal melegen köszöntünk.

A könyv tiszta nyomása s izléses kiállítása a Béres Károly könyvnyomdáját dicséri.

Ardai Aladár.

HIREK.

A nagybányai egyházmegyei lelkészövezgek segélyezése. A legtöbb lelkészövezgy es arva a nagybányai egyházmegyében tengeli szomorú életét. Több éi e traktus területén, mint a többiben összesen. Küzdelmes sorsuk már régen foglalkoztatja a lekipásztorokat, míg végre gondoskodtak segélyezésükről. Nem alakítottak formális gyámintézetet, mert a tőkegyűjtést még mindig nem látják megnyugtatónak, hanem magukat élő tőke gyanánt tekintve állapították meg a segélyezés módjait. Mindenekelőtt elvűl kimondták, hogy csak azokat segélyezik, akik reászorultak és az egyházmegye területén élnek, tekintet nélkül hogy ferjeik hol teljesítettek lelkészi szolgálatot. A segélyezésre ítelteket négy csoportba osztották. Az I. csoportban levők évi 9000, a II-ban 6000, a III-ban 5000, a IV-ben 4000 leit kapnak. A segély összegét a lelkészek havi 100—200 leies hozzájárulással adják össze negyedévenként. A s. lelkészek 25—50 leit fizetnek. Igy csaknem 100,000 lei gyűl évenként össze, melyből ezidő szerint 16 özvegy és árvái részesülnek segélyben. Azoknak özvegyei, kik ma a segélyezéshez hozzájárulnak, egyformán az I csoportbeliek részére megállapított összeget fogják kapni. Nagyon ideje volna, hogy minden egyházmegye megszervezné a maga segélyakcióját, hogy azok az özvegyek is részesüljenek segélyben, kiknek ferjeik a nagybányai egyházmegye területén szolgáltak, de most más egyházmegyében laknak. Tudunkkal eddig az érmelléki és a nagyszalontai gondoskodott a maga kevészámu özvegyeiről. De még kívánatosabb volna, hogy a régi özvegyek sorsát is egyöntetűen rendezzék az egész kerületben, bekalkulálva a 3% os levonást is nemhogy a nagybányai lelkészek terhe könnyebbüljön, hanem, hogy az özvegyek sorsa javuljon.

Három árvát vett fel a nagyváradi református Árvaház a megüresedett helyekre: egy nagybányai, egy radnappai, egy nagyváradi születésű fiúcskát. Meglepte a bizottságot, hogy bár heteken át hirdette a helyeket, alig 9 pályázó akadt, az sem mind árva s teljesen árva egysem. Vajon mit jelent ez? Az illetékesek nemtörődömségét-é, vagy hogy nincsenek árvák? A három új árva is remélhetőleg Isten dicsőségére nevelkedik a sok áldozattal fenntartott szeretetintézményben, mely e nemben egyedüli kerületünkben s amelynek részére adományokat köszönettel fogad a fentartóság. A Református Árvaházi Képes Naptár terjesztésével is az árvák ügyét mozdítjuk elő.

Tájékoztató a satu-marei—szatmárnémeti református főgimnáziumba az 1927—28. iskolai évre vonatkozó felvételre. 1. Fölvétel. A törvény értelmében felvehetők — a zsidók kivételével — mindazok a tanulók, akiknek szűlei magukat magyar anyanyelvűeknek vallják. Azok a zsidó tanulók, akik a mult iskolai évben ez iskolába jártak, felvételük engedélyezéséért folyamodhatnak az inspectorátushoz. Mindenik tanuló, aki ez intézetbe először lép be, köteles a felvételre jelentkezéskor az igazgatósághoz benyújtani szű-

letési anyakönyvi kivonatot, újraoltási bizonyítványt és az előző osztályról szóló iskolai bizonyítványt, vagy iskolai anyakönyvi lap másolatát. Az I-ső osztályba lépő tanulók a revizortól láttamozott IV. elemi iskolai bizonyítványt nyujtanak be; azok az V. osztályba jelentkezők, akik a felvételi vizsgálatot más intézeiben tették le, a vizsgálat letételét is kötelesek okmányszerűen igazolni. — Az I. osztályba nem vehetők fel, akik 10 évesnél fiatalabbak, vagy 13 évesnél idősebbek (határnapul véve szept. 15 ikét); az V. osztályba nem vehetők fel azok, akik felvételi vizsgát eredményesen nem tettek. 2. Beírás. Szept. 1—8. napjain délelőtt 9—12. órákor. A tanulók fölvétele a beírás alkalmával történik. Beírási díj: 100 Lei. 3. iskolai díjak: Tandij és fenntartói járuléék az I—IV. osztályban 2500 lei, az V—VIII. osztályban 2500 lei. — Szegénysorsu, jótanulók folyamodhatnak az iskola díjakkal részben, vagy egészben való elengedéseért és a szegénysorsu tisztviselők gyermekeik díjainak mérsékléséért folyamodhatnak az igazgatótanácshoz. A folyamodáshoz csatolni kell hatósági szegénységi bizonyítványt, melyet különösen a családtagok számának igazolása szempontjából láttamoztatni kell az illetékes ref. lelkészi hivatallal. Az iskolai díjak két egyenlő részletben fizetendők: az első részlet a beiratáskor, a második részlet február 1-ig. Indokolt esetben a díjak negyedévi részletekben is fizethetők. 4. Ösztöndíjért, tápintézetűi segélyért, iskolai díjak mérsékléséért és tandíjmentességért folyamodni lehet szept. 10-én déli 12 óráig. 5. Javító vizsgálat. Jelentkezni lehet e vizsgálatra szept. 9-én déli 12 óráig. A vizsgálat írásbeliből és szóbeliből áll. Díja: 150 L. Kezdeté: szept. 10 én d. e. 8 órákor. 6. Felvételi az V. o. ra szept. 20 d e. 8 órákor. — E vizsgálatra szabályszerű írásbeli kéréssel jelentkezni lehet szept. 10-én déli 12 óráig. 7. Az iskola kezdete: Az év ünnepélyes megnyitása szept. 26 án d. e. 10 órákor lesz, amely után azonnal megkezdődik a tanítás. Minden tanuló köteles egyenruhát, egyensapkát és rendszámot viselni. Köteles ezenkívűl minden tanuló a beírás alkalmával az igazgatósághoz beadni egy drb 8 cm. hosszú és 6 cm. széles fényképet a személyazonossági, illetve utazási igazolvány céljára, amely igazolvány nélkül egy tanuló sem lehet az intézet tagja. Az internátus évi díja 10.000 L., mely negyedévenként előre fizetendő. Ez összegben kívül fizetni kell még 2 [kettő] métermázsa búzát és 5 [öt] kilogram zsirt. Ez utóbbiak a mindenkori piaci áron megválthatók. — Ágyneműt és evőeszközt a tanulóhoz magával. Az internátus megnyílik f. évi szept. 25 én. Jelentkezni kell legkésőbb szept. 10 én, déli 12 óráig. *Az Igazgatóság.*

Felső kereskedelmi iskola. A brassói ref. felső kereskedelmi iskola, mely az ország egyetlen magyar tannyelvű felekezeti szakiskolája és már kilenc éve működik, az első osztályba felvesz felekezeti külömbiség nélkül oly magyar anyanyelvű tanulókat, akik a gimnázium, reáliskola, (liceum) vagy polgári iskola negyedik osztályát eredménnyel elvégezték. Felvételi vizsgálat nincs. A II—IV. osztályba felvétetnek oly tanulók, akik az előző osztályt sikerrel végezték. Az iskola az általános

műveltség mellett alapos szakképzést ad növendékeinek, akik a négy évfolyam elvégzése után államérvényes bizonyítványt nyernek, melynek alapján állást kaphatnak állami és községi hivataloknál, bankoknál, takarékpénztáraknál, szövetkezeteknél, biztosító intézeteknél, magános- és közvállalatoknál, ipari és kereskedelmi cégeknél, gyáraknál, gazdaságoknál, üzemekben stb. azokon a pályákon, melyek a megélhetést elsősorban biztosítják. A beiratkozások az 1927—28. tanévre, szeptember 1—10. között lesznek. Vidéki növendékek leveleire készséggel válaszol, valamint másirányú felvilágosítást nyújt, elhelyezésükben segédkezik az igazgatóság: Braşov, Kút-u. 11. sz. a.

A szerkesztésért felelős: Dr. GYENGE JÁNOS.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

2852—1927. I. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. Esperesi és Lelkészi Hivatalnak.

Folyó évi július hó 21-én 2504—1927. sz. alatt kiküldöttem a nt. esperesi hivatalokhoz a globálisadó kifizetését igazoló nyomtatványokat, azzal a felhívással, hogy azokat az érdekelt lelkész urak az illetékes adóhivataloknál minél előbb irassák alá és az esperes urakhoz küldjék be, az esperes urak pedig sziveskedjenek ezeket az igazolványokat egy tömegben legkésőbb 1927 szeptember hó 1-ig hivatalomhoz visszaküldeni.

Figyelmeztetem az összes érdekelt hivatalokat fentebb idézett körrendeletemre, nemcsak azért, mert a kitűzött határidő közeledik és eddig csak szórványosan érkeztek be a nyugták néhány lelkeszi hivataltól [azok sem az esperes urak útján, hanem közvetlenül], hanem legfőképpen azért, mert az államsegélyek kiosztását, melyek hamarosan megérkezhetnek, mindaddig nem lehet végrehajtani, míg a globálisadó nyugták hivatalomban mind együtt nem lesznek.

Oradea—Nagyvárad, 1927 augusztus 26.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

2853—1927. I. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. Esperesi és Lelkészi Hivatalnak.

Tekintettel arra, hogy a „Reformátusok Lapjának 11-ik számában 2432—1927. sz. körrendeletem 3., 5., 6. és 7. pontjait egyes lelkeszi hivatalok még mindig figyelmen kívül hagyják, így a püspöki hivatalban az ügykezelést indokolatlanul megnehezítik, újjól fogom felhívom az Esperesi és Lelkészi urakat, hogy a hivatolt körrendelet intézkedéséhez szigorúan alkalmazkodni sziveskedjék.

Oradea—Nagyvárad, 1927 augusztus 26.
Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 2869—1927—II. szám.

Valamennyi kebelbeli középfoku fiu és leányiskola (liceum) és internátus Nagyságos Igazgató-tanácsának és Igazgatóságának.

A tanév megkezdése alkalmából személyesen teszem felelőssé minden középfoku iskolánk és internátusunk Igazgatóját azért, hogy az érvényben levő törvényeknek és szabályzatoknak mindenben elég tétessék egy a tanév megkezdésére, mint az intézetek adminisztratív és tanulmányi berendezkedésre vonatkozólag.

A főhatósági ellenőrzés gyakorlása végett legkésőbb a f. évi október 4-ig hivatalomhoz a következő iratokat egy a középiskolák, mint az internátusok igazgatói terjesszék fel:

1. Jelentést az elmúlt 1926—27. tanévről.
2. Az 1926—27. évi Értesítőt, (ha nincs, az előző évit).
4. Az 1927—28. évi költségvetést.
5. Az 1927—28. évi tárgyfelosztást.
6. A tanárok kimutatását szolgálati idő, képzés, szaktárgyak szerinl.
7. Az összes beirt tanulók létszámkimutatását osztályonkint.
8. Internátusoknál a bentlakók, nevelő szolgálatszámlyzet, élelmezettek számának, nevének kimutatását.
6. Az internátusi rendtartást,
10. A végleges órarendet.

Amenyiben ezen iratok valamelyike már felterjesztetett, úgy tessék erre hivatkozni.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 aug. 26.

Sulyok István,
püspök.

2855—1927—I. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. esperesi hivatalnak.

Egyházkerületünk f. évi június hó 30-án tartott közgyűlésében 68. sz. alatt hozott határozata alapján felhívom Nt. Esperes Urat, hogy egyházmegyéje gyülekezeteiben használatban levő konfirmációs kátékról, illetve kézi könyvekről küldjenek hivatalomhoz kimutatást és tegyék meg reája bírálati észrevételeiket, hogy e kimutatások és bírálatok alapján a kerület legközelebbi közgyűlése ebben az ügyben végérvényesen határozhasson. Egyben sziveskedjék Nagytiszteletűséged felhívni és figyelmeztetni a Lelkészi urakat és presbitériumokat a konfirmáció tárgyában eddig hozott egyházkerületi közgyűlési határozat megtartására, mely szerint a középiskolai növendékek konfirmálása a IV-ik osztályban az elemi iskolákké pedig az utolsó osztályban, illetve csoportokba történjék és pedig úgy, hogy az előkészítés egész éven át tartson mikor is az illető osztályoknak kizárólag ez legyen az évi tananyaga.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 aug. 26.

Sulyok István,
püspök.

2856—1927—I. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. esperesi és lelkészi hivatalnak.

Egyházkerületünk f. évi június hó 30-án tartott közgyűlése a missziói területeken elszórtan és elhagyottan élő s így az elveszés veszedelemének kitétt atyánkfiai lelki gondozásának nagyfontosságú ügyével foglalkozván 69. sz. alatt többek között ismételtlen elkötelezte az egyházközsegeket a missziói vasárnapok tartására és a befolyó adományoknak a kerületi pénztárba való beszolgáltatására.

Erre a határozatra való hivatkozással fölhívom és szigoruan utasítom az egyházkerület valamennyi esperesi és lelkészi hivatalát, hogy a f. évi október hó 31-ig bezárólag minden egyházközségben — ahol a f. évben eddig nem tartottak volna — tartsanak missziói vasárnapot a 147—1926. sz. egyházkerületi közgyűlési határozatban megadott programmal és azokon a missziói célra adományokat gyűjtsenek.

Elvárom, hogy e rendeletemet minden egyházközség lelkiismeretesen hajtsa végre és felkérem a Nt. Esperes urakat, sziveskedjenek hivatalokat e missziói vasárnapok megtartására vonatkozólag ellenőrizni sziveskedjenek, annyival is inkább, mert az erre vonatkozó és fent hivatolt 1926. évi egyházkerületi közgyűlési határozatnak sem a végrehajtása, sem az eredménye nem felelt meg annak a várakozásnak, melyet a közgyűlés ahhoz fűzött.

Mínthogy pedig a reformációi emlékünnepek megtartása is beleesik a fentebbi határidőbe, felkérem a Nt. Esperes urakat, sziveskedjenek részletes kimutatást beterjeszteni f. évi november hó 15-ig úgy ez emlékünnepek, mint a missziói vasárnapok megtartásáról, egyházközségenként feltüntetve az azokon befolyt adományokat, illetve perselypénzeket. Magokat a befolyt összegeket pedig egyházközsegeiktől egybegyűjtve küldjék be ugyancsak nov. 15-ig az egyházkerületi pénztárba.

Arról is jelentést várok, ha valamelyik egyházközségben a misszió vasárnapot e rendeletem ellenére sem tartották volna meg.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 aug. 26.

Sulyok István,

püspök.

Tanügyi 2590—1927—II. szám.

Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.

Tájékozódás és mihez tartás végett közlöm, hogy a nagyváradi inspectoratus 6134—1927. sz. alatt törölte az egyik iskolánkkal szemben a M. O. T. 30-ik szakaszának meg nem felelő tanítói javadalom miatt alkalmazott első foku megintést, a 156.431—1927. sz. miniszteri rendelet által adott halasztás alapján.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 aug. 26.

Sulyok István,

püspök.

2854—1927—I. szám.

Valamennyi Nt. kebelbeli esperesi hivatalnak.

A Presbiteri Világszövetség keleti ágának f. évi szeptember 4—13 napjain Budapesten tartandó konferenciája után annak delegátusai Nagyváradra is ellátogatnak és pedig valószínűleg szeptember 14-én a délutáni expressz vonattal, mely alkalomból az újvárosi ref. templomban, ugyanazon nap, az esti órákban templomi ünnepély fog tartani. Óhajtható volna, hogy egyházkerületünk minél több egyházközsege venne részt, legalább is kiküldött képviselők által e szép ünnepségben s épen azért fölkérem Nagytiszteletű Esperes urat, sziveskedjék ebben az irányban megkeresni Nt. lelkésztársainkat, elsősorban természetesen azokat, kik Váradhoz közelebb laknak, s így egyházközségük képviselőivel könnyebben megjelhetnek az ünnepélyen.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 aug. 26.

Sulyok István,

püspök.

Tanügyi 2611—1927—II. szám

Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.

Tájékozódás és mihez tartás végett szószzerű fordításban közlöm a biharmegyei revizorátás 3129—1927. sz. megkeresését:

„A Közoktatásügyi Miniszter ur a magán elemi iskolák látogatóinak megállapításai alapján, 75.548—1927. sz. alatt rendeletet adott ki, s kérem, hogy a jövő iskolai év kezdetével annak életbeléptetése tárgyában sziveskedjék intézkedni, nevezetesen a főhatósága alá tartozó összes elemi iskolák és kisdudóvodák legyenek ellátva a román történelmi képekkel és Romániának az új közigazgatási beosztás alapján készült térképével, amelyeken a helynevek románul legyenek megjelölve: román szemléltető képekkel a magyarok helyett, a nemzeti himnusszal és az ország címerével. A tanítók és tanítónők amennyiben nem tettek még román nyelvi, történelmi, alkotmánytani és földrajzi vizsgát, kötelesek a nyári tanfolyamokon a kicseréltetés büntetésének terhe alatt résztvenni, hogy a román ismereteket teljesen elsajátítsák. (Ez természetesen csak a jövő évre vonatkozik, mínthogy a rendeletet csak f. évi augusztus 3-án vette hivatalom.) Az egész román vizsgát már tett tantestület figyelme felhivatik, hogy a román nyelvet alaposan sajátítsa el, mert különben nem lesz joguk az elemi iskola III—VII. osztályaiban tanítani. Oradea, la 23 július 1927 Revizor școlar dr Augustin Caba”

A rendelet végrehajtásra vonatkozólag intézkedni fogok, hogy a kívánt szemléltető eszközök minél kedvezőbb feltételek mellett legyenek beszerezhetők, mely föltételekről rövid időn belül tájékoztatni fogom az illetőket.

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 aug. 26.

Sulyok István,

püspök.

2897—1927.—II. szám.

Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságoknak.

Mihez tartás végett közlöm a bihari revizorátus 3288—1927. sz. rendeletét a következőkben:

„A tanév megkezdésére tekintettel, hogy kikerülhetők legyenek a törvény rendelkezéseinek végre nem hajtásából, vagy bármilyen félreértéséből származó kényszer intézkedések, tisztelettel kérem sziveskedjék a hatósága alá tartozó iskolákban úgy a beiratásokra, mint az iskola év megkezdésére vonatkozólag elrendelni, hogy azok mindenben az elemi iskolai törvény 19, 20, 21 és 22 ik szakaszainak megfelelőleg történjenek. Különösen tessék felhívni a figyelmet azokra a nyilatkozatokra, amelyek a törvény végrehajtási utasításának 29 és 30 ik szakaszában vannak körülírva, s amelyet az összes szülők személyesen tegyenek le az állami iskoláknál. Hasonló képen föl hívom a figyelmét, hogy csak az 1927. szeptember 1-én 7-ik életévüket már betöltött tanulók irhatók be az iskolába. Oradea, 1927. aug. 26. Revizor Școlar Dr Augustin Caba“.

A beiratásokkal kapcsolatban felhívom és elkötelezem az iskolák igazgatóit, hogy minden a törvénytől eltérő, vagy azzal ellenkező eljárást hivatalomnak jelentsék, mert az ilyen jelentést elmulasztókkal szemben fegyelmi eljárás indul.

Oradea—Nagyvárad, 1927. augusztus 31.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok,
püspök.

2870—1927.

A kebelbeli egyházak nagytiszteletű Lelkészi Hivatalainak és Iskolaszékeinek.

A királyhágómelléki ref. egyházkerület a főhatósága alá tartozó elemi népiskolákba s a más jellegű elemi iskolákba járó ref. vallású tanulók vallásoktatására az egyházkerületünk kiadásában megjelent következő vallástani kézikönyvek folytatólagos kötelező használatát rendeli el:

A református gyermek első valláskönyve, az elemi iskolák II. osztálya részére, írta Zöld Mihály, ref. lelkész. Ára 20 Lei.

Református Vallástani kézikönyv, az elemi iskolák III. osztály számára, írta Nagy Vilmos, ref. tanítónőképző-intézeti igazgató. Ára 22 Lei.

Református Vallástani kézikönyv, az elemi iskolák IV. oszt. számára, írta Nagy Vilmos ref. tanítónőképző-intézeti igazgató. Ára 22 Lei.

Egyháztörténet, az elemi iskolák V. osztálya részére, írta Nánay Béla, ref. vallásnár. Ára 28 Lei.

Református Keresztyén vallásian, az elemi iskolák VI. oszt. számára, írta Szappanos Károly, ref. vallásnár-lelkész. Ára 28 Lei.

Heidelbergi Káté elemi iskolák VII. oszt. számára. Ára — Lei.

A középiskolák I. és II. osztályába pedig:

Az Ó-szövetségi kijelentés története — (Bibliai ismertetés). Kézikönyv a középiskola (polgári, gimnázium, lyceum, fiu- és leányiskolák) I. oszt. részére, írta Farkas Kálmán, főgimn. tanár. Ára 30 Lei.

Az Új szövetségi kijelentés története — (Bibliai ismertetés.) Kézikönyv a középiskola (polgári, gimnázium, lyceum, fiu- és leányiskolák) II. oszt. részére, írta Farkas Kálmán, főgimn. tanár. Ára 30 Lei.

Minden tanuló köteles új *Énekeskönyvet* (zsoltár) venni, mely két formában szerezhető be.

1. A hangjegynélküli u. n. Királyhágómelléki Énekeskönyv (Béres Károly bizománya). Ára: nagybetűs 98 lei (vászonkötésben).

2. Hangjegyes új zsoltár (Klein Gyula bizománya). Ára amíg a jelen készlet tart 100 lei.

Összes vallástani kézikönyveink a közoktatásügyi minisztérium 625—(835) 1926. számú rendeletével engedélyezve vannak és a Casa Corp. Didactic által kibocsátott 5%-os bélyeggel el vannak látva és így azok minden követelménynek megfelelnek.

Az egyházkerület közgyűlése 57—1925. sz. határozatával Vallástani Kézikönyvek kiadásával és főbizományságával Béres Károly nagyváradai könyvnyomdatulajdonost és könyvkereskedőt bízta meg. Főbizománysunk a Vallástani Kézikönyvek bizottságilag megállapított bolti áraiból nagybani vételnél 10 százalékos engedményt köteles adni egyházainknak és iskoláinknak.

Figyelmeztetjük az iskolák vezetősegeit, hogy a mi kerületünk új valláskönyveinek mellőzése a Népisk. Szerv. és Szolg. Pragmatica 166. §. i) pontja értelmében fegyelmi vétség.

Oradea—Nagyvárad, 1927. aug. 26.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

2871—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. Iskolaszéki Elnökségnek és a tek. Tanítói Karnak.

Egyházkerületünk főhatósága alá tartozó elemi népiskoláinkban a tankönyvkiadó-bizottság, — addig is, míg református, magyar iskoláink szellemének és igényeinek mindenben megfelelő kézikönyvekről nem gondoskodhatunk, — az 1927—28. iskolai évre a következő és ami saját kötelező magyar nyelvi tantervünknek mindenben megfelelő, miniszterileg approbált vagy approbálás alatt levő tankönyvek használatát ajánlja a kötelező használatra elrendelt kerületi vallástani kézikönyveken kívül:

	I. osztály.	Lei	Approbálási szám:
I. o. Imádság — — — — —	—	2.—	
Dr Caba A. Fonomimicai Abc. — — — —	—	32.—	311—1924
Dr Szentpéteryé—Găzdac Abc.— — — —	—	26.—	371—1926
Candray—Titz Számítan — — — — —	—	22.—	966—1927
II. osztály.			
Dr Caba—Nagy Magyar olv. (az egyházker. magyar nyelvi tananyagával) — — — —	—	26.—	45591—1924
Dr Caba A. Abcdar — — — — —	—	32.—	311—1924
Dr Szentpéteryé—Găzdac Oly. — — — —	—	38.—	371—1926
Caba—Coroiu—Nagy Biharmegye térképe	—	8.—	2844—1925
Stefănescu—Nicu—Bunca Biharm. földrajza	—	21.—	319—1924
Candray—Titz Számítan — — — — —	—	28.—	966—1927
III. osztály.			
Dr Caba—Nagy Magyar olv. (az egyházker. magyar nyelvi tananyagával) — — — —	—	28.—	45591—1924
Dr Caba A. Manual de Limba Română — — — —	—	26.—	45591—1924
Dr Szentpéteryé—Găzdac olv. — — — —	—	50.—	371—1926
Dan Pompillu Románia földrajza — — — —	—	—	291—1927
Románia térképe — — — — —	—	11.—	Unirea
Candray—Titz Számítan — — — — —	—	30.—	966—1927

IV. osztály.

Dr Caba—Nagy Magyar olvasókönyv (az egyházkerület magyar nyelvű tananyagával)	30.—	45591—1924
Dr Caba, Manual de limba română — — —	26.—	45591—1924
Dan Pompiliu, Cele Cinci Continente Geografia — — — — —	46.—	291—1927
Dr Szentpéteryé—Găzdac, olvasókönyv — — —	60.—	371—1926
Candray—Tiltz, Számítan — — — — —	32.—	966—1927

V. osztály.

Szentpéteryé—Găzdac, olvasókönyv — — —	75.—	134—1926
Dr Caba, Manual de limba română — — —	26.—	45591—1924
Candray—Tiltz, Számítan-mértan — — —	34.—	966—1927

VI. osztály.

Dr Szentpéteryé—Găzdac olv. — — —	85.—	134—1926
Dr Caba A. Manual de limba română — — —	26.—	45591—1924
Candray—Tiltz Számítan-mértan — — —	36.—	966—1927

VII. osztály.

Dr Szentpéteryé—Găzdac olv. — — —	95.—	134—1926
Dr Caba A. Manual de limba română — — —	26.—	45591—1924
Candray—Tiltz Számítan-mértan — — —	38.—	966—1927

A vallástani órákra Énekeskönyvvel minden tanulónak el kell látnia magát. A biharmegyei iskolák részére az elemi isk. törv. végr. h. u. 321. §-a alapján megvételre ajánlom: Dr Caba, Coroiu és Nagy V. által tervezett Biharmegyei nagy falu térképét, ára 120 Lei és ugyanezt a tanulók részére kisebbített kézi példányban, ára 8 Lei.

Oradea—Nagyvárad, 1927 aug. 26.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István

püspök.

2872—1927. szám.

Valamennyi kebelbeli középfoku fiu- és leányiskola (polgári, felsőleány és kereskedelmi, lyceum, vagy gimnázium) tekintetes Igazgatóságainak.

Addig is, amíg az egyházkerület megfelelő módon intézkedik, ideiglenesen az 1927—28. iskolai évre a tankönyvkiadó-bizottság, tekintettel arra, hogy *csak Romániában kiadott és miniszterileg approbált kézikönyvek használhatók*, az iskolák csoportosításával a következő vallástani könyvek használatát javasolja:

A) Polgári iskolák, felső leányiskolák és lyceumok I—IV. osztályai számára:

- I. o. Farkas K.: *Ó szövetségi kijelentés.*
- II. o. Farkas K.: *Új-szövetségi kijelentés.*
- III. o. Nánay B.: *Egyháztörténelem.*
- IV. o. *Heidelbergi Káté.*

B) Felső leányiskolák, lyceumok és gimnáziumok V—VIII. osztályai számára:

- V. o. Dr Kecskeméthy István: *Kis vallástörténet.*
- VI. o. Révész Imre: *A keresztyénség története.*
- VII. o. Révész Imre: *A magyar protestantizmus története.*
- VIII. o. Dr Makkay Sándor: *Kegyelemből, hit által.*

Atyafiságos szeretettel:

Oradea—Nagyvárad, 1927 aug. 26.

Sulyok István,

püspök.

Tanügyi: 2857—1927—II. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. Iskolaszéki Elnök és az elemi iskolai Igazgató-tanító urak figyelmébe!

Mihez tartás végett közlöm, hogy az állami elemi iskolai törvény 19-ik §-a értelmében, azok a szülék, akik gyermekeiket a családban vagy az állam által elismert magániskolákban [ilyenek a mi református iskoláink] vagy más iskolákban óhajtják taníttatni, kötelesek a községbeli *állami* iskolánál *szeptember 1. és 10.* között **személyesen írásbeli nyilatkozatot letenni**, megjelölve ebben a nyilatkozatban azt az intézetet vagy iskolát, amelyben gyermekeiket taníttatni fogják. E személyes nyilatkozattétel alól, már ebben az esztendőben senki föl nem menthető. Közlöm azt is, hogy a 7 évet f. évi szeptember 1-én be nem töltött gyermekek nem irhatók be az elemi iskola I-ső osztályába, csak külön miniszteri engedéllyel. Felkérem a Nt. Lelkészi hivatalt, hogy a jelentkezési kötelezettség elmulasztásából származható minden joghátrány kikerülése végett e rendeletemet szíveskedjék a katedrából kihirdetni és addig is a legmegfelelőbb módon az érdekelt szüléknek tudomására adni, hogy ha *nem személyesen* adják be az állami iskolánál a nyilatkozatot, gyermekeiket nem járathatják a mi felekezeti iskoláinkba. Az igazgató-tanító urakat pedig arra kérem, hogy a jelentkező lapok kiállításában legyenek a szülék segítségére.

Oradea—Nagyvárad, 1927 augusztus 26.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István s. k.,
püspök.

A középiskolákba beiratkozó IV. elemi oszt. végzett tanulók részére a Végreh. ut. 101. §. alapján kiállítandó ADEVERINȚA—IGAZOLVÁNY kapható *Béres Károly nyomdájában Oradea-Nagyvárad, darabonként 2 Lei.*

A főhatósági rendeletekben közölt

összes vallástani és tankönyvek, iskolai nyomtatványok

BÉRES KÁROLY

egyházkerületi bizományosnál

ORADEA — NAGYVÁRAD,

str. I. Vulcan—Nagy Sándor-u. szerezhetők be.

2801—1927. I. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. Esperesi és Lelkeszi Hivatalnak.

Az egyházkerület Klein K. Oszkár Cudjiri [Kudsir, Hunyadmegye] harang- és műöntőde cégtulajdonossal megkötött és a „Reformátusok Lapja”-nak folyó évi 13 ik 2639—1927. sz. körlevelemben ismertetett szerződés jóváhagyása óta az említett cég, mint erről augusztus hó 19-én kelt levelében értesít, abba a kellemes helyzetbe jutott, hogy nagyobb mennyiségű anyagot szerezhetett be jutányos áron s így, amíg a készlet tart, a harangercnek egységárát a szerződés keltekor megállapított 190 lei-ről 175 [Egyszázhetvenöt] lei-re szállította le. Ennek szíves tudomásulvételét kérem.

Oradea—Nagyvárad, 1927 augusztus 26.
Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

2851—1927. I. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. Esperesi és Lelkeszi Hivatalnak

Mihez tartásul közlöm szószerint az egyházkerület folyó évi június hó 30-án tartott közgyűlésének alábbi 27. sz. határozatát

„A kolozsvári teológiai fakultás igazgatója, hogy a legáció intézménye a két egyházkerületben egyöntelűen rendeztessék, javaslatát 174—1927. sz. alatt beterjesztette a püspöki hivatalnak, amely javaslat alapján közgyűlésünk kimondja, hogy legációba elsősorban csak theologusok ~~mehetnek, másodsorban tanítóképzési növendékek~~ s csak ami fennmarad, azokba mehetnek gimnáziumi tanulók, még pedig a királyhágómelíki fennmaradó legációba elsősorban a szatmári főgimnázium VIII. és VII. oszt. tanulói. A hivatalosan bejelentett legációkban a presbyterium egy-egy tanévben egyszer [egy alkalommal] hívhat ki, de csak a kolozsvári teológiai fakultás hallgatói közül valakit.

Ennélfogva sem gimnázista, sem tanítójelölt, sem más intézet hallgatói nem specifikálhatók. A legátust fogadó egyházközségek egyes alkalmakkal püspöki engedéllyel menthetők fel kötelezettségük alól, amennyiben az egyházközség nagy építkezés céljaira akarja a legátusokat is igénybevenni, de személyi javadalmazásra semmi esetben sem foglalhatók le a legátumok. Rendkívüli szükség esetén legátust rendszeren nem járató egyházközségek is kérhetnek — Püspök ur hozzájárulásával — legátust egy-egy ünnepre, de csak a theol. igazgató útján és rendes választás során bocsátható ki bárki is Minden kihívás, vagy kikérésnek (specifikáció) csak presbyteri ülésből hozott rendes ülési határozat, — jegyzőkönyvi kivonat — alakjában lehet helye és egy egyházközségbe csak egy alkalommal és egy hallgató egész tanéven át csak egyszeri alkalommal hívható ki. A kikérést az egyházközség az illető ünnepek megelőzőleg legalább egy hónappal tartozik a theol. fakultás igazgatójánál a kihívott egyén megnevezésével bejelenteni Később jövő specifikálások nem vehetők tekintetbe. Az illetékes lelkészek kötelesek bizonyítványt kiállítani a legátusok számára, amelyben az illető legátus er-

kölcsei magaviseletét, végzett szolgálatát, tanusított modorát minősítik.”

Oradea—Nagyvárad, 1927 augusztus 26.
Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Pályázat.

a parhida—pelbárhidai ref. kántortanítói állásra.

Javadalom: 1. Minden ref. házaspártól 16 liter kétszeres buza, 16 liter zab és 50 bani. [Házaspárok száma most 78]. 2. Egy öl tűzifa helyett 12 lei, 4 csihe széna helyett 14 lei. 3. Stóla egyházkerületi megállapítás szerint. 4. Minden iskolába járó gyermek után 32 liter buza, 8 liter zab, 1 drb csirke és 1 leu 5 Szántásváltás 11 lei. 6. 11 884—1600 hold szántó és 1 526—1600 hold rétből álló régi tanítói föld. 7. 5 kat. hold tanítói és 8 kat. hold kántori agrárföld, melyekért azonban az egyház szavatosságot nem vállal. 8. Nyolc drb nagy jószágra való legeltetési jog. 9. Örletés évenként 4 ízben. 10. Szabad lakás kerttel.

A földek mindennemű adóját, vizszabályozási járulékát és az agrárföldek állami haszonbérét is a javadalmas kántortanító tartozik fizetni.

Kötelesség: az I—VII. osztályu mindennapi és ismétlő iskola vezetése, kántori teendők végzése [orgona nincs], egyházi jegyzőség, kanonikus napokon és lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat.

Pályázhatnak megfelelő képesítéssel bíró férfi és nőtanítók is. A kellően felszerelt kérvények folyó évi szeptember 15 ig a ref. lelkészi hivatalhoz u. p. Niuved, Jud. Bihor. — küldendők. Az általános választás jogerőre emelkedése után azonnal elfogalandó.

A Presbyterium.**Pályázati hirdetés**

az avasujvárosi [Oraşul-nou] ref. kántortanítói állásra.

Fizetés: 1. Az egyháztagoktól a behivatalnokoknak fizetni szokott tiszta buza $\frac{1}{3}$ -ad része 12 hektoliter és 40 liter [10 köböl] buza levonásával, mintegy 14—15 q á 800 lei, annyi mint 12 000 lei. 2. Községi pénztárból évnegyedenként = 150 lei. 3. Helybeli vizimalom szombati vámja bérlete 367 q tengeri á 500 lei = 1860 lei. 4. 8-öl kemény tűzifa a községtől beszállítva = 8000 lei. 5. Meszelési pénz 200 lei. 6. Tandij 100 lei, a 40 növendék = 4000 lei. 7. Személyi pótlék állami kiegészítés elnyeréséig 2000 lei. 8. lakás: 2 szoba, konyha, kamara, istálló, fasszin, kert gyümölcsös a cinteremben. 9. 7 és fél magyar hold tagos föld, értékelve 4500 lei. 10. Kántori fizetés 35 lei és stóla, az e. ker. határozata szerint, mintegy 6000 lei. Összesen 38.745 lei.

Kötelesség: III—VII. osztály vezetése, fiúk és leányok együtt. Énekhar, vasárnapi iskola, kántori teendők, az egyházépitő munkában segítkezés, egyházi jegyzőség. Pályázhatnak román vizsgát tett okleveles tanítók. Mellékkereset szövetkezethél könyvelői állás, havonta 2 nap a szövetkezethél, mintegy 5400 lei díjazással. A pályázati határidő 10 nap. Az állás azonnal elfogalandó. Pályázati kérvények Oraşul-nou, Jud. Sătmár lelkészi hivatalnak küldendők. 1927 aug. 26-án.

Presbitérium.

Vanszerencsém hittestvéreim szíves figyelmét ezúton is felhívni dúsan felszerelt raktárunkra, női- és férfi szövetek, palást, lüszterek és kelmék hozzá moaré selymek, damasztok, vásznak, asztalneműek, harisnyák, paplások, madracok, internatus felszerelések, menyasszonyi kelengyék stb

Pén-
ten
eken
egész
nap
nyitva

Hétfőn
egész
nap
nyitva

Hitelt nyújtunk, nem részlet árakban,
hanem napi árak mellett 30, 60, és 90
napra kellő fedezettel.

Szíves pártfogásukat kéri kiváló tisztelettel

Hajnal & Rózsa

Oradea, Iosif Vulcan (Nagy Sándor) utca.

„TAKARÉKOSSÁG”

Segély- és Takarékszövetkezet
ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Dimitrie Cantemir [Beöthy Ö.-u.] 2-
Alakult: 1899. évben. Telefon: 4 54

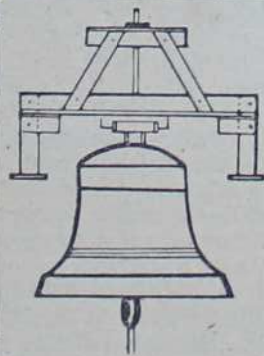
Befizetett üzletrésztőke **Lei 7.100,000**

Lelkész urak részére előnyösen teljesít
átutalásokat.

Folyósít rövid lejáratú váltó
és jelzálogkölcsonöket.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.
5

Nagybetűs énekeskönyv — ára 98 Lei
Béres Károlynál, Oradea-Nagyváradon
Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14. szám.

HARANGOK garantált békeminőségű bronzból,
előre megállapított hosszantartó,
csengő hanggal, 30 évi jótállással

KLEIN K. OSZKÁR CUGIR
JUD. HUNEDOARA

jóhirű harangöntődjében készülnek. Az erdélyi [Cluj] és királyhágómelléki [Oradea] ref. egyházkerületek szerződéses harangöntője. Számptalan erdélyi egyházközség elismerő nyilatkozata igazolja a legszolidabb és kifogástalanabb munkát, ezért az egyházközségek saját érdekükben, minden kockázat nélkül rendelhetik harangjaikat fenti cégnél. Kérjen árajánlatot. Információt fentemlített egyházkerületek vezetőségétől. 1—10

Béres Károly könyvnyomdája, Oradea—Nagyvárad.

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják
háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az
árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év.
Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhang-
jáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek
Wegenstein S. Fiai orgona- és harmonium-
gyárában, Timisoara.

Kitűnő hangú harmoniumok és pedálos harmo-
niumok állandóan raktáron. Orgonajavitások,
tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek.
Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díj-
talanul szolgálunk. 14

Harang és fémöntőde

14

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben
szállít templomi harangokat gar-
rantált békeötözésben, művészi
kivitelben a legmesszebbmenő jót-
állás mellett. Hosszu évi tapaszt-
alatok ezen szakmában első-
rendű munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat.
Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÁGÓ MELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyvkiadó Oradea—Nagyvárad, hova az előfizetések, hivatalos hirdetések és azok díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN,

Társszerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szatmár ref.
lelkészi hivatal, hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

A gyermek.

127 zsolt. 3. v.

El-elnézem minden iskolai év elején a padokban ülő apró emberkéket. Mind más arc, más szem, más tekintet. Aztán amint nézem, nézem őket, egyszerre eltűnnek előlem a különböző vonások egygyé lesz mind és nem látom többé sem egyiket, másikat, csak egyet látok: a gyermeket. Mindegyik lelke olyan, mint az a palatábla, melyet csak nemrég vittek fel az iskolába: alig van rajta néhány vonás. Hányszor letörlik és hány uj jön rá, míg egynek az alakja állandó marad. Mindegyikben nagy ígéret, gazdag reménységek jelennek. Mindegyik egy-egy drága kincs, az Isten áldása, kedves ajándéka, amit a zsoltár így fejez ki: *az Urnak örökségei ők.*

Az örökség cél, áldás és kincs. Ez a gyermek is.

Elindulunk életpályánkon és azt hisszük: megtaláltuk a *célt*. Pedig még távol vagyunk tőle. Majd megáld Isten egy szerető szívvel és úgy látjuk: az ő boldogítása életünk célja. Pedig ő is csak eszköz arra, hogy újabb, állandó célt adjon vele Isten számunkra. Az igazi cél egy parányi teremtés, egy ártatlan lélek: egy gyermek. Az lesz az életünk célja, hogy ezt az életet megtartsuk, növeljük, hogy ezért az életért a magunkét odaadjuk. A mi erőnk lehet hogy fogy — de csak azért, hogy az övé növekedjék. A mi arcunkon lehet, hogy felhők gyülekeznek, — de csak azért, hogy az övékét minél kevesebb borítsa. Talán még szeretetünk is fogy mások iránt, de csak hogy ő iránta és az ő szeretete irántunk nagyobb legyen. Az a cél és egyben kötelesség, hogy ezt az ártatlan lelket minél jobban megőrizzük

ártatlannak. A szeretetünkkel, mint kőfállal kell elzárunk előle mindent, ami lelkét beszenyenezné, vagy rajta foltot ejtene.

És így *áldás* lesz a gyermek. A legnagyobb áldás, mennyi örömök forrása, drága boldogság eszköze egy parányi szív: egy gyermek. Akinek nem lett áldás az életén a gyermek, önmaga az oka, mert nem tekintette áldásnak és célnak, az élete céljának. Micsoda új örömök nyílnak meg számunkra még a legnagyobb fájdalmak idején is — mint télben a szobában takasztott virágbimbóban — egy-egy gyermeki életben. A szívünk nemesebb, a lelkünk tartalmasabb, a szeretetünk gazdagabb lesz vele és általa. És mennyi áldás száll a lelkünkre, míg egy-egy gyermeket nevelünk. Milyen erősek tudunk lenni, ha küzdeni kell értük. Mennyi lemondásra képesek vagyunk, csak hogy ők ne ismerjék meg azt. Mennyi fájdalmat készek vagyunk elviselni, csak hogy ők minél kevesebbet érezzenek. Óh legnagyobb áldás egy gyermek.

Mert cél és áldás, azért *kincs* a gyermek. Drága érték, akivel gazdagok vagyunk és aki nélkül szegény és üres az életünk. Ma meg kell értetnünk minden szülővel, hogy mi nekünk a gyermek nemcsak a mi kincsünk, hanem mindnyájunké. Az enyém, a testvéreimé, egyházamé, nemzetemé. Mindig az, de soha sem annyira, mint most! Most sokszorosan féltett kincsünk minden gyermek. Nemcsak azért, mert drága örökségeink, hanem mert veszélyben van a lelke. Veszélyeztetni minden: a nevelési rendszer, a közszellem és ennek minden megnívánulása: az utca, az irodalom és veszélyeztetett sokszor maga a család.

Nekünk segítségükre kell sietnünk, oda kell állani melléjük, védni, őrizni kell őket, minden erővel és minden áldozattal meg kell mentenünk!

Az örökséggel kötelességek járnak. A legelső, hogy megőrizzük. Ez a kötelességünk az Úrtól nyert örökséggel: a gyermekkel is nemcsak testére, hanem lelkére nézve is. Egyszer számon kéri tőlünk a számoltató Isten és boldog, aki elmondhatja: „Iste a gyermek, akit nekem adtál, el nem vészett.“ *Debreczeni István.*

A jövődőért.

Minden gondolatunkat egy köti le, minden munkánkat egy irányítja: a jövődő biztosítása. Nem a magunk, hanem gyermekeink, unokáink és bennük, általuk egyházunk és fajunk jövődője. Ennek boldogra formálása, de mindenekelőtt biztosítása mindnyájunknak kötelességünk, akiket Isten ma arra hívott el és méltóztatott, hogy anyaszentegyházunknak — templomban, iskolában, egyházi testületben — munkásai legyünk. De ez elhivatásnak nemcsak szépségét és nagyságát, hanem felelősségét is éreznünk és viselniünk kell!

Legmagasabb egyházi testületünk: kerületi közgyűlésünk teljes tudatában volt ennek, midőn legutóbbi alkalommal püspökünk intenciójából olyan határozatot hozott, mellyel azt akarja elősegíteni, hogy a jövődő generációnak és így egyházunknak a jövőben is legyenek vezetői, munkásai.

Az imperium változás — jól tudjuk — a legnagyobb kilátástalanságot hozta a jövő kisebb-
ségi intelligenciára. Miért tanitassam gyermeke-
met, mikor úgy sem tud elhelyezkedni? hangzik sok szülő panaszkozó kérdése. Pedig ha nem lesznek kellő számú képzett, művelt fiai fajunknak, értékes vezetői, nevelői gyülekezeteinknek, népünknek, akkor egyházunk megromlik, népünk a műveltségben alásüllyed és jövődönk elvész. Éppen ezért minden alkalommal rá kell mutatnunk, hogy a jövő intelligenciájának biztosítása végett kötelességünk, hogy gyermekeinknek a műveltség lehető legnagyobb mértékét megadjuk. Vannak és lesznek pályák, amelyeken mindig elhelyezkednek és boldogulni tudnak, amelyiknek némelyikén már is látható, hogy — ha idejében pótlásról nem gondoskodunk, — végzetes hiány fenyeget bennünket.

De nem elég csak meglátni ezt, vagy egyszerűen rámutatni, hanem mindent el kell követnünk a fenyegető veszedelem elhárítására. A cél-
talanság mellett a nehéz gazdasági helyzet, a szű-
kös anyagi viszonyok, a szegénység sok szülő-
t megakadályoznak abban, hogy gyermekeiket ta-
nitassák és méginkább, hogy magasabb művel-
tséget adhassanak nekik. Pedig így sokszor a leg-
értékesebb tehetségek maradnak kiműveletlenül,

elvesznek a porban, vagy félműveltséggel kárára, veszedelmére lesznek a társadalomnak. Ezt meg kell akadályoznunk! Egyetemesen segítségükre kell mennünk elsősorban egyházunknak, gyüleke-
zeteinknek kötelességük a segítséget megadniok, hiszen a saját életük jövőjük követeli tőlük.

Egyik módja a segítségnek, amire az említett határozat is kényszerít mindnyájunkat, hogy minden gyülekezet egy lei es lélekszámszerinti adót fizessen erre a célra. Ezzel az áldozattal kell odaállani azok mellé a szegény, törekvő ifjak mellé, akik anélkül is sok küzdelmet vívnak nemcsak a maguk, hanem a mindnyájunk jövődőjéért. Ez áldozat meghozatalára, az így kiszabott járulékok befizetésére elhangzott a felhívó püspöki szó is, de az eredmény még egyáltalán nem kielégítő. Pedig itt van az iskolai év kezdete. Egy-
másután jönnek az ifjak támogatásért, anyagi segítségért. Leendő papok, tanárok, tanítók — és most az ut elején nincs miből utravalót adni nekik. Kihez forduljanak máshoz, ha nem az egyházhoz, melyről azt tanulták, hogy anya. De ez az anya legfeljebb ha jó szóval, áldással indítja utnak őket, amelyekért bizony sehol sem adnak nekik egy havi ellátást sem.

Nem engedhetjük, nem szabad engednünk, hogy egyházunk ilyen tehetetlennek tűnjék fel előttük és mi azok előtt. Igyekezzünk mielőbb eleget tenni kötelességünknek és fizessük be a kivetett járulékot. Saját magáért teszi minden gyülekezet. Honnan lesz papja, tanítója és ezeket képező tanára, ha mindnyájan együttesen nem gondoskodunk róla?! Ne felejtjük el, hogy ha mi nem tesszük ezt meg, más veszi oltalmába legkiválóbb fiainkat, hogy lekösse magának. És akkor örökre elveszítettük őket! Ha mi nem mentünk segítségükre, midőn szükségben voltak, ők sem jönnek a segítségünkre, midőn szükségben leszünk!

A jövődön ne csak töprengjünk, hanem érette munkálkodjunk és áldozzunk! Így hordozzuk komolyan a nagy felelősséget a jövődőért.

Debreczeni István.

A főhatósági rendeletekben közölt

**összes vallástani és tanköny-
vek, iskolai nyomtatványok**

BÉRES KÁROLY

egyházkerületi bizományosnál

ORADEA — NAGYVÁRAD,

str. I. Vulcan — Nagy Sándor-u. szerezhető be.

Hol van a baj?

II.

Hogy a dolgot tökéletesen átértjük, a legelső pünköst ünnepéhez kell, hogy visszatérjünk. Ki kell hámoznunk ezt a csudálatos eseményt a történelmi és hitregei burokból és az örök időkre szóló értelme annak az marad, hogy az egyház átértette dicsőséges hivatását. Ez a hivatás olyan szédítően nagy volt, hogy láttára roskadni érezte gyarló erejét. Önkéntelenül is Istenre támaszkodott tehát.

Az a dicsőséges hivatás pedig az volt, amit maga Jézus így formulázott volt: „*És leszek nekem tanuim . . . a földnek mind végső határáig.*“ (Ap. csel. 1, 8.) Ez volt a tanítványok utiparancsa. Hallattára elállt a lélekzetük is a meglepetéstől. Hogyan tudnák ők azt betölteni. Hogyan tegyen tanubizonyosságot Jézusról egy maroknyi tanulatlan, erőtelen ember „*a földnek végső határáig.*“ Erejüket messze felülmuló óriási megbízás volt ez nekik. Azt sem tudták, hol fogjanak hozzá. Valami egyszerűbb, kisebbszerű feladatot szíves örömmel teljesítettek volna.

És ekkor történt az isteni csoda. A megbízás kolosszális nagyságának hatása alatt ezek a gyarló emberek Istenre bízták magukat. Tartózkodás nélkül tökéletesen. Más nem tehettek. Egyenesen kihívták az Urat. Tehetetlenségükben segítse meg őket, hogy hűtelen szolgák ne legyenek.

És felkiáltásaikra Isten segítségükre jött, mint mindig, ha lélek szerint hívják. És a legcsodálatosabb ezután következett. A pár nappal azelőtt még félénk, erőtelen, nagy megbízásuktól remegve vonakodó, huzódózó emberek most olyan erős bizakodással, lángoló lelkesedéssel vállalják el a nagy megbízást, ami ellenállhatatlanul ragadja magával a pogány tömeget és esküszik fel ezrével a Messiás zászlójára. Az Isten segédelmével lelkükben a félénk tanítványok hőökké, apostolokká, mártirokká szentelődtek fel. Maga az egyház, a világhódító hős diadalmas lépteivel haladott elől és bámulatos eredményeket ért el. Evangélizálta az egész világot Csupán csak azért, mert tökéletesen Istenre támaszkodott.

Az egyház meggyógyulásának mindig ez volt a legbiztosabb módja. A pünköstöt kell ma is fel ujtatunk. Más eszközök is jók. Gyökeresen azonban csak egy új nagy pünköst segíthet. Az fogja ismét erőssé, hallhatatlanná tenni az egyházat.

Egy egyetemes nagy lelki megmozdulásra van szükségünk, amikor mindenki szívvél-lelékkel Istenhez fordul és esedezve kéri, tegye meg Ő az egyházért azt, amire mi képtelenek vagyunk.

Ez a nagy lelki megmozdulás azonban csak

akkor fog megtörténni, ha tisztán megértjük, sokkalta tisztábban, mint eddig, az anyaszentegyház dicsőséges hivatását.

Szembe kell tehát az egyháznak néznie elszántan Krisztus meghagyásával. És engedelmesen magára kell vállalnia azt. Felvenni a Krisztus keresztyét és diadalmasan hordozni azt, még a mártýromságokon keresztül is. Szent fogadalmat tenni kész egyénekre van e célból szüksége: hősökre, mártýrokra, akik tántoríthatatlan elszántással veszik kezökbe a Messiás zászlóját és érte a népszerűség, a mellőztetés, az üldöztetés, a gyalázat keresztyét is örömmel készek elviselni. Hősökre van szüksége. Ezeket csak Isten adhatja meg. Amíg ilyen önfeláldozó szent szolgálat helyett a világi uralom és gazdagság utait járja az egyház, addig ereje, befolyása szüntelenül hanyatlani fog. Ilyen funkciókat ugyanis könnyen elvégezhet minden különösebb isteni segedelem nélkül. Nem fogja ezért érezni annak égető szükségét. Ez a helyzet ma a legtöbb gyülekezetben. Ebből a tespedésből semmi más nem képes őket kiragadni, mint a Krisztus meghagyásának lelkes elvállalása. Meg kell, hogy az ragadja a lelkét, fel kell, hogy kavargassa a szívet, össze kell, hogy törje a kevesebbel meglegedés kéréjét. Mert ha azt nem cselekszi meg, ha beéri kevesebbel is, akkor elkezdte megásni a saját sirját.

Ha pedig valaki azt mondaná mindezekre, hogy ez a követelmény messze felülmúlja az egyház teljesítő képességét, azt felelem rá, hogy tökéletesen igaza van, messze felülmúlja. De éppen ebben van a helyzet reményteljes volta. Mert ha az egyház átérti nagy hivatását, elfogadja azt, de észreveszi, hogy erre magától erőtelen, gyarló, — ez az észreveszés Istenhez téríti és Őreá bizza magát. Amikor ezt megteszi, Istennek szent ereje ömlik beléje és ellenállhatatlanná lesz.

Mindig ez mentette meg az eltespedt egyházakat a megsemmisüléstől.

Grandiózus meglátása az egyház felséges hivatásának, ez szükséges hozzá. Ez véteti észre vele saját gyarlóságát. Ebből születik meg az imádságos lélek s a szív Istenhez kiált fel. Amikor pedig ez a felkiáltás kitört a szívből, Isten már ott is áll a küszöbön.

(Folytatás és vége.)

Bokor Sándor.

Miké a nagyszalontal egyházmegyéből.

Az aradi kántori állásra Hirsch József gyoroki kántortanítót választotta meg a presbyterium, ki szeptember 15-én kezdi meg működését. A pankotai egyház volt kiváló kántortanítóját: Baky Magdolnát a kisperegi egyház választván meg tanítónőnek, helyébe a pankotai presbyterium Karikó Jenő végzett tanítónövendéket hívta meg egyhangulag.

Belmisszió Európai konferencia.

A Krisztusért és egyházáért minél hivebben munkálkodni törekvő és e célból szövetségekbe tömörült, röviden C. E. mozgalomnak nevezett ifjusági és ker. társadalmi munkaközösség V. európai konferenciáját 1927 augusztus 8–14. napjain tartotta Budapesten, melyen 22 külföldi nemzet vett részt 600 lélekszámmal.

Nagy napok voltak ezek. Keresztyének boldog testvéri találkozása. Összecsendülése különböző nyelveknek közös nagy symphoniába. Hatalmas igehirdetés, mélységes meglátások s a szívek önfeledt kitérülése a nagy Király előtt. Ünnepe volt a Bethania Egyesületnek, a prot. egyházaknak, sőt mondhatni, az egész magyar nemzetnek.

Jelszava volt: „Európa ifjuságát Krisztusnak és az egyháznak!” és: „Királyá Krisztust koronázzátok!”

Az egy hétig tartó konferencia oly ügyesen volt rendezve, hogy dacára a mély szellemi tartalomnak sem fárasztó, sem unalmas nem volt, sőt mindig följebb és följebb vitt a magaslatra.

8–9 én a főváros nevezetességeinek megtekintésével volt összekötve a szellemi munka. 10–12-ig, a főnapokon urvacora-ünnepély, szeretetvendégség, nagy vallásos hangverseny s nagy evangélizáló gyűlések tették változatossá a mély és gazdag programot, melynek főgerincét a párhuzamos konferenciai gyűlések alkották. 13 án egy feledhetetlenül kedves hajókirándulás volt, mintegy 2000 résztvevővel Esztergomba, a herceg primási székhely megtekintésére, amikor is a hajó fedélzetén, Esztergom főterén és a református templomban folytak le a programszámok, hatalmas és erőteljes bizonyágtételekkel. 14-én, vasárnap pedig Budapest és környékének összes protestáns templomaiban, mintegy 25–30 helyen hirdették a konferencia résztvevői az Igét, délután pedig egy hatalmas, demonstratív felvonulás volt a különböző nemzetek, egyesületek zászlói, jelvényei és bibliamondásos táblákkal a Bethánia otthonától a körutakon s lánchidon át mintegy 3500 résztvevővel a budai részen fekvő vármezőre s ott 3 nagy csoportban, óriási tömegek előtt hirdettetett az Eszme, az Ige! Soha nem felejttem el ezt a hatalmas bizonyágtételt, amely emlékeztetett az első pünköszt tettregyűlt nagy megindulására. Átéreztük, hogy ha az egyház nem evangélizálja az utcát, akkor az utca fogja evangélizálni a maga képére az egyházat. A nyüzsgő-rohanó forgalom csudálkozó szemekkel kényszerült megállni: kik ezek és mit akarnak? S amint megismertek az énekekről, bizony nem tudom hányan álltak volna be a sorokba, ha a kísértő rendőrkordon áttörhető lett volna!

És nem felejttem el a végső accordját a felvonulásnak, mely egy kedves jelenet volt. Az istentisztelet végeztével az ismeretlen tömegből üdvözlésre siettek elő nem sejtett ismerősök egyikhez is, másikkhoz is. Hozzám pl. jöttek kézírás végett, kik délelőtt az újpesti templomban hallgattak és jöttek a nagyszalontai kedves Kulin-

fiuk, megismerve az utcán egykori vendégüket a nagyszalontai konferencia alkalmával.

Oh, bár soha ne szégyelnők a Krisztus evangéliumát az élet bármely fórumán, mert a bátor bizonyágtételre jönnek a lelkek, gyűlnek a tömegek és nyílnak meg az ajkak s épül Isten országa.

Még csak a vasárnap esti nagy zárógyűlésből ragadok ki egyetlen mozzanatot a Ravasz László püspök beszédéből, ki csak előző nap jött haza a lausannei világkonferenciáról, melyen az összes keresztyén egyházak tanban és szervezetben való unificatióján tanácskoztak. „Valóban — ugymond — az az első, amit most önök kifejezésre juttattak e konferencián: az érzelemben való egység.”

Debreczeni László.

HIREK.

Harangszóadás Lázárban. A múlt hó 7 én avatta fel a lazári i egyház új harangját Sulyok István püspökünk ünnepélyes istentisztelet keretében, melyen a gyülekezet éneke után lélekemelő áhitatos imádságban ajánlotta az új harangot Isten szolgálatára. Az egyházi beszédet Csernák Béla ker. főjegyző tartotta II. Kor. 12. r. 15 v. alapján, mely hatással szólva az örömmel való áldozatról. Csecskedy Károly szatmári kántor szép szoló-éneke után Öry Tamás helybeli lelkész olvasta fel eredeti, változatos összeállításban a harang beszerzés történetét. Az adakozók közül kiemelkedik Nagy Béla főgondnok 24,000 lei értékű adománya. A templomba be nem fért gyülekezetnek Csüry Miklós homoki, Gy. Kovács József ombódi és Borbély Sándor lazári-i kántor tartottak istentiszteletet. Ezek végeztével a parochián Szűcs János helybeli r. kath. plebános tisztelt egész presbyteriumával püspökünk előtt. Délben közebed volt a cinterem árnyas fái alatt. Délután újra istentiszteletre gyűltek a hívek, melyen Juhász Péter udvari-i lelkész lelkész mondott költői imádságot, az ígét pedig Debreczeni István szatmári lelkész hirdette a 84. zsoltár 2–5. versei alapján az igazi templomszeretetről. 5 órakor műkedvelő előadás, utána táncmultság volt.

Lelkészmeghívás. A gyoroki reform. gyülekezet a Belényesujlakra távozott Nagy Zoltán helyébe V. Wesmás Károly karánsebesi lelkészt hívta meg, ki állását okt. 2-án fogja elfoglalni. Isten áldása legyen a pásztoron és gyülekezeten.

Igazgatóváltás a szatmári főgimnáziumban. Bakcsy Gergely, a szatmári főgimn. éven át volt érdemekben gazdag igazgatója, e tiszte-ről lemondott. Helyette az igazgatótanács, a tanári kar ajánlatára dr. Hantz Jenőt választotta meg, ki az intézetnek egyik legkiválóbb tanára és a multban értékes irodalmi munkásságot fejtett ki s a román nyelvet is tökéletesen bírja.

Kántori teendő végzésére nyugdíjas tanító kerestetik. Fizetési feltételek megjelölésével a fegyvársárhelyi [Oşorheiu] lelkészi hivatal keresendő meg.

A szerkesztésért felelős: Dr. GYENGE JÁNOS.

HIVATALOS RÉSZ.

Pályázat

a kisnyégerfalvai ref. tanítói állásra.

Javadalom: 1. Természetbeni jó lakás, mely áll 2 szoba, 1 konyha, 1 kamara és mellékhelyiségekből. Az épület jókarban tartásáról az egyházközség gondoskodik.

2. Kert.

3. 16 tizenhat köbméter tűzifa házhoz szállítva.

4. 40 negyven métermáza termény, fele buza, fele szemestengeri.

5. Évi 12,000 Tizenkettőezer Lei készpénz.

6. Egyházkerületileg megállapított stóla.

Kötelesség: 1. Iskolai törvények szerinti tanítás.

2. Belmissziói munkák végzése.

3. Vasárnapi iskola vezetése.

4. Templomi istenítisztelet végzése.

Megjegyzés: Lévíta-képesítésű tanítók előnyben részesülnek.

Férfi tanító hiányában nőtanító is megválasztatik. 20 (husz) métermáza termény, 16 (tizenhat) köbméter fa és 10,000 Tizezer Lei készpénz fizetés mellett; az állam által előírt vizsgákról bizonyítvány szükséges.

Pályázati kérvények ezen hirdetmény megjelenésétől számított 2 (kettő) hét alatt a köröstarányi (Tärcaia, u. p. Beiuş) ref. lelkészi hivatalba küldendők.

Presbyterium.

Pályázat

a paleu-i—hegyközpályi i organista-kántortanítói állásra.

Fizetés: Készpénz 266 Lei 80 b. 16 hl. buza természetben szállítva 16 m³ fa természetben beszállítva. Minden tanuló után szülők által fizetve 15 liter buza és 15 Lei pénz. Drágasági segély 3300 Lei. Tandijkárpótlás 840 Lei 8 h. és 1000 □-öl föld élvezete, melynek adóját egyház fizeti. Agrárföld 6 hold, melynek adóját és bérét tanító fizeti. Ezért a földért az egyház nem szavatol. 1400 □ öl szántóföld beltelekben. Természetbeni lakás kerttel. Stóla.

Megjegyeztetik, hogy ebből a fizetésből tanító állása elfoglalásának napjától folyó évi december 31-ig esedékes részt kapja, 1928 január 1-től kezdve pedig új egyezés szerinti fizetés lesz érvényes évről-évre.

Az agrárföld 1239 Lei provizorikus költségeit megválasztott tanító elődjének köteles megtéríteni.

Kötelesség: I—VII osztatlan vegyes iskola tanterv szerinti tanítása. Kanonikus órákon és lelkész akadályoztatása esetén helyettesítése. Ének-kar vezetése. Mindennemű belmissziói munkában lelkésznek segíteni. Egyházi jegyzőség.

Pályázhatnak román honosságú, egyházi és állami törvényeknek megfelelő képesítéssel bíró s orgonázni tudó férfitanítók. Pályázati határidő október 2. délelőtt 11 óra, délután választás. — Személyes megjelenés kívánatos. A község Várdától 6 km.-re van.

Pályázatok a hegyközpályi-i ref. lelkészi hivatalhoz küldendők. U. p. Oradea—Nagyvárad.

Presbyterium.

Pályázat

a culciul-mic-i—kiskolcsi református organista kántortanítói állásra.

I. Javadalom: 1. 3 szoba, konyhából álló lakás, szükséges melléképületekkel és kert.

2. 21 (azaz huszonegy) köblös föld (1200 □-ölel) haszonélvezete egy tagban.

3. 10 (tíz) mázsa buza.

4. 10 (tíz) mázsa szemes tengeri.

5. 24 (huszonnégy) m³ hasáb tűzifa be-szállítva

6. Államsegély elnyeréséig minden iskolás gyermektől $\frac{1}{2}$ [fél] véka szemes tengeri, 1 csirke és 5 lei. [A tankötelesek száma circa 50]

7. Esetleges államsegély.

8. Temetőfü termésének fele.

9. Stóla az egyházkerületi szabályzat szerint.

10. Földek a'óját az egyház fizeti.

II. Kötelességek. 1. I—VII. osztályu osztatlan iskola vezetése az állami és egyházi törvények szerint.

2. Összes kántori teendők végzése orgonával.

3. Egyházi ének-kar vezetése és tanítása.

4. Egyházépítő munkában segédkezés.

5. Lelkész akadályoztatása esetén és kanonikus órákon szószéki szolgálat.

6. Egyházi jegyzőség.

7. Vasárnapi iskola vezetése.

Pályázhatnak az állami és egyházi törvényeknek megfelelő képesítéssel bíró férfi tanítók, akik katonai kötelezettségüknek eleget tettek.

Pályázati határidő szeptember 25. Próba-ének-lés, orgonázás és választás is szept. 25-én. Az egyház csak a megválasztott kántortanító utiköltségét téríti meg. Állás azonnal elfoglalandó. Teljesen fölszerelt pályázati kérvények ref. lelkészi hivatal címére: — Culciul Mic—Kiskolcs Jud. Sätmar — küldendők 1927 aug. 29-én.

Gacsátyi Zsigmond,
ref. lelkész.

Pályázat

az erdőszádai ref. leányegyház tanítói állására.

Javadalom: Teljes ellátás és havi 600 lei. Kötelesség: I—VII osztályu elemi iskola vezetése az egyházkerület által rendelt tanterv szerint. Pályázhatnak kellő képesítéssel bíró román tárgyakból és nyelvből sikeres vizsgát tett tanítók és tanítónők, akik román állampolgársággal bírnak. Pályázatok a nagybányai ref. lelkészi hivatalhoz küldendők 1927 október 1 ig.

Presbyterium.

Pályázati hirdetés

a Cubulcut—érbölkuti ref. egyház pályázatot hirdet helyettes, illetve segédtanítói állásra az 1927—28. iskolai évre.

Fizetése: 1. 3 szobás lakás kerttel. 2. 13 hold 1134 □-öl szántó és kaszáló föld használata [adóját az egyház fizeti]. 3. Havi 3 köből rozs vagy annak ára literenként 4 Lei. 4. 2 öl tűzifa beszállítva. 5. 8 drb. jószágra legelő jog.

Kötelessége: a presbyterium által reá-bizandó osztályok vezetése; lelkész kántor esetleges helyettesítése. Az állás a választás után azonnal elfoglalandó.

Pályázhatnak államilag érvényes oklevéllel

biro terfi vagy nő tanítók. Kilátása lehet az 1928-29. iskolai évtől rendes tanítónak megválasztásra. Pályázati határidő a megjelenéstől számított 2 hét.

Cubulcut—Érköbölkut, 1927 szept. 12. Bihar megye, n. p. Săcueni—Székelyhid.

Presbitérium

Vaszerkesem hitte Iverem szives t gyermét ezuton is felhívni dusan felszerelt raktárunkra, nő- és férfi szövetek, palást, lüszterek és kelmék hozzá moaré selymek, damasztok, vásznak, asztalneműek, harisnyák, paplók, n adracok, internatus felszerelések, menyasszonyi kelengyék stb.

Pén-
ten
eken
egész
nap
nyitva

Hétfőn
egész
nap
nyitva

Hittelt nyújtunk, nem részlet árakban,
hanem napi árak mellett 30, 60, és 90
napra kellő fedezettel.

Szives párfogásukat kéri kiváló tisztelettel

Hajnal & Rózsa

4-10

Oradea, I. sif Vulcan (Nagy Sándor) utca.

„TAKARÉKOSSÁG”

Segély- és Takarékszövetkezet
ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Dimitrie Cantemir [Beöthy Ö.-u.] 2.

Alakult: 1899. évben.

Telefon: 454

Befizetett üzletrésztőke **Le1 7.100,000**

Lelkész urak részére előnyösen teljesít
átutalásokat.

Folyósít rövid lejáratu váltó
és jelzálogkölcsonöket.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

6

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják
háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az
árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év.
Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhang-
jáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnék
Wegenstein S. Fiai orgona- és harmonium-
gyárában, **Timisoara.**

Kitünő hangu harmoniumok és pedálos harmo-
niumok állandóan raktáron. Orgonajavítások,
tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek.
Költségvetéssel es harmonium árjegyzékkel dii-
talanul szolgálunk.

15

Harang és fémöntőde

15

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben

szállít templomi harangokat ga-
rantált békeötözésben, művészi
kivitelben a legmesszebbmenő jót-
állás mellett. Hosszu évi tapaszt-
alatok ezen szakmában első-
rendű munkát biztosítanak.

Képvisel: Kérjen külön ajánlatokat.
Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22 szám

HARANGOK

garantált békeminőségű bronzból,
előre megállapított hosszantartó,
csengő hanggal, 30 évi jótállással

KLEIN K. OSZKÁR CUGIR

JUD. HUNEDOARA

jóhirü harangöntődjében készülnek. Az erdélyi [Cluj] és királyhágómelléki [Oradea] ref. egyházkerületek szerződéses harangöntője. Számtalan erdélyi egyházközség elismerő nyilatkozata igazolja a legszolidabb és kifogástalanabb munkát, ezért az egyházközségek saját érdekükben, minden kockázat nélkül rendelhetik harangjaikat fenti cégnél. Kérjen árajánlatot. Információt fentemlített egyházkerületek vezetőségétől.

2-10

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÁGÓ MELLÉNI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyvkiadó Oradea—Nagyvárad, hová az előfizetések, hivatalos hírdetések és azok díjai s eselleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizelési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szalmár ref. lelkészi hivatal, hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

Az egyedüli szabadító.

Róm. VIII. 2.

... A mi korunkat — minden túlzás nélkül — a sivár eszménytelenség, a teljes ideáltalanság korának nevezhetjük. Mintha teljesen elfelejtettek volna az emberek az ég, a csillagokra nézni. A szemek sóváran tapadnak a földre, a vagyon, a jószág, a világ szerinti előhaladás lett az élet egyedüli célja. Magasabb ideálokért, a holnapért, a jövőért szolgálni és áldozni, — bolondság a mai kor emberének. A földért ad és attól vár a tömegember mindent. — A föld pedig, — ha legbővebben ontja is ajándékát, csak a testnek szolgáltat eleséget. Tanyás-birtok, disznónyáj, marha csorda, virágzó műhely, vagy kereskedés mellett jóllakhatik és meghízhatik a test, — de éhezhetik, elsorvadhat és elpusztulhat a lélek.

Szomoruan jellemző, hogy az emberiség talán sohasem volt anyagiakban gazdagabb és lelkiekben koldusabb, mint a legnagyobb bűnnel, a háborúval kezdődött évtizedben.

Csak egy lélekben teljesen elkorcsosult, minden magasabb ideált megtagadott, a Krisztustól teljesen eltávolodott, önző nemezdek juttathatta az emberiség sorsának szerkerét a háború vértengerén és tüzpoklán át a szomorú jelennek reménytelenül sötét zsákutcájába. Ebből a zsákutcából melyben esztendők óta tehetetlenül vergődik a bűneiért vezeklő, — békességre vergődő emberiség, — csak egyetlen uton van szabadulás: *vissza felé.*

Bármeddig menjünk előre tovább is a saját önző gondolkodásunk útján, mindenféle áthatolhatatlan falakba verjük a fejünket. Léte, jobb jövője érdekében előbb-utóbb vissza kell térni az emberiségnek ahoz, akit megtagadott, elárult, bűneivel a keresztre feszített: a Krisz-

tushoz. Ezt a vaksággal vert, nagy bűnöző Saul, a mai emberiséget is csak úgy, mint azt a Pállá tért elsőt, *csak a Jézus Krisztusban való élet lelkének törvénye szabadíthatja meg a bűnnek és halálnak törvényétől.*

Ennek a törvénynek pedig számunkra követelése és ígérete van. Követel: szolgálatot, áldozatot, ha kell kereszthordozást. Parancsol: hozzunk helyre mindent, amit elrontottunk, vagy elmulasztottunk. Törődjünk mindenk előtt egész magunkkal. Ne csak a testünket tápláljuk, cicomázuk, kulturáljuk, gondoljunk a lelkiünk táplálására, öltöztetésére, művelésére is. Éhező és haldokló léleknek groteszk dolog athléta testben monumentális templomot építeni.

S törődjünk ne csak magunkkal. Testvéreink is vannak. Sokszor ránszorulnak. Éhes a testük, még gyakrabban a lelkük. Gondoljunk rájuk! Ne feledjük, mindenünk, amink van, Isten ajándéka és semmit sem vettünk kötelezettség nélkül. Az első munkára, a gazdaság áldozatra, a hatalom gyöngédségre, a szépség szerénységre, a ragyogó tehetség világitásra s általában az élet szolgálatra kötelez. Az élet csak akkor érték, ha van jótéteménye, önző ember igazán boldog nem lehet, mert nem érezheti a legnagyobb örömet, amit másokért való önzetlen szolgálat és *áldozat* szerez.

Mert Krisztus áldozatra is kötelez. Mindenért, ami előtte érték, ami a jónak, a lélek nemesítésnek nagy célját szolgálja. Gondolok itt most templomainkra, iskoláinkra, szeretet intézményeinkre, Atyáink nagy áldozatokkal emelt szent hagyományaira. Áldozunk rájuk, mert e multunk dicsőségével megszentelt falak áldozatos lelkek hijján az idők súlyos próbái alatt összeomlanak s romjaik átok és ítélet lesznek ellenünk.

A szolgálat, melyre Krisztus köte' z, sokszor nagyon nehéz. Különösen, ha változó földi sorsunkban soha sem feledjük, hogy Isten im-

périuma alatt állunk s mindenek előtt és mindenek felett az ő parancsai szerint tartozunk szolgálni. Az igaz istenszolgálat emberi jutalma Krisztustól mind a mai napig félreértés, üldöztetés, töviskorona, Kereszt. De isteni jutalma is van a hű szolgálatnak és kereszthordozásnak: *erő*, amely nem rendül meg semmi teher alatt, *béke*, melyet nem vehet el egy egész ellenséges világ, *élet*, melyet fenyegethet, de nem győzhet le soha a halál.

Kinek lenne nagyobb szüksége ezekre a kegyelmi ajándékokra nálad, háborúságaidban agyonfáradott csapásokkal porba vert pusztulás utjára vetett magyar nép, kinek lenne nagyobb szüksége a Krisztusra, a belőle áradó erőre, békére, életre, mint neked. Ne földi hatalmakban bizakodjál, ne ködös ábrándokban, hinárba vivő csalóka hidérc fények útján reméld sorsod javulását, száz bajod átértését, ezer sebed bekötözését, bizzad sorsodat arra a jó Atyára, kinek keze áldjon vagy verjen, mindeneket jól, bölcsen és céllal tesz bizonyára.

Hogy keresztedet elbird, hogy békéd legyen, hogy meggyógyulj és élj, eredj siess én népem a Krisztushoz. Őt keresd mindenütt igéjében, egyházában s mindenek felett sok bűneid levetkezésében és életed töredelmes megújításában.

Bűneid problémájának egyetlen megoldása van: Krisztus. Ő jelenti számodra a szabadságot, a jövőt. Járd az ő útját, kövesd és cselekedd az ő lelkének törvényét s meglásd, mint Pált, téged is átment a halálból az életbe.

Arday Aladár.

Zsinat előtt.

A romániai református egyházra nézve immár elérkezett az az idő, mikor legfőbb képviselőtének, az országos zsinatnak össze kell ülnie, hogy kifelé úgy az állammal szemben, mint befelé a megváltozott viszonyok között a maga helyzetét megszilárdítsa, körülbástyázza s a testvér erdélyi egyházkerülettel közvetlenebb egységbe kerüljön. Annál inkább, mert az E. T.-ben az utóbbi zsinatok egységretörékvése mellett is a mai napig még mindig fennálló, százados jogszokásokon alapuló eltérések az impériumváltozás óta eltelt esztendő alatt szaporodtak, mivel az erdélyi egyházkerület annak idején épen a magyar egyetemes zsinattól nyert felhatalmazás alapján zsinati jog- és hatáskört gyakorolhat, amennyiben a változott körülmények azt elkerülhetetlenül szükségessé teszik. Ha pedig még azt is figyelembe vesszük, hogy a Kultuszminisztériumból vett értesülés szerint a felekezeti törvény meg-

hozásáig, amely valószínűleg a törvényhozás legközelebbi időszakában már megtörténhet, — zsinati munkánkkal készen kell lenni, hogy azt kellő időben felterjeszthessük: nyilvánvaló, hogy a zsinat megtartásával nem késlekedhetünk, mert ebből olyan hátrányok származhatnak reánk nézve, amelyeket később vagy egyáltalában nem, vagy csak rendkívüli engedmények árán tudnánk megváltoztatni. Főképen erre tekintettel intézkedett mindkét egyházkerületnek folyó évi nyári közgyűlése, hogy a zsinat tagjai megválasztassanak, verifikáltassanak és így a zsinat az adott pillanatban működését minden akadály nélkül megkezdhesse.

Főleges lenne sok szót használni annak bizonyítgatására, hogy a zsinat nem kellőképpen megalapozott előkészítéssel kezd a munkához. Ez kétségtelenül igaz: de épen ezért egy pillanattig sem szabad olyan célkitűzéssel lépni elő, mely a jelenleg jogerős E. T.-nek egész terjedelmében való átdolgozását tartaná szem előtt, vagy épen új törvények megkonstruálásával foglalkoznék. Legjobb esetben is csak arról lehet szó, hogy az egyes törvénycikkek a megváltozott helyzet és időkövetelte módosulásokon menjenek keresztül és mint az egyházfegyelmelés nagy kérdése, egyelőre a jelenlegi törvénykönyv keretében megfelelő helyen nyerjen beiktatást.

Minden bizonnyal az is érzékeny hiány, hogy sem az egyház hivatalos szerveinek, sem a nyilvánosság organumának nem áll elég idő rendelkezésére, hogy az elvi és gyakorlati nagy problémák a hozzászólás útján kellőképpen megvitathatók legyenek és így ezen az uton lehetőleg egységes vélemény alakuljon ki, melyre a törvényhozás nyugodtan támaszkodhat. Mert az a tény, hogy egyházkerületünkben az E. T. revíziójára vonatkozó munka megkezdésére az esperesi hivatalok sürgős intézkedésre kérétek föl, alig tekinthető olyannak, amely egy szélesebbkörű érdeklődés hiányában értékesebb eredményt produkálhat. Ennek a helyzetnek némileg enyhítésére szolgál, hogy lapunk a szóbanforgó ügyben meginduló nézeteket és felfogásokat, az esetleg felmerülő eszméket és gondolatokat nagy örömmel fogja közölni, hogy így a törvényrevízió nagy kérdése és mérve több oldalról megvilágosítva lehessen.

A fentebb már odavetőleg megemlített kijelentésnek természetes folyamánya, hogy jelenlegi törvénykönyvünk strukturájának, nézetünk szerint meg kell változnia. A mindennapi életben használt rossz szót alkalmazva, leépítéssel kell foglalkoznunk. Ugy értjük, hogy a gyakorlati élet szemszögéből vizsgálva a jelenlegi jogerős törvénycikkeket, közülök mindazokat, amelyek ránk

nézve életszükségletet nem jelentenek, egyszerűen vagy érintetlenül hagyjuk, vagy pedig lekapcsoljuk. Ilyennek ítéljük mindenekelőtt, minden további kommentálás nélkül a VIII-ik és IX-ik tc.-et. Ezidőszerinti helyzetünk azt se javasolja továbbá, hogy közös intézményeket létesítsünk, minélfogva a IV-ik és VII-ik tc. bátran figyelmen kívül hagyható; annál inkább, mert a nyugdíjintézet a két egyházkerületben egymástól eltérő alapon indult meg a szükség kényszerhatása alatt és így alig lehetne kilátás arra nézve, hogy ez a két intézmény egységesítessék; a közalap megteremtésére, bármennyire fontosnak látszik is, gyülekezeteink anyagi helyzete egyáltalában nem kedvező, mert az önfenntartás súlyos terhe alatt roskadozó egyházközségeket iskoláinknak szinte kétségbeejtő helyzete kényszeríti újabb és újabb anyagi áldozatokra. Kétségtelen azonban, hogy mindkét egyházkerületet közösen érdeklő ügyeink is vannak, de véleményünk szerint ezeket más alakulatban megvédehetjük és előbbre vihetjük s ezek miatt nem elkerülhetetlen szükség ez időszerint holtpontra jutott törvénycikkkel operálnunk. Sőt ilyennek minősítjük még bizonyos mértékben a III-ik tc.-et is, melyet annak idején az adósegély kilátásbabelezése tett indokolttá. Mindaddig, míg pénzünk stabilizálva nincsen, egyenesen fikció lenne egyházközségeink háztartását, amelyet időközben is, úgy vélt szilárd helyzetükből nagyon gyakran dobnak ki előre nem várt események, §§-kal alapozni meg. Elég, ha megtartjuk azokat a törvényes rendelkezéseket, amelyek egyházközségeink anyagi életét minden kilengések és tulkapások ellen biztosítják és azoknak szabályszerű rendbentartására ma is elégségesek.

Elkerülhetetlennek látszik az egyházalkotmányoknak, vagyis az első törvénycikknek alaposabb revidiálása, mely változott viszonyaink között sok ponton anakronizmusnak mutatkozik. Különösen figyelmet igényel a konvent további fenntartásának kérdése, amelyet egyházalkotmányukból törledőnek ítélünk, még akkor is, ha elismerjük, hogy bizonyos történelmi okok a general konvent megtartása mellett szólnak. Ez az alkotmány-szerv voltaképpen csak delegáció s mint ilyen, törvényeket nem alkot és a valóságban mégis kormányzóhatósággá lett, holott az ellen mindenki tiltakozik. Pótlása egy zsinati tanács megalakításával még finánciális szempontból is ajánlatos.

Azt kell mondanunk, hogy egyházi életünkben legnagyobb jelentőségű a lelkészi állások betöltésére vonatkozó törvény. Ennek nagyfontosságát semmi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy a legutolsó három zsinat újabb és újabb törvénnyel kísérletezett e tekintetben. Tul van minden kétségen, hogy azokat a nagy

elvi szempontokat, amelyeket a II-ik tc. módosításánál akár a lelkészválasztás tisztasága, akár az egyháztagok elvitathatlan joga alapján felállítottunk, nagyon nehéz kielégíteni. De remélhető, hogy ezt a kettőt kellő körültekintéssel összhangba hozni lehetséges. Főképpen annak a biztosítását, hogy a lelkészválasztásokra a felettes egyházi hatóságoknak az eddiginél intenzivebb ingerencia biztosítassék.

Az V. tc. kitünő alkotás volt, hézagai azonban kétségen kívül vannak s teljesen elégséges, ha ezeket kitöltjük és a gyakorlati tapasztalat kívánta javaslatokat elvégezzük.

Talán a legsúlyosabb probléma a VI-ik tc. kérdése. Mi történjék ezzel? Álomban és illúzióban ringatná magát, aki ma iskolai autonómiaórl beszélni akarna. Volt — nincs. De bármennyire elmetszette is az államhatalom autonómiaánk életgyökérszálaít és bármennyire szomorú kilátásaink is vannak ebben a tekintetben, mégis szilárdan meg kell állanunk azon az állásponton, hogy iskoláink mindenestől fogva az anyaszentegyház testéhez tartoznak s ezek valláserkölcsei életünknek legfontosabb támasztékai s magyar kulturánk fenntartásának és továbbfejlesztésének legbiztosabb eszközei, amelyekről lelkiismereti felelősségünk tudatában soha le nem mondhatunk. Ennélfogva ezen törvény revíziójának, ennek a nagy tradicionális elvnek a megtartásával lehet megindulni és részünkről minden lehető el kell követnünk arra nézve, hogy az állami törvényeknek való lojális engedelmeskedéssel iskoláinkat, még pedig elemi és középiskoláinkat olyan helyzetbe hozzuk, hogy azokban az állami törvény sérelmezése nélkül autonómiaánk megmaradhasson.

Ezek voltak azok a gondolatok, amelyeket nyilvánosságra hoznunk kellett, hogy felnyissuk azokat a zsilipeket, amelyeken keresztül egyházunk lelkészei és világi férfianak életrevaló eszméi a törvényrevízió folyamába beömölhetnek, minélfogva minden komoly érdeklődőt kérünk, hogy legjobb tehetségét e rendkívüli fontos munkához készséggel és örömmel ajánlja fel.

A főhatósági rendeletekben közölt
**összes vallásantl és tanköny-
 oek, iskolai nyomtatványok**
BÉRES KÁROLY
 egyházkerületi bizományosnál
ORADEA — NAGYVÁRAD,
 str. I. Vulcan—Nagy Sándor-u. szerezhető be.

A jövődóért.

II

Nem tudom a mult számban közölt ugyane című cikkemnek mennyi foganatja lett, de visszhangképen és bizonyoságul több adatot juttattak hozzám, melyek súlyosan és szomoruan támogatják aláírásomat Közrebocsátom abban a reményben, hogy lesznek, akiket komolyan gondolkozóba fognak ejteni és talán több hatásuk lesz, mint bármilyen lelkes felhívásnak.

Azt irtam, hogy az eredmény, mellyel gyülekezeteink a kerületi határozatot honorálták egyáltalán nem kielégítő. Megmondhatom egész világosan, hogy csak egyetlenegy egyház: a nagyváradi fizette be járulékait: közel 20.000 leit.

Kifejeztem, hogy ha mi nem tesszük, más veszi oltalmába legkiválóbb fiainkat, hogy lekösse magának. De ők maguk is kénytelenek másfele keresni a boldogulás útját, ha mi nem támogatjuk őket. Ezek egyik része a magyarországi református tanintézetekben helyezkedik el és pedig vagy úgy, hogy mindjárt oda iratkozik be, vagy előbb itt indul el, de mivel nem bírja az anyagiakkal való küzdelmet, már a második évre átmegy. Ott a kevesebb tandíj, több alapítvány, internátusi kedvezmény, a Kálvineum, mind könnyebbé teszik a tanulói pályán való előhaladást. Akik aztán egyszer ott nyernek oklevelet, nagyon jól tudjuk, többet nem jöhetnek ide, reánk nézve elveszték. Különösen a tanári és tanítói pályára lépők között vannak sokan, kik a romániai református egyház — leginkább a mi kerületünk — területéről eltávoztak. A nagyenyedi tanítóképzőben a f. isk. évben kerületünkben csak 7 növendék van, a többiek, circa ugyanannyian, átmentek.

Olyan ifju is van, aki az állam szolgálatába kénytelen lekötni magát. A mult évben a kolozsvári egyetem bölcsészeti karán egy református magyar ifju olyan eredményt ért el, hogy nagyszámu évtársai között a második lett (az első egy román fiu). Ezt az ifjut állami intézetek és vezetők már eddig is támogatták, azzal a többször hangoztatott feltétellel, hogy majd az állam szolgálatába fog állani. Egyházunk mindedig semmit sem tett érte. Csuda lesz-e, ha elveszítjük és nemcsak őt, de ki tudja hányat?

Legtöbbet az erdélyi egyházkerülettel szemben veszíthetünk. A nagyenyedi tanítóképzőben az erdélyi fiuk 3—15.000 lei segélyben részesülnek — a mieink ellenben egy lei segélyt sem kapnak, vagy csak egy feltétel mellett: ha kötelezik magukat, hogy 10 évig az erdélyi egyházkerületben maradnak. Mi ezzel szemben a mult évben egyenként 1500 lei segélyt tudtunk nekik adni.

Még eddig egy kerületünkbeli ifju se kötötte le magát. De ismerek apát, aki nehéz és hosszú tusakodásokat vivott önmagával e miatt. Elmondta, hogy milyen könnyű volna a választás, ha tudná, hogy csak felényi segélyt fog kapni a mi kerületünkötől, mint az erdélyiötől kapna, ha fia kötelezné magát. És ma senki sem tudja biztosítani neki a felét sem! Nem szomorú, nem a legnagyobb tehetetlenség, vagy nemtörődömség jele é ez?

Nekünk nemcsak arra kell törekednünk, hogy azt a 10—12 theologust, 7—8 tanító, talán ugyanannyi tanítónőképzőst, 2—3 tanárjelöltet megtartsuk, hanem hogy nagy számmal vigyük ezekre a pályákra fiainkat. Ha nem tudjuk fényes, vagy legalább gondtalan étellel biztatni őket, legalább tegyük gondmentessé az előkészület idejét. Ne felejtjük el, hogy ha ezt elmulasztjuk, nem lesz kikkel tölteni be a megüresedett helyeket — a tanítói állásokat már nincs — és egymásután maradnak üresek a tanári és tanító kathedrák és némulnak el a templomi szószékek — félő, hogy örökre!

Debreczeni István.

Akiket hazahivott az Ur.

Szendrey István, a mezőkaszonyi ref. gyülekezet lelkésze f. hó 7-ikén reggel váratlanul elhunyt. A köztisztelőben és szeretetben álló lelkipásztort reggeli felöltözés közben lepte meg a hirtelen halál s ragadta el nemcsak hozzátartozóinak, szűkebb társadalmi körének, de az egész felvidéki magyarságnak nagy és pótolhatatlan veszteségére.

Szendrey István 1885-ben született. Tanulmányai elvégeztével Munkácson lett segédlelkész, onnan választotta meg a mezőkaszonyi gyülekezet lelkipásztorának 1908-ban. Itt kiváló lelkészi talentumról tett bizonyosságot, minek következtében a beregi egyházmegye elszakított részének egyházmegyei főjegyzője lett.

Megalkuvást nem ismerő, forró hazaszeretetről több alkalommal is bizonyosságot tett. Már 1918—19-ben sokszor és izzó hangon kikelt az egyre hangosabb pánszláv törekvések ellen. A cseh megszállás idején sem tudott teljesen megalkudni a helyzettel, minek következtében Illaván töltött 6 hónapot, mint politikai fogoly. Egyizben ki is utasították a megszállt területről s állampolgársági helyzete még halála napján sem volt rendezve. Nem, mert a fogadalom tételét mindvégig megtagadta.

Most váratlanul meghalt. Kevesebb lett egy kiváló lelkipásztorral s egy erős, őrálló testvérünkkel a tulsó végeken. Felesége s két kiskoru

gyermek maradt nagy árvaságban. Pótolhatatlan veszteség nekünk is ő, kinek porrészei már ott pihennek a mezőkaszonyi temető ölében: a boldog feltámadás reménysége alatt. Addig is béke legyen porai felett!

(Klmm.)

Sulyos veszteség érte **Ottmayer Gyula** kismajtényi ref. kántortanítót, kinek anyai örömök elé néző, szépségesen fiatal, mindössze 39 éves felesége — valószínűleg szívszélhűdés következtében — hirtelen eltávozott szeretettei köréből, özvegyen hagyva rajongásig szerető férjét és 3 szép gyermekét. Temetése az egyházközség s a környékbeli lelkészek és tanítók óriási mértékben megnyilvánuló részvéte mellett aug. 22-én ment végbe. Papp József gencsi lelkész a háznál, Gönczy Sándor nkárolyi lelkész pedig a sirnál tartottak vigasztaló gyászbeszédeket és imákat. Gyászdalokat énekelt a domahidai és kismajtényi ref. egyházi énekkar, mindkettő Török Bernát ref. tanító vezénylese mellett. Az a friss sir a majtényi temetőben a legönfeláldozóbb édes anyát, a páratlanul hűséges feleséget, a magyar gazdaszony mintaképét ragadta el tőlünk, kinek halála nemcsak egy megpróbáltatásokat átélő, igazán boldog tanító-család kimondhatatlan vesztesége, hanem elmulása bánat és fájdalom mindazoknak, kik őt ismerték és szerették.

Albert András bölcsipusztai tanító élete 54 ik évében hosszú és kínos szenvedés után aug. 17-én Körösszakálban elhunyt. Előbb a nagyszalontai egyháznak volt hosszabb időn át értékes tanítója. Innen a debreceni ipariskolába választották meg, de ez állásától megvált és néhány év előtt, már gyöngélkedve a csendes bölcsi tanyai tanítóságra vonult el, míg végre szenvedéseitől megváltotta az Ur.

A hazahivottaknak adjon üdvösséget, gyászoló szeretteiknek pedig vigasztalást Istenünk.

HIREK.

Kérelem lelkipásztortestvéreimhez! Alulírott azokat a királyhágómelléki lelkipásztortestvéreimet, akik úgy befelé, mint kifelé, vagyis úgy önmaguk saját egyéni keresztyénységét, mint gyülekezeti munkájukat tekintve, csak az egy szükséges dologról (Lukács X. 42.), t. i. a megfeszített Krisztusról (I. Kor. 22.) akarnak tudni csupán, testvéri találkozásra hívom — egy közösen megbeszélendő időpontban — Kolozsvárra. Kizárólag csak lelkipásztorok megjelenését kérem Máthé Elek bonchidai (Bontida, județul Cluj) lelkipásztortestvéremmel együtt, aki a Krisztust egész élettel követő lelkipásztorok találkozásának gondolatát lelkesen felvetette, az erdélyi egyházkerületben szé-

leesebb körökben propagálja s e propagációra a „Reformátusok Lapja“ hasábjain kerületünkre nézve is meleg testvéri szeretettel kért fel engem. Nem dogmatikai fejtegetések, sem pedig tudományos, társadalmi vagy szépirodalmi értekezések megtárgyalására és meghallgatására szándékozunk összegyűlni a határozott evangélium keresztyén irányú lelki munka megindítójának és mindnyájunk tiszteletére és közbecsülésére méltó képviselőjének dr. Kecskeméthy István profeszortestvéreinknek a bölcs vezetése alatt, hanem az a cél vezet minket, hogy minden ilyen vitaközásra és egyenletlenség szítására alkalmat adó kérdés teljes kizárásával egyéni keresztyén hitéletünk elmélyítésére szerfelett kedvező alkalmat nyerjünk, akiknek a jó Isten küönös kegyelméből módjukban volt az egyetlen, igazi közbenjáró, a Názáreti Jézus mellett dönteni és csakis Őt választani. De szeretettel hívjuk e testvéri találkozóra azokat a lelkipásztortestvéreinket is, akik nem pusztán kíváncsiságból, hanem attól a határozott vágytól vezetve óhajtanak megjelenni ez imádkozással előkészítendő konferencián, hogy a Szentlélek buzdítására döntésre megérett lelkük elfogadja Királyának és egyetlen Urának Jézust, „Akiben van a mi váltságunk az Ő vére által, t. i. bűneink bocsánata.“ (Kol. 1, 20.) — Szeretettel kérem azokat a lelkipásztortestvéreimet, akik e konferencián a Szentlélek indításából résztvenni akarnak, közöljék velem minél hamarabb eme szándékukat. — Testvéri szeretettel: *Pálffy István* lelkipásztor.

Lelkészuólasztás. Az érmelléki egyházmegyéhez tartozó szentjobbai egyházközség egyhangú meghívással föltiszteletű Püspök ur segédlelkészét: Szabó Lajost választotta meg lelkészül. A teológiát és jogot végzett jeles képzettségű fiatal lelkipásztor megválasztásához — ki a nagyváradi gyülekezetben 2 éven át folytatott belmissziói munkálkodásával mély nyomokat hagyott a lelkekben — igaz szeretettel gratulálunk.

Tanítói beiktatás Seinelben (Szinérováralja). Ritka ünnepségben volt része szept. 11-én a szinéváraljaiaknak. Az egyház vezetősége elhatározta, hogy a tanítói állás fontosságát dokumentálendő ünnepség keretében állítja be hivatalába a nagyérdemű néhai Fábrián István utódját, Török Bernát volt domahidi tanítót, aki eddigi működésével is méltán kiérdemelte híveinek, előljáróinak, kartársainak a szeretetét. Délelőtti ünnepélyes istentisztelet volt, amely után a nagyszámu gyülekezet jelenlétében Szabó Endre lelkész meleg szavakkal köszöntötte a presbiterium és az egész egyház nevében az új tanítót, kérvén személyére, munkájára, családjára s a gyülekezetre Isten gazdag áldását. Az új tanító belső hivatásérzetből áthatott frappáns beszédben köszönte meg a feléje fordított bizalmat és ígéretet tett, hogy a jó Isten segédelmével minden tehetségével a magyar ref. ke-

resztyén kultura szolgálatába áll s erre közvetlenül szép imában kérte a Mindenható áldását. Utána a lelkész alkalmi énekével üdvözölte az új tanítómestert a papné vezetésével. Délután vallásos ünnepség volt a templomban, ahol Bara József józsefházai lelkész a 73. zs. alapján hirdette az igét és imádkozott mindnyájunk lelki épülésére. Török Bernát szóló-énekével, ifj. Makray Károly és Török Jolánka mélyen átértzett szép szavalattal, ifj. Lázár György, Poronyi János énekeduettel, orgona- és hegedűkísérettel a leányénekkar énekszámával emelték az ünnepség szépségét. Utána társasuzsonna volt az iskola udvarán. Az ünnepség szép erkölcsi és anyagi sikerrel zárult. — Török Bernátot a tanítói kar sok reményre jogosító, önfeláldozásra kész tagját üdvözöljük új állomáshelyén, a kegyelem Istene tegye áldottá működését.

Felhívás tanítótösvérekhez. Nemeslelkű emberbarátok 10 ezer Leit kívánnak eljuttatni kezeimhez avégből, hogy azt nyomorgó nagycsaládu tanítók közt két 5—5 ezer Lei-es összegben osszam ki. Felkérem nagy családdal bíró tanítótösvéreimet, szíveskedjenek ez ügyben életkörülményeik ismertetésével engem levélben megkeresni. Az egyházépítő belmissziói munkában résztvevők a segély kiutalásánál előnyben részesülnek. Oradea—Nagyvárad, dr Gyenge János lelkész, Str. Simeon Stefan [Bethlen-utca] 11. szám.

Imaház és iskolaszavaltás. A berendi leányegyház szerény keretek között, de lelkes ünnepet ült szeptember 18 án új imaháza és iskolája felavatása alkalmából. A felavatást Széll György esperes végezte. A presbyterium élén Juhász Péter lelkész fogadta az imaház kapujában és biblikus beszédben üdvözölte őt, ki szép imádságban kérte az Isten áldását az Ő hajlékára és a benne könyörgő lelkére; Sárközi Lajos szatmárnémeti-i lelkész költői szárnyalású, népies erővel duzzadó, zamatos beszédben hirdette az igét: „nem tudjátok-e, hogy Isten temploma vagytok és az Isten lelke lakozik bennetek. Ha valaki az Isten templomát megrontja, megrontja azt az Isten. Mert az Isten temploma szent, ezek vagytok ti”. (I. Kor. 3. 16. 17.) — Urvacsorai beszédet Juhász Péter mondott. Háromszáznál több lélek urvacsorázott. — Az imaházból kimaradt hívek részére tartott istentiszteleten az ez alkalomra épített tágas sátorban Barkász Imre patóházai lelkész imádkozott és Gacsályi Zsigmond kiskolcsi lelkész prédikált. Délután szinten két helyen volt istentisztelet: az imaházban Barkász Imre, a sátorban Juhász Péter szolgált, aki röviden ismertette a berendi egyh. és a mostani építkezés történetét és közhírré tette azokat a szíves adományokat (200 Lein felül), melyeket a hívek önként ajánlottak fel az új építkezésre. A belső istentiszteleten Csecskedi Károly,

a külsőn pedig Czégényi Sándor teljesítették a kántori szolgálatot. Csecskedi Károly szatmári, Jeney Juliánna udvari kántor egy-egy szóló-énekekkel is emelték az áhitatos hangulat bensőségét. Istentisztelet után barátságos közös ebédre gyűltek össze, mely szűk körével igazán meghitt, családi jellegű volt. Délután 5 órakor műkedvelő előadást tartottak. Elismerés illeti a maroknyi berendi egyházközséget példaadó áldozatkészségéért. Legkevesebb adomány ötszáz Lei volt, az ezeket meghaladó adományok pedig nagyon számosak. Építő vállalkozásuk a mai időkben valódi heroikus cselekedet volt s ez ünnepen igazán hívő nép hő szíve hőstettet ünnepelt.

Táborozás. A nagykarolyi Ref. Leánybibliakör s Ref. Ifjúsági Bibliakör szépen sikerült táborozást rendeztek 1927 szeptember hó 11 én, vasárnap délután Gönczy Sándor ref. lelkész vezetésével a város mellett fekvő Epreskertben. A mintegy háromszáz főből álló lelkes csapat ajkán buzgón zendült fel a 100. dics. 1., 2. verse, mely után Gönczy Sándor mondott bensőséges, buzgó imádságot, majd Máté ev. 11. r. 20—30 v. alapján alkalomszerű bibliamagyarozatot, lekötve a hívek figyelmét mindvégig. Utána a 290. Hozsánát énekelte a gyülekezet, mely után Halhóber Erzsébet bibliaköri tag szavalta el Kiss József „Krisztus” című költeményét mély érzéssel; Szikszay Ilona bibliaköri tag felolvasása után Takács Lajos bibliaköri tag szavalt s azután Tóth István s.-lelkész beszél. K. Tóth Matild buzgó imádsága s a 63. dicséret eléneklése zárta be a lelkekre oly építő hatást kiváltó táborozást. Utána pedig kellemes együttlében, testvéri összemegelégedéssel töltötték el a résztvevők a hátralevő kellemes délutáni időt. A késő esti órákban tértek haza egy kellemes nap emlékével, abban a tudatban, hogy a vasárnap délutánt milyen áldásosan lehet felhasználni a lélek épülésére s test hasznára egyaránt.

Vasmunkásból theológus. Ez az ifjú a szatmári Ifjúsági Bibliakör egyik kiváló tagja: Papp Zsigmond, ki három évvel ezelőtt az érettségi vizsga letétele után, mint szegény árva fiú, beállott egyik gépgyárba munkásnak. Ott dolgozott szorgalmasan felebbvalóinak teljes megelégedésére, anélkül, hogy pályája megváltoztatására gondolt volna. Majd a megalakult bibliakörnek lelkes tagja lett és mint ilyen, részt vett a nagyváradai konferencián. A bibliaköri órákon és a konferencián hallotta meg az Úr hívő szavát és elhatározta, hogy szakít eddigi életpályájával és Isten szolgálatába lép. A bibliakör vezetője és az egész kör a legnagyobb örömmel vette tudomásul ezt az elhatározást és eltávozása előtt az utolsó bibliakörön meleg és megható bucsuzással

váltak meg tőle s áldáskivánással és érette való imádkozással bocsátották el a kör vezetői és tagjai.

Act de Angajment — Egyezségi okmány

beszerezhető **BÉRES KÁROLY** könyvkereskedésében Oradea—Nagyvárad. — Ára 1 Lei 50 bani.

A szerkesztésért felelős: Dr GYENGE JÁNOS.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

3123—1927—I. szám.

Nagytiszteletű Esperes ur!

Sziveskedjék egyházmegyéje valamennyi egyházközségét, illetve lelkészi hivatalát fölhívni, jelentsék *sürgősen* Nagytiszteletűségéhez, hogy az egyházfenntartási alapra 1925 ik évben kibocsátott gyűjtőleveket beküldötték-e már és ha igen, hova, mikor és mi volt a gyűjtés eredménye; ha pedig nem küldötték volna be, juttassák ezeket haladéktalanul Nagytiszteletűségéhez.

E jelentések beadására a határidőt Nt. Esperes ur úgy méltóztassék kitzúzni a lelkészi hivatalokkal szemben, hogy az onnan beérkező jelentéseket Nagytiszteletűség egyszerűen és együttesen a püspöki hivatalhoz legkésőbb a f. évi október hó 25-ig föttétlenül fölterjeszthesse.

Oradea—Nagyvárad, 1927 szeptember 21.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

3 85—1927—I. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkészi hivatalnak.

Mult hó 23-án 2805—1927. sz körlevellemmel az esperesi hivatalok útján minden lelkészi hivatal részére küldöttem ki 2 drb. nyomtatvány-ürlapot azzal a fölhívással, hogy az Erdélyi Föt. és Mélt. Ref. Egyházkerület által kiadni szándékolt névtárhoz szükséges adatokat azokba bejegyezni s az így kitöltött ürlapokat hivatalomhoz közvetlenül minél sürgősebben s lehetőleg oly időben beküldeni sziveskedjenek, hogy azok az Erdélyi Ref. Egyházkerületnek f. évi szeptember hó 5-én már rendelkezésére állhassanak.

Gondoltam ugyan s jeleztem is az Erdélyi Föt. és Mélt. Igazgatótanácsnak, hogy az általa kitzűött eme határidő nem lesz elegendő ennek az ügynek a lebonyolítására, de fenntebbi körlevellem kibocsátásának immár több mint egy hónapja s ez az idő bőven elegendő lett volna még a legtávolabbi vidékek lelkészi hivatalainak is arra, hogy felhívásomat végrehajtsák.

Néhány lelkész ur, a rendelet ellenére, egyenesen Kolozsvárra küldte a nyomtatványokat, s ha ezekhez számítom azt a 130 lelkészi hivatalt, melytől az adatok hivatalomhoz eddig beérkeztek, még mindég igen nagy a késedelmesek száma.

Felhivom tehát ez utóbiakat, — kerületünk közgazga ásának jó hirneve érdekében is, — hogy mulasztásukat haladéktalanul pótolják s amennyiben f. évi október hó 10 ig sem küldenék be hivatalomhoz a kérdéses nyomtatványokat, kénytelen leszek azok kiállításáról és beküldéséről más uton — a késedelmesek Lelkész urak terhére — gondoskodni.

Oradea—Nagyvárad, 1927 szeptember 28.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

3186—1927—I. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. Esperesi és Lelkészi hivatalnak.

Hivatkozással egyházkerületünk f. évi junius 30-án tartott közgyűlésének 66. sz. határozatára, szives tudomásul adom, hogy az egyházkerületi iratterjesztés megszervezése egyelőre még folyamatban van. Mihelyt e munkálatok be lesznek fejezve, Nt. Lelkésztársaim mindazokra a kérdésekre vonatkozólag, melyek evvel az ügygel összefüggenek, kimerítő és részletes tájékoztatást fognak nyerni.

Addig is épen azért, mert a hivatolt közgyűlési határozat értelmében a „**Református Árvaházi Képes Naptár**” is az egyházkerületi iratterjesztés egyik, — időrendben legelső — kiadványa, s így annak terjesztése és védelme fokozottabb mértékben köteleességünk, fölkérem Nt. Lelkésztársaimat, méltóztassanak gyülekezeteikben megfelelő módon közhírré tenni, hogy a mi „**Református Árvaházi Képes Naptár**”-unk helyett ne vásároljanak és ne fogadjanak el senkitől sem „**Árvaházi Keresztyén Naptárt**”, mert ezt az utóbbit a baptista gyülekezet szerkeszti és adja ki „**Az Év — Árvaházi Keresztyén Naptár.**” címen, az tehát *baptista* naptár.

Mint hogy e cimbeli hasonlatosság értesülésem szerint eddig is okozott már itt-ott zavarokat, sziveskedjenek a Nt. Lelkész urak figyelmeztetni a híveket hogy ne engedjék magokat megtévesztetni és *csak* „**Református Árvaházi Képes Naptárt**” *vásároljanak*.

Oradea—Nagyvárad, 1927 szeptember 28.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 3147—1927—II. sz.

Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.

Mint hogy a közoktatásügyi Miniszter ur 102955—1927. sz. rendeletében ismételen engedélyezte a „Globus” müintézet két nyelvű térképeit, ezeknek kötelező használatát a főhatóságom alá tartozó közép- és elemi iskolákban elrendelem. A térképek megrendelhetők akár közvetlenül a müintézetben (Globus. Sibiu.) akár Klein Gyula nagyváradai könyvkereskedő útján.

Oradea—Nagyvárad, 1927 szeptember 28.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

Tanügyl 3196—1927—II. szám.

Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.

A közokt.-ügyi Miniszter ur 115,833—1927. sz. alatt rendeletet adott ki arra nézve, hogy az iskolák első tanítási napja Románia nagy halottjának, I. Ferdinánd király emlékezetének szentelendő. A Miniszter ur rendelete utasítást ad ezen emlékünnepek rendezésére nézve és kiemeli azokat a nevelőhatásu szempontokat, amelyek a tanulóifjúság előtt hangsúlyozandók. A körrendelet minden iskola igazgatóságának megküldetik az illetékes revizorátusok útján s a magam részéről a rendeletben foglaltakhoz való pontos alkalmazkodásra minden iskolai hatóságunkat ezennel felhívom.

Oradea—Nagyvárad, 1927 szeptember 30.
Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

3224—1927—I. szám.

A kebelbeli nt. esperesi és lelkészi hivataloknak.

I. A f. évi juniusi egyházkerületi közgyűlésünk 30-ik sz. határozata értelmében a múlt évi egyházkerületi jegyzőkönyvek azzal küldettek meg a lelkészi hivatalokhoz, hogy azoknak ára fejében példányonként 100—100 leit ez évi augusztus hó 1-ig az egyházkerületi pénztárba fizessenek be. — Továbbá

II. Ugyancsak ezen közgyűlésünknek 31-ik sz. határozata az egyházkerületi hivatalos lap tárgyában szintén intézkedvén, kimondotta, hogy a hátralékos előfizetési díjak évnegyedenként a nyugta kiszolgáltatása ellenében, a lelkészek államszegélyéből tartassanak vissza. Végül

III. 2500—1927. sz. körrendeletemben egyházközségeinkhez felhívást intéztem az iránt, hogy a Frankhauser-féle „Vasárnapi iskolai tanítások” című munkát az egyházközségek példányonként 160 leinek, mint előfizetési díjnak szeptember hó 1-ig az esperesi hivatalokhoz az egyházkerületi pénztárba leendő eljuttatásával rendeljék meg.

Mivel arról győződtem meg, hogy sem a jegyzőkönyvek árát, sem a lap előfizetését sem pedig a Frankhauser-féle könyv árát egyházközségeink nagyobb része mai napig sem teljesítette, ennél fogva arra kell felhívnom az esperesi hivatalokat, hogy ezeknek a hátralékoknak kiegyenlítéséről a harmadik évnegyedi államszegély kifizetése során intézkedni sziveskedjenek. Mihez képest az egyházközségeket, illetőleg a Lelkésztársakat még arra kérem, hogy a fenti hátralékok kiegyenlítése tárgyában haladéktalanul intézkedni sziveskedjenek és amennyiben ezt a kötelezettséget egyházközségeik ezuttal nem teljesíthetnék, abban az esetben az esperesi hivatalokat haladéktalanul tájékoztassák, hogy a hátralékok egyházközségeik helyett felveendő államszegélyökből tartásuk vissza s erről a lelkészi hivatalt értesítsék, hogy az egyházközséggel leszámolhassanak.

Oradea—Nagyvárad, 1927 szeptember 30.
Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 3195—1927—II. szám.

Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.

I.

Mihez tartás végett közlöm a bihari revizoratus 3910—1927. sz. körrendeletét a következőkben:

„A posta és távirida vezérigazgatóság azt közli velünk, hogy az iskolai ifjúság és a serdültebbek is pusztítják a telefon- és telegraf vezetékeket, óriási kárt okozva ez által az államnak és megakadályozza a forgalmat. Minthogy ezeket a cselekedeteket csak a rossz gyermekek hajthatják végre, felhívom, hogy minden egyes alkalommal véssék a növendékek szívébe a nemzeti vagyon védelmét és adott esetekben segítsék az igazságszolgáltatás közegeit a tettesek kinyomozásában. Oradea—Nagyvárad, 1927 szeptember 29. Coroiu Péter s. k. revizor.”

II.

Tájékoztatás végett közlöm a bihari revizoratus 4003—1927. sz. körrendeletét a következőkben:

„A elemi iskolai törvény 27. s. a végr. hajt. ut. 49. ik szakaszainak megfelelőleg közlöm, hogy az iskolai mulasztások büntetésére nézve Bihar-megye területére egy munkanap díja 40 lei ben állapított meg. Ezt közölni fogom az iskolai bizottságokkal is. Oradea szeptember 29. Coroiu Péter s. k. revizor.”

III.

Alkalmazkodás végett közlöm a bihari revizoratus 4401—1927. sz. körrendeletét a következőkben:

„Tudomására adatik az Igazgató uraknak, hogy a közokt.-ügyi Miniszter ur 123167—1927. sz. rendelete következtében az elemi iskolai és kis gyermek iskolai (óvodai) tanítások ideje f. évi október hó 15. ig elhalasztott. Oradea 1927 szeptember 29. Coroiu Péter s. k. revizor.”

Oradea—Nagyvárad, 1927 szeptember 30.
Tisztelettel:

Sulyok István
püspök.

Pályázat

a paleu i—hegyközpályi i organista-kántortanítói állásra:

Fizetés: Kézpénz 265 Lei 80 b. 16 hl. buza természetben beszállítva. 16 m³ fa természetben beszállítva Minden tanuló után szülők által fizetve 15 liter buza és 15 Lei pénz. Drágasági segély 3300 Lei. Tandijkárpótlás 840 Lei. 8 h. és 1000 □-öl föld élvezete, melynek adóját egyház fizeti. Agrárföld 6 hold, melynek adóját és bérét tanító fizeti. Ezért a földért az egyház nem szavatol. 1400 □-öl szántóföld beltelekben. Természetben lakás kerttel.

Megjegyeztetik, hogy ebből a fizetésből tanító állása elfoglalásának napjától folyó évi december 31 ig esedékes részt kapja, 1928 január 1-től kezdve pedig új egyezség szerinti fizetés lesz érvényes évről-évre.

Az agrárföld 1239 Lei provizorikus költségeit megválasztott tanító elődjének köteles megteríteni.

Kötelesség: I—VII. osztatlan vegyes iskola tanterv szerinti tanítása. Kanonikus órákon és lelkész akadályoztatása esetén helyettesítése. Énekkar vezetése. Mindennemű belmissziói munkában lelkésznek segíteni. Egyházi jegyzőség.

Pályázhatnak román honosságú, egyházi és állami törvényeknek megfelelő képesítéssel bíró s orgonázni tudó férfitanítók. Pályázati határidő október 16. délelőtt 11 óra, délután választás. Az állás a választás után azonnal elfoglalandó. — Személyes megjelenés kívánatos. A község Váradtól 6 km. re van.

Pályázatok a hegyközpályi ref. lelkészi hivatalhoz küldendők. U. p. Oradea—Nagyvárad.

Presbyterium.

Pályázat

a biharpüspöki—Episcopia-Bihar ref. presbiterium pályázatát hirdeti II-ik fi tanítói állásra.

Javadalom: 1. Természetben modern lakás mely áll: 3 szoba, konyha, 2 kamara, fürdőszoba és üveges terraszról és a szükséges gazdasági melléképületek és konyhakert.

2. 15 hold szántóföld (1100 □-ölel) haszonélvezete egytagban, melynek adóját haszonélvező fizeti.

3. Készpénz és természetbeni járandóságok helyett 12 000 Lei.

4. 4 (négy) méter tűzifa.

5. Esetleges államsegély.

6. Énekszós halottak után stóla egyh. kerületi szabályzat szerint.

7. Két darab jószágra legelőjog.

Kötelesség: 1. A presbiterium által kijelölt osztályok vezetése.

2. A lelkész és kántortanító betegsége avagy akadályoztatása esetén az istentisztelet végzése.

3. Egyház-építő munkában segédkezés és vasárnapi iskola vezetés.

4. Énekszós halottak temetése.

5. Vasárnap és ünnepnapokon d. e. és d. u. a két harangozás között templomba gyülekező népek énekvezérül szolgálni.

6. Ének vagy zenekar vezetése.

Pályázhatnak az állami és egyházi törvényeknek megfelelő képesítéssel bíró férfitanítók, akik katonai kötelezettségüknek eleget tettek.

Pályázati határidő okt. 16. Próbaéneklés, orgonázás és választás okt. 16. án d. e. 11 óra. Az egyház csak a megválasztott utiköltségét téríti meg. Állás azonnal elfoglalandó.

Teljesen felszerelt pályázati kérvények ref. lelkészi hivatal címére Episcopia-Bihar (jud. Bihar.) küldendők.

Megjegyzés. Biharpüspöki határállomás, Nagyváradtól 3 km.-re fekszik. Posta, vasuti állomás helyben van, s az iskola 4 tanerős.

Presbiterium.

Pályázat

a nagyzerindi ref. egyház orgonista-kántortanítói állására.

Javadalom: 1. Készpénz az egyház pénztárából 168 Lei. 2. Szolgálmányok váltása 9 Lei 35 bani. 3. Tűzifaváltás 120 Lei. 4. 2000 liter szedett buza, 2000 liter szedett zab természetben. 5. 12 kat. hold és 1029 □-öl föld haszonélvezete. 6. Kántorságért 3 kat. hold föld haszonévezete. 7. Közelgőbeli aránylagos illetőség (8 drb. legelő), az adókat a tulajdonos egyház fizeti. 8. Lakás és kert természetben.

Kötelesség: Az állami és egyházi törvények szerint megállapított s a presbyterium által reá bízott mindennapi és ismétlődő osztályok vezetése. Kántori teendők ellátása felváltva a jelenlegi férfitanítóval. Az állami iskolában szükség esetén a vallás és énektanítása. Kanonikus órákon és lelkész akadályoztatása esetében a lelkészi szolgálatok végzése. Egyház társadalmi munkában, vasárnapi iskolai tanításban lelkésznek segédkezés. Dalárda szervezés és vezetés.

Pályázhatnak állami és egyházi oklevéllel bíró nostrifikált vizsgát tett férfitanítók.

Pályázati határidő október 15. Választás október 16. Állás a választás után azonnal elfoglalandó. Személyes megjelenés előnyös, utiköltséget az egyház nem téríti meg.

Pályázati kérvények a szükséges mellékletekkel felszerelve, a nagyzerindi ref. lelkészi hivatalba adandók be. Vasutállomás Livada, posta helyben.

Zerind, 1927 szeptember 18.

Presbyterium.

Pályázat.

A niuvedi ref. egyház pályázatát hirdeti a kügypusztai iskolához előkönyörgő kántortanítói állásra.

Javadalom: 1. Lakás kerttel. 2. 10 kat. hold agrárföld (melyért az egyház nem szavato!) 10 000 Lei. 3. Az iskolásgyermek után 250 Leivel 5000 Lei. 4. Vagyon szerint kivette a kügypusztai hivekre 5000 Lei. 5. Páronkint kivette a kügypusztai hivekre 3000 Lei. 6. Kulturtaxa pénztárból 10 000 Lei. 7. Stóla. (Államsegély kiutalása esetén a díjlevél módosított.)

Kötelesség: I—VII. osztályu vegyes iskola növendékeinek állami tanterv szerint való tanítása, vasárnapi és hétköznapi istentiszteletek végzése, vasárnapi iskola vezetése s a hivekkel való belmissziói foglalkozás. Pályázhatnak férfitanítók. Pályázatok államérvényes oklevéllel, állampolgársági, katonai, románnyelvű vizsgát letett és szolgálati bizonyítvánnyal felszerelve október 15-ig Niuvedre ref. lelkészi hivatalhoz küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó.

Pályázat.

A sebesi ref. egyház pályázatát hirdeti orgonista-kántortanítói állásra.

Fizetés: 1. Lakás, három szoba, konyha, kamara, 600 □-öl veteményes, gyümölcsös kert, 600 □-öl akácfás terület. 2. 6 kat. hold föld. Adóját az egyház fizeti, hasznbéri értéke 5000 lei. 3. Készpénz negyedévi előleges részletekben: 7000 lei. 4. Drágasági segély: 6000 lei. 5. Fizetékiegészítés az egyháztól. 6. Stóla: 500 lei. 7. Legeltetési jog 10 drb. jószágra. 8. Egyházi jegyzőségért 400 lei. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől 21 nap. A község vasut mellett fekszik.

Kötelessége: Ha az iskola megnyílik, I—VI. osztatlan népiskola vezetése. Ének, vallás, ismétlősök tanítása, vasárnapi iskola és szükség esetén templomi szolgálat. Pályázati kérvények teljes felszereléssel, katonai román vizsgát igazoló okmánnyal a ref. Lelkészi Hivatal címére küldendők u. p. Sebis jud. Arad.

Szabó József,
ref. lelkész.

Van szerencsém hitestvéreim szives figyelmét ezúton is felhívni dúsan felszerelt raktárunkra, női- és férfi szövetek, palást, blúzterek és kelmék hozzá mérő selymek, damasztok, vásznak, asztalneműek, harisnyák, paplások, madracok, internatus felszerelések, menyasszonyi kelengyék stb

Pén-
ten-
ken
egész
nap
nyitva

Hétfőn
egész
nap
nyitva

Hittelt nyújtunk, nem részlet árakban,
hanem napi árak mellett 30, 60, és 90
napra keltő fedezettel.

Szives párfogásukat kéri kiváló tisztelettel

Hajnal & Rózsa

Oradea, Iosif Vulcan (Nagy Sándor) utca.

„TAKARÉKOSSÁG”

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Dimitrie Cantemir [Beöthy Ö.-u.] 2.

Alakult: 1899. évben.

Telefon: 4-54

Befizetett üzletrésztőke Lei 7.100.000

Lelkész urak részére előnyösen teljesít
átutalásokat.

Folyósít rövid lejáratu váltó
és jelzálogkölcsonöket.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

7

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják

háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült

templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnék
Wegenstein L. Fiai orgona- és harmonium-
gyárában, Timisoara.

Kitünő hangu harmoniumok és pedálos harmo-
niumok állandóan raktáron. Orgonajavítások,
tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek.
Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díj-
talanul szolgálunk.

16

Harang és fémöntőde

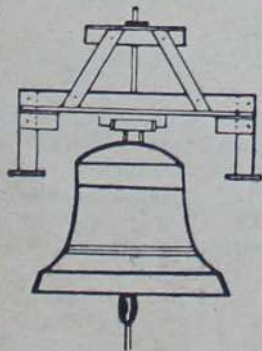
16

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszében

szállít templomi harangokat ga-
rantált békeöntözésben, művészi
kivitelben a legmesszebbmenő jót-
állás mellett. Hosszu évi tapaszt-
alatok ezen szakmában első-
rendű munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat,
Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

HARANGOK

garantált békeminőségű bronzból,
előre megállapított hosszantartó,
csengő hanggal, 30 évi jótállással

KLEIN K. OSZKÁR CUGIR

JUD. HUNEDOARA

jóhirű harangöntődjében készülnek. Az erdélyi [Cluj] és királyhágómelléki [Oradea] ref. egyházkerületek szerződéses harangöntője. Számtalan erdélyi egyházközség elismerő nyilatkozata igazolja a legszolidabb és kifogástalanabb munkát, ezért az egyházközségek saját érdekükben, minden kockázat nélkül rendelhetik harangjaikat fenti cégnél. Kérjen árajánlatot. Információt fentemlített egyházkerületek vezetőségétől.

3—10

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÁGÓ MELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyv-
kiadó Oradea—Nagyvárad, hová az elő-
fizetések, hivatalos hirdetések és azok
díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szalmár ref.
lelkészi hivatal, hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közlemények küldendők

Merle D'Aubigné megnyitó beszéde a Presbiteri Szövetség kongresszusán.

„Nagy örömmre szolgál — hogy a Presbiteriánus Világszövetség nevében üdvözölhetem a magyar ref. egyház lelkészeit és világi tagjait. A Világszövetség és a magyar ref. egyház között nem új keletű az összeköttetés. Már 1875-ben Szövetségünk alapításakor az Önök egyházának előljárói üdvözlétüket és jókívánataikat küldötték a Londonban összegyűlt szervezkedő gyűlésnek. Két évvel később, 1877-ben a Kálvinista Magyarországot két kiküldött képviselte a Szövetség edinburghi összejövetelein. 1905-ben kifejezetten beléptek Önök szövetségünkbe és attól kezdve, főként a háború óta, mind fokozottabb buzgósággal és tevékenységgel vettek részt a mi munkáinkban. Lausanne-ban 1920-ban, Zürichben 1923-ban, Cardiffban 1925-ben és tavaly Genèveben, a távolság és az önök súlyos gondjai-bajai ellenére szerencsések voltunk, hogy egyházuknak számos kitűnő képviselőjét fogadhattuk, akik e gyűlések sikeréhez hatalmas mértékben hozzájárultak. Addig is, amíg ezek a bennünket összefűző kötelékek hovatovább erősödnének, idejénvalónak látjuk értékelni mindazt, amit önök Európa keleti határain — olykor nyomasztó elszigeteltségben — véghezvittek, hogy bizonyosságot tegyenek a reformáció nagyságos tanai mellett, amelyek közös szent örökségünk.

Bámuljuk az Önök református hitének szilárdságát, amelyet nehéz időkben tettek a magukévé és őrizték meg érintetlenül történelmünk ezer viszontagságai között. De nem kevésbé csodáljuk hitüknek nagy átfogó képességét. Az önök magyar gondolatvilága mindig távol volt a szükkeblüségétől. Lényegében mindenkor türelmes volt. Megbizonyították ezt Önök akkor, amikor megengedték, hogy az Önök közt letelepült muzulmánok maguk

kormányozzák magukat. És amikor a legnagyobb szabadságjogot adták a zsidóknak, akiket pedig egész Európában elnyomtak. A felekezeti viszonyok Magyarországon jobbak, mint talán bárhol másutt. És nem felejtethjük el, hogy csak nemrég, a nagy háború alatt mily lovagiasan bántak azokkal, akiket joggal tekintettek ellenségeiknek: a budapesti skót missziónál működő barátainkra gondolok, akik nyugodtan végezheték testvéri munkájukat egészen a háború végéig.

És főképp az lep meg minket, hogy az Önök hitének megnyilvánulásának nincs semmi kicsinyes, semmi szektás vonása. A reformáció kezdetétől fogva, amikor Dévai Máttyás Arad vidékén fölemelte az új hit zászlóját és Méliusz, ami Kálvinunk tanítványa, elterjeszté az Önöket ma is jellemző hitelveket: Önök nem akartak pártot csinálni az államban; ellenkezően, minden erejükkel azon voltak, hogy az evangélium hatalmával áthassák az egész társadalmat. Önök azonosították magukat sokkal inkább mint ez másutt történt, népünk legtökösabb vágyaival, osztottak e nép örömeiben és fájdalmaiban. Egyházuk minden más tényezőnél hatalmasabban befolyt népük szellem-erkölcsi fejlődésére; hiszen Dévai és Erdősi által a református egyház teremtette meg a magyar népies irodalmat. Önök annyira nemzetük testéből való test és csontjából való csont lettek, hogy a közmondás szerint a kálvinista vallás annyi mint: magyar vallás.

Történelmünk minden korszakából kifejezésre jutatták Önök szenvedélyes ragaszkodásukat mind nemzeti hagyományaikhoz, mind hitük nagy igazságaihoz, hősiessen harcolván mind a kettőért. Mi, Nyugat gyermekei, soha nem fogjuk elfeledni, azt a bátor és éber védelmet, amelyet Önök Hunyadi János, Korvin Máttyás és utódaik idejében századokon át kifejtettek Kelet kapujánál a török áradat ellen;

sem azt a roppant áldozatot, amelyet a keresztény civilizáció szolgálatában hoztak, mikor Mohács mezőjén ifjaik legjobbjainak és nemességük virágának tizezrei hullottak el. Megemlékezünk azokról a szenvedésekről is, amelyeken magyar hittestvéreinknek át kellett menniök a XVII. század protestáns-ellenes üldözéseiben, amidőn lelkészeik százszámra vettek börtönbe, vagy adattak el spanyol gályákra Nápolyban. És nem feledjük azt sem, — mostani ittlétünk a bizonyosága, — hogy (bármily különösen hangzik is) vannak Önök között, akik ma, a XX. században, szenvedni kénytelenek hitükért és hogy a mai Európa keletén a nemzetek szövetségének korában, akárcsak XIV. Lajos alatt Franciaországban, vannak keresztthordozó egyházak.

Azonban nem azért jöttünk össze, hogy panaszkodjunk, hanem azért, hogy próbáljuk egymást megismerni, hogy szorosabbra fűzzük a testvéri köteléket, hogy közöljük egymással azokat a lelki ajándékokat, amelyeket Istentől nyertünk. És tudjuk, hogy szívesen látott vendégek vagyunk Önöknél. Ez jól is van így. Valamint a magyar keresztényiség kezdetén Géza fejedelem, utána Szent István, nyugatról hívott be az országba hittérítőket és a reformáció hajnalán államférfiak és egyházi főemberek Wittenberg és Genève felé fordították tekintetüket; úgy ma is, nehéz időkben, súlyos aggodalmak, de egyszersmind repeső reménység óráiban, a nagy szabad nemzetektől, az ó- és újvilág hatalmas református és presbiteriánus egyházaitól várják Önök az erkölcsi támogatást, a lelki vigaszt, amelyre oly nagy szükségük van. Ezt a segítséget mi készséggel hozzuk Önöknek oly mértékben, amint tőlünk telik; és itt nemcsak mint annak a Franciaországnak képviselője beszélek, amely sajnos nagyon keveset tehet Önökért, hanem szólok főként Nagybritannia és Amerika hatalmas testvéri közösségeinek nevében."

Zsinat előtt.

I.

Egyházi életünk ezen nagyfontosságú eseménye előtt kívánatos volna, hogy a tervbevetett törvénymódosításokat legalább nagy vonásokban megismernék egyházunk tagjai. Jól tudom én azt, hogy az eddigi ref. egyházi törvényeink annyira bölcsen vannak megalkotva, hogy jelenleg jóformán csak az új helyzethez idomított átalakítás és módosításról lehet szó. Ami nagyban megkönnyebbíti a zsinat feladatát. Szerény nézetem szerint ez a körülmény egyáltalán nem teszi feleslegessé a nyilvánosságunk hozzászólásaira alkalmat adó ősi formáját. Reméljük, hogy legalább a zsinat megnyitását megelőzőleg ez a nyilvánossághozatal meg fog történni.

Kívánatos volna még a közvélemény megnyugtatója szempontjából, hogy egyházunk felsőbb hatósága módot találna a zsinat tagjainak oly módoni szaporítására, hogy ne álljon az legnagyobb részben egyházmegyei és kerületi tisztviselőkből s ne szoruljanak ki onnan azon egyházi és világi férfiak (mint most Szabolcska Mihály) akik ezidő szerint magasabb egyházi hivatalt nem viselnek ugyan, de azért egyetemes egyházunknak világító lámpásai.

A most érvényben levő törvény megalkotásakor gr. Tisza István és Baksa Lajos barátom szíves figyelméből néhány módosításom, melyet a „Magyar Szó“ nevű lapban tettem közé, helyet nyert a törvényben is. Ez a körülmény ad nekem bátorságot arra, hogy némely módosítást a kisebb egyházak és lelkészek érdekeit tartva szemem előtt, nyilvánosságra hozzak és azt a zsinat tagjainak szíves figyelmébe ajánljam.

A régi egyházi törvények szem előtt tartásával általam javasolt módosítások a következők: A 14. §. g) pont után mint új betoldás: A hivatalnokok [lelkész, tanító] fizetésének évnegyedeként előleges részletekben pontos kiszolgáltatásáról gondoskodni.

A 15. §. c) pontja: Azok, amelyek az egyházi közteherviselés megállapítására vagy változtatására, az egyházi adókulcs tételeinek egymás közötti arányainak módosítására.

Az f) pont: Az épületek fenntartására vonatkozó halaszthatatlan javításokon kívüli minden olyan teljesen új és nem okvetlen szükséges épület építésére, amelynek költségei számára az egyház rendes évi bevételei kellő fedezetet nem nyújtanak.

A 22. §. 3. pontja: A közteherviselés megállapítása, az egyházi adókulcs meghatározása, vagy annak a kivétési tételek egymás közötti arányaiban módosítása.

A főhatósági rendeletekben közöl

összes vallásani és fankönyvek, iskolai nyomtatványok

BÉRES KÁROLY

egyházkerületi bizományosnál

ORADEA — NAGYVÁRAD,

str. I. Vulcan—Nagy Sándor-u. szerezhetők be.

A 28. §.: A presbyterek számát a népesség arányában az érdekelt egyházközség meghallgatásával az egyházmegye állapítja meg. Az 1000 lelket meghaladó egyházban 16, a kisebb egyházban legalább 8 presbyter választandó. Pót-presbyterek minden egyházban 3 évi időre felényi arányban választandók.

A 38. §. marad változatlan s utána jön pótlás: Különösen az évi költségvetés tételei megállapításánál a helybeli lelkész jelenteni tartozik. Olyan esetekben, amidőn a lelkész más esetekben személyileg nagymértékben érdekelve van, helyettesítéséről egy más lelkésztárs megbízásával gondoskodni kell.

A 43. §. 2. kikezdése: A szavazás felállással is történhetik. Ha szavazást senki sem kér, a határozat egyhangulag elfogadottnak tekintendő. Az egyházi közteherviselés, a költségvetés megállapításánál [marad változatlan 3 sor] névszerinti szavazás rendelendő el és a szavazók nevei jegyzőkönyvbe veendő.

A 45. §. után pótlás: Más uton felterjesztett vagy a felsőbb egyházhatóság tekintélyét sértő alakban beküldött felebbezés elutasítandó.

121. §. a) pont: A presbyterium gyűlésén megjelenni és ott az elnökség intézkedéseinek, valamint a tanácskozási rendnek tiszteletben tartásával a tanácskozásban résztvenni.

Azon presbyter, aki az évi presbyteri gyűléseken megjelenést indokolás nélkül elmulasztja megintés után, állásáról lemondottnak tekintendő.

Azon presbyter, aki a tanácskozás rendjét zavarja, a határozathozatalt vagy a határozathozatal megtagadásának jegyzőkönyvbevételét megakadályozza, fegyelmi vétséget követ el és a fegyelmi büntetés megszabására az egyházmegyei bírósághoz felterjesztés intézendő.

125. §. a) pont, ahol főgondnok nincs, annak a 124. §. c), d), e), f), h) pontokban előirt kötelesegeit gyakorolja.

A b) pontot megelőzőleg pótpontban beiktatandó ez:

Az egyházgondnok az egyház pénztárát kezeli és e tekintetben a következő szabályok betartására köteleztetik:

1. Az egyház pénzkészletét az egyház hivatalos helyiségében, vagy a lelkészlakon elhelyezett, lehetőleg tűzmentes és kettős kulccsal ellátott szekrényben tartja. Állandóan ugyanoda helyezendő az egyház értékpapirjai és haszonbéri szerződései.

2. Minden 10 Leit meghaladó kiadást csak a lelkész vagy főgondnok utalványozására fizet ki. Az egyházköltség előirányzatába be nem foglalt kiadások utalványozását a presbyteri gyűléstől kérelmezi.

3. Az egyházi hivatalnokok fizetését évnegyedenként előre, az egyház tanítói és a lelkészi iroda átalányát félévenként előre kifizeti.

A II. tc. 18. §. után: Mindazon egyházmegyei lelkészek, akik változási szándékukat az egyházmegyei espereshez bejelentették és pályázatra minősítve vannak, a pályázók névsorába pályázat nélkül is, mint hivatalból kijelöltek felveendőek és megválasztásra ajánlandók.

III. tc. 1. §. Az egyházi adó kétféle:

a) Rendes egyházi adó, mely úgy a helybeli egyház és iskola szükségleteinek, a lelkész, tanító törvényben meghatározott fizetésének, az iskola fenntartása költségeinek, mint a felsőbb egyházi hatóságok közigazgatási költségeinek s ezek által fenntartott intézetek költségeinek fedezésére szolgál.

A 2. kikezdés után: Ezen rendes adónak az egyház közgyűlése által megállapított kulcs alkalmazása melletti kivetésére a presbyterium jogosult és köteles. Miután pedig ezen rendes évi kiadások összege a szükséghez képest folyton évről-évre sokszor évközben is szaporodik s ennek folytán a rendes adókivetési összege növekedik, a törvényes adókulcs alkalmazása a kivetésnél oly módon történik az osztálybasorozás melletti adózásnál, hogy az egyes osztályok adója közötti arány változatlan maradjon, mert a tételek közötti arálynak kulcsszerinti megváltoztatása az egyház közgyűlés hatáskörébe tartozik.

A dolog természetéből folyik, hogy az egyes gyülekezetek államsegélyére vonatkozó részek az új törvényből kimaradnak.

Ezen módosítások között nincsenek felvéve azok, melyeket ref. egyetemes egyházunknak Románia kormányához való viszonya tesz szükségessé.

A módosítások indokolását a következőkben terjesztem elő:

14. §-ban ajánlott módosítások szükségeselek azért, hogy világosan fel legyenek tüntetve, miszerint ezen jogokat és köteleességeket az egyházközség a presbyterium által gyakorolja és hogy a hivatalnokok fizetésének évnegyedenként előleges részletekben kiszolgáltatásáról gondoskodás az egyház elsőrendű kötelessége. A mai viszonyok mellett rendes tisztviselőt az egyház csakis ezen feltétel alatt nyerhet. Aki a kisebb egyházakban levő egyházi hivatalnokok szomorú viszonyait ismeri, az nem fog csodálkozni, hogy ezeknek nyomoruságán a fizetések pontos kiszolgáltatása kötelezettsége törvénybe iktatása által némileg segíteni óhajtanánk.

A 15. §-ban javasolt módosításokat, valamint a III. tc. 1. §-ában javasoltakat jelenlegi egyházi viszonyaink megfelelő mérlegelése teszi szüksé-

gessé. Ma már a presbyterium jogainak kiszélesítésével az egyházközség jogainak némi korlátozása nyugodt egyházi életünk biztosítása, az egyház fejlődésének előmozdítása érdekében föltétlenül szükséges. Hiszen a törvény régi értelmezése mellett minden évben többször kellene közgyűlést összehívni. A közgyűlésekben pedig ma már nem ismeretlen az a hangulat, mely az egyházkerületi egyházmegyei közigazgatási költség és kulturadó megtagadására is hajlandó. Ha pedig a régi törvény bizonytalan utasításait követjük a rendes adó tételeinek emelkedését mindenkor közgyűlés elé kellene terjesztenünk a kulcs változtatása végett.

Ugyanezen szempontból még az új építkezésekből is csak azokat tartom a közgyűlés elé terjesztendőnek, amelyek nem okvetlen szükségessé és az egyház költségvetésében fedezetük nincsenek.

A presbyterium jogainak szélesítésével egyidejűleg a közmegnyugvás szempontjából kívánatosnak tartom a presbyterium tagjainak szaporítását a 28. §-bani módosítás szerint.

A 38., 43., 45. §-ban javasolt módosítások az én hivatalos működésemben üdvösnek talált intézkedések megtételét tartalmazza a presbyteri határozatok hozatalánál, a költségvetés elfogadásánál és az alaki hibákkal felterjesztett felebbezésekkel szembeni eljárásról.

121. §-ban javasolt módosítások a presbyteri gyűlések nyugodt lefolyásának rendjének biztosítása, a anyag presbyterek munkálkodásra kényszerítése és a presbyteri gyűlések jegyzőkönyvének a valóságban megfelelő értelemben vezetése lehetővé tétele teszi szükségessé. Tapasztalatból tudom, hogy fordul elő eset, amidőn a megtörtént tényeknek jegyzőkönyvbevétele a presbyterek egyrésze megakadályozta.

A 125. §-bani módosítás tartalmazza az egyházak pénzkézelő gondnokainak rendes könyvvezetésre, a pénznek az egyház helyiségében levő pénztárbani elhelyezése és a lelkész általi utalványozás igénybe vételére, a hivatalnokok fizetésének pontos kiszolgáltatására utasítását. Szerintem mindez ma már nélkülözhetlen. Az egyházi hivatalnok nem élhet a gondnok kegyelméből. Biztosítanunk kell azt is, hogy az egyház pénze mindenkor készen rendelkezésre álljon és a megfelelő célokra fordíttassék.

A II tc. 18. §-ával szemben kívánatos, hogy a rendes lelkészek gyülekezetükbeni kellemetlenségek elkerülésével változhatnak és esetleg jobb helyre pályázat nélkül is eljuthassanak.

Kétségkívül volna még több kívánatos módosítás, de a hivatalos lap szűk keretei már így is nagyon igénybe vannak véve, amiért is bocsánatot kérve, egyuttal köszönetet nyilvánítva vagyok, kitünő tisztelettel [Kispereg].

Szondy Géza,
ref. lelkész, e. m. tanácsbíró.

Külföld.

A lausannei keresztyén világkonferencia.

A stockholmi után a lausannei keresztyén világkonferencia, igyekezett megbirkózni a titáni feladattal: elosztatni a különféle keresztyén felekezetek közt fentálló ellenséges, éppen azért öngyilkosságszerűleg áralmas viszonyt, a Krisztus evangéliomának közös alapján állva közeledést teremteni hit és erkölcs dolgában köztük, a siralmasan szerte szaggatott és emiatt ezer sebből vérző keresztyénséget újra egyesíteni; ezáltal annak erőt, tekintélyt, befolyást kölcsönözni.

Ezzel a szédítően nagy tervvel ült össze augusztus hó közepén a lausannei keresztyén felekezetek világkonferenciája. Az összes keresztyén felekezetek részt vettek azon. Azért mondotta a konferencia elnöke, dr Brent newyorki püspök:

— Isten akarja az egyesülést. A mi jelenlétünk ezen a konferencián bizonyítást tesz arról, hogy a mi karatunkat alávetni óhajljuk az Ő akaratának. Kesergünk a széttéptettségben. Ószinte bűnbánattal fáradozunk az egységben. Istennek lelke hívott egybe minket. Ő ismert meg egymással bennünket.

Csak a római katolikus egyház maradt távol. Mint a stockholmitól is. Pedig 87 felekezet képviseltette ott magát 500 delegátussal.

Elszomorító szertéptettség! — 87 szilánkra van a Krisztus egyháza szerteforgácsolva! Hogyne volna hát magában erőtlenség mindenik! Hogyne volna égetően nagy szükség az egyesülésre.

A konferencia a keresztyénség három nagy fundamentális elvével foglalkozott: 1., az egyház fogalmával; 2., lelkipásztorság fogalmával; 3., a sákramentumok fogalmával. Mindenik témát előkelő tudósok ismertették minden szempontból a plénáris gyűlésen. Még Raffay Sándor püspök is résztvett ebben. Azután albizottságoknak adták ki megvitatás végett. Onnan újra visszakerült a plénáris gyűléshez elfogadás végett. Végül megküldték megfontolás végett az összes felekezeteknek azzal, hogy észrevételeiket terjesszék majd egy újabb világkonferencia elé.

A konferencia leszűrődött eredményét dr Keller Adolf svájci református lelkész a következőkben összegeli a „British Weekly“ f. évi augusztus 25-iki számában:

1. A konferencia feltárta a mai világ nagy lelki nyughatatlanságát. Közös imádkozások, istentiszteletek, elmélkedések által rájött arra, hogy egyedül Jézus Krisztus ennek a mai zűrzavaros világnak a megváltója. Valamennyi felekezet közös hite és meggyőződése ez. Mindenik az élő Krisztus felé néz, mint Isten szeretetének meg-

testesülésére; meg az ő örök evangéliomára, minden hit és élet egyedüli centrumára.

2. A különböző felekezetek félretették egymás ellen táplált ellenséges érzelmeiket. A testvériesség emelkedett platformjáról képesek megérintni szemmel nézni az egymás közt fentálló különbségeket. Képesek egymással együtt imádkozni, elmélkedni, munkálkodni.

3. Megismerték egymás mélyebb motivumait, meg magasabb aspirációit. Valósággal új revelatióként hatott az egyes keresztyén árnyalatok felfogásának a megismerése. A protestáns, az anglikán, az orthodox

4. Egy lépéssel közelebb vitt ez a konferencia az egyetemes theológiához. Idáig ugyanis merőben a felekezeti theológia uralta a hitéletet. A speciális felekezeti eltérések erősen kihangsúlyozták. Ma már az egységes egyház fogalmának az előtérbe helyezése az egységes keresztyén theologia és együttes cselekedetek, közös működések felé irányították a tekintetet.

5. Először ismertették el őszinte lélekkel, hogy minden felekezethez megvan a maga speciális charizmája. Mindenik tud tehát valami értékeset, valami becseset hitben, szeretetben, a Krisztuson alapuló egységes egyház felépítéséhez.

Ezek a konferencia netto eredményei. Nem kötelező erejű végzések, döntések ezek, csak megvitatások, javaslatok, amik tünődés tárgyai lesznek. Ámde a nagy cél felé óriási lépéssel közelebb hozzák a keresztyénséget. *Bokor Sándor.*

A presbyteri világszövetség konferenciája.

Szept. 4—13. napjain tartotta a presbyteri református egyházak világszövetségének ugynevezett keleti tagozata ez évi konferenciáját, illetve gyűlését Budapesten és Debrecenben. A nyugati tagozatból is képviseltették magukat az amerikai Egyesült Államok és Kanada. Rajtuk kívül 20 állam reformátusai képviseltették magukat Angliától Indiáig, Újzéländig mintegy 130-an, de a velük jött érdeklődőkkel 300-nál is többen voltak.

Ünnepélyes fogadtatásuk szept. 3-án este történt egyik dunai budapesti kikötőben, hová hajón érkeztek meg. A fölzendülő hymnus üdvözlő zenekar, Ravasz püspök és egyik alpolgármester beszéde, végül a XC. zsoltár hatalmas dallama feledhetetlen élménnyé tették a jelenlevők számára ezt a fogadtatást.

Másnap, vasárnap a különböző templomban tartott istenítiszteleteken vettek részt, majd a Kálvin-téri templomba gyülekeztek angol nyelvű urvacsoraosztásra, mely után Ravasz László mondott magyar nyelvű imádságot és áldást.

Délután a világszövetség egy küldöttsége részt vett a második országos presbyteri naggyűlésen, hol kölcsönös üdvözlések és lelkes felszólalások erősítették a testvéri érzést és kapcsolatot.

A tulajdonképeni ülések hétfőn kezdődtek meg. Üdvözölték a konferenciát, a konventet, a kormány, az ág. ev. egyház, a főváros és az ORLE képviselői, melyre Merle D'Aubigné elnök válaszolt, az ORLE-hez pedig egy küldöttség ment az üdvözlés viszonzására.

Ezek után tartotta meg az elnök nagykonceptióju lelkes beszédét, melyből jólesően és csodálattal állapította meg mindenki, hogy mennyire ismeri a magyar református egyház történetét és helyesen értékeli azt a missziót, melyet egyházunk és nemzetünk a nyugatért századokon át végzett. A tárgyalások egész héten át tartottak, a már régebben lapunkban is közölt program szerint. A magyar egyházak képviselői közül előadást tartottak, illetve felszólaltak a következők: dr Kovács I. István, dr Viktor János, dr Imre Lajos, dr Boér Elek, Klepp Péter, Pálóczi Czinke István, Maksay Albert, dr Antal Géza és Raffay Sándor.

A konferencia tagjait kihallgatáson fogadta a kormányzó, a miniszterelnök, a kultuszminiszter, a konvent, a Dunamelléki egyházkerület, a budapesti egyház, Budapest város és az ORLE pedig ebédre, vagy vacsorára látták vendégül.

Szombaton Debrecenbe utaztak a kiküldöttek, hol az egyházkerület és a város ünnepélyes fogadtatásban részesítette őket. Vasárnap a Nagytemplomban alkalmi istenítisztelet volt, melyen Merle D'Aubigné prédikált. Utána a hollandok megkoszorúzták a gályarabok emlékoszlopát és a debreceni presbyterium ünnepi gyűlésén vettek részt a kiküldöttek. Délután a nagytemplomban Hamilton főtitkár a világszövetséget ismertette.

Hétfőn délelőtt tartotta záróülését a konferencia. Másnap visszautaztak Budapestre, honnan kirándultak a Balatonra és küldöttségek mentek a csehszlovákiai és jugoszláviai egyházak meglátogatására. A mi egyházkerületeink meglátogatása elmaradt.

Irodalom.

„Tudom, kinek hittem“.

Egyházi beszédek. Iria Vásárhelyi János, 1927. Minerva kiadása. Kolozsvár. 326. l.

Hatalmas, vaskos könyv van előttem. Benne 57 beszéd Nehány előadás, emlékbeszéd stb. kivételével prédikáció. 12 idegen szerző után, a többi eredeti. Ez Vásárhelyi János igehirdetői munkásságának újabb termése és bizonyossága. Gazdag termés és erőteljes bizonyosság.

De nemcsak külsejében, tartalmában is az. Minden beszéde a szentírást alaposan ismerő és magát folytonosan képező, de egyszersmind az életet nyitott szemmel látó lelkipásztor írása. Predikációinak különösen tárgyai bizonyítják főleg az utóbbit. Bennük — ha más alkalom nem köti — gyakran feleletet ad az emberi szív egy-egy gyöttrő kérdésére, vagy megoldást nyújt az élet egy-egy nehéz problémájára. Igehirdetése tehát aktuális. Egy azonban mégis hiányzik belőle: az új élet, a megújulás szükségessége, vágya, prófétálása az egyén, az egyház, a társadalom életében. Ha érinti is, [pl. Én vagyok az új] de nagyobb erővel, határozottabb hangon szeretnénk hallani.

Nem vág új mesgyét, nem jelöl új irányt, nincsenek új megállapításai, nagy gondolatai, de van egy ereje: az ige. Nem az Isten igéjének sok idézése — bár bőven adja így is — hanem benne van beszédeiben az ige ereje, hatása áldása. Azonkívül bennük van Jézus életének, példájának, erkölcsi hatalmának határozott hirdetése.

Sok tanulmány, nagy olvasottság látszik az egész kötetben, mely így egyszersmind gazdag ismeretnek is tárháza, de kevesebb benne az egyéni élmény és az egyéni bizonyosság. A gondolkodó, logikus ész többször szólal meg, mint az érző, sóvárgó szív.

Előadásmódja tanító, elbeszélő, de szeretnénk, hogy úgy mondjuk: agitativ lenne. Meggyőződéssel beszél, de nem érzik ki az a prófétai tűz és erő, ami nem egyszer ragadott már meg, midőn őt hallottuk. Előadás módja közvetlen, természetes, vonzó.

Nyelve egyszerű, minden költőiség nélkül, szoros értelemben vett szónokiasság nélkül. De színessé válik minden beszéde példás lebilincselő illusztráció által.

Ha Vásárhelyi János nem is gyakorol általa kitő hatást igehirdetésünkre, vagy az igehirdetőkre, az azonban kétségtelen, hogy nemcsak legtermékenyebb, de itt célzott tulajdonságainál fogva ma legnépszerűbb igehirdetőnk.

Könyvének bolti ára 300 lei. Megrendelhető a Minerva Rt.-nál Cluj—Kolozsvár, str. Baron L. Pop 5. [Brassói u]

D. I.

HIREK.

Református Szeretetház Nagyváradon. A nagyváradi egyházközség tagjai között dr Gyenge János lelkipásztor, volt lyceumi tanár által megindított belmissziói munka egyre mélyebb gyökeret ver. A két évvel ezelőtt megépített kisebb méretű szeretetház már rég nem tudja befogadni az evangéliumi komoly munka iránt érdeklődő lelkeket. A szükséges segítő dr Gyenge János, ki évek óta teljesen önzetlenül végzi családjával együtt a lelkek felébresztését — a str. Lebedei [Hattyu u] 25. sz. alatti telkén, teljesen a saját költségén egy 14 méter hosszú és 7 m. széles masszív épületet emelt villanyvilágítással, víz-

vezetékkel felszerelve, melyhez csupán az üléspadok készítésénél vette igénybe gyűjtés útján, valamint a harmonium beszerzésénél a hívek áldozatkészségét. Az építkezés augusztus 1-én vette kezdetét, amikor is reggel 6 órakor a munkások, valamint a nagy tömegben oda sereglett hívek jelenlétében az épületanyagokkal megrakott udvaron dr Gyenge János, Szabó Lajos ujjvárosi s. lelkész és a vendégként megjelenő Benkő Viktor jugoszláviai belmissziói lelkész közreműködése mellett megható istentisztelet tartatott, melynek végeztével nyomban kezdetét vette az ásó és csákány munkája. A Szeretetházban folyó lelki munka mélyreható voltát jellemzi hogy az építkezésnél foglalatostkodó munkások, kik mindannyian tagjai a Szeretetháznak, munkájuk kezdetével és elvégeztével minden reggel és este az épülő falak között istentiszteletre gyűltek össze, amikor vagy dr Gyenge János, vagy közülök valamelyik munkás tartotta az áhitatot. Az új szeretetház felavatása november hó folyamán fog megtörténni, abban a lelki munkát: vasárnapi gyermekiskola, női- és ifjúsági bibliakörök, imaórák, evangélizáló összejövetelek stb. vezetését dr Gyenge János és a Főtiszt. Püspök ur segédlelkésze Szabó Lajos fogják intézni. Idők jele és az Isten lelke hatalmas erővel dolgozó munkájára vall, hogy a Szeretetház a teljesen proletárok által lakott Külvárosban épült.

Lelkészek konferenciája. Mult számunkban közöltük Pálffy István, illetve Máthé Elek lelkész-társunk felhívását a lelkészekhez konferenciára gyülekezésre. Erre nézve most már közölhetjük a konferencia idejét, helyét és tárgysorozatát. A konferencia november 9-én lesz Kolozsváron a theológián dr Kecskeméthy István professzor, az E. R. E. Sz. elnöke vezetésével. *Tárgyak és előadók:* 1. A mi Urunk: a Jézus Krisztus — dr Kecskeméthy István. 2. Nincs más név, mely által megtartatunk, hanem csak az Ur Jézus neve — Debreczeni István. 3. Újszövetség a Jézus vére által — Magyar Árpád. 4. A megdicsőülés hegyén — Pálffy István. 5. Krisztus minden mindennekben — Nagy Zoltán. 6. Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek. Mindent cselekedhetem a Krisztus által, aki engem megerősít — Kádár Géza. 7. Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, hogy legyetek az én tanítványaim és elmenvén, tegyetek tanítványokká minden népeket — Péter András. 8. Jézus legnagyobb csodája — Máthé Elek. 9. Érted mindent tettem, te mit teszel értem?! — Forró Miklós. 10. Mi pedig prédikáljuk a megfeszített és feltámadott Krisztust — Kádár Imre. Este a kolozsvári C. E. Szövetség szeretetvendégsége. A résztvevni szándékozók haladéktalanul jelentsék be-

magukat, hogy a rendezőség gondoskodhassék ellátásukról és elszállásolásukról a C. E. Szövetségeseknél, kik örömmel vállalják ezt. Jelentkezni lehet a bonchidai lelkészi hivatalnál. (Bonchida, jud. Cluj)

Püspöklátogatás Piskoltón. A sűrűn zuhogó zivatar elállott, a borongó égbolt kiderült, a lemenő nap aranyos sugaraival bearanyozta a várvavárt főpásztort: Sulyok István püspök urat és a piskolti hívek küldöttségét, akik a rezsegei állomáson 1927 szept. 17-én megjelentek, hogy „Isten hozottal” üdvözljék őt, ki eljött, hogy templomot szenteljen a piskoltiaknak, akik nagy élőhitők bizonyosságát mutatták be ebbe az anyagi világba, mikor egy félmilliót áldoztak régi templomuk újjáépítésére és kibővítésére. Báró Uray János piskolti ref. egyház bőkezű adakozó főgondnoka szívből fakadó szavakkal üdvözölte a Püspököt, mire Püspök ur mindenkit elragadó szép beszéddel válaszolt. A kölcsönös üdvözlések után a piskolti harangok zugása közben Püspök urat és a kíséretében érkezett Csernák Béla egyházkerületi főjegyzőt, Végh József esperest, Szabó István dobrai, Laczák Dezső eradonyi lelkészeket és a fogadó küldöttséget a hosszú kocsisor a kivilágított Piskolt utcáin végig báró Uray János kastélyába vitte, ahol a házigazda magyaros szíveséggel vendégül látta az összes érkezetteket. Másnap reggel szept. 18-án egymásután rohogtak be a környéken lakó magyar elkötelezettek díszes fogaatai, hozták az ünneplő közönséget. Püspök ur vezetése alatt a harangok ünnepélyes zugása mellett a paróchiáról 16 palástos református lelkész indult az újonnan átépített templomba, ahol minden hely zsufolásig megtelt. A gyülekezeti és a szépen betanult dalárda éneke után Püspök ur magasszárnyalású templomszentelési imádságot mondott. — Majd Csernák Béla főjegyző a II. Kor. 12., 15. verse alapján nagy hatással predikált az örömmel való áldozásról. Gyönyörű hasonlatban méltatta a piskolti ref. hívek örömmel való áldozását is, mikor rövid évek alatt új iskolát, harangokat és most templomot építettek. Majd Végh József esperes emelte a szíveket hálaadó költői szép nyelvezetű imájában Istenhez. Ezután a piskoltiak derék, buzgó lelkésze Szabó Lajos adta elő a templom történetét. E templom már 400 éve van a református egyház tulajdonában. Valamikor régen, a templom falába épített „báránycimeres” kövön felírt évszám 1527. évet jelzi, mint a templom építési évét. A tornyát 1775. évben villám sújtá és méltóságos gróf Rhédey Ádám és neje költségén 1814. évben újjáépítették. De az 1834-iki iszonyú földrengés alkalmával ledőlt. Az 1842. év június

5-én építették fel újra a gombban talált írás szerint. Az 1868. és 1901. években renoválták. Az 1918. évben újra fedték a tornyot, most 1927. évben a templom hajóját kibővítették és új tetővel ellátva, az egész templomot s tornyát kívül és belül újra kifestették. Felsorolta az örömmel áldozók nevét. Az egyes beszédek között a piskolti dalárda, Erdei Gábor kántortanító ur kiváló vezetése mellett énekelt szépen. Végül gyülekezeti buzgó énekkel végződött a templomszentelés. Püspök ur templomból kijöve után Selegian Faust főszolgabíró ur, a helybeli gör. kath. lelkész ur, a ref. egyháztanács, ref. lelkészi kar, az izraelita hitközség tisztelgő küldöttségeit fogadta. Majd társas ebéd volt lelkes felkészítővel. Délután az újra zsufolásig megtelt templomban Hegedüs Albert gyönyörű imádsággal vezette be az istenitiszteletet. Majd Szabó István dobrai lelkész mondott nagyhatású egyházi beszédet s végül Laczák Dezső adonyi ref. lelkész mondott szívből fakadó hálaadó imádságot. *Laczák Dezső.*

A szerkesztésért felelős: Dr. GYENGE JÁNOS.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

3326—1927-II. szám. Tanügyi.

Valamennyi kebelbeli Nagytiszteletű Esperesi Hivatalnak.

Mint hogy a közoktatásügyi Miniszter ur 112.253—1927. sz. rendeletével megengedte, hogy a kisebbségi magániskolák tanítói részére egy újabb román nyelvi vizsga tartassék és hogy ezen a mi hitfelekezeti tanítóink is megjelenhessenek, felkérem Nagytiszteletűségedet, szíveskedjék a hatósága alá tartozó és még eddig román vizsgát sikerrel nem tett tanítókat sürgősen felszólítani, hogy neveiket hivatalomhoz *azonnal* jelentsék be, működési helyöknek megjelölésével, mert hivatalom a vett rendelet értelmében e hó 18-ig tartozik minden az egyházkerület területén működő és vizsgálatot nem tett tanítót a revizorátusnak egy táblázatban összefoglalva jelenteni.

A vizsgálat helyéről és pontos idejéről az érdekeltek annak idején értesítést kapnak.

Oradea—Nagyvárad, 1927 október 12.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István s. k.,
püspök.

3357—1927-II. szám. Tanügyi.

Valamennyi kebelbeli Nagytiszteletű Esperesi és Iskolaszéki Elnöki Hivatalnak

Közoktatásügyi Miniszter urnak a nagyváradai inspectorátushoz ma érkezett 134.775—1927. sz. távirati rendelkezése alapján értesitem Nagytiszteletűségedet, hogy az elemi iskolákban és az

óvodákban a tanítás a gyermekjárvány miatt csak
1927. évi november hó 1-én veheti kezdetét.
Megfelelő további szíves intézkedését kérve,
vagyok

Oradea-Nagyvárad, 1927 október 14.
Atyafisájos szeretettel:

Sulyok István s. k.,
püspök.

Van szerencsem hittestvéreim szíves figyelmét ezúton is felhívni dúsan felszerelt raktárunkra, női- és férfi szövetek, palást, lüszterek és kelmék hozzá moaré selymek, damasztok, vásznak, asztalneműek, harisnyák, paplanok, madracok, internatus felszerelések, menyasszonyi kelengyék stb

Pén-
te-
ken
egész
nap
nyitva

Hétfőn
egész
nap
nyitva

Hirelt nyújtunk, nem részlet árakban,
hanem napi árak mellett 30, 60, és 90
napra kelő fedezettel.

Szíves pártfogásukat kéri kiváló tisztelettel

Hajnal & Rózsa

6-10 Oradea, Iosif Vulcan (Nagy Sándor) utca.

„TAKARÉKOSSÁG”

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA-NAGYVÁRAD

Str. Dimitrie Cantemir [Beöthy Ö.-u.] 2.

Alakult: 1899. évben. Telefon: 4-54

Befizetett üzletrésztőke Lei 7.100,000

Lelkész urak részére előnyösen teljesít
átutalásokat.

Folyósít rövid lejáratu váltó
és jelzálogkölcsonöket.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

8

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják
háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az
árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év.
Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhang-
jáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek

Wegenstein L. Fiai orgona- és harmonium-
gyárában, Timisoara.

Kitűnő hangu harmoniumok és pedálos harmo-
niumok állandóan raktáron. Orgonajavítások,
tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek.
Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díj-
talanul szolgálunk.

17

Harang és fémöntőde

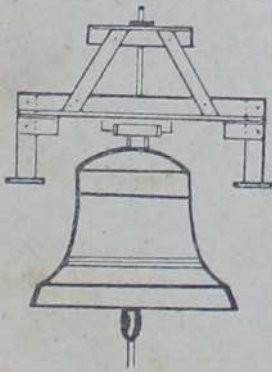
17

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu-Nagyszeben

szállít templomi harangokat gar-
rantált békeöntözésben, művészi
kivitelben a legmesszebbmenő jót-
állás mellett. Hosszu évi tapaszt-
alatok ezen szakmában első-
rendű munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat,
Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

HARANGOK

garantált békeminőségű bronzból,
előre megállapított hosszantartó,
csengő hanggal, 30 évi jótállással

KLEIN K. OSZKÁR CUGIR

JUD. HUNEDOARA

jóhirű harangöntődjében készülnek. Az erdélyi [Cluj] és királyhágómelléki
[Oradea] ref. egyházkerületek szerződéses harangöntője. Számítalan erdélyi
egyházközség elismerő nyilatkozata igazolja a legszolidabb és kifogástal-
lanabb munkát, ezért az egyházközségek saját érdekükben, minden koc-
kázat nélkül rendelhetik harangjaikat fenti cégnél. Kérjen árajánlatot.
Információt fentemlített egyházkerületek vezetőségétől.

4-10

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÍGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyvkiadó Oradea—Nagyvárad, hová az előfizetések, hivatalos hirdetések és azok díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szatmár ref.
lelkészi hivatal, hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők

Visszaalakítás.

Ez a szó a reformációnak, mint szónak nemcsak szó szerinti, hanem egyedül helyes visszaadása. Még mindig szükség van rá, hogy itt kezdjük a nagy évforduló alkalmából való megemlékezésünket. Még mindig gyakran valóságos káosz van e szó értelmezése, magyar kifejezése körül. Minden meggondolás és öntudat nélkül használják a hitjavítás, vallásjavítás és hitújítás szavakat. Legjellemzőbb e meggondolatlanságra egyik igen tekintélyes magyar püspök nemrég elhangzott beszéde, melyben az Isten lelkének ezt az áldott munkáját a római egyház nagyon is meggondolt és öntudatos elnevezésével hitújításnak mondta. Pedig mi ezt soha sem ismerhetjük el. A reformátorok soha sem akartak új hitet formálni, új vallást alapítani, hanem ellenkezőleg a régi alapokra visszatérést, a megrontott vallásnak, az elferdült egyháznak a Krisztus tanaira visszaalakítását sürgették. A reformáció által előállított vallás, vagy még inkább a benne megnyilvánuló hit csak a gondolkodni nem tudó, vagy nem akaró emberek előtt volt és lehet új, valójában azonban lényegében és formájában nagyon is régi, a keresztyénségnek legrégebbi és egyedül igazi alakja.

Ha ma reformációról, új reformációról, egyházunknak megújulásáról beszélünk, azt mindig a visszaalakítás értelmében kell gondolnunk.

És erre egyre nagyobb a szükség, mert az életünk, a jövőnk kényszerít és követel tőlünk, hogy napról-napra gyakrabban és mélyebben gondoljunk rá.

Visszaalakítani életünket az ősi, tiszta, evangéliumi hitre, hogy a hit már természet-szerűleg, önként élet legyen. Soha sem szabad felednünk, hogy a keresztyénséget világmeggyőző erővé, világtáformáló hatalommá nem

annyira tanainak tisztasága és tökéletessége, hanem a keresztyének élete tette.

De hogy ez a hit a mi bennünk is életet tisztító és nemesítő legyen, vissza kell alakítani hitünket Jézus Krisztusra. Jézus Krisztus sokak szemében ma már csak egy név, ha több, talán dogma, legfeljebb tiszta erkölcsi példakép. Így tehát csak szájon, vagy talán csak a lelki tekintetek előtt van meg valahol messze, évszázadok ködös távolán túl, pedig a jelenben, a szívekben élő személyes valóságnak, megváltó szeretetnek kell lennie.

Vissza kell alakítani életünket az ígére, melyben Jézus tanítása, lelke jelenik meg és szól hozzánk. Az ige, mint sok predikációban alig több a jeligenél, sok életben alig több, mint egy emlék, vagy talán hatásosan használható idézet, legfeljebb nagy messzeségből félnék csillogó halványodó tény, mely a multból villan vissza, de már nem előttünk jár és nem vezet többé. Az életünket vissza kell vinni az ige útjára. Ennek az ígének ma is ható, átalakító erőnek, az élet központjának kell lennie.

Vissza kell alakítani gyülekezeti életünket. Micsoda főlemelő, megható életet éltek az ősi keresztyén gyülekezetek, melyekben minden tevékenység, buzgóság, vallásosság, hitűség nem öncél, nem a saját életük színesebbé, elevenebbé, vagy gazdagabbá tétele, hanem Krisztus és Isten országa volt. Tagadhatatlan, hogy sok gyülekezetben eleven az élet. Harangok szólalnak, templomok ujulnak meg, de vajjon Isten országa erősödésének igazi fokmérő-e ezek, vagy csak szokásos szükséglet kielégítése, vagy hiúságból eredő verseny hozza létre őket?

Vissza kell alakítani gyülekezeti életünk vezetőségét, irányító kormányzó szervét: presbyteriumainkat. A legkiáltóbb ellentétek itt vannak: az apostoli és a mai kor presbyterei között. Felesleges ezt az ellentétet kiemelni:

ismerjük mindnyájan, sokan nagyon is keserű és drága tapasztalatból. Pedig míg a presbyteerek között a visszaalakítás meg nem történik, addig nem várhatjuk a gyülekezetben sem.

De hogy ez megkezdődjék, vissza kell alakítani a magunk életét. A lekipásztörökét és a világi vezetőkét egyaránt. Hogy gyülekezeteink, hiveink életét nem irányítja, hatja át és, szenteli meg eléggé az Isten igéje, vajjon nincs-e nekünk is részünk benne? Vajjon központi erő-e ami életünkben az ige? Hiveink nem követik eléggé Jézust? Vajjon ki tudjuk-e csak némi részben is ábrázolni Őt a magunk életében? Bizonyoságot tudunk-e tenni, hogy a mi életünket Ő uralja minden földi érdek fölött? És ha úgy van is, vajjon nemcsak papi kötelességnek, legfeljebb papi erénynek tartják-e — és nem joggal tarthatják-e, mikor legközelebbi munkatársaink közül sokakat csak ritkán látnak az Ur házában és mikor egy-egy hivatalos összejövetelen is azt látják, hogy egyes világiak zsebredugott kézzel állnak az imádság alatt vagy mások legfeljebb tudást, szakértelemet visznek oda, de nem visznek lelket is, melyet Krisztus és az Ő igéje hat át.

Vissza kell alakítani egész egyházunkat az ige, a Krisztusban való hit alapján megújult vallásos étellel. De ha talán messze, nem értett és tőlünk idegen multban levőnek látnánk az ősi alapokat, találunk és ismerünk hozzáink időben és lélekben közelebbieket a reformáció, közelebről a magyar reformáció által kiásott és megújított, tovább épített alapokat. Míg az őskeresztyén életben mi csak a nagy vonalakat látjuk az akkori viszonyok és lehetőségek szerint, nemzeti multunkban már részleteket is szemlélhetünk. Ismerjük a megújulás részleteit a gyermekek, ifjak vallásos nevelésében, a művelődésnek a reformáció által teremtett eszközeiben: az iskolákban és a sajtóban, mindenekfelett az igazi igehirdetésben és a fegyelmezésben.

Visszaalakítani! Ha semmi más nem figyelmeztetne is, ha nem éreznénk is az Ur Lelkének szerte munkálkodó erejét, intsen és indítson erre bennünket az általunk hirdetett és követett álliberálizmus és hazug szabadelvűség csödjé, az általuk elszintelenedett vallásosságunk és elveszített református öntudatunk. De int és kényszerít erre jelen küzdelmes életünk, melyben sokszor töredelmesen kell bevallanunk, hogy azért nem vagyunk elég erősek, mert letértünk az ősi alapokról. Ha ezekben megakarunk állani, ha jogot akarunk formálni a jövődökhöz, ha élni akarunk: magunk és jövődönk iránt való kötelességünk életünket és egyházunkat Krisztusra visszaalakítani!

Debreczeni István.

Belmisszió

Világi bizonyágtétel a belmisszió mellett.

Részlet egy gondnoki megnyitó beszédből.

Nagytiszteletű Közgyűlés!

Az elkövetkező zsinaton alkotandó törvények csak a változott viszonyoknak megfelelő keretet fogják alkotni. E kereteket maguknak az egyháztagnak kell tartalommal megtölteni. Az öntudatos keresztyén ember lelke, szent hevülete lehet csak az a tartalom, mely kálvinista hittel, fog életet adni a holt betűkbe foglalt törvényes intézkedéseknek.

És épen azért felbecsülhetetlen érték egyházi életünkben ez öntudatoság megnyilvánulása a belmissziói tevékenység hatványozott gyakorlati megvalósítása útján.

Nem csak a hitélet fokozásával munkálja ez az egyházon keresztül Isten dicsőségét, de megnyugvást ad a mindennapi kenyerünkért folytatott élet küzdelmünkben, s enyhülést a létfenntartási harcban kapott fájó sebeinkre.

A belmisszió eredményes munkálásának pedig, a trinitáshoz hasonlatos hármass pillére van:

1. Vasárnapi iskola az ifjuságnak,

2. Iratterjesztés a felnőtteknek,

3. Missziók felkarolása, kiterjesztvén azt valamennyi hívőre.

E szervelesen egybefonódó hármass pilléren nyugszik az öntudatos egyházépítés nagy műve, s ezek gyakorlati megvalósításával nyer anyaszentegyházunk olyan fundamentumot, melyre felépíthető Isten országa.

Az iskolai államsegély nem folyósítása, a congrua kilátásba helyezett megvonása a lélekszám hiánya miatt, idegenbe ékelt hiveink felkarolása nyájunk számára, s az a sok-sok fájó érzés, melyet kisebbségi sorsba jutásunk óta el kell szenvednünk: mind-mind enyhítő irt nyer a belmissziói munkásság által, amely meghozza az önbizalmat, fokozza az öntudatot, s isteni erőt önt csüggedt hiveinkbe.

Ez volt különben a reformáció kiinduló állomása is. Épen olyan árván, elhagyatottan, sőt üldözötten álltak őseink hitünk fellobbanásának első napjaiban, mint állunk mi, református magyarok ma, a sors által rendelt ezen új hazában.

És ha az akkor életre kelt ihletett ősök, a hathatós belmisszió segélyével, önnön vérükből, önerejükkel megtudták tartani hitüket, s fenn tudták tartani egyházaikat, iskoláinkat: ezt megtenni edes örökségünk nekünk is, hiszen adva van a hozzá vezető út.

Ez uton haladva, öntudatos kálvinista érté-

kekké nevelődnek át hiveink, a mi aztán nemcsak a hithűség, de az áldozat készségben is ragyogó példákkal fog megnyilvánulni. Nemcsak anya nyelvüket, őseink történelmét fogják szent hagyományként megőrizni, de áldozatos készséggel lesznek segítségére egyházaik és iskoláiknak.

Feledhetetlen emlékü előttem ennek az a gyakorlati példája, melyet a most Budapesten lezajlott presbiteri világkongresszus egyik ülésének előadója, az ujjélandi ref. egyházak kiküldöttje előadásából hallottam.

Eljövetele előtt pár héttel felkereste őt, ki egyik ottani egyház lelkésze, egy egyháztagnak 300.000 font sterlinget, a mi pénzükből közel 300 millió lejt, — adott át azzal a rendeltetéssel, hogy fordítsa azt, mint az ő adományát, református egyházi célokra.

Ujjélandban alig 100 éves a református egyház. Ime a tudatosan végzett belmisszió ez idő alatt hova tudta vezetni hiveit az egyházért hozandó áldozat terén. Ahol ilyen fokú az áldozatkésztség, mily magasan lobogott Krisztus szerezete, s a hithűség örök szövéténeke!

Nagytisztelendő Közgyűlés!

Ugy hallgatja meg a jó Isten minden napi buzgó imánkat, ha abban, amikor azt mondjuk: „add meg a mi mindennapi kenyerünket“, nem csak a testi, de a lelki kenyérért, anyaszentegyházunkért is esdő fohással borulunk le szent trónusa előtt.

Haladjunk ezen az uton emelt fővel előre, fel fog derülni a romániai kálvinista magyarság szebb jövődjéje!

Dr Nagy Sándor,

a nagykárolyi e. m. gondnoka

Zsinat előtt.

E becses lap 16. számában kilátásba helyeztük, hogy a különösebben revízióra szorult törvénycikkeknél elkerülhetetlenül szükségesnek ítélt módosításokat és törvényszakasz-pótlásokat, abból a célból közzé fogjuk tenni, hogy a tervezethez az érdeklődők hozzászólhassanak. Ennek a célnak szolgálunk akkor, midőn egyházkerületünk egyik kiváló jogászának és hivatásos bírójának az 5-ik t.-c.-re vonatkozó javaslatait a következőkben előterjesztjük:

„Javaslat tervezet

az E. T. 5-ik t.-c. egyes rendelkezéseinek módosítása és kiegészítése tárgyában.“

A 7. §. bekezdéseként... „Ha az egyházközségi bíróság a tárgyalás eredményéhez képest azt találja, hogy az egyháztagnal szemben a 35. §. utolsó bekezdésében meghatározott büntetés lenne alkalmazandó, az ítélethezatalt mellőzi, s az

ügyiratait az egyházmegyei fegyelmi bírósághoz teszi át, amely saját hatáskörében jár el és hoz elsőfoku határozatot.

Ha az egyháztagnak olyan egyházi hivatal vagy tisztséget is visel, amelyre nézve a 15, 20, 27, 29. § ok magasabbfoku egyházi (megyei, kerületi, konventi) bírósági hatáskörben állapítatnak meg: a fegyelmi vétség elsőfoku elbírálására mindig az a bíróság lesz hivatva, mely a panaszoltnak legmagasabb állására nézve hivatott eljárni, tekintet nélkül arra, hogy milyen minőségében követte el a fegyelmi cselekményt.

Megfelelően alkalmazandó ez a rendelkezés: „intés“ [39. §.] mint rendbüntető jog gyakorlataira vonatkozólag is.

A 15. §. b) és 20 §. b) pontjai után különüljön új bekezdésként beiktatandó: „a hatáskör megállapításánál a panaszolt hivatali állására nézve nem tesz különbséget, hogy a fegyelmi vétség elkövetése idején, vagy az ítélet hozatalkor viselte azt“.

A 15. §. b) pontja után c) pontként felveendő: „az egyháztagnak által elkövetett fegyelmi vétség a 7. §. 3-ik bekezdése esetében“.

A 26. §. utolsó bekezdéseként: „Az egyházkerületi ügyész bármelyik fegyelmi bíróság jogerős határozata ellen, mely a törvényt megsértette, bármikor jogorvoslattal élhet, a jogegység érdekében az egyetemes konventi rendes bírósághoz, mely is, ha a perorvoslatot alaposnak találja, kimondja, hogy a megtámadott határozat a törvényt megsértette, ellenkező esetben a perorvoslatot elutasítja.

Ez a határozat a felekre nézve rendszerint nem bír hatállyal, ha azonban a megtámadott határozat által panaszolt a törvény megsértésével ítéltetett el, a konventi bíróság őt felmentheti, büntetését enyhítheti, hatáskör hiánya esetében a határozatot megsemmisítheti s az ügyet az illetékes hatósághoz utasíthatja.

„A jogegységi határozatok az egyházkerületi elnökségek útján megfelelő módon közlendők az egyházmegyék elnökségeivel is“.

A 31. §-hoz mint újbekezdés: „Összefüggés esetében az eljáró bíróság fontos okból az ügyek egyesítését és együttes elintézését mellőzheti, illetőleg megszüntetheti, s az eljárást egyes ügyekben vagy egyes panaszoltak ellen elkülönítve folytathatja, esetleg más illetékes bíróságnak engedheti át, mely a hozzá áttett ügyet vissza nem utasíthatja“.

A 34 §. 7. pontjának folytatásaként: „ha azok miatt a világi hatóságok előtt eljárás nem indítatott is“.

A 34 §. b. pont kiegészítéseként: „ugyszin-

tén az a) pont 4. 5. és 7. pontjaiban meghatározott feyelmivétségek".

A 35. §. c) pontja következöleg módosítandó: „pénz büntetés, mely azonban az egyházi hivatalnok évi jövedelmének felét meg nem haladhatja“.

A 35. §. c) és d) pontjai közzé új büntetés-ként: „a viselt hivatal, vagy állástól felfüggesztés, a hivatali jövedelem fele részére való leszállítással“.

A felfüggesztés 1 évi időtartamot nem haladhat meg“.

A 35 §. hoz új büntetés-ként g) pontul beiktatandó: „az egyháztagnak azon egyházközség kebeléből való kizárása“.

A 36. §. 2. bekezdésének ekképen való módosítása: „az előző §. ban a) b) f) és g) pontok alatt felsorolt büntetések“.

A 39. §. -hoz második bekezdés-ként: „ezen rendbüntetés ellen az egyházmegyei, illetőleg az egyházkerületi bírósághoz felebbezésnek van helye [107. §. b) pont]“.

60. §. utolsó előtti bekezdése így módosítva: „hogy az elsőfoku bíróság szavak“ elsőfoku bíróság elnöksége „szavakkal helyettesítettnek“.

A 62 §. -hoz második bekezdés-ként: „a 31 §. intézkedései megfelelően alkalmazandók viszontpanasz esetében is“.

A 68. §. -hoz újbekezdés-ként: „Ha azonban a bíróság elnöksége csak a panaszok egy részére nézve hozott megszüntető végzést, a vizsgáló biztos, vagy küldöttség kirendelése iránt csak azután intézkedik, ha a 15 napi felebbezési határidő [67. §.] letelt, illetőleg a bírósági határozat a felebbezés tárgyában meghozatott“.

A 71. §. második bekezdése hatályon kívül helyeztetvén, a következők vétetnek föl: „ha magánfelek panaszára történik az eljárás megindítása, a vizsgálati költségeket a panaszlók tartoznak előlegezni“.

Az előleg összegét az elnökség állapítja meg figyelemmel arra is, hogy az eljárás egészben, vagy részben folyik-e magánpanaszra“.

73. §. harmadik bekezdés-ként: „a 49. §. ban meghatározott kizáró okok a vizsgálóbiztos, vagy küldöttség tagjaira, valamint az ügyész és jegyzőre is megfelelően alkalmazandók“.

A 76. §. harmadik bekezdés-ként: tanuként a panaszosok, illetőleg a sértettek is kihallgathatók. Megesketésük azonban a vizsgálóbiztos vagy a küldöttség belátásától függ.“

A 79. §. után új bekezdés-ként: „az elnökség az iratokat az ügyésznek oly felhívással adja ki, hogy záros határidő alatt nyilatkozzék a vád fenntartása, módosítása, vagy újabb vádemelése tekintetében. Ha ez eltérne a panasztól, vagy a vizsgálatot elrendelő határozattól, az ügyési

nyilatkozat a panaszlótól közlendő, aki erre 8 nap alatt észrevételeit megteheti, a vizsgálat kiegészítését kérheti a ténykörülmények és bizonyítékok pontos megjelölésével“.

Az elnökség a vizsgálat kiegészítését elrendelheti“.

Ha az eljárás magánpanaszra, vagy arra is folyik, a panaszos felhívandó a második bekezdés értelmében azzal, hogy az ügyiratait az elnökségnél megtekintheti“.

Ha az elnökség a vizsgálat eredményéhez képest azt találja, hogy a panasz, illetőleg a vád tárgyává tett tények bizonyítása teljesen meg-hiusult, vagy nem állapíthatják meg valamely feyelmi vétség tényálladékát, megszüntető határozatot hozta vagy a 39. §. -ban foglalt intést gyakorolja s e határozatot az érdekeltekkel mindkét esetben közli. A megszüntető határozat a költségek viseléséről a 98. §. értelmében intézkedik“.

A 128. §. utolsó bekezdés-ként: „a jogerős ítélet rendelkező részét, ha a fe fűggesztést, elmozdítást, vagy megfosztást mondott ki, az elnökség haladéktalanul közli annak a bíróságnak elnökségével, mely végrehajtására hivatva van“.

A törvény 130-ik §. -ának a) pontjához kiegészítés-ként beiktatandó „vagy tárgyalást tűzött ki“.

Az a) pont a büntető bíróságok vád határozatára utal“.

A román büntető perrendtartás egyes rendelkezéseinek bevezetése óta azonban csak a legsúlyosabb [esküdtszéki hatáskörbe tartozó] esetekben hozatik vád alá helyező végzés, tehát a büntetőcselekmények legnagyobb részében nem, miért is törvényünk intencióinak megvalósítása végett célszerűnek látszik, az a helyettesítés, hogy a vádhatározattal egyhatályu, ha a bíróság az ügy tárgyalására határidőt tűzött ki“.

Domokos László
egyházker. tanácsbíró.

[Folyt. köv.]

Irodalom.

A IX-ik évfolyamába lépő és még dr Ravasz László ref. püspök által alapított „Az Új“ a magyar keresztyén lelkipásztorok, tanárok, tanítók segítő-társa, barátja; támogatja őket abban a nemzet és egyházépítő munkában, melyet végezni hivatásuk, kiterjeszkedvén a lelkipásztori munka és a nevelés minden problémájára. Szerkesztik: dr Malikai Sándor erdélyi ref. püspök, dr Tavasz Sándor és dr Imreh Lajos kolozsvári ref. theol. tanárok. Mellékletét képezi „Kálvinista Világ“, melynek célja a ref. keresztyén világnézet és öntudat erősítése, az egyházhoz való kapcsolat megszilárdítása. Előfizetési ára egy évre 120 lei, külföldre 150 lei. Mutatványszámot a Kiadóhivatal megkeresésre készséggel küld, Kolozsvár, Ref. Teologia, C. Victoriei 38.

Mindkét nembeli ifjúság számára határozott keresztyén alapon, változatos tartalommal jelenik meg havonta 20 oldalon a VI-ik évfolyamába lépő „Ifju Erdély” keresztyén ifjúsági lap. Szerkesztik: dr Imre Lajos és Borbáth Dániel. Alkalmasságot tartalmaz ifjúsági összejöveteleken felolvasásra és megbeszélésre. Az ifjúságnak hasznos olvasmány. Előfizetési ára egy évre 140 lei. Mutatványszámot megkeresésre készséggel küld a Kiadóhivatal. [Kolozsvár, Ref. Theologia.]

HIREK.

A nagykarolyi egyházmegye lelkészértekezlete szeptember 19-én volt Nagykarolyban. Enek és Mándi Szabó Miklós elnök imája után az elnöki megnyitó következett. Ebből 3 pontot szögezhetünk le, amelyek szélesebbkörű megfigyelést igényeltek és több hozzászólást váltottak ki. Általános volt az a mély meggyőződés, hogy amíg a mostani törvénykönyv érvényben van, még az egyházkerület sem teheti túl magát ezen s nem teheti azt, hogy pl. olyan kérdésnél, mint a lelkészeknek egyik kerületből a másikba való átlépése, a pályázást püspöki engedélytől tegye függővé s ezáltal korlátoztassa. Lelkészértekezletünk a lelkészek szabad pályázhatási jogának ilyen megszorítását az érvényben levő lelkészválasztási törvényekkel homlokegyenest ellenkezőnek tartja. Súlyos tehernek érzi a lelkészértekezlet a kongrua 1 $\frac{1}{2}$ %-os kezelési illetékét, valamint az egyházkerületi közgyűlés határozatát, hogy az egyházközszégi tartozások az oly nehezen vart kongruából vonattassanak le. Célravezetőnek s lelkészek és más egyháztagok anyagi érdekeire rendkívüli előnyösnek látja az erdélyi egyházkerület ama tervét kerületünkre nézve is, hogy minél előbb létesíttessék egy egyházkerületi takarékpénztár. — Ez alkalmommal tartotta meg előadását Pálffy István lelkésztestvér is e címen: „A lelki élet s vallásosság elmélyítéséről.” Leszögezte itt azt a valóságot, hogy „akik testben vannak, nem lehetnek kedvesek Isten előtt” s — miként a fizikai világban — a lelki világban sem ismeretlenek a vonzás törvényei. „Ha én felemeltetem, mindeneket magamhoz vonzok.” A lelki élet elmélyítése az egyéni hitéletben megy végbe [s ennek különféle eszközei vannak: tudomány, szépirodalom, legfőként a Biblia, énekeskönyvünk, nagy emberek vallomástetele és hitvallási irataink ismerete], míg a vallásosság nem más, mint mások üdvére szolgáló vallástevő, bizonyoságtévő élet, egészen az öskeresztyének mártíromságra készségéig.

A nagykarolyi egyházmegye közgyűlése. Október 13-án tartotta a nagykarolyi egyházmegye őszi közgyűlését, mely a templomban rövid isteni tisztelettel és az egyházmegye nemrég elhunyt világi főjegyzője: Néma Gusztáv emlékére tartott ünnepélyvel kezdődött. A meg nem jelenhetett Gargya Géza erendrédi lelkész helyett Tóth István segédlelkész mondott főlemelő alkalmi imádságot. Majd a vegyeskar éneke után Gönczy Sándor nagykarolyi lelkész tartotta meg az egyházmegye kiváló vezető férfiáról őszinte

tisztelettől és meleg szeretettől áthatott tartalmas emlékbeszédét, mely után ismét az énekkar, majd a gyülekezet énekeit. E bensőséges és fájdalmas gyászünnepély után kezdődött a közgyűlés, melyet Havas Gyula esperes szíves köszöntéssel, Dr Nagy Sándor gondnok pedig egyházunk életét markáns vonásokban összefoglaló és irányító mutató beszéddel nyitott meg, melynek egyik jelentős részét lapunk más helyén közöljük. A nagy gondnal megszerkesztett esperesi jelentés rámutatott az egyházmegye aggasztó és örvendetes eseményeire, mint az iskolai és agrársérelmekre, s a királydaróci templomjavításra és a gencsi iskolaépítésre, melyek a hívek áldozatkészségének bizonyosságai. Legörvendetesebb volt a jelentésnek a tanítószolgálat odaadó, kiváló eredményű és áldozatos munkájáról szóló része, melynek kapcsán a közgyűlés — gondnok indítványára — a hivatást minden nélkülözés és megpróbáltatás között is hűséggel betöltő tanítókat karnak, elismerését és köszönetét nyilvánítja: Örömmel vette tudomásul a közgyűlés, hogy Királydaróc az első fokozat megnyerte régi iskolapörét, amennyiben a telket a bíróság az egyháznak ítélte, de az épületet meg kell térítenie. Kupán Róza berei tanítónő letette az esküt. A közgyűlés elrendelte a világi főjegyző és tanácsbíró választást, valamint Török Bernát eltávozásával megürült tanítóképviselői tisztség betöltését. Hosszabb időt vett igénybe az egyházi törvények revíziója tárgyában hozott határozat. E szerint az egyes javaslatok elkészítésére bizottságokat alakítottak, melyeknek munkálatait a tanácsbírói kar fogja letárgyalni és a kerülethez fölterjeszteni. Több adókulcs ingatlan eladási ügy közül kiemelkedett a berei presbiterium panasza két egyháztag ellen, kik gyermekeiket a ref. iskola helyett a szomszédos állami iskolába járatják. A közgyűlés elrendelte ellenük a fegyelmi eljárást. A gyűlésen az alkotó tagok csaknem teljes számban jelen voltak.

A Református Árvaházi Képes Maptár az 1928. évről — egyházkerületi iratterjesztésünk első kiadványa képen — a lelkesi hivataloknak szétküldetett. Ha valamelyik lelkesi hivatal nem kapta volna meg, szíveskedjék arról Csernák Béla egyházkerületi főjegyzőt értesíteni. Utánrendeléseket elfogad a püspöki hivatal iratterjesztési ügyosztálya.

Lelkészbeiktatás Gyorokon. Megható és bensőséges templomi ünnepség keretében folyt le október 16-án a lelkészbeiktatás Gyorokon. A néhai való jó Hunyadi László és a Belényes-ujlakra távozott Nagy Zoltán örökébe hosszú hónapok égő várakozása után új pap, ifju lelkész lépett Wesnás Károly volt karánsebesi lelkész személyében. A beiktatást a nagyszalontai egyházmegye esperesének megbízásából és képében Kun Zoltán pankotai lelkész, e. m. aljegyző végezte. A virágördővé varázsolt istenházat szorongásig megtöltötte Gyorok templomos hívősege s más vallásu intelligenciája. Felzendült az ajkakon az ősi reform. Venisancte: „Jövel Szentlélek Uristen” s a régi lelkészbeiktatási ének. Az örömkönnyek között, de ujongó szívvel elzengett melódiákra visszhangul megcsendült a szószékről a beiktató lelkész ajkain

a könyörgő és hálaadó imádság szava. Az egyház vegyes karának — vezető hiányában egy presbiter s kartag vezette — karéneke után a beiktató és beiktatandó lelkész az urasztala elé lépett, amely mögött állva helyet foglalt az egyház főgondnoka és kurátora. A rövid de lélekbeli fakadt beiktató beszéd az Eféz 4. 11. alapján épült fel, vázolván a református lelképásztor magasztos hivatását, amely a Főpásztor parancsa és példája nyomán apostolság a küldetés és szegénység nagyszerűségében; prófétaság a bűnök ostromlásában s az egész nemzet bűnéért való égő gyötrelemben; evangélistaság a krisztusi tanok hirdetésében és élésében s végül lelképásztorokodás az üdvrevágyó nyáj vezetésében. Beszéde végén átadta lelkésznek a sakramentumosztás jogának szimbolumait: a kelyhet s keresztelő kannát; a hivatalvezetés külső jegyét: a pecsétet s legfőbb törvénykönyvet, kánont: a Bibliát, beiktatván őt e négyes irányu és hivatásu lelkészi állásra s testvéri csók után Krisztus eme szavaival bocsátván őt el új állomásának igehirdetésére: „Legeltesd az én juhaimat“. Zalán Sámuel egyházgondnok pedig átadta a fehér rózsával átkötött templom- s a piros rózsával díszített iskolakulcsot. A 291. dicséretnek, mint szentlecke előtti éneknek elhangzása után az immár beiktatott lelkész lépett a szószékre, hogy megtartsa beköszöntő beszédét. A hatalmas beszédet II. Kor. 3. 1—6 ra építette fel művészileg, könnyekig meghatott szívvel és szeretettől gyöngéd szóval kifejtve, hogy ő az Isten szavának követe, az ő akaratának eszköze kíván lenni a gyoroki hivek gyülekezetében és életében, acélvessző a Krisztus kezében, amellyel a szívek eleven hústábláira írja a maga felséges igazságait; a betűvilágból a lélek világába emelője a szegény, küzködő, üdvresóvárgó emberi szívnek. Állását a maga szívének a hívők szívével való egybekapcsolása alapján Isten nevében és dicsőségére elfoglalja. A vegyeskar énekével, a lelkész áldástkérő és osztogató imádságával, áldás elrebegésével és a gyülekezet záróénekével végett ért a beiktató ünnepnek ez a főlemelő s élénk liturgiája része. A református paróchián aztán Rossmann János gyoroki plébános a róm. kath. egyház vezetőivel kísértén üdvözölte az új lelkészt, azt fejtegetve, hogy nekünk különösebben össze kell tartanunk s közösen hirdetnünk a Krisztust, most, mikor a világ teljesen elfeledkezni látszik róla. Az új lelkész válaszában hangsúlyozta, hogy neki is főtörékvése a szereteten alapuló kollégiális és baráti harmónia lesz. Az ünnepnek ezt a második egyéni ünneplő részét követte az utolsó: a 80 terítékes közebed, illetve szeretetvendégség, amelynek különösen az a megható tény adott öskeresztyén tartalmat, hogy az egyház szegényeit is megvendégelte a buzgó egyházgondnok és presbiterium. Az új lelkész a közebeden mindjárt funkcióba is lépett, amennyiben a református énekkart dirigálva, néhány kedves világi dalt adatott elő. A beiktatás, meleg hangulatban végződött s Gyorok és a református egyház szellemi élete egy ifju, buzgó és bizonyára helytálló harcossal erősödött. Ha az egyén ünneplése a hü ragaszkodásnak és őszinte szeretetnek kifejezője és fokmérője, akkor a gyoroki református hivek

és társadalom már is nagyon szereti az ifju lelkészt és fiatal feleségét, mert ez a bensőséges s méreteiben impozáns beiktatási ünnepély a maga hármass lefolyásában szimbolizál, beszél és ki-kívánczik a mindennapi élet eseményei közül, hogy állandó ünnepnapja s emléke maradjon Gyoroknak. Adja a jó Isten, hogy gyülekezet és pásztor egymásra találván, sokáig működhessen együtt az Ő dicsőségére. — *Kun Zoltán*, ref. lelkész.

A szerkesztésért felelős: Dr GYENGE JÁNOS.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

3486—1927—I. sz.

Valamennyi kebelbeli nt esperesi és lelkészi hivatalnak.

Szives tudomásul adom, hogy az egyházkerület kormányzásában nap, mint nap fölmerülő, sürgős természetű ügyek gyors elintézése s általában ugy a helyi hatóságokkal, mint a kebelbeli nt esperesi és lelkészi hivatalokkal való közvetlen és gyors érintkezés megvalósítása céljából, püspöki hivatalomban telefonállomás szereltetett föl, mely az interurbán forgalomba is be van kapcsolva. *Felhívó száma: 9-80.*

Oradea—Nagyvárad, 1927 október 24.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

3228—1927—I. sz.

Valamennyi kebelbeli nt. esperesi és lelkészi hivatalnak.

Tóthfalusi József, marosvásárhelyi lelkész-társunk „*Meg van írva*“ c. alatt magyar nyelven földolgozta és kiadta „A szentírás rendszeres olvasóinak [montaubani] egyesülete“ által kiadott könyvet melynek teljes címe: „*Il est écrit. Récapitulation des lectures bibliques pour l'instruction, l'exhortation et la consolation des fideles. Montauban. Societé pour la lecture methodique de la Bible.*“

A mű célja a keresztyén hitudat főbb kérdéseit és tényeit bizonyító, a keresztyén élet fontosabb alkalmait felölelő szentírási igéknek és idézeteknek összegyűjtése s így a bibliában foglalt isteni kijelentésnek a főbb vallásos igazságok köré való csoportosítása.

A mű magyar kiadása 480—500 oldal terjedelemben jelenik meg s szétküldése a folyó évi december hó végén, vagy 1928 január elején történik. Előfizetési ára: fűzött példány 180 Lei, vászonkötéstű 200; bolti ára: fűzött 200, kötött 240 Lei. Megrendelhető szerzőnél Târgu-Mureş [Marosvásárhely].

Lelkészek, vallásánarok, hitoktatók, belmissziói munkások, vasárnapi iskolai és bibliaköri vezetők a könyvet a legnagyobb lelki haszonnal és épüléssel forgathatják.

Nem hiába fogyott el a francia eredetiből — megjelenése után alig két esztendő alatt — 8000 példány s nem hiába terjed egyre fokozódó megbecsüléssel!

Azért a magam részéről hosszas ajánlgatás helyett csak annyit mondok: „tolle et lege!”

Oradea—Nagyvárad, 1927 október 24

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

3400—1927—I. szám.

Nagytiszteletű Esperes Ur!

A vallás és szépművészeti Miniszter ur 40 597—1927. sz. alatt megküldötte hivatalomnak a Pénzügyminisztérium folyó évi szeptember 12 én 230,483—1927. sz. alatt kelt s a fizetési utalványok és elismervények felbélyegzésére és bélyegmentességére vonatkozó határozatát.

E határozatból a nt. Lelkész urakat érdeklő pontokat, illetve tudnivalókat mihez tartás végett az alábbiakban közlöm.

Az egyházak által eszközölt kifizetésekről adott nyugták és elismervények a bélyegtörvény 4. art. 20. §-a értelmében bélyeggel látandók el és pedig: 100—10,000 Lei összegig 2 Lei, 10,000—50,000 Lei összegig 5 Lei, 50,000—100,000 Lei összegig 10 Lei, azonfelül minden megkezdett 100,000 Lei után további 1 Lei. A 100 Lei-en aluli összegek után tehát semmiféle bélyegilleték nem jár.

Nem jár azonban bélyegilleték a tisztviselők fizetéséről és járandóságáról kiállított nyugta után. Bélyegmentesek a segélyekről kiállított elismervények, amelyek betegeknek és szükkölködőknek közintézmények és jótékonyegyletek által adatnak.

Hogy a bélyegtörvény 22. art. 48 §-a minő illetékmentességeket sorol még fel, az a lelkészeket legfeljebb annyiban érdekli, hogy az adóügyekben s kisajátítási ügyekben mindennemű iratok s jogügyletek illetékmentesek.

Oradea—Nagyvárad, 1927 október 20.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

3399—1927-I. szám.

Nagytiszteletű Esperes Ur!

Biharvármegye pénzügyigazgatósága e hó 4-én 4520—1927. sz. alatt megküldte hivatalomnak a Pénzügyminisztérium bélyegilleték osztályának vezérigazgatósága által kiadott „Utasítás”-t, mely az anyakönyvi esetekre vonatkozó okiratoknak, illetve kiadmányoknak [kivonatok, másolatok stb.] az új bélyegtörvény szerint való felbélyegzéséről s egyes iratok bélyegmentességéről szól.

Ennek az „Utasítás”-nak a lelkészi hivatalokat érdeklő pontjait magyar fordításban mihez tartás és alkalmazkodás végett a következőkben közlöm.

Utasítás.

I. A felbélyegzésre vonatkozó rendelkezések.

A) 5 leies bélyeggel látandók el:

1. Bármelyik vallásfelekezeti iktatóiban, születési és egyéb anyakönyveiben, vagy az állami anyakönyvi hivatal vonatkozó iratgyűjteményei-

ben [dosier] található ügyiratokról, bejegyzésekről, vagy bármily néven nevezendő kérvényekről, bizonyítványokról, — melyek a felsorolt esetek bejegyzése alkalmával nyújtattak be — kiállított kivonatokat, illetve másolatokat.

2. Születési anyakönyvi kivonatokat, melyek házassági ügyiratokhoz csatolandók, még akkor is, ha hivatalból adatnak ki.

Megjegyzés: Az állami anyakönyvvezetőket, lelkészeket, vagy a felsorolt okiratok őrzőit [közjegyzőt] terhelő ama kötelezettség, hogy hivatalból adjanak ki — egyes esetekben — kivonatokat, illetve másolatokat, nem olyan természetű, hogy ez a felet, kinek érdekében a kivonat [másolat] kiadatik, — ipso facto — mentesítene a törvényben előirt bélyegilleték megfizetésétől, vagy a törvény erre vonatkozó rendelkezését hatálytalanítaná, mert a bélyegmentességről szóló szakaszok egyikében sincs olyan kifejezett rendelkezés, mely megállapítaná a veszteséget a bélyegdíj fizetése alól, melyet az ilyen esetekre a törvény minden megkülönböztetés nélkül előir.

B) 8 leies bélyeggel látandók el:

1. Az állami anyakönyvvezetőkhez, lelkészekhez, vagy okiratok őrzőihez [közjegyzők, levéltárak] intézett megkeresések [kérelmek], melyekben tőlük valamely bejegyzésről, vagy iktatóba [iratjegyzékbe] beirt okiratról vagy ezekre a bejegyzésekre, okiratokra vonatkozó bármilyen bizonyítványról másolatot kérnek [kivonatot].

Ha az ilyen kérvényekben [megkeresésekben] több okirat, vagy bejegyzés kivonatát kéri, a kérvényi annyiszor 8 leies bélyeggel kell el látni, ahány okiratot kérnek.

2. Az anyakönyvi ügyiratok adatainak helyesbítése iránt benyújtott kérvények.

II. Bélyegmentességre vonatkozó rendelkezések.

1. Az anyakönyvi hivatalok azon iratai, amelyek a születési házassági, halálozási eseteknek és házassági hirdeményeknek bejegyzésére szolgálnak [bélyegtörvény 22-ik tc. 7. §. Polg. per. 27., 49. cikkei].

2. Az anyakönyvi hivatalokhoz, anyakönyvvezetőkhez s az ilyen iratok őrzőihez külföldről küldött megkeresések [kérvények], melyekben a bejegyzésekről kivonatokat, vagy bizonyítványokat kérnek [Bélyegtörvény 22. cikk 15. §]

3. Születésekről, házasságkötésekről, halálozásokról szóló értesítések [temetési engedélyek], melyeket kérés nélkül adnak ki a feleknek abból a célból, hogy azokat a keresztesítés, házassági esketés, temetés vallásos szertartásaihoz fölhasználják. [Anyakönyvi utasítás 33. cikk]

4. A közhatóságok által kért és hivatalos célt szolgáló kivonatokat, vagy bizonyítványokat, melyeken azonban föl kell tüntetni, hogy milyen hivatalos érdeket szolgálnak.

5. Valamely elhalt szegénynek eltemetésére segélyt kérő folyamodványok [kérvények] valamint azok az igazolványok és bizonyító iratok, melyek alapján a segélyt kéri.

Az itt közölt rendelkezések pontos megtartását a nt. Lelkésztestvérek érdeke is megkívánja, mert a pénzügyigazgatóság hivatalos közegei és

ügynökei e tekintetben a legszigorubb ellenőrzésre vannak utasítva, már pedig a hiányosan bélyegzett kiadványok kiállítói az új bélyegtörvény 74. § a értelmében a bélyegdíj kétszeresét fizetik s azonfelül a lelkészek — minthogy közhivatalnokok — 500 Lei bírságot is, visszaeséskor pedig a bírság kétszeresét.

Különösen is felhívom nt. Lelkésztársaim figyelmét az Utasítás I. B) 1. pontja kapcsán arra a körülményre, hogy midőn a lelkészi hivataloktól az anyakönyvi kivonatok vagy egyéb okirát-mások — csupán szóbelileg személyesen kéri, az ilyen szóbeli kérések is éppen úgy, mint az írás-, vagy levélbeliek, 8 Lei es bélyegkötelezettség alá esnek, a szóbeli kérelmek természetesen csak abban az esetben, ha azok a lelkészi naplóba vagy iktatókönyvbe bejegyeztetnek. Minthogy pedig az anyakönyvi kivonatok csak a hivatali iktatókönyvből lehet hivatalos számmal ellátni, abba föltétlenül be kell vezetni a szóbeli kérelmet s így a 8 Lei es bélyegkötelezettség nem kerülhető el. Ez esetben a 8 Lei bélyeg az iktatókönyvbe s vonatkozó bejegyzés mellett ragasztandó fel, írásbeli kérelemnél pedig a bélyeg a kérelmező iraton rovandó le.

Oradea—Nagyvárad, 1927 október 20.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

3567—1927—I. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. esperesi hivatalnak.

A kultuszminiszter urnak ez évi 40.841. és 41.005 számú rendeleteire, illetve e rendeleteket magyarázó 46.276—1927. sz. átiratára való hivatkozással fölkérem Nagytiszteletűségedet, szíves kedjék utasítani — *igen sürgősen* — a nt. lelkészi hivatalokat, hogy az alábbi pontokban körülírt költségvetéseket, illetve kimutatásokat és pedig a kettőt egymástól *teljesen elkülönítve, teljesen külön ügyként kezelve*, külön hivatali számok alatt azonnal készítsék el és a gondnokkal is aláírva, hivatali pecséttel ellátva *közvetlenül* a püspöki hivatalhoz *legkésőbb* a f. évi november hó 10-ére — sulyos felelősség terhe alatt — okvetlenül küldjék be.

Elkészítendő tehát minden egyházközségben:

1. A lelkészi javadalom 1928 évi előrelátható saját jövedelmeiről és saját kiadásairól [költségeiről] szóló költségvetés.

A magyarázó miniszteri rendelet szerint „saját jövedelmek” alatt ama ingó és ingatlan vagyionok egész jövedelme értendő, melyek [t. i. ingók és ingatlanok] a lelkészi javadalmat alkotják. „Költségek” alatt pedig az állammal, vármegyével, vagy községgel szemben fennálló köztartozások [adó, illeték], melyek ezeket az ingókat és ingatlanokat és azok jövedelmeit terbelik.

Ezeknek az adatoknak a birtokában fogja megállapítani a minisztérium a tiszta jövedelmet.

Ebbe a költségvetésbe *nem kell és nem szabad befoglalni* a lelkészek részére az agrárreform útján juttatott földeket, [mert ezek az alábbi 2. pontban körülírt kimutatásba tartoznak, hanem csupán azokat az ingatlanokat, melyeket a lelkészek az agrárreform előtti időkből hasznélveznek, melyeket tehát az agrárreform nekik *meghagyott*

és minden néven nevezendő ingó-vagyont [töktét, alapítványokat stb.], melyek jövedelmét a lelkész élvezi s melyek tehát az illető *lelkészi javadalom átlagához* tartoznak.

Össze kell állítani továbbá:

2. Egy kimutatást azoknak a *lelkészi földeknek* 1928 évi várható jövedelméről, melyeket az illető *lelkészi javadalom* az agrárreform útján nyert s melyeket a Miniszter ur „állami adományozásu” földeknek nevez.

Ahol az agrárreform még nincs befejezve és a lelkészségek nincsenek véglegesen birtokba helyezve, ezt a körülményt a kimutatásban *külön* meg kell említeni.

Mind a két kimutatást érdeklőleg megjegyzem még a következőket:

a) Abban az esetben, ha a lelkészi javadalmi földbirtok [bárhonnan származott legyen is] haszonbérbe van adva, a haszonbér értéke *hivatalos* irattal [közs. bizonyítvánnyal] igazolandó, ahol pedig nincs a földekről szerződés, ott a jövő évi valószínű jövedelem a községbeli bérlemények értékének figyelembevételével tüntetendő fel.

b) Nyilvánvaló, hogy a várható jövedelmet mind a két kimutatásban a lehető legminimálisabb összegben kell előirányozni, hogy a költségvetés reális legyen.

c) Az 1. alatti kimutatásba, az ingók jövedelmeinek felsorolásánál nem kell fölvenni a stóllákból eredő s hasonló bizonytalan jövedelmeket.

d) A kimutatások nemleges esetben is kiállítandók.

Oradea—Nagyvárad, 1927 október 29.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi 3508—1927—II.

Valamennyi kebelbeli nt. Iskolaszéki Elnökségnek.

A közoktatásügyi Miniszter Ur 36.458—1927. sz. alatt közölte hivatalommal, hogy szegény iskoláinknak teljesen ingyen felszerelést nem adhat, azonban kedvezményes áron a következő szemléltető eszközöket adhatja:

I. *Térképek*: 1. Európa térképe 50 lei. 2. Ázsia térképe 50 lei.

II. *Történelmi képek*: 17 drb.-ból álló sorozat ára drb.-ként 20 lei.

III. *Uralkodók arcképei*: 1. Mihály király arcképe 1 drb 10 lei. 2. Ferdinánd király arcképe 1 drb 10 lei. 3. Károly király arcképe 1 drb 10 lei. 4. Mihály és Nagy István arcképe 20 lei. 5. Mária királynő arcképe 10 lei.

IV. *Különfélék*: 1. Háromszög vonalzó 12 lei. 2. Körző 100 lei. 3. Szögmérő 50 lei. 4. Ūrmértekek 60 Lei.

A szemléltető eszközök árát nagy városokban az Adminisztrácia Finánciáránál kisebb helyeken a Perceptiánál kell letétbe helyezni és az összeg lefizetésről tanuskodó vevényt [recepisa] el kell küldeni a Közoktatásügyi minisztériumhoz „Casa Școalelor” ad. No. 36.458—1927. Seria F. jegyzéssel.

Oradea—Nagyvárad, 1927 október 29.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi: 3452—1927—II. sz.

Valamennyi kebelbeli Nt. Iskolaszéki Elnökségnek és középfokú iskola Nagys. Igazgatóságának

Alkalmazkodás végett közlöm az Oradea—Nagyvárad i főinspektori hivatal 10074—1927. sz. rendeletét, mely a közoktatásügyi Miniszter ur 131176—1927. sz. rendeletét adja tudomásul a következőkben:

„Főinspektor ur! Kérem adja tudomására a hatósága alá tartozó magán és kisebbségi iskoláknak és ezek fenntartóinak, hogy az iskola-fenntartók és a tanszemélyzet, valamint az adminisztratív személyzet között létrejött egyezségi okmányok [végr. hajt. ut. 41. §.] föltétlenül a bélyegtörvénynek megfelelően bélyegzendők fel. Különben nem terjeszthetők fel a minisztériumhoz“.

E rendelet alapján minden a jövőben felterjesztendő egyezségi okmány 8 lei-es bélyeggel látandó el.

Oradea—Nagyvárad, 1927 október 29.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

3555—1927—I.

Valamennyi kebelbeli nt. esperesi hivatalnak.

Az egyházkerületi közgyűlés 34—1927. sz. határozata alapján az egyházkerületi tanácsbírói tisztségekre az egyházmegyéből beérkezett szavazatok fölbontása alkalmával megállapítást nyert, hogy a második lelkészi tanácsbíróiságra egyik jelölt sem kapta meg az abszolút többséget. Ennek következtében a legtöbb szavazatot nyert két lelkész: Debreczeni István [Szatmár] és Papp József [Gencs] között a pótválasztást ezennel elrendelem.

Mint hogy azonban kerületünk őszi közgyűlésének ideje közel van, fölkérem nagytiszteletű Esperes urat, hogy a pótválasztást az egyház-községekben *azonnal* — és a rendesnél rövidebb határidő kifizése mellett — rendelje el, illetve hajtsa végre, úgy, hogy a szavazatok *legkésőbb a folyó évi november hó 25-én* már föltétlenül a püspöki hivatalban legyenek.

Oradea—Nagyvárad, 1927 október 27.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Ad. 3537—1927. sz.

Valamennyi kebelbeli nt. Esperesi és Lelkészi Hivatalnak.

Az illetékegyenérték bevallása, illetve kirosása kapcsában, az egyházkerületi ügyész urnak egy felmerült esetből folyólag adott jogi véleményét és tanácsát jónak látom közérdeki jellegénél fogva az alábbiakban nt. Lelkésztársaimmal is közölni mihez tartás végett.

„Az illetéktörvény 16. art. 3. §. a) pontja alatt *illetékesekként* vannak fölsorolva: a *közingatlanok* [épületek, parkok, utcák stb.] és a *közhasznú intézmények* ingatlanai, ha nem jövedelmeznek; vagy ha jövedelmeznek is, de a jövedelem ennek az intézménynek a céljaira van lekötve [pl. muzeum-épület, gazdasági-, ipariskola ingatlanai stb.]

Nemcsak e szakasz meghatározásából, de abból is, hogy az egyházi ingatlanokat egy külön

szakasz érinti, következik, hogy a fenti szakasz nem vonatkoztatható az egyházi ingatlanokra.

A 16. art. 3. §. b) pontja alatt a törvény azt mondja: az állam által segélyezett [fenntartott] vallásfelekezetek paróchiális ingatlanai, melyek nem hoznak semmi jövedelmet s amelyek *eddig is mentesek* voltak: illetékmentesek.

A magyar törvény szerint illetékmentesek voltak azok az egyházi ingatlanok, melyek sem ház-, sem földadóval megterhelve nem voltak, vagyis: a templom, iskola, lelkészi lak De mentesítve voltak azok a javadalmi ingatlanok is, melyek jövedelme a 400 frtot meg nem haladta. Ez alapon lehetett a multban mentesíteni sok lelkészi, kántori és tanítói javadalmi földet is.

Minden konkrét esetben megfelelőbbező tehát: a templom, iskola s lelkészlak illeték alá vonása s megállapítandó, hogy a papi és tanítói földek a multban mentesítve voltak-e a becslés alapján az illeték alól. Ha ez nem állapítható meg, úgy a becslés mennyisége ellen lehet felebbezni s azt kell állítani, hogy az illető javadalom jövedelme 800 aranykoronának megfelelő 32,000 Leit nem ér el. így tehát a mostani törvény szerint sem lehet illeték alá vonni, mert régebben is illetékmentes volt.“

Oradea—Nagyvárad, 1927 október 31.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Pályázati hirdetés

a bánáti ref. egyházmegyébe kebeleztet bunyaszekszárdi [bunea ungurească i] ref. egyház [Severinvármegye] rendes lelkészi állására.

Javadalom: 1. Lakás [belső takarítás nélkül] 1 1/2 hold beltelken.

2. 30 hold föld, melynek adóját lelkész fizeti. A 30 kat. holdban benne van a földreform során kapott 10 kat. hold is.

3. Stóla az egyházkerület előírása szerint.

4. A kérelmezendő államsegély.

Kötelesség: A bunyaszekszárdi anya-egyházban és a hozzácsatolt szórványokban az összes lelkészi teendők ellátása.

Pályázati kérvények e hirdetmény megjelenésétől számított 3 héten belül lelkészi oklevéllel és szolgálati bizonyítvánnyal a bánáti ref. esperesi hivatalhoz Tormac—Végvár jud. Timiş küldendők.

Megjegyeztetik, hogy az e. község sem a 10 hold agrárföldért, sem az államsegélyért nem szavatol.

Oradea—Nagyvárad, 1927, okt 31.

Sulyok István,
püspök.

Pályázat

Tăuteu-i [Tóti] ref. kántortanítói állásra.

Javadalom: 1. Lakás és kert természetben. 2. 11 kat. hold föld egy tagban, melyből 4 hold kaszáló. 3. 28 köböl tisztá buza. 4. 12 méter tűzifa. 5. 4 erdő és legelőjog. 6. Stóla az egyházkerület végzése szerint. 7. Esetleges földkiegészítés melyről az egyház nem szavatol.

Megválasztott kántortanító ezidő szerint a „Banca Populară“, könyvelője, melyért évi 6000 lei tiszteletdíjat kap.

Kötelesség: III—VII. vegyes osztályok vezetése. Lelkész akadályoztatása esetén helyettesítés. Egyházi jegyzőség.

Pályázhatnak egyházi és állami törvények-
nek megfelelő képesítéssel bíró férfi tanítók.
Pályázati határidő november 25.
Pályázati kérvények felszerelve a ref. lel-
készi hivatal részére Tăuteu—Tóti, — mely község
Margitától 8 km. fekszik — Biharmegye küldendő.
Tăuteu—Tóti. 1927 okt. 28.

Presbyterium.

Van szerencsem hittevéreim szíves fgye-
lmet ezuton is felhívni dúsan felszerelt
raktárunkra, női- és férfi szövetek, palást,
lűszterek és kelmék hozzá moaré sely-
mek, damasztok, vásznak, asztalneműek,
harisnyák, paplanok, madracok, internatus
felszerelések, menyasszonyi kelengyék stb

Pénte-
ken
egész
nap
nyitva

Hétfőn
egész
nap
nyitva

Hittelt nyújtunk, nem részlet árakban,
hanem napi árak mellett 30, 60, és 90
napra kellő fedezettel.

Szíves pártfogásukat kéri kiváló tisztelettel

Hajnal & Rózsa

Oradea, Iosif Vulcan (Nagy Sándor) utca

7-10

„TAKARÉKOSSÁG”

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Dimitrie Cantemir [Beöthy Ö. u.] 2

Alakult: 1899. évben.

Telefon: 4-54

Befizetett üzletrésztőke Lei 7.100,000

Lelkész urak részére előnyösen teljesít
átutalásokat.

Folyósít rövid lejáratu váltó
és jelzálogkölcsonöket.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

9

BERGER és SPINDLER

nagyszabeni harangöntők ajánlják
háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az
árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év.
Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhang-
jáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek
Wegenstein S. Fiai orgona- és harmonium-
gyárában, Timisoara.

Kitűnő hangu harmoniumok és pedálos harmo-
niumok állandóan raktáron. Orgonajavítások,
tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek.
Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díj-
talanul szolgálunk.

18

Harang és fémöntőde

18

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszabeni

szállít templomi harangokat gar-
rantált békeöntözésben. művészi
kivitelben a legmesszebbmenő jót-
állás mellett. Hosszu évi tapaszt-
alatok ezen szakmában első-
rendű munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat.
Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

HARANGOK

garantált békeminőségű bronzból,
előre megállapított hosszantartó,
csengő hanggal, 30 évi jótállással

KLEIN K. OSZKÁR CUGIR
JUD. HUNEDOARA

jóhirű harangöntődjében készülnek. Az erdélyi [Cluj] és királyhágómelléki
[Oradea] ref. egyházkerületek szerződéses harangöntője. Számtalan erdélyi
egyházközség elismerő nyilatkozata igazolja a legszolidabb és kifogástal-
lanabb munkát, ezért az egyházközségek saját érdekükben, minden koc-
kázat nélkül rendelhetik harangjaikat fenti cégnél. Kérjen árajánlatot.
Információt fentemlített egyházkerületek vezetőségétől.

5-10

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÁGÓ MELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyvkiadó Oradea—Nagyvárad, hová az előfizetések, hivatalos hirdetések és azok díjai s eselleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szatmár ref. lelkészi hivatal, hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

A magvetés.

Luk. 8., 4.

Hervadt virággal, megsárgult, megszáradt, rozsdavörös levéllel betakart mezőkön csillogó ekék után fekete barázdák feslenek. A magvető kimért, lassu léptekkel ott megy a barázdákban és szórja a magvakat. És aztán, alig hogy egy pár nap tova suhan, a fekete barázda zöld fátolba rejtődik; a rög aratással biztat; — az elhintett magvakban élet van!

Isten igéjét, ezeket a drága magvakat is vetik szerte a világon mindenütt.

Ezekben a magvakban is élet van, még pedig erővel teljes, feslő, duzzadó élet! A talajt, az emberi sziveket is szántják a gondok, a fájdalom, a megpróbáltatások. Mi az oka mégis, hogy ennek a munkának olyan kevés az eredménye, olyan kevés a gyümölcse?!

Talán a magvetésben van a hiba? A mód, amint az történik, nem megfelelő; nem eléggé új; nem érdekes? Nagyon is közönséges, vagy túl magas? Avagy talán vetés közben összekeveredik a jó mag a gyomok magvaival?

Lehet! Azonban a gondos szolga éberrel ügyel, hogy az meg ne történjék! Tudja azt, hogy az ember szava legjobb esetben is élettelen drágakő, Isten igéje pedig élettéljes mag.*

Nem itt, hanem legtöbbször a talajban van a hiba. A talajról mondotta az Idvezítő is, hogy az különböző. A különböző talaj pedig különböző előkészítést igényel; — ha vetni akarunk bele, ismerni kell a termőképességét.

Rossz talaj! Tudjátok, hogy melyik a rossz talaj? kérdezte egyszer egy lekipásztor. Azok szive, akik nem tudják már mikor a templom küszöbén átlépnek, hogy mi volt a textus!

* (Pár gondolat Frommeltől.)

A talaj igen gyakran tit. Az ut pedig, mely a tültől a szívhez vezet, igen gyakran nagyobb távolság, mint a Jeruzsálem és Jerichó közötti. Hányféle gyilkosnak eshetik itt az ige aldozatui?! Sőt a kísértő a templomot is felkeresi imádságos könyvvel a kezében, — a telt templomot látogatja a legszívesebben.

De vigasztaló, hogy van jó talaj is. Mi a kötelesség ilyen körülmények között? A talaj munkálása és gondos bevetése, a többi a kegyelem munkája. Hogy az a munka gyümölcsöző legyen, azért imádkozunk! Ezt várja tőlünk a mi mennyei Atyánk. Dr Bodnár Gábor.

Zsinat előtt.

(Folytatás)

Megokolás:

A 7. és 35. § hoz: A törvény 35 szakaszában taxative vannak felsorolva a fegyelmi büntetések, melyek közül egyháztaggal szemben, mint legszigorubb, a választás vagy választhatás jogától való felfüggesztés szerepel.

A birói gyakorlat egyháztagek által elkövetett több olyan súlyos cselekedetet talált, melynek megtorlására a jelenlegi fegyelmi büntetés erőteljesebb bizonyul és nem alkalmas arra, hogy azok ismétlésétől egyeseket visszatartson.

A világháboru borzalmait az követő események, a bolsevizmus, kommunizmus romboló tanításai többeknél az emberi lélek oly elvadulására vezettek, amelyekre azelőtt nem is gondolhattak, amelyekkel szemben az egyház önvédelmi joga is szükségeli a megfelelő intézkedést.

Ha azt látjuk, hogy egyes egyházközségekben találkoznak egyháztagek, akik nyíltan hirdetik istentagadó elveiket, izgatnak, makacs harcot folytatnak az egyház törvényei, intézményei, hatóságai ellen nyíltanvalóan egyházzromboló céllal; lehetetlen be nem látni, hogy ily súlyos esetek ugyan-olyan súlyos büntetést igényelnek.

ami csakis az ilyen egyháztagnak abból az egyházközség kebeléből való kizárásában található kellő megtorlást.

Ezt a kizárást mindenkorra valónak nem tekinti a javaslat: az eltévelyedett egyháztagnak az idő folyamán olyan erkölcsi átalakuláson mehet át, ami az egyház kötelékébe visszafogadását lehetővé teszi.

A törvény az egyháztagnak fegyelmi vétségének elbírálását az egyházközségi bíróság hatáskörébe utalja (7. §.). Tekintettel azonban a javaslat által tervezett ezen újabb büntetési nem rendkívüli súlyosságára és hogy az egyházközségi bíróság tagjai a velök egyközségben élő olyan egyházztaggal szemben érthető ellenszenvvel viselkedhetnek, így alig lennének mentesek ítélezésekben az elfogultság, a javaslat az ilyen eseteket az egyházmegyei bíróság hatáskörébe véli utalándónak.

Ad. 7. §. Ez a módosítás csak világosabb kifejezése annak az elvnek, amit az eredeti törvény is tartalmaz és a gyakorlat is követ.

A rendbüntetési jog gyakorlásánál ugyanazon szempontok az irányadók.

Ad. 15. és 20. §. A birói gyakorlat a javasolt kiegészítést követi, de mert több ízben vitássá tétetett a kérdés, a kiegészítés célszerűnek látszik.

Ad. a 26. §. A kiegészítés az E. T.-ek által eddig nem ismert, de a világi törvények által kipróbált s hasznosnak bizonyult perrendi intézkedés bevezetését célozzák a jogegység tárgyában hozandó határozatokkal illetőleg.

Nem lehet olyan tökéletes egy törvény sem, mely a gyakorlat által felvetett minden esetre nézve megoldást tartalmazzon, vagy egyes rendelkezései értelmezésre ne szoruljanak. Így szükséges, hogy a legfőbb bírószervezeték módja legyen a törvény értelmezésére oly esetben is, mikor jogorvoslat hiányában az ügy egyébként elbírálása alá nem juthatna. Az ilyen — jogegység tárgyában hozott — határozatok által az egész jogterületen levő alsóbb bíróságok utmutatást nyernek a törvény helyes alkalmazására nézve, mi által egységes birói gyakorlat fejlődhet ki.

Ezt célozza a javaslat, az egyetemes konventi rendes bíróság, mint legfőbb fegyelmi bíróságunkhoz utalva a határozat-hozatalt.

Ad. 31. §. A birói gyakorlat igazolja ezen új intézkedés szükségességét, mert így mód van arra, ha a különválasztás lehetséges, hogy a bíróság ítélettel fejezhesse be egyes panaszlottakra vonatkozólag az ügyet akkor, mikor még más panaszlottakkal szemben az ügy ítélethozatalra nem érett meg.

Ad. 34. §. 7. pont. Ez a módosítás is egy, a

gyakorlat által felvetett kérdést old meg és pedig abban az irányban, amint annak a zsinati törvények alkotásakor is értelmezést adtak (lásd a vonatkozó zsinati naplót)

Ad. 34. §. B) pont. A törvény fegyelmi esetekül az egyháztagnak „hithűségben”, „valóságos érületben”, „közkerültségben” ütköző cselekményeit jelöli csak meg, holott ezek fogalma alá nem lennének vonhatók az ezen törvény-szakasz A) 4., 5., 7. és g) pontjaiban meghatározottak; pedig ezeket sem lehetne büntetlenül hagyni.

Ad. 35 §. A törvény legfontosabb szakasza ez, mely a fegyelmi büntetésekről rendelkezik.

A birói gyakorlat arra a tapasztalatra vezetett, hogy a c) és d) pontokban meghatározott büntetések között, súlyosságok tekintetében olyan nagy különbség, mondhatni ugrás van, ami okvetlen igényli annak áthidalását, egyfelől a pénzbüntetés maximumának felemelésével, másfelől egy újabb büntetési nemnek a beállításával.

A fizetésnek egyötödéig haladható pénzbüntetés sok esetben kevés, nem bír a büntetés megtorló hatásával, különösen akkor, ha az elítelt vagyonnal, vagy más jövedelemmel is rendelkezik, esetleg a fegyelmi cselekmény rugója kapzsiság volt. Viszont a bíróság pénzbüntetésnél súlyosabb büntetést nem tartván alkalmazhatónak, csak a maximum, vagy annak megközelítésével tartja elég súlyosnak a büntetést.

A felfüggesztést, mit a törvény, mint adminisztrációs intézkedést különben ismer is, — világi törvények fegyelmi büntetésként is alkalmazzák. Alkalmazását indokolja egyfelől az, hogy az esetleg szigorúnak talált „azon helyről való elmozdítást” vagy „hivatalvesztés” kimondását mellőzhetővé teszi, másfelől a felfüggesztés idején az erre elítelt tisztviselő vagy alkalmazott hivatali működése szünetelvén, az idők múlása kiengesztelődésre vezethet és alkalom nyilhat arra, hogy az illető más egyházközségnél helyezkedjék el.

Mint új büntetési nem, ezen szakasznál új „f” pontként állítandó be az egyháztagnak abból az egyházközség kebeléből való kizárása, amelyre vonatkozólag a 7. § nál található a megokolás.

Ad. 39. §. A létező törvény nyilván csak elnézésből mellőzte annak kimondását, hogy a megintés, mint rendbüntetés ellen helye van a felebbezésnek, miért is ez — a 107. §. második bekezdésében foglaltakra tekintettel — pótlendő.

Ad. 60. §. Az 5-ik bekezdésnek a 6-ik való összevetéséből kitűnik, hogy csak toll, vagy nyomtatási hibából történt, hogy az 5-ik bekezdés szövege „első foku bíróság” — ott említ „elsőfoku bíróság elnöksége” helyett, mihez képest a kijavítás indokolt.

Ad. 62. §. Ez a kiegészítés csak a világosabb meghatározást célozza.

Ad. 68. §. Az esetek nagy részénél az történik, hogy az elnökség vizsgálatot rendelő végzésében nem valamennyi panaszpontra rendeli el a vizsgálatot, amikor is a törvény értelmében a panaszosokat vádlói jog illeti meg, azokra a panaszokra vonatkozólag, amelyekre nem rendeltetett el a vizsgálat. Miután a mai törvény nem intézkedik közelebbről, hogy az ilyen együttes vád esetében mi legyen az eljárás: a javaslat ezt a hézagot pótolni kívánja.

Ad. 71. §. A törvény 100 koronánál magasabb eljárási költséget nem ismer. A változott valutáris viszonyok és értékelődások újabb szabályozást igényelnek, s célszerűbbnek mutatkozik a fix összeg meghatározás helyett az elnökségre bízni, a költségelőlegek mennyiségi megjelölését, mi a kihallgatandó személyek nagyobb számára vizsgálóbiztos vagy küldöttségi tagok hosszabb helyszíni tartózkodása, nagyobb utiköltsége stb. szerint ugyanis folyton változik.

Ad. 73. §. Nem lehet vitás, hogy azok a kizárási okok, melyek a 49. §-ban a bíróság tagjaira vannak felállítva, épugy akadályok legyenek a vizsgálóbiztos vagy küldöttség tagjaival, továbbá az ügyész és jegyzővel szemben is, úgy, hogy a mai törvény ezt nyilvánvalóan csak elnézésből nem mondotta ki.

Ad. 76. §. A bírói gyakorlat tapasztalati megállapítása, hogy sok esetben a fegyelmi vád, tárgyául megjelölt tény, nem bizonyítható tanúkkal vagy más bizonyítékokkal, nem lévén jelen ez esetben csak a panaszolt és a sértett. Ez esetekre gondolva célszerűnek látszik az az újítás, hogy a sértett mégha panaszosként szerepel is, tanuminőségben hallgattassék ki, meg, vagy meg nem esketése a vizsgálóbiztos vagy küldöttség belátására bizatván egyébként is az ítélkező bíróság mérlegelheti az ilyen vallomások bizonyító erejét.

A. 79. §. A törvény ez időszertint érvényében kötelezővé teszi, hogy minden ügyben a vizsgálat után tárgyalás tartassék. Gyakori az eset, hogy a vizsgálat eredményéhez képest a vádak megdőlnék, vagy a bizonyítás teljesen megghiusul, vagy csak oly tények nyertek bizonyítást, amelyek nem állapíthatják meg valamely fegyelmvétség tényálladékát, illetőleg csak rendbűntetést igényelnek. Ezekben az esetekben csak a bíróság tehermentesítésére vezetne, ha az elnökségnek megadatnék a jog, az ügynek saját hatáskörében leendő elintézésére az érdekelték-felelbezési joguk gyakorolhatása folytán nem szenvednének ez által sérelmet.

A javaslat ezen kívül a vizsgálat kiegészítésében is új rendelkezést vezet be, amit szintén

a gyakorlat igazol. Ily módon nagyobb a valószínűség, hogy a bírósági tárgyalás minden anyagot együtt talál az érdemi elintézéshez.

Ad. 128. §. Volt eset, mikor egy „viselt hivataltól azon helyről való elmozdítást” kimondó jogerős ítélet, csak hetek múlva érkezett le a fegyelmi büntetés végrehajtására hivatott alsóbb fokú egyházi bíróság elnökségéhez, amely időközben az elmozdított tisztviselő végezhetette azt a funkciót, amelytől őt az ítélet megfosztotta. Ugy, hogy felvethető a kérdés, vajjon ezen időközben tett hivatalos intézkedései a törvény 128. § a rendelkezésére való tekintettel joghatályosak-é? Mindezek indokoltá teszik annak kimondását, hogy az ilyen ítéletek végrehajtása lehetőleg sürögősen foganatosíttassék.

[Vége.]

Domokos László
egyházker. tanácsbíró.

Egyházi élet.

Az érmelléki egyházmegye őszü közgyűlése.

A régi jó idők emlékei elevenedtek meg előttünk, midőn annyi év múlva [háboru óta] ismét 2 napos gyűlésre jöttünk össze. Első nap [okt. 18.] délelőtt a lelkészek tartottak értekezletet, melyre a lelkészi-kar csaknem teljes számban vonult fel. Az értekezletnek 3 kiemelkedő pontja volt. Első: a lelkészek önkéntes megadóztatása a lelkészi özvegyek támogatására az eddig adott segítségen kívül negyedévenként 100—100 lei-el. A másik: egyöntetű megállapodás a választandó gondnok személyében, ami egyáltalán nem adott vitára okot, mivel a lelkészek egyhangu bizalma Pappszász Lajos egyházker. és egyházmegyei tanácsbíró felé irányult, akit eddigi közéleti működése s egyéni kiválósága egyenesen predestinálják a gondnoki tisztségre. S végül: fontos lépés a belmissziói munkálkodás megalapozása és az időszertü kívánalmakhoz alkalmazása felé. Határozattá lett, hogy az u. n. köri lelkészi értekezletek fenntartása mellett évenként 2-szer az egyházmegyei közgyűlést megelőző napon egyetemes lelkészi értekezlet keretében ünnepélyes műsorral belmissziós gyakorlatok tartassanak. Ez alkalommal is délután összegyűltek a lelkészek a templomba, hol Lukács V. r. első verseihez fűzött reflexiókat Varga Béla a hálók mélyebbre eresztésének szükségét hangoztatva, Orosz Lajos és Laczák Dezső pedig magvas előadásokat tartottak, miknek nyomán megindult vita nagyban hozzájárult egynemű dolgok tisztázásához. A másnapi közgyűlés kezdetén az örökszép XC. zsoltár elzengése s könyörgése után Végh József esperes a nyár folyamán elhunyt e. m. gondnokunkat, dr Várady

Miklóst parentálta el kegyeletes szavakkal, amit a megboldogult iránti tiszteletből állva hallgatott végig a közgyűlés. Épen most 2 éve őszi közgyűlésünkön iktattuk be gondnoki tisztségébe, ahova példás közéleti tevékenységével szerzett gazdag érdemei emelték fel s tették méltóvá. Egyházmegyénk el nem muló hálával tartja meg emlékét élte javakorában elhunyt kedves gondnokának. A nagy gonddal megszerkesztett esperesi jelentésből általános feltűnést keltett az egyházak javára befolyt 700 000 leinyi adományok hatalmas összege. Örömmel vette tudomásul közgyűlés, hogy általában ékesen és szép renddel folynak dolgaink, az egyházak élete ugy belső, mint külső vonatkozásaiban normális mederben halad. Említésre méltó sérelmek, panaszok nincsenek. Iskoláink a nehéz viszonyok dacára kielégítően működnek s igen figyelemre méltó, hogy az egyházmegye 60 tanítója közül — bárha anyagi küzdelmek alól alig vannak köztük mentesek. 21 en kitűnő eredményt produkáltak s egy sincs olyan, ki ne felelt volna meg elfogadhatóan kötelességének. A kerületi határozatok során ismét kifejezést adott közgyűlésünk ama már egy ízben leszegezett felfogásának, hogy a lelkészek kongruájából lefogásokat csak a lelkészek belegyezésével lehet eszközölni és legfeljebb csak akkor, ha az egyházak köztartozásának ki nem fizetése miatt a lelkészek anyagi felelőssége kimondható. Nagy veszteséget jelent egyházmegyénknek Csokonay József szentjobbi lelkész, egyházmegyei aljegyző eltávozása, aki abban a szerencsében részesült, hogy egyházmegyénk odaát szakadt népes egyháza, Bagamér választotta meg. A kitűnő képzettségű kollegát és kedves jóbarátot itt osztatlan tisztelet és szeretet övezte s ugyanaz kíséri el új, de bizonyára jobb otthonába! — A sablonos ügyek: adásvétel, pótkivetések, kölcsönök közül kiemelkedik az érmihályfalvai leányegyesület létesülése, amit készsleges örömmel hagyott jóvá közgyűlésünk, sőt követendő példaként állítja oda az egyházak elé ezen egyesületet, melynek emberbaráti áldásos működésének haszna már is meglátszik a gyülekezet életén. A gyűlés Esperes záró fohászával és énekléssel ért véget.

Az osztatlan elemi iskolák részére
szükséges és most felterjesztendő

Kitöltött órarend

mely a közoktatási törvény rendelkezéseinek teljesen megfelel, megjelent és kapható

BÉRES KÁROLY könyvkereskedésében

Oradea—Nagyvárad, str. Iosif Vulcan 14.

Ára 40 Lei.

HIREK.

A szatmári főgimnáziumért. Az utolsó segélykiáltás hangzott el kerületünk egyetlen főgimnáziumáért azokban a felhívásokban, melyeket egy bizottság küldött szét minden lelkeszi hivatalhoz fenntartó testületi tagok toborzása végett. Az akció nem volt eredménytelen. De még mindig sokan vannak, akiknél a kiáltás süket fülekre talált és a felhívásokra még csak nem is válaszoltak. A bizottság a megkeresettektől címekeket is kért, hogy közvetlenül forduljon hozzájuk. Ismételen kérjük mindazokat, akik a kéréseket figyelmen kívül hagyták, hogy ne zárkózzanak el ridegen ennek teljesítése elől, ami fajunk iránt való kötelesség. Mindenki tud elszakítani, hacsak minimális összeget is erre a célra és nem tudunk elképzelni egyetlen gyülekezetet sem, ahol ne lehetne alkalmas időben és módon ezt a nagy ügyet felkarolni. A megajánlott fenntartói díjakat és adományokat folytatólagosan közöljük és kérjük, hogy akik még nem tették, küldjék be a Kereskedelmi Bank Satu-mare címre. Kétszer ad, ki gyorsan ad! A belépett tagok és adakozók névsora a következő Évi díj: Bartha Kálmán 2000, Szász Ferenc 1000, dr Rácz Endre 500, Tatay Pál 2000, Sárközy Lajos 1000, Joó Endre 500, Vincze Károly 500, Pál Endre 1000, dr Farkas Jenő 1000, ifj. Freund Sámuel 1000, Sulyok István 1000, Domahidy Elemér 1000, Havas Gyula 1000, Papp József 1000, Szabó Zoltán tdk. 1000, Papszász Lajos 1000, Bónis Elemér 1000, Telegdy László 1000, dr Szabolcska László 500, dr Sarkady Sándor 500, Major Gyula 500, dr Gulácsy Sándor 500, dr Ujfaluassy Sándor 500, Szabó Zoltán 500, Kalmár István 500, dr Hadházy Kálmán 500, Kiss Károly 500, Ajtai Nagy Gábor 500, dr Sarkady Dániel 500, Nagy Vilmos 500, dr Soós István 500, Tárczy Gyula 500, Bay Mihály 500, Nagy Béla 1000, Kanizsay Jenő 1000, Kenyeres József 500, Kenyeres Lajos 500, Mónus István 500, Szigeti Sándor 500, Pongrácz Károly 500, dr Böszörményi Károly 1000, Czégényi Sándor 500, Sáfrány Károly 500, Ref. egyház Pettyén 500, Debreczeni István 500. Adományok: Roóz Gyula kettő dollár, Ber Kováts Miklós 1000, Bottyán Pál 100, N. N. 200, Szücs Kálmán 200, Buus József 200, Veres Imre Iriny 400, Nánásy Dániel Szentleányfalva 300 lei.

Harangavaiás Bélzerénden. Szeptember 9-én avatta fel új harangjait a bélzeréni egyház, presbyteri konferenciával egybekötött ünnepséggel. Délelőtt alkalmi istentisztelet volt, melyen Balogh Mátyás nagyzeréni lelkész mondott áhitatos és felemelő imádságot és hirdette erőteljesen Istennek ígését. Utána Juhász András tartott lendületes harangavaiási beszédet és Igyártó Sándor helybeli lelkész ismertette a harangbeszerzés tör-

ténetét A délutáni istenitiszteleten Szűcs Antal imádkozott mély buzgósággal és hirdette az igét evangéliumi lélekkel. Puskás Irma tanítónő pedig szívet, lelket gyönyörködtető szóló-éneket adott elő. Istenitisztelet után presbyteri konferenciát tartottak, melyen — sajnos — kevés presbyter volt jelen. Szűcs József feketegyarmati lelkész elnöki megnyitójában rámutatott a konferenciák céljára, Botyán Pál kisjenői lelkész a presbyter kötelességei a szentírás és egyházi törvényeink alapján, Balogh Mátyás a presbyterek a gyülekezetben. Fogarassy Bálint ágyai lelkész a presbyter, mint a lelkész segítőtársa címen tartottak nagyon tartalmas, eszméltető előadásokat s közben Dávid Sándor presbyter hatásosan szavalt. Este műkedvelő előadás volt.

A szerkesztésért felelős: Dr. GYENGE JÁNOS.

Szerkesztői üzenetek . . .

Dr. B. G. J.-s, Dr. H. E. J.-a. Cikked megjött de türelmet kérek, míg egymásután mindenre sor kerül. — **R. Z. P.-a.** Hasonlóképen. Levélben bővebben

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

3620—1927. II. szám. — Tanügyi.

Valamennyi kebelbeli elemi iskola Nagytiszteletű Iskolaszéki Elnökségnek és Középiszkola Nagyságos Igazgatóságának!

A Közoktatásügyi Miniszter Ur 129.585—1927. sz. rendeletével az összes felekezeti iskolák fölterjesztett igazoló iratait folyó évi november hó 15-ig leendő kiegészítés és megfelelő kiállítás végett visszaadta. A főhatóságom alá tartozó iskolák iratai közül csak a Bihar- és Szatmár-vármegye területén levő iskolák iratait kaptam meg [egy iskola kivételével] a nagyvárad-i inspektorátustól: az Arad, Szilágy-, Temes-Torontál-, Krassósözörény- és Máramaros megye területén levő iskolák iratai közvetlenül küldetnek meg az illető iskoláknak, valamint a középiszkoláink iratai is.

A visszaküldött iratokhoz minden iskola részére 1 db. „REFERAT” című nyomtatvány is van csatolva, melyek a szállítás következtében többé kevésbé megrongálódtak, minthogy azonban ezen kérdő ívekből második példányt beszerezni nem lehet, a megrongált példányokat az érdekeltek illesszék össze, hogy használhatók legyenek.

Iskoláink léte függvén ezen kérdőív pontos kitöltésétől, fölhivom és elkötelezem az iskolaszéki elnökségeket, illetve igazgatóságokat, hogy jelen utasításom pontos figyelembevételével töltsék azt ki és mellékeljék hozzá az összes kívánt iratokat a következőképen:

A kérdőív [Referat] 1., 2., 3., 4., 5., 7., 8., 9. [ahol internátus van 10] 11., 12., 13., 14., 15. és 18. ik pontjaira az illető iskola igazgatósága írja be a feleletet, mégpedig személyes felelősség terhe alatt.

A kérdőív [Referat] bevezető soraiba a la temeiuł No. után beírandó ez a szám: 129.585—1927. A bevezető sorokból a második sorban levő „deschidere” szó kihuzandó.

Az 1. pont alá [felul școalei] ez írandó be: școala primară particulară confesională reformată.

A 2. pont alá [anul de când funcționează stb.] az 1918. december 1. előtt is már működött iskoláknál a második sorba a „cu drept de publicitate” szavak után beírandó az iskola alapításának éve. A No. ord. után pedig ez: pe bază legii ungar. XXXVIII. din anul 1868. Az 1918. december 1. után keletkezett iskoláknál az iskola engedélyezésének évszáma és az engedélyező rendelet száma írandó az első sorba, a rendelet száma után pedig jelezni kell, hogy a miniszter, vagy a nagyszebeni kormányzótanács vagy a revizorátus adta az engedélyt, Min. Cons. Dir. vagy Rev. rövidítésekkel.

Ezen 2. ik ponthoz igazoló okmányul szolgál az 1918. december 1-e előtt is már működött iskoláknál a Primáriának igazolványa; az 1918. december 1-e után keletkezett iskoláknál az engedélyező rendelet. Eredetiben vagy közjegyzőileg hitelesített másolatban

A 3. ik pont alá a „Numele persoanei” szavak után ez írandó be: Comunitatea bisericească reformată din . . . a „cetățenia” szó után ez, hogy: română. A „calitatea” után nem írandó semmi, se a következő nyomtatott szöveg után. Az „este persoană juridică” kérdés után ez írandó: da. A „numero și data actului respectiv” után beírandó a primaria által az egyház jogi személyiségének igazolásáról kiállított Certificat száma így: p. o. No. . . . /1927. primăriei din . . . E pont igazoló okmánya a primáriának ezen eredeti bizonyítványa.

A 4. ik pont alá ez írandó: maghiar. E pont igazoló okmánya a főntartótestület azon román nyelvű nyilatkozata, melyet a M. O. T. 35. ik szakaszára hivatkozva állít ki az iskola tanítási nyelvére vonatkozólag.

Az 5. ik pont alá az első sorba ez írandó: da. Ezen pont okmány melléklete az iskola főntartótestületének román nyelvű nyilatkozata arról, hogy az iskola mindenben alkalmazkodik az állami tantervhez.

A 6. ik pontot nem az iskola igazgatósága tölti ki, de ehhez okmány mellékletként csatolandó az iskolában használt tankönyvek román nyelvű jegyzéke 2 példányban a végrehajt. utasítás 39. ik szakaszának és a törvény 28. ik szakaszának megfelelőleg. Megnevezendő a szerző, a könyv címe és az engedélyezési szám.

A 7. ik pont alatt az a) alá beírandó a könyvtárban levő román nyelvű könyvek száma b) alá a magyar nyelvű könyvek száma, a kérdőjel után pedig ez a szócska: da. E pont okmány melléklete a románul összeállított könyvtári kimutatás 2 példányban.

A 8. ik pont alatti kérdés után ez írandó: numai in limba maghiară. Ezen pont okmány melléklete az iskola 2 példányban románul kiállított órarendje, amelynek mindenben a végrehajt. utasítás 116. ik cikke 6. ik pontjában elmondottak szerint kell készülnie és amelyen a román nyelvű, román történelmi és román földrajzi órákat piros-

sal kell aláhuzni. Minta órarendi nyomtatvány az osztatlan iskolák számára kapható. B é r e s Károly nyomdájában.

A 9 ik szám alatti kérdések közül a b. kérdés után ez irandó: propriu, ha az iskolaépület az egyház tulajdona; ha azonban bérelt helyiségben van az iskola elhelyezve, akkor ez irandó be: inchiriati a c) alá beirandó az osztálytermek száma arab számmal a d) alatt (săli speciale) felsorolandók az igazgatói iroda (camera directoriala) a tanítói vagy tanári szoba (camera învățătorilor sau profesorilor) a szertárak (muzee) és a kézimunka termek (muzeul sau atelierul pentru dexterități). E számhoz okmánymelléklet gyanánt szolgál az iskolaépület összes helyiségeinek vázrajza (schia localului) 2 példányban, világosan feltüntetve méterekben a helyiségek hosszúságát (lungimea) szélességét (lățimea) és magasságát (alțimea).

A 10 ik pont kérdéseire csak az internátusok felelnek az a) pont alatt arab számmal beírva a hálótermek számát és a b) pont alatt a tanulótermek számát, c) pont alatt a különleges rendeltetésű szobákat megnevezve (igazgatói szoba, camera direcțiunei, vendégszoba camera oaspeților, várószoba camera de așteptare, betegszoba infirmerie, zenegyakorló szoba camera pentru muzica ect) d) alatt az internátus udvarának területe négyzetméterekben arab számmal. Az internátusok mindezeket a 9 ik pont alatt jelzett módon elkészített és 2 példányban kiállított vázrajzzal mint okmánnyal igazolják.

A 11-ik pont alá ezt írjuk: după anexă No. a No. után a fölterjesztés ezen okmány mellékletének számát, vagy betűjét írjuk. Ha betűvel vannak a mellékletek jelezve, akkor nem No-t írunk, hanem e helyett sub-ot Okmánymelléklet ezen ponthoz az iskola román nyelvű butorziati jegyzéke 2 példányban.

A 12-ik pont alá ugyanazt írjuk, ugyanolyan módon mint az előző szám alá E ponthoz okmánymelléklet gyanánt szolgál az iskola felszereléséről, tanszereiről románul 2 példányban kiállított jegyzék.

A 13. pont alá ezt írjuk: da és după anexă No. Ezen pont okmánymelléklete az iskolafenntartó-testületének a M. O. T. végr.-hajt. utasításának 13 ik szakasz d) pontja 4-ik bekezdése alapján kiállítandó román nyelvű nyilatkozata a következő szövegezéssel: Declarație. Subsemnatul pe bază Art. 13. al Reg. punct d) alin 4. declară oficios în numele susținătorului al școlaei reformate confessionale particulare din că biserica reformată din ca susținătorul școlaei susnumite are fondurile necesare pentru susținerea școlaei. Dat. la aláírások, a lelkész és a főgondnok részéről, megpecsételve az egyház román nyelvű bélyegzőjével. E deklaráciára 10 lei-es okmánybélyeg ragasztandó.

A 14-ik szám alá e körrendelet kapcsán visszaküldött román nyelvű költségvetések alapján a venituri és cheltueli szavak után beiratik a költségvetések bevételi és kiadási végösszege. És ezen végösszegek után jelezni kell, hogy hányadik melléklet így: după anexă No. és szám. Ezen szám okmány melléklete az ismételt átnézett minden aláírással ellátott és megpecsételt költség-

vetés. Ha nem küldetett be a püspöki hivatalba román nyelvű költségvetés, akkor azt most kell elkészíteni, a magyar példány alapján.

A 15 szám alatti kérdésre a feleletet a Referat utolsó lapján levő táblázata adja meg. Amely táblázatnak 1, 2, 3 4 5 6, 7, 11, 12, 13 és 14-ik pontjait az iskola igazgatósága tölti ki a megfelelő adatokkal. Ezen táblázathoz okmánymelléklet gyanánt szolgál az állampolgársági bizonyítvány (certificat de naționalitate) a tanítói vagy tanári oklevél közjegyzőileg hitelesített másolata, az eskü okmány, az új és hiteles szövegezésű Act de angajament, az erkölcsi bizonyítvány (certificat de moralitate) az igazgatóknál a szolgálati időtartam igazolása a 751—1926. sz. körrendeletem szerint és a tanító vagy tanár nyilatkozata arról, hogy nem záratott ki az állami iskolában való tanításból ezzel a szöveggel: Subsemnatul adevăresc pe onoare mea că n-am fost pedepsit cu excluderea dela școalele Statului. Dat. la aláírás invățător. — E; a nostrifikációs bizonyítvány is hiteles másolatban, vagy ha a tanító még nem tett nostrifikáló vizsgát, úgy egy nyilatkozatot állít ki a következő szöveggel: Subsemnatul declar că examenul de nostrificare n am făcut de limba română. Dat. la aláírás invățător. A 3. pont alá beiratik a tanítói alkalmazás minősége így: titular (rendes) vagy suplinitor (helyettes). A 6. alá a tanároknál a szaktárgyak irandók be, vagy, amit jelenleg tanít; a tanítóknál ennyi (toate obiecte) A 7. alá beiratik a multban nyert működési engedély száma Ha nincs működési engedélye és csak az okmányok vannak fölterjesztve, akkor ezt kell beírni: actele pentru autorizație sunt inaintate la Ministerul. Mindezen okmánymellékletekre, kivéve a közjegyzői hitelesítésű okmányokat, amelyek mentesek a mellékleti bélyeg alól, 1—1 lei-es okmánybélyeg ragasztandó mellékleti bélyegként.

A 18. pont alá beirandók az esetleg működő ifjusági egyesületek nevei és a működést engedélyező miniszteri rendelet száma Ha nincs ilyen ifjusági egyesület e rovatok üres részei áthuzandók.

Főntfolsorolt okmányokon kívül minden iskola egy külön féleven kimutatót készít a beirt tanulók osztályonkénti számáról 2 példányban. Minden az iskola által kiállított okmány, még a tanító által kiállított nyilatkozat is az iskola pecsétjével ellátandó. Az új és hiteles Act de angajament szövege a következő:

Contractat de o parte între biserica reformată din ca susținătorul școlaei primare reformate cu limba de predare maghiară din comuna (jud.) și de alta parte între Dl. născut în anul luna în comuna de prezent invățător (invățătoare) titular (suplinitor) la numita școală fiind în serviciul învățământului din anul luna în serviciul acestei școlae din anul luna căruia deocombatâ pânăcând va primi un ajutor de Stat corespunzător îi asigură următoarea leafa anuală în numerar lei plătabilă în rate lunare anticipative, jugări de pământ măsurii (ferdele) de cereale și anume și locuința. Prețul total în lei Cu obligațiunea de a preda 30 ore săptămânale.

Actul de angajament prezent e valabil dela
până la _____ (pe tot timpul serviciului)
până își va indeplini obligațiunile de învățator
[profesor] in conformitate cu legea [Regulamentul
in vigoare]. Dat la _____

In numele susținătorului:

președinte. învățător. notar.
Văzută din partea episcopatului reformat din Oradea:

episcop. consilier cultural.

Ezen egyezségi okmányok ezzel a szövege-
zéssel 3 példányban állítandók ki és az ezen
okmányok felbélyegzése tárgyában kiadott 3452—
1927—II sz. körrendeletemtől eltérőleg nem 8,
hanem 10 lei es bélyeggel látandók el. Ezen új
hiteles szövegű Act de angajamentek nyomtatvá-
nyai B é r e s K á r o l y könyvnyomdájában kaphatók.

A teljesen kifogástalanul elkészített és az
okmányok megnevezését is tartalmazó 8 leies
bélyeggel ellátott, román szövegű, az iskolaszéki
elnök által aláírt és az egyház és az iskola
román nyelvű bélyegzőjével megpecsételt kísérő
irattal ellátott okmányokat a fenti módon kitöl-
tött Referattal együtt jelen körrendeletem véte-
létől számított 8 nap alatt hivatalomhoz kell fel-
jjeszteni. Visszacsatolom az egyházak kezéim közt
levő román nyelvű költségvetését, mert ezek
egynémelyike hiányos kiállítású [aláírások és pe-
csétek hiányoznak], hogy a hiányok pótlása után
mint ezen kérdőív 14 ik pontjának okmánymel-
léklete visszacsatoltassék.

Amely egyházak igazoló irataikat nem hiva-
talam után kapták vissza azok is hivatalomhoz
tartoznak azokat jelen körrendeletem kívánalmai
szerint kiállítva 8 nap alatt felterjeszteni.

Csak kifogástalanul kiállított és minden mel-
léklettel ellátott felterjesztéseket továbbítok s min-
den késedelmért a teljes felelősség súlyát a fel-
terjesztés megtételére kötelezett első foku isko-
lai hatóságok [igazgatóságok és iskolaszéki el-
nökségek] viselik.

A tanítóra vonatkozó okmányok hiteles má-
solatai még az esetben sem hiányozhatnak ezen
ujjonnan felterjesztendő iratok közül, ha a tanító
működési engedélyének kérelmezése, az itt is
szükséges okmányokkal folyamatban van.

A visszacsatolt okmányok közül ujjakkal
csak azokat kell felcserélni, amelyek nem felelnek
meg fenti kívánalmaknak.

Oradea—Nagyvárad, 1927. november 9.

Atyafiságos szeretettel:

SULYOK s. k.
püspök.

Figyelmeztetés! Csak a tényleg működő
tanítók okmányait kell felterjeszteni. Az üres vagy
szünetelő állások így jelöltetnek: „*postul vacant*“,
ezekről természetesen egyezségi okmányt sem
kell felterjeszteni. Minden, előzőleg már felter-
jesztett okmány visszacsatolandó, az iskola bé-
lyegzőjének lenyomata is 2 lapon, mert ezt a
M. O. T. Végrehajt. utasításának 35. § a rendeli.
A Referat 9. pontjához *lisztli orvosi (kórorvosi) bi-
zonyítványt* kell csatolni arról, hogy az iskola he-
lyisége egészséges. A vázrajzon méterekben
fel kell tüntetni az udvar nagyságát. Amely isko-

lák eddig nem kapták vissza okmányaikat, azok
bevárják azok visszaküldését.

Előadó.

JEGYZET. Román nyelvű költségvetés,
act de angajament és mintaórarend (az osz-
tatlan iskolák részére) BÉRES KÁROLY
nyomdájában kapható.

Tanügyi 4047—1927—II. szám.

Valamennyi kebelbeli nt. Iskolaszéki
Elnökségnek.

A kebelbeli tanítók működési engedélyeinek
megszerzése körül mutatkozó zavarok megszü-
ntetésére, felhívom az iskolaszéki elnök urak figyelmét arra, hogy iskoláinkban minden tanítónak
működési engedéllyel kell bírnia. A működési
engedély megszerzése körüli eljárás a M. O. T.
végr. hajt. utasításának 21., 22., 23 és 24 ik
cikkeiben van körülírva. Az ott elmondottak ér-
telmében a működési engedélyt az iskolafenntartók
közvetlenül kérik az illetékes inspectorátus utján
a minisztériumtól. A kérvény tehát románul a
miniszterhez intézendő, de az inspectorátushoz
küldendő. Az okmány mellékletekre vonatkozólag
a 23 ik szakasz ad fölvilágosítást s az ott felsorolt
okmányokon kívül még a választási jegyzőkönyvet
is csatolni kell román fordításban és 3 drb.
egyezségi okmányt. A kérvényre 8 Lei es, a
mellékletekre 1 Leu s, az egyezségi okmányra
10 Lei es bélyeget kell ragasztani, a közjegyzői
hitelesítésű okmányokra azonban nem kell mel-
lékleti bélyeget ragasztani.

Oradea—Nagyvárad, 1927 november 14.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

4058—1927—II. szám.

Valamennyi kebeli Nt. Iskolaszéki Elnökség-
nek es tekintetes Elemi Iskolai Igazgatóságnak.

Mihez tartás végett szószserinti fordításban
közlöm az inspectoratus 11.591—1927. sz. rende-
letét a következőkben:

„Főtisztelendő Püspök Ur! Van szerencsém
felkérni, sziveskedjék megfelelő intézkedéseket
tenni, hogy az állami elemi iskola oktatásról szóló
törvény végr-hajt. utasításának 56 ik szakasza
alapján az iskola igazgató minden 10—16 éves
korban levő beirt tanuló számára állítsanak ki
egy tanuló igazolványt [carnet de școlar], amelyet
a tanulók kötelesek mindig maguknál hordani.
Továbbá ugyanezen végr. hajt. utasítás 395-ik
szakasza alapján szervezzék meg az iskolaigaz-
gatók az iskolai takarékpénztárokat, amelyek kö-
telezők az ország minden elemi fiu és leányisko-
lájában. Aláírás.”

A kötelező használatra elrendelt „Carnet de
școlar“-ok, melyek az iskolai takarékpénztár be-
tétkönyvéül is szolgálnak, román-magyar szöveggel
Béres Károly könyvnyomdájában megrendelhetők.
Ára 22 Lei.

Oradea—Nagyvárad, 1927 november 14.

Atyafiságos szeretettel;

Sulyok István,
püspök.

Helyettes tanítót vagy tanítónőt keres, az erdőszádai református leányegyház. Az állás azonnal elfoglalható Javadalom: teljes ellátás és havin 1000 Lei. Kötelesség: VII. osztályu elemi iskola vezetése. Megkeresések a nagybányai ref. lelkeszi hivatalba küldendők.

Van szerencsem hittevéreim szives figyelmét ezuton is felhivni dúsan felszerelt raktárunkra, női- és férfi szövetek, palási, lüszterek és kelmék hozzá moaré selymek, damasztok, vásznak, asztalneműek, harisnyák, papl nok, madracok, intermitus felszerelések, menyasszonyi kelengyék stb

Pén-
ten
eken
egész
nap
nyitva

Hétfőn
egész
nap
nyitva

Hittelt nyujtunk, nem részlet árakban, hanem napi árak mellett 30, 60, és 90 napra kellő fedezettel.

Szives párfogásukat kéri kiváló tisztelettel

Hajnal & Rózsa

8-10

Oradea, Iosif Vulcan (Nagy Sándor) utca

„TAKARÉKOSSÁG”

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Dimitrie Cantemir [Beöthy Ö.-u.] 2

Alakult: 1899. évben.

Telefon: 454

Befizetett üzletrésztőke Lei 7.100.000

Lelkesz urak részére előnyösen teljesít átutalásokat.

Folyósít rövid lejáratu váltó és jelzálogkölcsonöket.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

10

BERGER és SPINDLER

nagyszzebeni harangöntők ajánlják
habaru előti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjájért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendü kivitelben készülnek

Wegenstein S. Fiai orgona- és harmonium-gyárában, Timisoara.

Kitünő hangu harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavitások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

19

Harang és fémöntőde

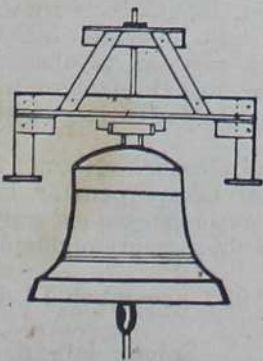
19

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben

szállít templomi harangokat garantált békeötözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendü munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat.
Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22 szám

HARANGOK

garantált békeminőségü bronzból, előre megállapított hosszantartó, csengő hanggal, 30 évi jótállással

KLEIN K. OSZKÁR CUGIR

JUD. HUNEDOARA

jóhirü harangöntődejében készülnek. Az erdélyi (Cluj) és királyhágómelléki (Oradea) ref. egyházkerületek szerződéses harangöntője. Számatlan erdélyi egyházközség elismerő nyilatkozata igazolja a legszolidabb és kifogástalanabb munkát, ezért az egyházközségek saját érdekükben, minden kockázat nélkül rendelhetik harangjaikat fenti cégnél. Kérjen árajánlatot. Információt fentemlített egyházkerületek vezetőségétől.

6-10

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÁGÓ MELLÉNI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyvkiadó Oradea—Nagyvárad, hová az előfizetések, hivatalos hirdetések és azok díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr. Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr. Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szalmár ref. lelkészi hivatal, hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

„Bizzatok: én meggyőztem e világot“.

Ján. 16. r. 33. v.

Soha senki nem volt még oly szilárdan meggyőződve esz néinek diadaláról, mint maga az Úr Jézus Krisztus. Még a legreménytelenebb pillanatban sem kételkedett abban. Amikor a világ össze akarta morzsolni, akkor mondotta szilárd hangon tanítványainak: „Bizzatok: én meggyőztem a világot“. Minden beszédén ugyanaz a diadalérzet rezeg át. A küzdelem ismeretlen fogalom volt előtte. Leverettetésre még a legaggasztóbb pillanatban sem gondolt.

Minden más emberszerető lánglélek elcsüggedt egy pillanatra. Merész álmaiban kételkedni kezdett. Jézus sohasem. Lelke csodás, fenséges nyugalomát nem zavarta meg soha semmi sem. Szilárd meggyőződéssel tudta, hogy ő végérvényesen meggyőzte e világot.

Amikor Pilátus előtt állt, hatalma súlyával akart az hatni rá, csendesesen azt felelte neki: „Semmi hatalmad sem volna rajtam, ha felülről nem adatott volna neked“. (János 19: 11.) Mikor Jeruzsálem leányai siratták a golgotai uton, azt mondta nekik: „Ne sirjatok én rajtam, hanem ti magzataitokon“ Lukács 23: 28) Mintha azt mondta volna: Siralom a levertet illeti. Én a lélek diadalát aratom. Még a keresztfán is úgy imádkozott: „Atyám a te kezeidbe teszem le az én lelkemet“ (Lukács 23: 46.) Csendesesen, nyugodtan. Mint a kicsiny gyermek, aki esti imáját elmondva boldogan elalszik.

Mi volt ennek a csodás megbizonyosodásnak az oka?!

Mert hogy nem üres álom volt, bizonyítja a világtörténelem. Esméi fényes diadalt arattak. Beleszivárogtak azok az emberiség lelkiismeretébe.

Népek, birodalmak vele emelkednek, vele sülyednek. S lelkök titkos mélyén őszintén bevallják: Jézus ítélete... Isten ítélete rajtuk. Szelleme kovászként hatotta át a lélek világát.

Honnan tudta ő mindezt előre?! **Jézus tökéletesen hitt Istenben!**

Minden hatásának ez volt a rejtett oka. Neki ez a hit nem valami távoleső, ködös, bizonytalan fogalom volt, hanem közeli, meleg, élő valóság. Ez volt a lelke, élete lehellete. Tökéletesen beleolvadt az Istenségbe. Minden gondolata, szava, tette az Istené volt. Tökéletesen rá bízta magát. Tanait, tanítványait. Az emberektől nem kért soha semmit. Csak egy keresztet, hogy azon meghaljon értök. Ezzel hódította meg az embereket. Miként előre megmondta. Megingathatatlanul hitt az Istenbe oltott élet örök érvényében. Mikor halállal fenyegették, azt mondotta: Engem nem lehet lenyügözni a halál által. Én feltámadok és élek örökre. Mert én bennem az örökkévaló Isten szikrája él.

Amikor Péter megtagadta, nyugodtan nézett rá. Szent biznysággal tudta, hogy annak lelke menthetetlenül be van már oltva az ő lelkétől és holt bizonyosan követni fogja őt. Éppen úgy érzett akkor is, amikor tanítványai szerte futottak a Gecsemáné kertben. Isten csodás ereje ott izzott már azok lelkében. Ellenállhatatlanul érvényesülni fog az bennök. Martyrhált hálnak majd érette. Krisztus egyéniségének Istennel teljes csodás ereje, mágnus erővel vonzotta magához szüntelenül az embereket. Állandóan érvényesült, diadalmaskodott a világtörténelem nagy alakjaiban.

Hát mi velünk miként áll a dolog?! Ez a csodás Krisztusi erő képes volt-e áthatni minket is?!

Valami titokzatos remegés kezd érezhetővé lenni a mai emberiség lelkén. Valami suhanó árnya a félelemnek. Ez a lelki szent megre-

megés azt árulja el, hogy az emberiség lelkének legmélyén ösztönszerűleg megérezte már, — felfogva a Messiás lelkének broadkasztált (szétlövelt) hullámain s visszarezdülve rá, — hogy ha megengedi, hogy az anyag erőt vegyen benne a szellemen, a test a lelken, az állati alacsony alkatrészt az isteni magasabbrendűn, akkor lelki halállal hal meg. Lesülyed az állati nivóra. Összes féltett kultúrkincseit végromlás fenyegeti meg. Ösztönszerűleg megérezte, hogy ez ellen a lesülyedés ellen egyes-egyedül csak Krisztusban talál menedéket. Ő pedig ott áll az ajtó előtt és kopogtat. Már készek vagyunk felállani, az ajtót kinyitni. Már megmozdultunk. Krisztus csodás lelki ereje már elkapta lelkünket.

Teljesedni kezd bennünk szent próféciája.

Bokor Sándor.

Tervezet

a ref. egyháztörvény V. t.-cikkének novelláris módosításához.

Az alant nem érintett törvényszakaszok változatlanul meghagyandók.

Pótlás a 10. §. végéhez. A 35. §. g) pontja alatt körülírt fegyelmi büntetés kimondása esetében az iratok hivatalból terjesztendők fel a felettes fegyelmi bírósághoz s az ítélet csak a helyben hagyás után válik jogerőssé.

Ha az egyháztág olyan egyházi hivatalt vagy tisztséget is visel, amelyre nézve e törvénycikk magasabb fokú egyházi [megyei, kerületi, konventi] bírósági hatáskört állapít meg: a fegyelmi vétség elsőfoku elbírálására mindég az a bíróság lesz hivatva, mely a panaszlottnak legmagasabb állása után hivatott eljárni, tekintet nélkül arra, hogy milyen minőségben követte el a fegyelmi cselekményt.

Ez a rendelkezés megfelelően alkalmazandó az intés, mint rendbüntetési jog gyakorlására vonatkozólag is.

Pótlás a 15. §. b) pontjához. A hatáskör megállapításánál a panaszlott hivatali állására nézve nem tesz különbséget, hogy a fegyelmi vétség elkövetése idején, vagy az ítélet hozatalkor viselte azt.

Pótlás a 16. §. hoz. Az egyházmegyei bíróság előtt a közérdek képviselőjét az egyházmegyei ügyész látja el.

Pótlás a 20. §. b. pontjához. A hatáskör megállapításánál a panaszlott hivatali állására nézve nem tesz különbséget, hogy a fegyelmi vétség elkövetése idején, vagy az ítélethozatalkor viselte azt.

Pótlás a 21. §. hoz. Az egyházkerületi bíróság

előtt a közérdek képviselőjét az egyházkerületi ügyész látja el.

Pótlás a 29. §. hoz. A hatáskör megállapításánál a panaszlott hivatali állására nézve nem tesz különbséget, hogy a fegyelmi vétség elkövetése idején, vagy az ítélet hozatalkor viselte azt.

Pótlás a 30. §. hoz. A konventi fegyelmi bíróság előtt a közérdek képviselőjét a konventi ügyész látja el.

A 31. §. pótlásaként. Összefüggés esetében az eljáró bíróság fontos okból az ügyek egyesítését és együttes elintézését mellőzheti, illetőleg megszüntetheti s az eljárást egyes ügyekben, vagy egyes panaszlottak ellen elkülönítve folytathatja. esetleg más illetékes hatóságnak engedheti át, amely a hozzá áttett ügyet vissza nem utasíthatja.

Ad. 33. §. 7. pont. . . . egyházi épületek fenntartási és közteher viselési kötelezettségének stb.

Pótlás a 34. §. 7. pontjához. . . . ha azok miatt a világi hatóságok előtt eljárás nem indítatott is.

A 34. §. B. pontjához kiegészítéseként. . . . ugyszintén az A) pont 4. 5. 7. és 9. pontjaiban meghatározott fegyelmi vétsége.

A 35. §. C. pontja helyett. 35. §. C. pénzbüntetés, mely azonban az egyházi hivatalnok évi jövedelmének [lakbér, vagy a lakás értéke leszámítva felét meg nem haladhatja.

A 35. §. D. pontja helyett d) a viselt hivatalból való elmozdítás, még pedig a nyugdíj, vagy rokkantsági segéllyel összekötött tisztviseelői állásnál a nyugdíj, vagy rokkantsági segélynek egészben, vagy részben való elvonásával.

Pótlás a 35. §. hoz. g) a romániai egyetemes református egyház kebeléből való kizárás.

Pótlás a 36. §. 2. és 3. bekezdésénél. Az egyháztágok ellen ebbeli minőségükben elkövetett fegyelmi vétség miatt alkalmazandók az előző §-ban a), b), f) és g) pontok alatt felsorolt büntetések.

Az f) és g) alatti büntetések, mint fő-, vagy mellékbüntetések alkalmazandók stb.

Pótlás a 39. §. hoz. Ezen rendbüntetés ellen az egyházmegyei, illetőleg az egyházkerületi bírósághoz fellebbezésnek van helye. [107. §. b.)

A 42. §. f. pontjának módosítása. A lelkészi jövedelem kiegészítéséről szóló törvény értelmében a román királyi kultusz és szépművészeti miniszter felszólítására indítandó meg a fegyelmi eljárás.

A 43. §. módosítása. És a román királyi kultusz és szépművészeti miniszter stb.

A 45. §. 2. bekezdéseként. A fél képviselője lehet ügyvéd, vagy oly önjogu egyén, aki a félnek hitves társa, gyermeke, szülője, testvére, sógora, vagy tisztviseelő társa s a képviselőre írásbeli meghatalmazással bír.

A 48. § első bekezdésének pótlásául. A megkeresett bíróság azonban követelheti a költségek előlegezését

A 49. § utolsó bekezdéseként. a) e pontokban felsorolt érdekeltiségi esetek a bíróság jegyzőjével és az ügyésszel szemben is kizárási okul szolgálnak.

A 60. §. utolsó előtti bekezdésének módosítása. Az indítványnak hatáskör, vagy illetékesség hiánya miatt való visszautasítását azonban csak az első foku bíróság elnöksége rendelheti el.

A 61. §. utolsó bekezdésének pótlásául. Az ügyész a vizsgálat megtartására vonatkozólag is tegyen indítványt.

A 62. §. második bekezdéseként felveendő. A 31. §. rendelkezései megfelelően alkalmazandók vizsonpanasz esetében is.

A 65. §. elején kihagyandó. Ha a panaszlott, vagy viszont panaszlott nyilatkozatot, nem ad.

A 66. §. módosítása. 66. §. a 61. és 65. §§-okban jelzett ügyészi indítványok beérkezése után a bíróság elnöksége — a nélkül azonban, hogy az ügyész indítványához kötve volna — határoz a felett, hogy az eljárás egészben, vagy részben mellőzendő, vagy folytatandó-e?

67. §. nál. A „megszüntető“ szó kihagyandó.

A 68. §. módosítása. 68. §. Ha az elnökség a panasz tárgyát egészben, vagy részben a további eljárásra alkalmasnak találja, az eljárást amennyiben szükségesnek mutatkozik stb.

Második bekezdésként:

Ha az elnökségnek végzése a panaszok egy részére vonatkozólag az eljárást megszünteti s a végzésnek ezen része ellen valamelyik fél felebbezéssel él, az eljárás és vizsgálat ezen ügyben csak akkor folytatható, ha a megfelebbezett határozat jogerőre emelkedett

A 71. §. második bekezdésében kihagyandók e szavak: „50—100 koronáig terjedő összegben.“

A 73. §. pótlásául. A 49. §. ban meghatározott kizáró-okok a vizsgáló-biztos, vagy küldöttség tagjaira is megfelelően alkalmazandók.

A 76. §. harmadik bekezdéseként felveendő. Tanuként a panaszosok és sértettek is kihallgathatók. Megesketésük azonban a vizsgálóbiztos vagy küldöttség belátásától függ.

A 85. §. harmadik bekezdéseként felveendő. A fegyelmi ügyekben azonban nem tartható tárgyalás az ügyész jelenléte nélkül.

A 91. §. első bekezdésének pótlásául. Az első szó az ügyészt, a második a panaszost, a végső szó a panaszlottat illeti.

A 103. §. harmadik bekezdésében e szavak „az 1898. évi XIV. t. c. értelmében a magyar kir. vallás és közoktatásügyi miniszternek“ a

következőkkel helyettesítendő: „a rom. kir. kultusz és szépművészeti miniszternek“.

III. §. módosítása. 111. §. a felebbezési bíróság elnöksége az iratok beérkezése után az ügyet indítvány tétel céljából az ügyésznek adja ki. Az ügyészi indítványnak beérkezése után az ügynek előadót rendel és határnapot tűz az ügy előadására. Gondoskodik a bíróság összehívásáról és a határnapról az érdekelt feleket értesíti.

A 112. §. második bekezdése helyett az ügy előadása nyilvános, amelynél a felek jelen lehetnek. Fegyelmi ügyekben az ügyész jelenléte kötelező. Az ügy előadása után minden felet egy felszólalás joga illeti meg.

128. §. utolsó bekezdéseként felveendő. A jogerős ítélet az elsőfoku bíróság elnökségével közlendő. Ez a közlés az elmozdításra és megfosztásra vonatkozó ítéletnél sürgősen eszközendő.

A 132 §. a) pontjának kiegészítéseként: vagy tárgyalást tűzött ki.

Kelt Nagyváradon 1927 okt. 1. én.

Dr Thury Kálmán s. k.
egyházkerületi ügyész.

Zsinati előkészületek.

Egyházalkotmányunk hosszas küzdelmek után az 1904—7. években tartott magyar országos zsinaton nyerte meg zsinatpresbiteri jellegét. A zsinatpresbiteriség azt jelenti, hogy a jog alulról fölfelé indul ki, vagyis az egyes gyülekezetek jogain épül fel az összes gyülekezetek joga, amelyeket egyszóval „egyetemes egyház“ gyűjtő szóval nevezünk el és határozunk meg. Ebből következik, hogy a presbiteriumból, mint a gyülekezet képviselőtestületéből indul ki a jogforrás, ami viszont azt hozza magával, hogy a legfelsőbb jogforrás a zsinat, köteles tiszteletben tartani az ősapostoli eredetű presbiterium, vagyis a vének tanácsa jogait, de a presbiteriumnak is bölcs mérséklettel kell élnie a maga jogaival.

Zsinatunk készületlenül vág neki a tengersok feladat és teendő megoldásának, pedig a régi, immár elavult s keletkezése pillanatában is sok alapos és jogos elégedetlenséget kiváltó egyházi törvény toldozgatásával foldozgatásával nem sokra megyünk. Amint azt dr Imre Lajos theol. tanár megállapította, de a való élet is ezt a tükörképet mutatja, egyházi törvényeink az ev. szellemet nem lehelik magukból s az ev. keresztyénség bélyegét nem hordozzák magukon, vagyis meglátszik az egész törvénykönyvön, hogy azt nem életszükséglet hozta létre, hanem a volt magyar állam és az egyház közt a támogatás mérvének mikénti alkalmazása s végeredményében az egyház és állam közti jogviszony, jogi kapcsolat tisztázása tette szükségessé és indokolttá.

A világ nem ismer lelki szempontokat, így a lelki szempontokat hirdető egyház alkalmazkodott a világhoz, ami által lemondott ezek érvényesítéséről. Így állott elő az a helyzet, hogy Krisztus egyháza sehohsem hivatkozik a megfelelő bibliai helyekre, szégyenli azt, pedig neves ügyvédek vallják, hogy a jogászok is bőséges indoklásokra bukkanak a Szentírásban. 1918-ban egy balázsfalvai zsidó ügyvéddel ismerkedtem meg, aki elragadtatással beszélt az ótestamentomról — s ott is különösen Mózes könyveiről — mint örökérvényű jogforrásról. Nekünk sem szabad tehát az új zsinati törvényalkotásnál számításon kívül hagynunk e tény, hanem lépten-nyomon kell hivatkoznunk a Szentírásra, rámutatván az egyes kérdések tárgyalásánál a megfelelő szentirati helyekre. Ez az egyik főkérvénalom tehát a törvényrevíziónál. Jézusnak, aki azt igéri: „íme mindenedet megújítok“, helyet kell adni a tanácskozó asztaloknál, a tanácsstagok szívében (mert az élet megállást nem ismer, csak haladást vagy visszafejlődést) s ha újból mellőzzük a törvényalkotásnál Jézust, törvénykönyvünk újból csak félszegalkotás és nem krisztusi lelkületet visszasugárzó munka lesz.

Először is tisztázandó az evangélium — s különösen Krisztus Úrunk tanításai, továbbá az apostoli levelek és a Jelenések könyve — alapján ez a szó: egyház. A mostani zsinati törvénykönyv nem fűz magas lelki követelményeket e szóhoz. Beéri silányabb követelményekkel is. Egyház egy élettelen testület, amelynek rétje, legelője, erdeje, szántóföldje, esetleg szőlője, tőkepenze és hasznos jogai vannak, amelyik gondoskodik — immel-ámmal — a papi és tanítói fizetések kiszolgáltatásáról, a papi és tanítói épületek, kerítések fenntartásáról és mindennemű adófizetéséről. Az egyház továbbá azonosítva van a törvényhozó szervekkel. Végül: az egyházat csak a presbiterium, sokszor ez sem, csak a belső emberek, lelkipásztor, tanító, kántor, harangozó alkotják. A legutóbbi zsinat példát mutatott az értékek lefokozására, mert — ahelyett, hogy a Szentírás alapján állva fixirozta volna a lelki egyház fogalmát és mibenlétét — kifejlesztette a külső segílyt igénybevevő, kongruára alapozott, államra támaszkodó, törvényeskedő szellemű, jogi egyház sivár példányképét. Az éltető Lélekről lemondván, anyagilag sem nyert semmit, mert Krisztus határozott kívánalma: „Keressétek először Istennek országát és annak igazságát s ezek mind megadatnak nektek“ itt is érvényesül. De menjünk tovább: egyházi képviselő csak a lelkész vagy lelkészjellegű tanár, a többi világi képviselő. Hogyan is lenne kedve a többi egyháztagnak ilyen felfogás mellett arra, hogy Krisztus

egyházához méltó lelki életet éljen! Sőt a zavar egyre nő! Ma már nemcsak egyházi és világi, hanem tanári és tanítóképviselek is vannak Szóval: az egyházhoz csak a lelkész tartozik, aki szintén csak azért egyházi, mert theológiát tanult és palástos funkciókat végezhet. Ámde lelkész és nemlelkész képviselőkről lehet szó csupán jogilag is Egyházi szempontból pedig a többiek is csak az egyházhoz tartoznak. Sajnos: a világi, pogányos életmód és felfogás egészen behatolt egyházunkba s azért tűnik fel oly kevesek szemében visszataszítónak a méltán megbotránkozható egyházi és világi elnevezés.

Az egyház az evangéliumot Krisztus követelményei szerint valló egyének lelki házzá felépült összessége. A Szentlélek által egy testben épülnek a tagok lelki házzá, Isten hajlékává s szent egységben és belső egyetértésben figyelnek a ház Úrának, a Főnek soha el nem muló beszédére. Az egyház teljes joggal nevezi magát reformátusnak, mert a reformálódást, vagyis a Szentlélek alapján való újjászületést tartja az egyház megújító erejének. De ehhez jogosan illik az evangélikus elnevezés és így sem kényelmi szempontok — t. i. hogy egyházunk neve rövidebb legyen, — sem külföldi példa, — pl. hogy a német csak ref. szót ismer és használ — nem indokolják az ev. elnevezés törlését, hanem jóvá kell tennünk a megelőző zsinat hibáját s az új egyházi törvénykönyvben egyházunk neve újból ev. ref. legyen.

Az egyháztagság fogalma sem szabatos. Ha valaki Krisztustagadó és élete a keresztyén élet-eszmény megcsufolása, továbbra is egyháztagnak marad. Szabad büntetlenül feslett életet élnie, dorbézolnia, a templomot kerülnie évszámra és a sákramentumokat megvetnie. Legyen már végre rend s egy kis jogmegszorítás s a fegyelem alkalmazásával — akár az egyházból való ideiglenes kizárással is — induljon meg a megtisztítás munkája. Ne tehesse mindenki szabadon azt, ami neki tetszik, mert ma az a szomorú valóság, hogy megvannak ugyan még a keretek, de nincs élet azokban. Egyházunk külső monumentális épülete még áll, de még mindig az ingó homokzátonyon. „Eljönnek a szelek és megütözköznek benne s“ — féltő — „nagy lesz a ház romlása“. Legyen szigorú egyházfegyelem a megtérni nem akaró bűnössel szemben, ha ledér, céda életet él. Presbiter ne lehessen többé az, aki már egyszer presbiterisége alatt templomkerülésével hitelenségével, közönyösségével, lelki ker. emberhez nem méltó fősvénységével, kapzsiságával, erkölcsi életének fogyatékoságával, a gyűlésekről való távolmaradásával stb. méltatlannak bizonyult e diszes tisztesség viselésére.

Az üldözött lelkipásztor és tanító védtelenül

áll a presbiteriummal szemben. Ha egy lelkésznek vagy tanítónak önhibáján kívül megnehezül a helyzete valamelyik gyülekezetben, keljen az ilyennek védelmére a zsinati törvény s tegye lehetővé, hogy akár abban a gyülekezetben, akár másutt — ujult erővel munkálkodhassék az elkedvetlenített lelkész és tanító. Csak nehogy büntető szankcióval helyezze el s a valódi bűnösök helyett ne őt büntesse meg, mint történt néhány éve Erdélyben.

Az anyakönyvi ügyek intézését, számadások vezetését teljesen ki kell venni a lelkészek kezéből, mert ha továbbra is terheli őket a felelősség, megtörténik velük, hogy minden jószándékuk dacára — szembetalálják magukat presbiteriumaikkal, amelyek részéről sok igazságtalan támadásnak lesznek kitéve. Nincs egyetlen olyan lelkész sem, akinek ne lettek volna, vagy ne lennének — bár a békességet becsületes, őszinte lélekkel keresi — akár a gyülekezeteikkel, akár a presbiteriumokkal szemben súlyos, sok derék törekvést megbénító, vagy végkép tönkretévő összetűzése. Sok lelkész nemes elhatározásokkal eltelten kimegy lelkészkedni egy önző, szűkkeblű, anyagi érdekeit veszélyeztető gyülekezetbe, ahol helyzetét még az is súlyosítja, hogy gyülekezete az anyagi érdekeit jogosan védő tanítóval, mint munkatársával szembe akarja őt állítani s ha a lelkész nem elég óvatos és okos, vizzályba elegyedik az ugrató munkára tanítójával, amit évek hosszú során át megszenved úgy az egyház, mint az iskola. Találja módját a zsinati törvényhozás annak, hogy a gyülekezetek által a lelkészek és tanítók között igen sokszor az anyagiakból kifolyólag mesterségesen támasztott ellentéteket közmegnyugvást keltőleg — minden büntető § alkalmazása nélkül, sőt annak teljes kizárásával — oldja meg lelkész, tanító és gyülekezet javára, az erőket jobb célra egyesítő ker. szeretet és békesség alapján.

A kötelességeit törvényellenesen vezető presbyteriummal szemben álljanak a mostaniaknál hathatósabb eszközök rendelkezésre, mert a gordiusi csomó megoldását az érdekelt — sokszor épen elkészerített — helyi lelkésztől nem lehet várni. Üdvös dolog lenne eredményes hatásaiban megmérhetetlen, ha gondoskodna a zsinat arról, hogy akkor, amikor a lelkész kénytelen szembehelyezkedni a gyülekezetével, a lelkész hívására egy bizalmas lelkészbarátja megjelenne gyülekezetében s a presbiterium nemesen gondolkozó, higgadt lelkületű tagjaival összeülve, — közvetítendő a békét a lelkész és az egész presbiterium s a presbiterium által közvetve az egész gyülekezet között.

A presbiteri tisztség 12 évig való hordozása

sok visszaélésre ad okot. Jobban meggondolja a csak 6 évre választott presbyter, hogy obstruáljon-e az egyházi törvények és az azokat védelmező behivatalnokok ellen. A presbiteriségnél az egyházas élet és az erkölcsös viselkedés külső mázával nem elégedhetünk meg, ellenkezőleg minél nagyobb gond fordítandó a belső lelki követelményekre, mert egyházunk olyan óriási, döntő fontosságú átalakulások előtt áll, hogy — ha továbbra is csak toldoz-foldoz ezen a téren is — a földalatti sátáni erők előbb-utóbb felrobantják amugy is gyengén álló épületét. Sajnos: az élet megtanított a sötéten látásra. A jelent sívárnak s a jövőt — menten Isten e bekövetkező változástól — a magyar ref. ker. egyház és élet számára elveszettnek látom, ha erélyes kézzel rendet nem teremtünk sorainkon belől. Az egész vonalon megvalósítandó egyházfegyelem alól ne legyen kivonva senki s ellene ne legyen megvédelmezve a vagyonára büszke, összekötéseivel és befolyásával kérkedő egyháztag. A fegyelmi eszközök közül a római katolicizmust jellemző s egyházunkhoz méltatlan pénzbüntetés és testi fenyték mellőztessék, de legyen teljesen bibliai alapra építve. A fegyelmezett tag ne lehessen választó, súlyosabb vétség esetén ne viselhesen egyháztagságot.

Az egyházi törvényben előljáróul ne a lelkészválasztásról, hanem Pál levelei és a Jelenések könyve nyomán a lelkipásztori lelkületéről és ennek akadályairól essék szó. Lelkész ne lehessen bankigazgató, szövetkezeti igazgató, vagy pénztárnok, mert — bárminő tiszta kézzel munkálkodik is — a rágalom sátáni kigyója ott settenkedik személye körül s özönével zudul feléje a munkáját mindjobban megbénító s helyzetét a gyülekezetben egyre jobban megnehezítő gyanúsítás és alaptalan vádaskodás. Találtassék más mód arra, hogy a lelkész — hivatásának sérelme nélkül — anyagi gondoktól menten áldozhasson pályáján magasabb lelki étellel Istenének. Evégből a szegényebb gyülekezetek lelkészének egyenlő nagyságu fizetést kell kapnia a gazdagabb gyülekezetekben működő lelkésztársaival.

Még egy pár szempontot hadd említsek meg. Minden gyülekezet a Galata levél 6. rész 9–10. verse s Jézus eme nyilatkozata alapján: „Szegények mindig lesznek köztetek“ tartsa el munkaképtelen szegényeit, mert ez becsületbeli, hittestvéri kötelessége.

Ma a 300 lelken alóli gyülekezetekkel ki törődik? Nem arcpirító és bennünket súlyosan megszegyenítő és megbélyegző tény-e az, hogy belenyugszunk ezeknek a pusztulásába? Mi tartja fenn ezeket? Isteni erőtől vezetett és sugallt, segítésre kész testvéri szeretet-e, amelynek meg-

nyilatkozására hiába várok, vagy pedig csak az ingatag és személyekhez kötött kongrua? Méltányos, keresztyén lelkületre valló eljárás-e bele-törödni ezeknek a pusztulásába és csak azért, mert a kormányzat is úgy akarja? Hiszen azok a szegény gyülekezetek gyakran áldozatkészebbek, mint a gazdagabb gyülekezetek, de minden jószándékuk mellett sem tudják megadni lelkipásztornak és tanítójuknak a kor színvonalán álló s a megélhetés nehézségeivel számoló fizetést. Mindez azért, mert Pál apostol intelme [Gal 6:2.] egészen feledésbe ment. Itt a 12. órája annak, hogy szegény gyülekezeteket, lelkészeiket, iskoláikat, tanítóikat segélyező egyetemes pénztár létesüljön, az őskeresztyén szeretet megragadó példától fellelkesítve. A 30—40 főnyi baptista gyülekezetek virágoznak. Lessük el mi is hatásuk titkát s alázkodjunk meg Isten előtt mélységesen, hogy pl. Nagyváradon a 2 millió leinyi költséggel épített és berendezett baptista szeretetházzal kapcsolatban imaház, virágzó iratterjesztés és szegénygondozás van, míg a reformációval egyidős váradi ref. egyháznak sem gimnáziuma, sem theologiaja nincs.

Szabad-e tünnünk, hogy a gyülekezetek jó nagyrésze tanítóit éhbérért dolgoztatja? Mi a teendő azokkal a szülőkkkel szemben, akik gyermekeiket hitelveinkkel, nemzeti eszményeinkkel ellenkező, azokat tagadó iskolákba iratják be?

Az autonómiánkat folyvást veszélyeztető állammal szemben berendezkednünk kell az önálló egyházi életre a kötelező fizetés által, amelyből bőven kitelne majd a lelkészek és tanítók készfizetése is.

Ha valamely lelkész egyik szomszédos gyülekezetben munkát akar kezdeni, de az ottani lelkész ezt nem jó szemmel nézi, ki ad neki védelmet és szabadságot arra, hogy Krisztusért égő szeretettel felkarolja az elárvult lelkek ügyét? Ha továbbra is fenmarad az az elavult, de törvénybe sohasem iktatott jogszokás, helyesebben joggal való visszaélés, abuzus, hogy a lelkész valamely gyülekezetben csak az illető lelkész engedélyével munkálkodhatik, elérjük azt, hogy a munkálkodó lelkész talán örökre ki lesz zárva abból a gyülekezetből, — de be lesz engedve a Sátán, — vagy pedig a szabadon mozgó és senki által nem korlátozott — s véleményem szerint nem is korlátozható — baptista, adventista és millénista prédikátorok széttépik egyházunknak meglévő romjaiiban is a dicső multa emlékeztető egységét.

Ez ellen egyetlen orvosságot ajánlok csupán Uj egyházi törvénykönyvünket fogja disziteni ragyogó lapokkal. S ennek az orvosságnak receptje így hangzik: „Orvos, gyógyítsd meg magad!” Mindenik lelkész legyen őrálló a maga helyén. Minde-

nik tanító, presbíter és gondnok támogassa a lelkipásztort Krisztus szerelme által szorongatott egyházvédő és építő munkájában s akkor a kősziklabitű Péterek egyházán a pokol kapui sem vesznek diadalmat [Máté ev. 16. 18.] Ezeket ajánlom imádságos lélekkel azoknak a zsinati atyáknak bölcs megfontolásába, akik — az „idők jeleit” megértve — elhatározták szilárdul magukban, hogy az új zsinati törvénykönyv megalkotásánál a Szentlélek Istennel fognak tanácskozni és határozni.

Pálffy István.

Akiket hazahivott az Ur.

Bodor Jenő amaci lelkipásztor fiatal élete 30 ik, az Urnak való szolgálata 7 ik évében hosszú szenvedés után november 13 án hazatért az ő Urához. Kiváló képzettségű, tehetséges ifju volt, ki a theologia elvégzése után előbb esküdt felügyelő volt, majd Hadházán utóbb pedig Szatmáron teljesített s-lelkészi szolgálatot. Innen hivta meg lelkipásztorául az amaci gyülekezet, melynek körében a mult évben foglalta állását, tele munkakészséggel, lelkesedéssel és boldog reménységgel. Néhány hónap mulva megnősült, elvéve néh. Makay Elek szatmárhegyi lelkipásztor egyik leányát. De csakhamar betegeskedni kezdett és egy évi házas élete után ithagyta önfeláldozó hitvesét. Temetése november 15 én volt. Amacon Debreczeni István hirdette a vigasztalás igéit, Szatmáron pedig, hova házasságitották, Boros Jenő tartott siri beszédet. Özvegyén és gyülekezetén kívül, mely 6 év alatt a 3 ik pásztorát temette el, özvegy édesanyja és két testvére gyászolják, kik szintén 3 ik szerető szivet veszítették el. Az Ur erősítse meg a próbára tett vesztessziveket!

Katona Mihály, a kecskeméti református főgimnázium ny. igazgatója november 17-én bevégezte sok érdemben és munkában gazdag életét. Nagyszalontán született, fiatal korában az ottani, akkor még református gimnáziumnak volt tanára, majd igazgatója, míg a kecskeméti főgimnázium tanárául meg nem választották. Áldott legyen emlékezte!

HIREK.

Az egyházkerületi gyűlés dec. 13-án lesz.

Csécsei Imre aradi ref. lelkész ünneplése.

Október 30-án istentisztelet után meglepetésszerűen ünneplte az aradi ref. egyház presbyteriuma, Lórántffy Zsuzsanna nőegylete és a hivek serege szeretett lelkipásztorát, Csécsei Imrét, aki már az elmúlt esztendőben töltötte be lelkészi működésének 40. esztendejét. Az elmúlt esztendőben nagyította meg a templomot, szerezte be az új, méreteiben impozáns, hatalmas orgonát az ünneplés s a templom felszentelési ünnepségeinek keretében hivei nem találták meg a megfelelő méltó

módot szeretett lelkipásztoruk ünneplésére s azért halasztódott az el egy évvel. Viszont a meglepésszerű ünneplésre azért volt szükség, mert puritán jelleme nem engedte volna meg az ünnepeletet, amint azt most is kifejezésre juttatta Szabó Zoltán ny. tábornok, egyhm. gondnok, aradi főgondnok közvetlen szavakkal üdvözölte a presbyterium élén a lelkészt, mire az meghatottan bár, de határozottan válaszolt, kifejezésre juttatva, hogy az ünnepeletnek nem barátja, minthogy az rendszerint az ünnepeletől indul ki. Mint mindig, most is Isten szolgálata az első neki, amiért köszönet, hála és elismerés nem illetheti. Utána Gööz Aranka üdvözölte a Lórántffy Zs. nőegylet nevében, átnyújtva a nőegylet ajándékát: szép, egyszerű, fekete papi palástot. A meghatottság mellett mosolyt fakasztott mégis a kedves meglepetés a lelkész arcán, aki egyik legboldogabb pillanatának a nőegylet megalakulását mondta, melynek szeretett, elhunyt felesége Csécsi Erzsébet, volt elnöknője. Önkéntelenül is elmondotta, milyen rosszul esik, hogy az egyesület nemes törekvéseiben gátolják, amennyiben az impérium átvétele óta a 8 ik esztendőben még mindig nem sikerült az egy oldalt kitevő alapszabályok elismertetését kieszközölni a szegények segítését célzó nemes intézménynek. Majd a testvéregyház képviselőjében Frint Lajos ev. püspök s az aradi evang. nőegylet nevében dr. Bogdán Virgílné mondott üdvözlő beszédet, amelyekre Csécsi Imre kedves szavakban válaszolt. Az ünnepély a XC. zsoltár eléneklése után a lelkész hivatalban folytatódott, ahol a presbyterium értékes bőrkötésű bibliával kedveskedett lelkészének, továbbá az aradi ipartestület nevében Steigerwald Alajos és Zab János elnökök keresték fel üdvözlőjükkel a város 4 évtizeden át kedvelt poétáját. Tekintettel az ünnepély zárt jellegére, az egyházak sem meghívást, sem értesítést nem kaptak s bankett sem volt, ami híveinek ugyan nem, de az ünnepeletnek nagyon jól esett.

Tanítótestvéreimhez. Értesitem segély-kérényüket hozzám beküldött tanítótestvéreinket, hogy a kiosztásra szánt tízezer Leit a bizottság egész összegében *Kemecsei György* albisi ref. tanító részere szavazta meg, hogy abból nevezett tanítótestvérünk a cséplőgép által leszakított lába pótlására műlábat készíttethessen. *Dr. Gyenge János* lelkész.

Kimutatás a ref. főgimnázium fentartótestülete ujonnan belépett tagjairól és az adományokról: Mátyási Lajos Ant 500, Bódi Mihály Ant 500, Tokai Ferenc Ant 500, Tokai János Ant 500 1 évre, Dandé István Ant 500 1 évre, Hosszúmezői ref. egyház 500, Hangya Szöv. Bors 500, özv. Bajusz Andrásné Bors 500, Bagoly Bertalan

Bors 500, Bakó Ignác H. havi 1000 Bogdán Lajos Pettyén 500, Joó Kálmán Szarazberek 1000, Bodófalvai ref. egyház 500, Lészai Endre Arad 500, Popovits Mihály Arad 500, Cséczy Imre Arad 500, Szántay Lajos Arad 1000, Leőlkés Bela Arad 1000, Szapárfalvi ref. egyház 500, Rácz István H. 500, Boros Lajosné H 1000, Veres Imre lelkész Iriny 600, adománya kiegészítése 400, Apai ref. egyház 500, Nagy Gusztáv Apa 500, Nagy Károly Apa 500, Somogyi Sándor Apa 500, Szinérváraljai ref. egyház 500, Dr. Helmecy József Pettyén 1000, özv. Kapusy Istvánné H. 500, Boros Jenő lelkész H 1000, Tabajdy György H 1000, Killik József Borossebes 500, Borossebesi ref. egyház 500, Pásztor Károly 500, dr. Bernáth Lajos Tenke (82) 500, Csüry Elek Lázári 300 Lei. **Talagok:** Kováts Károly Kőszegremete evi 500, Ölyüs Lajos Kőszegremete evi 500, Bernáth Lajos Tenke evi 500, Tenkei Gazd. Tpenztár evi 2000, Tenkei Takarékpénztár evi 2000, Tunyoghy Lajos Tenke evi 500, Tenkei ref. egyház evi 500, Kassay Béla Tenke 500, Orosz Lajos Erkeserü 500, Széll György Avassujváros 500, Kadár Miklós Avassujváros 500, dr. Percz Sándor Avassujváros 1000, Asztalos József Szatmár 1000, Harcsár Géza Szatmár 1000, Tankóczy Gyula Szatmár 1000, Tereh Géza Szatmár 500, Losonczy Károly Szatmár 500, Székely Sándor Szatmár 500, Persenszky Miklós Szatmár 500, Kerekes István Szatmár 500, Galgóczy Sándor Mikola 500, özv. Müller Jánosné Mándy Klára Mikola 500 Lei. **Adományok:** Ref. egyház Erkörtvélyes 2005, Szalárdi Takarékpénztár 500, Szalárdi ref. egyház 500, Irinyi ref. egyház perselypénz 250, Molnár Ferenc Iriny 100, Beke Máté Erkeserü 500, Horvay Mihály Avassujváros 500, Grósz Soma Avassujváros 100, Friedmann Lipót Avassujváros 500, Kőszegremetei ref. egyház gyűjtése 1290, Aranyosmezei ref. egyház gyűjtése 2620, Csató Gerzon 500, dr. Hadady Lajos Szatmár 500, Avassujvárosi ref. egyház gyűjtése 2431, Borossebesi ref. egyház gyűjtése 700, Magyarremetei ref. egyház adománya 150, Kovacs Lajos 200, Seres József 200 Lei.

A szerkesztésért felelős: Dr. GYENGE JÁNOS.

December közepén
ujra kapható a

Kisbetűs Énekeskönyv

Előjegyzéseket már is elfogad

Béres Károly könyvkiadó
Oradea—Hagyóvár, str. Iosif Vulcan 14

Ára 8z Lei, 10 drb megrendelésnél 75 Lei

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

Tanügyi: ad. 3508—1927—II. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. Iskolaszéki Elnökségi és Középfoku Ngs. Iskolai hatóságoknak.

Visszatérve e lap november 1 i számában fenti szám alatt közölt körrendeletre iskoláink földrajzi és történelmi szemléltető eszközeinek beszerzését megkönnyítendő érintkezésbe léptem a közoktatásügyi minisztérium „Casa Scoalelor” osz tályával, ahonnan a körrendeletben már korábban jelzett képeket az egyházak részére a pénz előleges beküldése után hivatalom megrendeli s azokat a megrendelők itt át is vehetik. Három fajta csoport-megrendelés tehető:

1 ső csoport áll: Románia, Európa, Ázsia, Afrika térképéből, 15 drb. történelmi szemléltető képből, Mihály király Ófelsége arcképéből, szög-mérőből, körzőből, háromszög vonalzóból és ürmértékekből ennek ára fejében 722 lei küldendő be.

A 2 ik csoport áll: Románia és Európa térképéből, 10 drb. történelmi szemléltető képből, Mihály király Ófelsége arcképéből és 1 körzőből, ennek ára fejében 410 lei küldendő be.

A 3 ik csoport áll: Európa térképéből 7 drb. történelmi szemléltető képből és Mihály király Ófelsége arcképéből, ennek ára fejében 200 lei küldendő be.

Hivatalom a megrendeléseket december hó 15 ig fogadja el s a fenti összegeken kívül, csak a postai szállítás költségeit számítja fel utólag.

Oradea—Nagyvárad, 1927. december 1.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi: ad. 4171—1927—II. szám.

Nt. Esperesi hivatalnak és valamennyi kebelbeli Nt. Elemi Iskola Elnökségnek.

Az inspectorátus 11902—1927. sz. körrendelete alapján tájékoztattam az esperesi hivatalokat, hogy a Közoktatásügyi Miniszter Úr 151.187—1927. sz. rendelete értelmében az 1925. évi december 19 e előtt nyert tanítói működési engedélyek hatályukat veszítették és november 29-ig a fenti dátumot megelőzőleg nyert működési engedélyek birtokosai tartoznak új működési engedélyt kérni. Minthogy az iskolai igazoló iratok folyamatban levő felterjesztése mellett a tanítói működési engedélyk párhuzamos kérelmezése az egyházaknak újabb jelentékeny anyagi megterhelését idézi elő, kérelmeztem az inspectorátustól, hogy a működési engedélyk külön kérelmezésétől, mivel a tanítók okmányai ugyis fölterjesztetnek — tekintsen el. Szatmár és Máramaros-vármegyék területén fekvő iskoláinkra nézve már nem is kívánják a működési engedélyk külön kérelmezését és remény van reá, hogy a közeli napokban a többi iskoláinkra vonatkozólag is sikerül ezt elérnünk. Épen azért felhívom az érdekelteket hogy a működési engedélyezések kérelmezése ügyében ne tegyenek további előterjesztéseket mindazideig, amig erre az esperesi hiva-

talok utján újabb fölhívást nem kapnak. A Szatmár és Máramaros-vármegye területén fekvő iskolák pedig egyáltalán ne kerelmezzék újból a működési engedélyeket. A mai nap után beérkező ilyen kérvényeket — ha nem lesznek szükségesek — az illetékes egyházaknak visszaküldöm.

Az iskolai igazoló iratok kiállítása kapcsán kért orvosi bizonyítványokat a hatósági orvosok [körorvosok] a M. O. T. végr. hajt. utasításának 27 ik szakasza alapján díjmentesen tartoznak kiállítani.

Oradea—Nagyvárad, 1927 december 1

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi: ad. 4337—1927—II. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. Iskolaszéki Elnökségnek és Középfoku Ngs. Igazgatóságoknak.

Minthogy az inspectorátus 11.591—1927. sz. alatt az elemi iskolai oktatásról szóló törvény végr. hajt. utasításának 56 ik szakasza alapján minden 10—16 éves korban levő, bármely kategóriájú iskolába beirt tanuló számára a „Carnet de Scolar” ok kötelező használatát rendelte el az iskoláink tanuló által használatba veendő román és magyar szövegű carnetek nyomtatására az inspectorátustól engedélyt kértem, amit 11.986—1927. sz. alatt el is nyertünk s így a carnetek kinyomtatásához a szükséges előzetes lépéseket megtettem. Minthogy azonban a bizományos iskoláink szükségleteiről előzetesen tájékozódni kíván, felhívom az Iskolaszéki Elnökségeket, hogy e körrendeletem kézhezvételétől számított 10 nap alatt jelentsék be hivatalomnak, hogy hány darab carnetre lesz szükségök. A carnetek használata az elemi iskolai törvény fenti szakasza és az inspectorátus törvényen alapuló rendelete következtében kötelező lévén az egyh. ker. kiadásában megjelenő carnetek használatát az elemi iskolák III. ik osztályától kezdődőleg kötelezőleg elrendelem.

A carnetek az iskolai takarékpénztár betétkönyvéül is szolgálnak.

Figyelmeztetem az összes érdekelteket, hogy a bizományos csakis a megrendelt példányszámot nyomtatja ki s így a későbbi megrendelések nem lesznek kielégíthetők, mely figyelmeztetésemmel az esetleg felmerülhető utólagos panaszoknak kívánom elejét venni.

Oradea—Nagyvárad, 1927 december 1.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi: ad. 605. szám.

Valamennyi kebelbeli Elemi iskola Nt. Iskolaszéki Elnökségnek.

A hivatalomhoz beérkezett látogatási jegyzőkönyvekből megállapítottam, hogy a 138.008—1920 26 sz. Közoktatásügyi Miniszteri rendelet alapján elkészített és kötelező használatra elrendelt iskolai vagyongazdálkodási nyomtatványokat [iskolai költségvetéseket, nyugtákat, utalványokat, fizetési jegyzékeket és pénztári naplókát] iskoláink nagy részében még mindig nem használják. Felhívom az iskolaszéki Elnökségeket, hogy mindezen

nyomatványokat haladék nélkül vegyék használatba, mert az iskolalátogató közegek szigorúan ellenőrzik azt, hogy iskoláink ügyvitelére a törvényes formáknak megfelelő legyen. Felhívom ezuttal a mi egyházi iskolalátogató küldöttségeinket is arra, hogy ezen ügyviteli nyomtatványok hiánya miatt megfelelő eljárást indítsanak.

Oradea—Nagyvárad, 1927 december 1.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

4290—1927—I. sz.

Valamennyi kebelbeli nt. esperesi és lelkészi hivatalnak.

Tudomásulvétel és szoros mihez tartás végett közlöm a hivatalos ünnepeknek a kultuszminisztérium folyó hó 23-án kelt 51.928—1927 sz. leiratával megküldött jegyzéket a következőkben:

Kimutatása

a nemzeti és királyi-családi évfordulati ünnepeknek, melyeken hálaadó istentisztelet tartandó.

Január 24. Az összes románok egyesülése.

Május 10. A függetlenség kikiáltása, 1877. Urunk mennybemenetele napján [román áldozó-csüörtök].

„A hősök ünnepe“. Az ünnepség sorrendjét a hadügyminisztérium állapítja meg s arról a hatóságokat is értesíti.

Julius 22. Mária királyné Ófelsége nevenapja.

Október 25. Mihály király Ófelsége születésnapja.

Október 29. Mária királyné Ófelsége születésnapja.

November 8. Király Ófelsége nevenapja.

Oradea—Nagyvárad, 1927 november 29.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

4242—1927—I. sz.

Valamennyi kebelbeli nt. esperesi és lelkészi hivatalnak.

A magyarországi Ref. Egyetemes Konvent Elnökségének e hó 18-án 3830—1927 sz. a kelt átiratára való hivatkozással szives tudomásulvétel végett közlöm, hogy a főtiszteletű és méltóságos Elnökség a Pécs városában [Baranya-vm.] 1905. évi május 19. napján született Nyáry Pál IV. é. hittanhallgatónak a pápai ref. theologiai akadémia által 1924. évi szeptember 16-án 11—1927 sz. a. kiállított s állítólag elveszett eredeti leckekönyvét érvénytelennek nyilvánította s a másodlat kiadására a fentnevezett intézet igazgatóságának engedélyt adott.

Oradea—Nagyvárad, 1927 november 28.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Pályázat.

A nagyzerindi ref. egyház presbiteriuma pályázatot hirdet az eltávozás folytán megüresedett tanítói állásra.

Javadalom: 1. Kézpénz az egyház pénz-

tárából 297 Lei 35 bani. 2. 2000 liter buza, 2000 liter zab természetben. 3. 12 kat. hold és 1029 □ öl föld haszonélvezet. 4. 8 legelő. Az adókat a tulajdonos egyház fizeti. 5. Lakás és kert természetben.

Kötelesség: Az állami és egyházi törvények szerint megállapított s a presbiterium által reábizott mindennapi és ismétlő osztályok vezetése. Kanónikus órákon és lelkész akadályoztatása esetében a lelkészi szolgálatok végzése. Egyháztársadalmi munkában, vasárnapi iskolai tanításban lelkésznek segédkezés.

Pályázhatnak állami és egyházi oklevéllel bíró, nostrifikált vizsgát tett férfi vagy nőtanítók. Állás a választás után azonnal elfoglalandó.

Pályázati kérvények a szükséges mellékletekkel a nagyzerindi ref lelkészi hivatalba küldendők.

Zerind, 1927 november 20.

Presbiterium.

Pályázat

a kisnyégerfalvai ref. tanítói állásra.

Javadalom: 1. Természetbeni jó lakás, mely áll 2 szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségekből. Az épület jó karban tartásáról az egyházközség gondoskodik. 2. Kert. 3. 16 — tizenhat — köbméter tűzifa házhoz szállítva. 4. 40 — negyven — métermázsas termény, fele buza, fele szemestengeri. 5. Évi 12000 — tizenkettőezer — lei kézpénz. 6. Egyházkerületileg megállapított stóla.

Kötelesség: 1. Iskolai törvények szerinti tanítás. 2. Belmissziói munkák végzése. 3. Vasárnapi iskola vezetése. 4. Templomi istentisztelet végzése.

Megjegyzés. Levita képesítésű tanítók előnyben részesülnek. Férfi tanító hiányában nő tanító is megválasztatik, 20 métermázsas termény, tizenhat köbméter tűzifa és évi 10000 — tizezer — lei pénzfizetés mellett. Állam által előírt vizsgákról bizonyítvány szükséges.

Pályázati kérvények ezen hirdetés megjelenésétől számított 2 hét alatt a köröstárkányi [Tárcaia u. p. Beius] ref lelkészi hivatalba küldendők.

Presbiterium.

Pályázati hirdetés

A hegyközszentimrei ref egyház felfüggesztett kántortanítói állomásának helyettessel leendő betöltésére pályázatot hirdet. Javadalma: 24 hold föld haszonélvezete, 3 öl fa beszállítva, lakás, kert s ib. Kötelessége: I—VII. fiuosztály tanítása és a kántori teendők elvégzése. Pályázati határidő pályázat megjelenésétől számított 3 hét.

Hegyközszentimre, u. p. Szalárd. Jud. Bihar.

Presbiterium.

Pályázat

A sárközujlaki ref. egyház a megüresült kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Évi fizetése az egyháztól: 1. 62 lei kézpénz. 2. Hat köböl buza. 3. Négy öl fa. 4. 15 kat. hold szántóföld egy tagban. Ennek adóját tanító fizeti. 5. Stóla kerületi megállapítás szerint. Államsegélyről egyház

iem szavatol. Kötelessége az egyházi és állami
örvényben megírtak. Állás azonnal elfoglalandó.
Dokmányokkal felszerelt pályázati kérvények a
írás megjelölésétől számított 3 héten belül a
árközujlaki (Livada noua, Jud Salmár) ref. egy-
házi lelkészi hivatalához küldendők. E jyháztanács.

Van szerencsém hitestvéreim szives fgyer-
mét ezuton is felhívni dusan felszerelt
raktárunkra, női- és férfi szövetek, palás,
lűszterek és kelmék hozzá moaré sely-
mek, damasztok, vásznak, asztalneműek,
harisnyák, papl nok, madracok, internatus
felszerelések, menyasszonyi kelengyék stb

Pén-
ten-
ken
egész
nap
nyitva

Hitel nyújtunk, nem részlet árakban,
hanem napi árak mellett 30, 60, és 90
napra kellő fedezettel.

Szives párfogásukat kéri kiváló tisztelt itel

Hajnal & Rózsa

Oradea, Iosir Vulcan (Nagy Sándor) utca.

„TAKARÉKOSSÁG”

Segély- és Takarékszövetkezet

ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Dimitrie Cantemir [Beöthy Ö.-u.] 2.

Alakult: 1899. évben. Telefon: 454

Befizetett üzletrésztőke Lei 7.100.000

Lelkész urak részére előnyösen teljesít
átutalásokat.

Folyósít rövid lejáratu váltó
és jelzálogkölcsonöket.

Takarékbetéteket előnyösen kamatoztat.

11

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják
habaru előti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az
árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év.
Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhang-
jáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek
Wegenstein S. Fiai orgona- és harmoniu n-
gyárában, Timisoara.

Kitünő hangu harmoniumok és pedálos harmo-
niumok állandóan raktáron. Orgonajavítások,
tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek.
Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel dij-
talanul szolgálunk.

20

Harang és fémöntőde

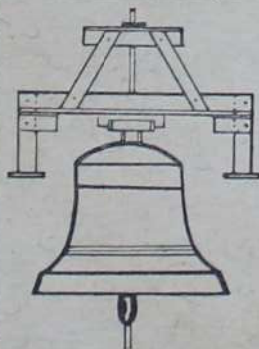
23

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben

szállít templomi harangokat gar-
rantált békeöntvésben, művészi
kivitelben a legmesszebbmenő jót-
állás mellett. Hosszu évi tapaszt-
alatok ezen szakmában első-
rendű munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat.
Satu-Mare—Salmár, Arany János-utca 22. szám

HARANGOK

garantált békeminőségű bronzból,
előre megállapított hosszantartó,
csengő hanggal, 30 évi jótállással

KLEIN K. OSZKÁR CUGIR

JUD. HUNEDOARA

jóhirü harangöntődjében készülnek. Az erdélyi (Cuj) és királyhágómelléki
(Oradea) ref. egyházkerületek szerződéses harangöntője. Számatlan erdélyi
egyházközség elismerő nyilatkozata igazolja a legszolidabb és kifogástal-
lanabb munkát, ezért az egyházközségek saját érdekükben, minden koc-
kázat nélkül rendelhetik harangjaikat fenti cégnél. Kérjen árajánlatot.

Információt fentemlített egyházkerületek vezetőségétől. 7—10

REFORMÁTUSOK LAPJA

A KIRÁLYHÁGÓ MELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 16-án.
Kiadja: Béres Károly egyházker. könyv-
kiadó Oradea—Nagyvárad, hová az elő-
fizetések, hivatalos hirdetések és azok
díjai s esetleges reklamációk küldendők

Főszerkesztő:
DEBRECZENI ISTVÁN.

Társszerkesztők: Dr. Bodnár Gábor,
Bokor Sándor, Dr. Gyenge János.

Előfizetési ár: Egész évre 300 Lei.
fél évre 150 Lei. Egyes szám ára 12 Lei.
Szerkesztőség: Satu-Mare—Szalmár ref.
lelkési hivatal, hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közlemények küldendők

Az Ige sugarai.

Jézus az élet ura!

Luk. 7, 11—16.

Nain — egy város neve. A jelentése: kedves, kellemes. Mikor rá gondolok, mindig egy hatalmas kőfalakkal kerített csinos város képe tűnik fel előttem, aranykalászos mezőség, virágos rónaság közepén, mosolygó, derűs, kék ég alatt.

Fájó, hogy ehhez a képhez a halál képe kapcsolódik mégis. A legszebb helyen is elszárad a rózsza, elhervad a virág, megáll a szívverés, — a sápadt halál a maga sárga színét leheli az arc rózsapírja helyére. Ez volt az eset most is.

A város kapuján egy csoport nép jött ki: komoly, szinte roskatag léptekkel mennek az örökkévalóság termőföldje: a temető felé. A szemekben könny, a keblekből nehéz sóhajok, az ajkáról a zokogás szivetszaggató panasz-szava hallik. A menetben szinte látjuk, mint vonul szintelen fakó lován a győzedelmes halál s viszi áldozatát Nain város népének egy fiatal sudarát, egy özvegy anyának egyedüli támaszát. Arcán erejének büszke tudata: miért sirtok, ő már ugyanis az enyém!

Ez alkalommal azonban elbizott kétkedése korai volt.

A gyászmenettel egy másik csoport jött szembe. A názáreti mester, Jézus jött, kit a tanítványai és hallgatóinak nagy serege követett.

Az élet találkozott a halállal!

Mi történt itt?!

A halottas menet elől ki szokás térni. Jézus megállította. Jóságos szelid tekintettel, mélyen a szemébe nézett az édes anyának, s így szólt hozzá: ne sirj! Az édes anya maga sem tudta miért, de az olyan jól esett a szívének. Mélységes csend uralkodott, csak a Jézus

szava hangzott: ifju neked mondom kelj fel! És az felkelt, leszállott a halottvivő hordágyról. Jézus visszaadta őt az édes anyának. A sokaság pedig a történet sulya alatt csaknem megdermedve állott ott.

De hiszen ez csoda! Igen az csoda, az Ő felséges erejének a csodatette!

Igen, de a csodákban nem akarnak, nem tudnak hinni ma már az emberek.

Ez nem baj! Tisztában kell lennünk azzal, hogy Jézus maga sem kívánja azt, hogy az Ő csodatetteiben vakon higgyenek az emberek. Volt rá eset, hogy a csodákatváró hitről egyeseken lesújtó nyilatkozatot mondott. Ő azt kívánja tőlünk, hogy az Ő személyében higgyünk, s Benne feltétlenül bizzunk!

Az evangélium írója feltétlenül hitt Jézusban. Hitte azt, hogy Ő ur élet és halál felett. Ezt érzékelteti velünk, szinte kézzelfoghatólag ezekben az igékben.

Bizunk-e mi is hasonló erővel Ő benne? — az a kérdés?

Ennél a történetnél a mi szempontunkból az másodrangu, hogy akkor ott Nainban mi történt?! Ránk nézve elsősorban az a fontos, hogy a benne vetett hit minket képes-e átsegiteni a halál gyötrelmes rettenésein? Hisztek-e tehát?! Adjatok számot önmagatoknak! Én hiszek és ez az én számomra boldogság!

(Pár gondolat Spurgeontól.)

Dr. Bodnár Gábor.

32 vallásos ének vegyeskarra. Irta Vasváry Béla nagyszalontai orgonista-kántor. A tél beálltával, midőn ismét megkezdődtek a vallásos estélyek s ezzel kapcsolatban az énekkarok is fokozottanban munkálkodhatnak, ismét felhívjuk karvezetőink figyelmét az értékes énekgyűjteményre. Benne nemcsak karra, hanem szóló-éneklésre alkalmas szövegnél-szebb, könnyen megtanulható dallamok vannak, melyek magyar motívumaiknál fogva csakhamar közkedveltekké fognak válni. Ára 40 Lei, ami oly csekélység, hogy az egyes szövegek részére is érdemes megszerezni. Kapható a szerzőnél és lapunk kiadójánál.

Egyházkerületünk közgyűlése.

Anyaszentegyházunkért való féltő aggodalom s egyszersmind minden intézményéhez és jogaihoz való törhetetlen ragaszkodás jegyében folyt le 13-án és 14-én kerületünk közgyűlése, melyen az alkotó tagok — pár kivételével — teljes számban megjelentek.

Püspökünk szárnyaló imádsága mindnyájunk szívéből fakadt és fölemelte lelkünket az erő és kegyelem Istenéhez. A buzgó és áhitatos fohászkodás által keltett hangulatban kezdte meg főgondnokunk helyzetünkre éles látással rávilágító, de jövődönk felől diadalmas hittől áthatott megnyitó beszédét. Meghatottan emlékezett meg köz- és egyházi életünk nagy halottairól: Ferdinánd királyról, Bratianu miniszterelnökről, gr. Degenfeld Józsefről, a konvent elnökéről, gr. Bethlen Ödön erdélyi főgondnokról és dr. Váradi Miklós érmelléki e. m. gondnokról. Majd fájdalmasan állapította meg, hogy egyházi ügyeinknek belpolitikai viszonyában semmi javulás nem állott be. Csüggednünk azonban nem szabad, hanem teljes erőnk felhasználásával mindent el kell követnünk arra nézve, hogy jogos kívánságaink teljesüljenek.

A megalakulás és Vadai Béla bihari esperes megválasztásának örvendetes tudomásul vétele után, a szavazalbontó-bizottság tett jelentést a ker. tanácsbírói választásról. Megválasztottak Boros Jenő, Debreczeni István lelkészek, dr. Olasz Béla és dr. Ajtai Nagy Gábor világiak, kik az utóbbi kivételével letették az esküt. Ugyancsak most tett esküt Kovács József pénztárnok is. A kultuszminiszteri leiratokra a szükség szerint meglette a közgyűlés feliratait. Hosszabb, emelkedett vitát váltott ki a Baldácsy-alapítványhoz való jogunk érvényesítésének módja felőli határozás. Végül is abban állapodott meg, hogy még egy kísérletet tesz az egyház kebelében való elintézésre, amennyiben a konventől bíróság kiküldését kéri s ha ez nem vezet eredményre, a világi bírósághoz fordul. Egyben hasonló eljárásra hívja fel a többi érdekelt egyházkerületeket.

A kolozsvári theologia segítőzését elvben kimondta közgyűlésünk. Majd a püspöki jelentés következett, melyből örömmel értesültünk, hogy egyházi életünkben javulás és haladás konstatalható. Az urvasorázók száma 13 és félezerrel több volt, mint az előző évben, viszont a kitérés 65-tel kevesebb. Az alapítványok összege 13 millió, mely több millió emelkedést mutat. Szomorú jelenség azonban gyülekezeteink lélekszámának apadása, melynek oka nemcsak az expatriálás, hanem az egyke terjedő büne.

Megdöbbenéssel értesültünk, hogy a bibliakörök, énekkarok, sőt vasárnapi iskolák működését is még mindig akadályozzák a helyi hatóságok és gyakoriak a reverzálisok ügyében való visszaélések.

A zsinati tagok megválasztását tudomásul vette a közgyűlés. E szerint rendes tagok lettek: Széll

György, Kassay Béla, Végh József, Havas Gyula, Csernák Béla, Zöld Mihály lelkészek, Nagy Sándor, Telegdi József, Thúry Kálmán, Telegdi László, Domokos László, Harcsár Géza világiak rendes, — Papp József, Takács Zsigmond, Bede László, Vaday Béla, Szabolcska Mihály, Böszörményi Lajos lelkészek, dr. Ajtai Nagy Gábor, dr. Hadházy Kálmán, Papszász Lajos, dr. Czeglédy Miklós, Csaba Adorján, Szabó Zoltán mint póttagok. Tanári: Nagy Vilmos rendes, Bakcsy Gergely pót, tanítói: Szilágyi Árpád rendes, Barta István póttagok.

Az esperesi és gondnoki kar betérjesztette a törvényrevízió tárgyában készített javaslatát, melynek lényege, hogy nem új törvényt kíván, hanem a réginek az új viszonyokhoz való alkalmazását. A javaslat néhány főbb pontja: a konvent mellőzése, igazgatótanácsok beállítása, léviták alkalmazása, lelkészek cseréje, a lelkészválasztásnál a felsőbb hatóságoknak nagyobb jog biztosítása stb.

Megállapította a közgyűlés a jövő évi költségvetést, melynek végösszege 860,000 lei. A lelkészkar hozzájárulását 1%-ra szállította le a közgyűlés. A közép- és elemi isk. tanulók 5 lejt fizetnek.

A lelkészi kongruából történhető levonások ügyében mult gyűlésen hozott határozatát továbbra is érvényben hagyja közgyűlésünk, ismételvén azonban, hogy ezt csak azokkal szemben alkalmazza, akik espereseik által nem tudják igazoltatni, hogy minden lehető megtettek a hátralékos járulékok befizetése végett és e tekintetben őket semmi mulasztás nem terheli.

A tanügyi bizottság jelentéseiből szomorú adatok tüntek ki, melyek iskoláink működését akadályozzák. A püspöki jelentés visszaélésekről, erőszakosságokról tesz említést, melyeket állami elemi iskolai igazgatók követtek el s amelyekre csak 1—2 esetben nyertünk orvoslást. Aggasztó a tanító-hiány és végtelenül súlyos a miniszter elutasító leirata, mellyel a nagyváradi tanítónőképzőt végleg megszüntetnek tekinti.

Az iskolai sérelmek közül kitűnik Szamosdob, hol a beiratások alkalmával nem fogadták el a szülők jelentkezését és így az iskolának nincs növendéke. Legnagyobb törvénytelenység Berend ügye, hol a mult évben megbuktatott növendékeket az állami iskolába paráncsolják s a nem engedelmeskedő szülőket büntetik. A kisperegi tanítói lakást a csendőrség elrekvirállatta. A miniszter elrendelte a kiűritést és még sem történt meg. A püspöki hivatal a prefektushoz fordult, de eredmény nélkül, majd újra a miniszterhez, hogy szerezzen érvényt a saját rendeletének, de újabb intézkedés nem történt. Megdöbbenéssel értesült a közgyűlés a szatmári főgimnáziumhoz intézett leiratáról, melyben 5 tanárt, kik 65 éven felül vannak, 60 nap alatt ellít a tanítástól. A kerület felir a miniszteriumhoz, hogy ettől tekintsen el a folyó iskolai év végéig; tudomására juttalja a miniszteriumnak, hogy tanári

nyugdíjintézetünk nincs, mert tanáraink az állami nyugdíjintézetnek voltak kötelezett tagjai; megkéri a régens tanácsot, hogy a békeszerződésnek idevonatkozó részét érvényesítse, addig pedig a román állam utalványozza a nyugdíjat. A nagyváradi tanítónőképző megszüntetése ellen újabb lépéseket tesz.

A belmissziói bizottság jelentései alapján elhatározta, hogy ezután a 14-ik életévüket betöltött növendékek konfirmálhatnak s az előkészítés az isk. év elejétől áldozócsütörtökig tartson, az előkészítést mindig a lelkész végezze. A kerület gondoskodni fog alkalmas kézikönyvről. A bibliakörök megalakítását szorgalmazza. Az egyházfegyelem ügyét a zsinatra bizza. A közalapot mindig 100,000 lei-el tőkésíti s a járulékot 40 baniban állapítja meg. Az így nyerendő összegből megkezdji a missziói egyházak segélyezését.

Több vagyoni, adásvételi ügy, szerződés és díjlevélmegerősítés után 14-én délben ért végett püspökünk hálaadó imádságával kerületünk közgyűlése.

Egyházi élet.

A bihari egyházmegye közgyűlése.

November 8-án, az alkotó tagok csaknem teljes számu részvétele és fokozott érdeklődése mellett tartotta a bihari egyházmegye őszi rendes közgyűlést, Vadai Béla esperes és Telegdi József gondnok elnöklété alatt.

Esperes buzgó imája után lélekbe markoló, megkapó erővel tárta fel megnyitó beszédében azokat a feladatokat, amelyek nehéz helyzetünkben reánk várnak s mutatott rá az akadályokra, amelyeknek önértetes, bátor leküzdése mellett tölthetjük be hivatásunkat. „Szorongattatunk, de nem esünk kétségbe” és „ha levágják lábainkat, kezeinken járunk, ha levágják kezeinket, hasunkon csuszunk előre”, de mindig előre, a cél felé, idézi a bibliát és Széchényi István szavait. Különösen az iskolák fentartása és hiveink áldozatkészségének fokozása a cél s ezekért felelős az egyház a történelem előtt. Szeretet, békesség és igazság vezeti őt, mint azt már esperesi székfoglalójában hangsúlyozta — s ettől nem tér el a jövőben sem.

Majd Telegdi József, aki gondnoki tisztségéről lemondott de a közgyűlés lemondását nem fogadta el, előadja, hogy azért mondott le, mivel úgy gondolta, hogy nem bírja az egyházmegye többségének bizalmát. Miután ennek ellenkezőjéről meggyőződött s úgy látja, hogy egyházpolitikai kérdésekben is harmónikusan tud együtt működni az új esperessel, a gondnoki tisztséget továbbra is vállalja.

A közgyűlés ezután kiveszi az esküt Kádár Miklós pusztaujlaki lelkésztől, akit egyházmegyei

jegyzőnek választottak meg. A Szabó Károly egyházmegyei világi tanácsbírói tisztségéről való lemondásával a szavazást erre a tisztségre dec. 31-ig elrendeli. Több kisebb jelentőségű ügy letergályalása és a felső egyházhatósági határozatok tudomásul vétele után nagyobb vitát provokált az örvéndi II. tanítói állás és a bihari IV. tanítói állás megszüntetésének ügye. Mind a két egyház hivei jómódu emberek s csak a közöny és az anyagi tehertől való szabadulás vezeti őket az iskola megszüntetésénél. Sok felszólalás után a közgyűlés úgy határoz, hogy mindkét helyre egy-egy bizottságot küld ki, mely a helyszínen személyes ráhatással, szeretettel és megértéssel próbálja a hiveket jobb belátásra bírni. Az örvéndi bizottságban, mint ahol a helyzet nehezebb, a püspök ur is részt vesz.

Az egyházi törvények revíziójának kérdését permanens bizottságra bízta, mely minél előbb hozza meg a maga javaslatait.

Közgyűlésünk lefolyása általában azt a benyomást tette, hogy egyházmegyénkben a békés harmonikus élet kezd visszatérni, az ellentétek elsimultak s most lefolyt gyűlésünk szinte garancia arra nézve, hogy a béke és egyetértés szellemében megkezdett és folytatott munka egyházmegyénk bel- és küléletében meg fogja hozni a nemes gyümölcsöket.

A nagyszalontai egyházmegye őszi közgyűlése.

A szokott időnél egy hónappal később: október 19. és 20. napjain tartotta a nagyszalontai egyházmegye ez évi őszi lelkészértekezletét és közgyűlést, az ódon termet teljesen megtöltő résztvevők jelenlétében.

Október 19-én, d. u. 4 órakor az esperes úr vezetésével a tanácsbírák és egyh. jegyzők gyűltek egybe konferenciára. Ezen az értekezleten dr. Hadházy Kálmán tanácsbíró és vil. főjegyző nagyon érdekesítő előadást tartott a bírósági ügyek előkészítéséről, referálásáról s egész lefolytatásáról. Célja az egyházi bíráskodásnak, perrendtartásnak a régi papos hosszadalmasság helyett rövidé és gyorsabbá tétele, valamint az, hogy az egyházi bíróságnak nem jogász tagjai is jártasságra tegyenek szert az ügyek rövid, világos, gyors és jogilag helyes elintézésében.

Ezt a most első ízben tartott, de már is nagy lelki haszonnal járó értekezletet nyomban követte az egyházmegye lelkészeinek szokásos őszi konferenciája, amelynek csak az Egyh. Törv. revideálását felölelő részéről referálunk e sorokban.

Dr. Hadházy Kálmán az I. tc. módosításával foglalkozva az egyházi életben is jelentkezni kezdő

destrukció kivédése végett az összes egyházi tisztségekre törvényhozásilag kiterjesztendőnek tartja a 82. §. 2. pontját; továbbá az ügyek gyorsabb intézése céljából megszervezendőnek az e. m.-i és ker. tanácsot s végül behozandónak az egész vonalon nemcsak az egyhm., hanem az összes e. ker. tisztségekre nézve is a tisztújítási alapon 10 évre való betöltés elvét. Arday Aladár a II. tc keretében az alábbi principiumoknak zsinati törvénybeiktatását javasolja: lelkészek hiányában lévitaképzésű egyéneknek is lelkészekül való alkalmazása; bizonyos esetekben lelkészeknek esperesi véleményezésen alapuló püspöki kinevezése; a lelkészek minősítése; egy állomásról egy évnél hamarabb is elpályázás lehetősége; a jelölteknek a pályázat alatt álló egyházban való megjelenési és prédikálási joga és a theol. pályához előképzettségül még a középiskolai végzettség elfogadása. Dr. Kapéry Béla egyh. ügyész az II. tc. modifikálásával kapcsolatban az egyházközségi bíróság tagjainak számát 2000 lélekig 3-6-ban, azonfelül 5-10-ben, az egyhm. bíróságot 3-ban, az egyházkerületiekét pedig 5-ben kívánja megállapítani az elnökségen kívül. A rendes bíróság és időszaki tanács közötti különbségtétel törlendő; a vizsgálati költségek előlegezésére nézve az összeg meghatározása a bíróság elnökségének hatáskörébe utalandó s végül a felebbviteli bíróságnál is bevezetendő a szóbeliség.

Az egyházmegye tulajdonképpen való közgyűlése másnap, október 20-án, reggel 9 órakor kezdődött a XC. zsoltár elénekklésével s esperesünknek szive mélyéből elmondott imádságával. Az elnöki megnyitó kegyeletes szavakkal emlékezik meg hazánknak nagy királyáról: I. Ferdinándról, emlékének felállással hódol egyházmegyénk közgyűlése; érzékeny egyházi veszteségeink: gr. Degenfeld tiszántuli főgondnok stb., Váradi Miklós érmelléki gondnok és Szücs József bátyánk feketegyarmati lelkész, emléköket kegyelettel őrizzük. A megalakulás és tárgysorozat összeállítása után, közgyűlésünk elfogadja az esperesi jelentést, melynek derűs és bizakodó hangulatát csak Borosjenő válságos helyzete teszi sötétté és aggodóan remegővé, dr. Bernáth Lajos egyházmegyénk h. ügyésze, továbbá Kálnoki és Kiss árpádi tanítók állásaikat hivatali esküvel elfoglalják. A számvevőszéket kibővítik s tagjai közé beválasztja Szücs Antal és Nánássy Dániel lelkészeket. Missziói bizottságának elfogadja végett bemutatott szabályzatát javaslattétel céljából kiadja a lelkészi köröknek. Tudomásul veszi a nagyváradi tanító-nőképző vagyoni ügyének végleges rendezését s a magyar és román nagyszalontai egyházak között az egyházi vagyonnak a politikai osztozkodás alapján történt megosztását. A belényesujlaki

és gyoroki lelkészválasztások jóváhagyása s a megválasztott lelkészeknek állásaikban való megerősítése után intézkedést kér a ker. közgyűléstől, eszközölje ki a remetei templom renoválásának folytatását, mit a felfedezett freskók miatt kellett felsőbb világi parancsra abba hagyni.

A gyoroki lelkészi díjlevelet a maga részéről megerősíti, viszont azonban utasítja a gyoroki presbitériumot, hogy iskolájának fennmaradását minden eszközzel biztosítsa, mert elvi szempontból nem hagyhatja jóvá az iskola szünetelését és a tanítói állás be nem töltését kimondó határozatot. Végül 2 bírósági ügyben való döntés után véget ért a nagyszalontai egyházmegyének ez a lelkileg is nyereséges őszi közgyűlése.

Pankota.

Kun Zoltán,
e. m. lelkészi aljegyző.

A romániai C. E. (Keresztyén Szövetséges) lelkészi konferencia.

Isten Szent Lelkétől indítva, önként gyűlt össze 22 lelképásztor Kolozsvárra, hogy ott nov. 9-én egy felejthetetlenül áldásos napot töltsön együtt testvéri meleg érzések közt. A konferenciát a kolozsvári keresztyén szövetséges testvérek élénk érdeklődéssel és látható áldással hallgatták. A program lefolyása a következő volt.

Az „Itt van szívem“ c. ének elénekklése után dr. Kecskeméthy István elnök emelte lelkünket Istenhez. Ennek elhangzása után Mózes V. könyve 2. része 24., 25. versei alapján dr. Kecskeméthy István elnök arról beszélt megragadó erővel, hogy a zsidók addig is az Isten félelmében éltek, míg át nem lépték az Arnont, de annak állépése után teljesedett be az az ígéret, hogy — ha ezt a lépést megteszik — olyan földnek jutnak a birtokába, amely egészen az övék. Nekünk is döntenünk kell abban a tekintetben, hogy innen maradjunk-e, vagy átmenjünk ezen a választóvonalon. Ha ezen állépünk, mindent itthagunk, ami eddig a földhöz kötött bennünket, mint pl. az emberektől való félelmet és a tőlük való függést.

Majd azok, akiket az Úrnak Lelke felindított, búzgó hálaadó imában öntötték ki lelküket Isten előtt s kértek áldást a konferenciára.

A Fel barátaim elénekklése és majd rövid szünet után a Jövel Szentlélek Úristen 1. versének elhangzása után elnökünk felolvasta a távollevő előadó lelkészek elmaradását kimentő sürgönyeit és üdvözlő leveleit.

Az I. témát: A mi Urunk: a Jézus Krisztus Kecskeméthy István adta elő eredeti felfogásával. Ha Jézus a mi Urunk, akkor nekünk önmagunkat és mindent, ami előttünk drága, Néki kell adnunk. Az evangélium nem bűvészi varázsszer s nem helyes gondolkodás az, hogy elesünk, a háboru megrontotta a lelkeket és

ennek következtében a lelkek elhidegültek az egyháztól, tehát vegyük elő Jézust gyógyszerül. Családról, fajról, hazáról, nemzetről, egyháztól, mindenről, ami nekünk a legdrágább, le kell mondani Ő érette, illetve ezeket Neki kell felajánlanunk, hogy tőle újjászülve, megfehérite, Jézus vérében megfüröszve kapjuk vissza.

A II. témát: „Nincs más név, amely által megtartatunk, hanem csak az Ur Jézus neve“ — a megjelenésben akadályozott Debreczeni István szatmári lelkész helyett szintén elnökünk tárta a hallgatóság elé. Ha meg akarunk tartatni, ne akarjunk megtartatni, mert mély értelme van Krisztus eme mondásának: „Ha valaki meg akarja tartani életét, elveszti azt.“ Ebből következik az a gondolat, hogy csak Jézus a Megtartó, s aki azzal a gondolattal megy hozzá, hogy ő halálra ítélt bűnös, aki nem akar semmit, magát se, hanem csak Őt, az Urat, az tartatik meg.

A III. témát: „Ujszövetség a Jézus vére által“ Magyarai Árpád székelykakasdi lelkipásztor élvezetes, tartalmas előadásában fejtegetve hallgattuk. Ő a kérdést jogi oldaláról fogta fel. Ha a váltság s általa a szövetségkötés nem történt volna meg Isten és az ember közt, nem volna értelme az egész keresztyénségnek, mert joggal mondja Geleji Katona István, hogy „Jézus váltsága a keresztyén vallásnak a sarka“.

Az előadást követő hozzászólásokat dr. Kecskeméthy István összegezte abban a kijelentésben, hogy az Írásban vannak olyan dolgok, amiket a mai tudomány nem ért, de azért a hitet nem szabad a tudományhoz alkalmazni, hanem csak az Íráshoz. „Lehetséges, mert hiszem“, — ez a keresztyén hit. Az Isten elhozza azt a pillanatot, amikor, ha hiszek, minden világos lesz előttem, mert „minden lehetséges a hívőnek“.

Rövid szünet és a „Feljebb emeljetek, feljebb“ elhangzása után Pálffy István berei lelkipásztor a Máté ev. 17. része 1–8. versei alapján tartotta meg az első bűnesetig visszamenő előadását erről a tárgyról: A megdicsőülés hegyén, melyhez hozzászólás nem volt, az idő rövidsége miatt, de szeretett elnökünk többször hivatkozott reá a konferencia folyamán.

A délelőtti előadásokat bezárta Nagy Zoltán belényesujlaki lelkipásztornak „Krisztus minden mindenkben“ c. természettudományi és filozófiai megalapozottsága hatalmas s a közvetlen bizonyágtétel megragadó erejével ható előadása, amelyhez szintén nem történt hozzászólás, mert fejtegetéseivel a jelenlevők teljesen egyetértettek. Az „Egyetlen forrása minden kegynek“ c. evangéliumi ének zárta be a délelőtti előadásokat.

A délután 4 órakor folytatódó konferencián a Zengjen hálaének dallamai és Végh Árpád egrespataki lelkész bensőséges imája emelték lelkünket Istenhez. Ezután elnökünk szólott röviden a távollevő Kádár Géza zilahi esperes helyett arról, hogy milyen értelme van ennek: „Nálam nélkül semmit sem cse-

lekedhettek“. Ez a délelőtti előadásoknak a gyakorlati következménye.

Majd Péter András bürgezdí lelkipásztor János ev. 15.: 16. alapján szólott erről a témáról: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket“. Jézus az igazi szőlőtő s mi a venyigék Ővele való összeköttetésünkben termünk gyümölcsöt. Nem áll meg az az ósdi vélemény, hogy ne menj misszionálni külső területekre, míg nálunk annyi a lelki nyomor. Sőt, ha akadnak lelkek, akik e szent célra áldozzák életüket, ez kihatással lesz a belső, az itthoni mezőkre és keresztyén életre is.

Hozzászólásában elnökünk kedves reminiscenciát elevenített fel a turáni misszióról, amelyet dr. K. Tompa Artur testvérünk ajánlott meleg szeretettel pár évvel ezelőtt a magyar prot. közönség figyelmébe.

A VIII. témát „Jézus legnagyobb csodája“ címen eredeti beállításban, új megvilágítással Máthé Elek bonchidai lelkipásztor dolgozta fel. Kiemelkedő gondolat volt előadásában, hogy a jeleket és csodákat Isten a maga igazi dicsőségének és hatalmának a megbizonyítására cselekedte. Végigvonulva az ótestamenti csodákon, elérve a legnagyobb csodáig, Jézusig, megragadóan fejtegette, hogy — ha Krisztust szívünkbe zárjuk — pillanatig sem leszünk csoda nélkül.

Elnökünk köszönetet mondva a szép és tartalmas előadásért „Az Úr csodásan működik“ dallamai készítették elő szíveinket Torró Miklós brailai lelkipásztor közvetlen benyomásokban gazdag előadásának figyelemmel való végighallgatására. Ez előadásból, mely a Filippibeliekhez írt levél 3. része 14. versére volt felépítve, megragadóan bontakozott ki egy, az Urral járó és annak vezetésére vigyázó önzellen keresztyén egyéniségnek küzdelmes és diadalmas élete. Érted mindent tettem, te mit teszel értem címen és lényeggel.

Az idő rövidsége miatt ehhez sem volt hozzászólás, de a lélekzelvisszafojtva hallgatott előadásért elnökünk mondott mindnyájunk szívéből fakadó igaz köszönetet.

Az „Amint vagyok“ c. Halleluja-ének 3. versének eléneklése után erről a témáról: Mi pedig prédikáljuk a megfeszített és feltámadott Krisztust. I. Korinthus 2₂ és I. Péter 1₃ alapján a konferenciát bezáró előadást Kádár Imre krasznai lelkipásztor tartotta meg. Önvallomásában meghatóan ismertette az ő korábbi gondolkozását is, hogy t. i. ő is azon az állásponton volt, hogy a Krisztusnak kell meghajolnia előtte. Majd az a gondolat kápráztatta el, hogy utánoznia kell a nagy embereket. Végül betöltötte elméjét, szívét és lelkét a Krisztus. Megváltozott igehirdetése is, amit észrevettek gyülekezete tagjai. A szövetségeseink Uruk iránti hűsége folytán mind nagyobb kiterjedést vesz a gyülekezet körében szeretetmunkássága és az Igéhez való állhatatossága révén.

A konferenciát záró bibliamagyarázat előtt Tárczy

Géza csomaközi lelkipásztor buzgó szívvel fordult Istenhez, majd János ev. 19. rész 5. verse alapján dr. Kecskeméthy István fejtette ki, hogy Krisztus országáért, akik átadták magukat a Krisztusnak, valljanak színt s legyen vége annak a rossz szokásnak, hogy — az emberektől féltre — a megtérést ki nem merjük mondani, hanem mondjuk meg nyíltan, hogy hadat üzenünk a világnak, ellenségei vagyunk neki a világ felett diadalmaskodó Krisztusnak adjuk át egészen magunkat.

Dr. K. Tompa Artur a kolozsvári C. E. szövettség és az E. M. E. Sz. titkára, imameghallgatásnak tekinti a sikerült konferenciát. Köszönetet mond az előadóknek és a többi lelkészeknek megjelenésükért.

Dr. Mezey Mihály magyarláposi lelkipásztor megindító s minden dicsőséget az Úrnak adó hálaimában emelte lelkünket a jó Istenhez s az egész mélyhatású konferenciát az Erős várunk utolsó verse eléneklése zárta be.

Este a főgimnázium konviktusában nagy közönség részvételével rendezett szívet-lelket gyönyörködtető szeretetvendégséget a kolozsvári C. E. szövettség, melyen a konferencia kiadásainak fedezésére emléktárgyakat sorsoltak ki, kar- és magánénekszámok, szavaltatok, dr. K. Tompa Arturnak a C. E. munka jelenlegi állásáról tartott beszámolója s az elnökünk által Márk ev. 8. alapján tartott gyönyörűséges bibliamagyarázata tették változatossá és gazdaggá.

Y. N.

HIREK.

Kimutatás a szármári ref. főgimnázium

fenntartó-testületének ujonnan belépett tagjairól és érkezett adományokról: Nagy József ny. adóh. főnök Szatmár 200, Nagy József ügyvéd Szatmár 1000, Végh József ref. esperes Érmihályfalva 500, Érmihályfalvai ref. egyház 500, Horváthné Gáspárdy Ida Érmihályfalva 500, Báró Vécsy Aurél Sárköz 500, Gróf Sztáray Mihály Sárköz 500, dr. Domahidy Pál Domahida 500, dr. Böszörményi Emil Szatmár 1000, Árpádi ref. egyház 500, Árpádi fogyasztási szöv. 500, Árpádi Hitelszövet 500, Szalárdi ref. egyház 500, Szalárdvidéki Tkp. 500, Visky Ferenc lelkész Egri 500, özv. Sepsy Mórné Egri 500, Hangya fogy. szövetkezet Egri 1000, Tóth Gábor lelkész Kisbábony 700, Baka Béla lelkész Mezőtelegd 2000, Ujlaki Erzsébet Iriny 100, Bakó Mihály Iriny 50, Érkörtvélyesi ref. egyház 2000, dr. Megyesi István Szatmár 500, Gróf Tisza Kálmán Csegöd 2000, Debreczeni László lelkész Érabrány 500, Gyantai ref. egyházközség tagjai 500, Gyantai ref. egyházközség 500, Gyantai ref. presbiterium 500, Gyantai ref. egyház közpénztára 500, Arday Aladár lelkész Gyanta 500 Lei. Adományok: Erdőgyoroki ref. egyház 1500, Kisbábonyi ref. egyház 679, Sándor Sándor Arad 100, Máthé János Arad 100, Boros Géza Arad 100, Berecz Gábor Arad 100, Schilling Sámuel 100, Ref. egyház Szentleányfalva 60 Lei.

Templomszentelés Várasfenesen. Augusztus 28-án tartotta a várasfenesi gyülekezet megújított temploma felszentelésének örömmünnepe, melyen Kassay Béla esperes mondott szívből fakadó, szárnyaló imádságot, mely után Szűcs Antal mezőbajji lelkész tartott építőhatású, lelkes egyházi beszédet. Azután ketten urvacsorát osztottak. A délutáni istentiszteletet Bokor Sándor belényesi lelkész végezte bizonyosságtevő predikációval és ugyanott Juhász András helybeli lelkész ismertette a templom történetét.

Előfizetési felhívás. A legnemesebb érdektől, református Anyaszentegyházunk épülésének szent érdekétől vezérelve — dacára sok keserű tapasztalatnak és a feltornyosult anyagi nehézségeknek — elhatároztuk, hogy „Harangszó“ c. református vallásos néplapunkat, kellő számú jelentkezők esetén, a közeledő téli szezonban is kiadjuk. Testvéri szeretettel tesszük közzé tehát előfizetési felhívásunkat „Harangszó“ c. református téli vallásos néplapunk VII. évfolyamára, kérvén lelkész testvéreinket és régi előfizetőinket, szíveskedjenek minél szélesebb körben előfizetőket gyűjteni, — különös figyelmébe ajánlva lapunkat azoknak a testvéreinknek, akiknek nemzetiségi vagy felekezeti szempontból veszélyeztetett helyeken, fiáikban vagy szórványokban élő hiveik vannak. A lap a folyó szezonban is december, január és február hónapokban jelenik meg, minden vasárnap 8 oldalon. Előfizetési díj 50 lei. Lapunk eddigi kiadása azáltal vált lehetővé, hogy az előfizetési díjakat évről-évre emeltük, 10 leiről 12 re, 20-ra, 30-ra, 40 re és az utóbbi évfolyamban 50 re. Ezzel a módszerrel azonban — dacára a nyomdai árak lényeges emelkedésének — tovább már nem akarunk élni, mert bár 50 lei egy évfolyamra, 13 számért nem sok, mégis — tekintettel néplap jellegére — elég. A lap kiadása tehát, azon fordul meg, hogy az előfizetők számát sikerül-e emelni vagy sem? Ez pedig viszont attól függ, hogy lelkésztestvéreink és lapunk régi barátai segítségünkre jönnek-e vagy sem? Ha — amit szeretnénk nem hinni — felhívásunk eredménytelenül végződné, ebben az esetben kénytelenek leszünk a tollat letenni és a „Harangszó“-t elnémitani.

A szerkesztésért felelős: Dr. GYENGE JÁNOS.

Ismét kapható a **Kisbetűs Énekeskönyv** **Béres Károly** könyvkiadónál a Leánynevelő-Intézet épületben. — **Ára 82 Lei.**

Van szerencsem hittestvéreim szíves figyelmét ezuton is felhívni dúsan felszerelt raktárunkra, női- és férfi szövetek, palást, lüszterek és kelmék hozzá moaré selymek, damasztok, vásznak, asztalneműek, harisnyák, paplancok, madracok, internátus felszerelések, menyasszonyi kelengyék stb

Pén-
ken
egész
nap
nyitva

Hétfőn
egész
nap
nyitva

Hittet nyújtunk, nem részlet árakban,
hanem napi árak mellett 30, 60, és 90
napra kellő fedezettel.

Szíves pártfogásukat kéri kiváló tisztelettel

Hajnal & Rózsa

Oradea, Iosif Vulcan (Nagy Sándor) utca.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal. Nagyvárad.

Tanügyi:—1927-II.

Valamennyi kebelbeli közép és elemi iskolai Igazgatóságoknak.

Mihez tartás végett közlöm, hogy a karácsonyi szünet a kerület főhatósága alá tartozó *összes iskolákban* december hó 22-én délben kezdődik és úgy a közép, mint az elemi iskolákban 1928. évi január hó 8-ig azaz vasárnapig tart bezárólag. A tanítás tehát a szünet után január hó 9-én reggel megkezdődik.

Oradea—Nagyvárad, 1927 december 15.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi: ad. 4337—1927-II. szám.

Valamennyi kebelbeli Nt. Iskolaszéki Elnökség figyelmébe.

Mint hogy fenti szám alatt a Carnet Scolarok használatára tárgyában közléteit körrendeletem után is csak iskoláink egy negyed része tett eddig megrendelést hivatalomnál s mert a bizományos csak a megrendelt példányszámokat hajlandó kinyomtatni, figyelmeztetem a Nt. Iskolaszéki Elnökségeket, hogy a december 22-ike után érkező megrendeléseket már nem veheti bizományos figyelembe és így nem érheti őt szemrehányás, ha az esetleg elkésztett megrendeléseknek egyáltalában nem tesz eleget. Hangsúlyozom, hogy a *carnetek használata* a törvény értelmében *kötelező* s így annak mellőzéséért minden iskola maga viseli a felelőséget.

Oradea—Nagyvárad, 1927 december 15.

Atyafiságos szeretettel:

Sulyok István,
püspök.

4488—1927—I. szám.

Valamennyi nt. Esperesi és Lelkeszi Hivatalnak.

A folyó évi május 1-től szeptember 30-ig kiutalt államsegély-pótlékok összegeire vonatkozóan több oldalról megnyilvánult érdeklődések és felmerült kérdések kapcsán értesitem nt. Lelkesztársaimat, hogy az említett pótlékok között fennforgó és szembevethető különbségek az új harmonizációs törvény szelleméből és rendelkezéseiből következnek. E törvénynek ugyanis az az intenciója, hogy az egyforma képzésű, korpótléku, egyforma családi pótlékra jogosult s egyforma helyen (ugyanabba a kategóriába sorozott városban vagy falun) szolgálatot teljesítő lelkészek — a multban élvezett államsegélyek megállapításának módjától eltérőleg — a jövőben, legalább is megközelítőleg, egyforma fizetésben részesüljenek.

A pótlékok megállapítása tehát attól függött, hogy az illető lelkész I. vagy II. osztályú városban vagy falun szolgál-e, korpótlék nélküli-e, vagy 1., 2., 3. vagy 4. korpótlékra jogosult, gyermektelen-e, vagy 1, 2, illetve több gyermeke van. E kategóriákon belül az abba tartozó lelkészek részére egyforma havi államsegélyt állapít meg a harmonizációs törvény, mégpedig úgy, hogy az eddig élvezett államsegélyek

az *ujjonnan megállapított összegig kiegészítendők*, illetve a kiegészítendő összegek 80%-a utalványozandó.

Mint hogy pedig az egyforma elbírálás alá eső lelkészek eddig nem egyforma illetményt élveztek, nem lehetett egyforma a régi és új illetmények között levő különbözet összege sem. Így állott elő az a szembevethető eltérés a pótlékok összegeinél, mely az érdekelt lelkész urak panaszos érdeklődésére okot szolgáltatott. Bizton remélem, hogy az itt adott felvilágosítás meg fogja nyugtatni szeretett Lelkesztestvéreimet afelől, hogy államsegélypótlékaik megállapításánál és kifizetésénél sem elnézés, sem rosszindulatu tévedés nem történt s egyben kérem őket, legyenek meggyőződve arról is, hogy püspöki hivatalom az államsegély-ügyek kezelésében a lelkészi kar előnyét és jogos követeléseit mindenkor lelkiismeretesen szem előtt tartja s az államsegélyösszegek megállapításának pontosságára éppen úgy, mint azok utalványozásának minden lehetséges módon való kisüregelésére mindenkor a legnagyobb gondot fordítja.

Oradea—Nagyvárad, 1927 december 15.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

Tanügyi: 4493—1927-II. szám.

A kebelbeli Tekintetes Tanitói kar figyelmébe!

Állami iskolai hatóságaink részéről panasz tárgyává téteztett, hogy az állami tanitói kar által bizonyos időközönként rendezni szokott mintatanításokon és kulturális előadásokon, bár erre a mi tanitói karunk minden alkalommal meghívott — tanitóink nem vesznek részt. — Mint hogy ezen mintatanítások és előadások tanitói karunk műveltségi színvonalának főtartására, emelésére és román nyelvi ismereteiknek megerősítésére is jó alkalmul szolgálnak, ezennel elrendelem, hogy ezeken az előadásokon minden református tanító, minden alkalommal megjelenni tartozik. Ismételt panasz esetén az érdekeltekkel szemben fegyelmi eljárás indul.

Oradea—Nagyvárad, 1927 december 15.

Tisztelettel:

Sulyok István s. k.,
püspök.

Pályázat

a hegyközszenzimrei ref. egyház orgonista kántortanítói állomására.

Javadalom: 1. Természetbeni 3 szobás modern lakás melléképületekkel, kerttel. 2. 7 és fél hold egyházi, 3. 16 és fél hold agrárföld, összesen 24 kat. hold föld haszonélvezete. 4. 3 öl tűzifa beszállítva. 5. 2 mm. buza. 6. $\frac{1}{3}$ fajzás és legeltetési jog. 7. 1650 lei készpénz. 8. Ismétlődő tanításáért községtől 1 mm. buza. 9. Egyházkerületileg megállapított stóla. Megjegyzés: A 7 és fél kat. hold egyházi föld után minden néven nevezendő adót egyházközség, a 16 és fél kat. hold agrárföld után (melyért egyházközség szavatosságot nem vállal) minden néven nevezendő adókat javadalmas kántortanító fizet.

Kötelesség: I—VII. oszt. fiu-iskoláknak állami tanterv szerinti vezetése. Orgonista kántori teendők végzése. Egyházi jegyzőség. Kanonikus órákon, lelkész betegsége vagy akadályoztatása esetén annak helyettesítése.

Pályázhatnak államilag érvényes képesítéssel bíró férfitarítók, kik katonai szolgálati kötelezettségüknek eleget tettek.

Pályázati határidő jelen pályázat megjelenésétől számított 14 nap. Állás azonnal elfoglalandó.

Helyközségintimre, 1927 december 11.

Presbytérium.

4480—1927-I. szám.

Nagytiszteletű Esperes ur!

Tekintettel arra, hogy a lelkészek gyermekeinek arcképes vasuti igazolványai, éppen úgy, mint általában az állami tisztviselők gyermekeié is, egy évi érvénytelenné válnak, azok megújítása sürgősen szükségessé vált. E tárgyban bukaresti ügyvivőnkől a következő utbaigazítást vettem és közlöm Nagytiszteletűséggeddel további szives intézkedés végett.

A megújítást kérő folyamodványhoz mellékelni kell:

1. a most lejáróban levő igazolványt,
2. személyenként 10 Lei Carnet-díjat,
3. " " 5 " kiállítási díjat.

Ha azonban a régi igazolványok felterjesztése, melyet az ügyvivő ur szükségesnek jelez, bármely okból mellőzelnék, ebben az esetben a kérvényben jelteni kell az apa arcképes igazolványának a számát s mellékelni kell a gyermek új fényképét is egy példányban.

Az idő rövidségét tekintve azt javasolja az ügyvivő ur, hogy minden esperes készítsen egy táblás kimutatást saját egyházmegyéjéből a megújítandó igazolványokról, illetve az igénylőkről s a kérelmet egy kérvényben foglaltan terjessze elő, mely kérvény és kimutatás a díjakkal együtt a Ref. Esperesi Hivatal București, Bulevardul Basarab No. 37. címére küldendő. Fölkérem ennek kapcsán Nagytiszteletűséggedet, méltóztassék egyházmegyéje nt. lelkészi karának mindezt sürgősen szives tudomására hozni s az ügyben a fentebbi módon eljárni.

Megjegyzem végül, hogy egyenként is ki lehet állítani az igazolványokat, de ebben az esetben személyenként 20 Lei fizetendő kiállítási díj címén.

Oradea—Nagyvárad, 1927 december 15.

Atyafiságos szeretettel

Sulyok István,
püspök.

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják
háboru előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év. Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhangjáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnék

Wegenstein S. Fiai orgona- és harmonium-
gyárában, Timisoara.

Kitünő hangú harmoniumok és pedálos harmoniumok állandóan raktáron. Orgonajavítások, tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek. Kőlt-égyvetéssel és harmonium árjegyzékkel díjtalanul szolgálunk.

Harang és fémöntőde

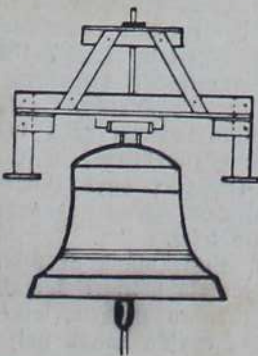
21

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben

szállít templomi harangokat garantált békeötözésben, művészi kivitelben a legmesszebbmenő jótállás mellett. Hosszu évi tapasztalatok ezen szakmában elsőrendű munkát biztosítanak.

Képviselő: Kérjen külön ajánlatokat.
Satu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

HARANGOK

garantált békeminőségű bronzból előre megállapított hosszantartó, csengő hanggal, 30 évi jótállással

KLEIN K. OSZKÁR CUGIR

JUD. HUNEDOARA

jó hírű harangöntődjében készülnek. Az erdélyi [Cluj] és királyhágómelléki [Oradea] ref. egyházkerületek szerződéses harangöntője. Számátalan erdélyi egyházközség elismerő nyilatkozata igazolja a legszolidabb és kifogástalanabb munkát, ezért az egyházközségek saját érdekükben, minden kockázat nélkül rendelhetik harangjaikat fenti cégnél. Kérjen árajánlatot.

Információt fentemlített egyházkerületek vezetőségétől.

8—10